

Domov>Vaše pravice>Temeljne pravice>Kje poiskati pomoč>Seznam pristojnih sodišč in organov>Temeljne pravice

Temeljne pravice

V Evropski uniji je varstvo temeljnih pravic zagotovljeno na nacionalni ravni z ustavnimi ureditvami držav članic in na ravni EU z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah.

Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu, ki ni institucija EU, ampak organ Sveta Evrope, zagotavlja dodatno raven varstva v primeru domnevnih kršitev pravic iz Evropske konvencije o človekovih pravicah.

Listina EU o temeljnih pravicah določa celo vrsto pravic in svobodčin posameznika. Utrjuje pravice, ki so se oblikovale v sodni praksi Sodišča EU, pravice iz Evropske konvencije o človekovih pravicah ter druge pravice in načela, ki izhajajo iz ustavnih tradicij držav članic EU in drugih mednarodnih instrumentov.

Listina, ki so jo pripravili predstavniki vlad in parlamentov iz vseh držav EU, določa temeljne pravice, kot so svoboda izražanja in veroizpovedi ter gospodarske in socialne pravice, ki odražajo skupne evropske vrednote in ustavno dediščino. Listina vsebuje tudi novejša, t. i. pravice „tretje generacije“, kot je pravica do varstva podatkov in pravica do dobrega upravljanja.

Če menite, da so bile vaše temeljne pravice kršene, lahko poiščete pomoč pri različnih institucijah ali organih v državah članicah ali pa, pod določenimi pogoji, na ravni EU.

Ta stran vsebuje informacije o institucijah, na katere se lahko obrnete v primerih kršitev temeljnih pravic. **Za podrobnejše informacije o posamezni državi izberite ustrezno zastavico.**

Na nacionalni ravni

Listina EU o temeljnih pravicah se za države članice uporablja le, kadar te izvajajo pravo EU. Organi držav članic – zakonodajni, izvršilni in sodni – morajo spoštovati Listino samo pri izvajanju prava EU, zlasti pri uporabi uredb ali sklepov EU ali pri prenosu direktiv EU v nacionalno zakonodajo. Sodniki v državah članicah so v skladu z usmeritvami Sodišča EU pooblašteni za zagotavljanje, da države članice upoštevajo Listino le pri izvajanju prava EU.

Če se zadeve ne nanašajo na pravo EU, morajo nacionalni organi, vključno s sodišči, zagotoviti spoštovanje temeljnih pravic. Če se Listina ne uporablja, se temeljne pravice na nacionalni ravni zagotavljajo v skladu z nacionalnimi ustavnimi ureditvami. Države članice imajo obširna nacionalna pravila o temeljnih pravicah, za njihovo spoštovanje pa skrbijo nacionalna sodišča.

Vse države članice so z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah sprejele zaveze, neodvisno od njihovih obveznosti, ki izhajajo iz prava EU. Zato imajo posamezniki, ko so izčrpali vsa pravna sredstva na nacionalni ravni, kot zadnjo možnost pri Evropskem sodišču za človekove pravice v Strasbourgu vložiti pritožbo zoper ravnanje države članice, s katerim krši temeljne pravice iz Evropske konvencije o človekovih pravicah.

Evropsko sodišče za človekove pravice je pripravilo [seznam za preverjanje dopustnosti](#), ki naj bi morebitnim vlagateljem pomagal ugotoviti, ali obstajajo morebitne ovire, da bi Sodišče obravnavalo njihovo pritožbo.

Na ravni EU

Vloga Evropske komisije

Listina EU o temeljnih pravicah se uporablja za vsa dejanja institucij EU. Vloga Komisije je, da zagotovi, da njeni zakonodajni predlogi spoštujejo Listino. Vse institucije EU (zlasti Evropski parlament in Svet) so odgovorne za spoštovanje Listine v celotnem zakonodajnem postopku.

Listina se za države članice uporabi le, kadar izvajajo pravo EU. Če posameznik meni, da je nacionalni organ pri izvajanju prava EU kršil Listino, se lahko pritoži pri Komisiji, ki ima pooblastila, da proti njegovi državi članici začne postopek za ugotavljanje kršitev.

Komisija ni sodni organ ali sodišče za pritožbe zoper odločitve nacionalnih ali mednarodnih sodišč. Načeloma tudi ne preučuje utemeljenosti posamezne zadeve, razen če je to pomembno za izvajanje njene naloge zagotavljanja, da države članice pravilno uporabljajo pravo EU. Zlasti če Komisija odkrije večjo težavo, se lahko obrne na nacionalne organe, da se težava odpravi, kot skrajni ukrep pa lahko pri Sodišču vložijo tožbo zoper državo članico kršiteljico. Cilj tega postopka je zagotoviti, da je zadevno nacionalno pravo – ali praksa nacionalnih upravnih organov ali sodišč – usklajeno z zahtevami prava EU.

Sodišče Evropske unije

Sodišče EU v Luxembourgju je institucija Evropske unije. To je najvišjestopenjski organ v zvezi z izvajanjem Pogodb, Listine in prava EU. Zagotavlja, da se navedeni akti enako razlagajo in uporabljajo po vsej Uniji ter da institucije EU in države članice EU ravnajo tako, kot pravo EU od njih zahteva.

Če posamezniki ali podjetja menijo, da akt institucij EU, ki neposredno vpliva na njihov položaj, krši njihove temeljne pravice, lahko svojo zadevo predložijo Sodišču EU, ki lahko pod določenimi pogoji ta akt razveljavi. Vendar pa posameznik pred Sodiščem EU ne more vložiti tožbe proti drugi osebi (fizični ali pravni) ali proti državi članici.

Evropsko sodišče za človekove pravice

Lizbonska pogodba od začetka veljavnosti zavezuje EU, da pristopi k Evropski konvenciji o človekovih pravicah. Ko bo ta postopek končan, bodo lahko posamezniki, ki menijo, da je EU kršila njihove človekove pravice, in so izčrpali vsa pravna sredstva, ki so jim na voljo na nacionalni ravni, svoje zadeve predložili v odločanje Evropskemu sodišču za človekove pravice. S tem bo vzpostavljen dodatni sodni nadzor na področju varstva temeljnih pravic v EU.

Zadnja posodobitev: 18/01/2019

Stran vzdržuje Evropska komisija. Informacije na teh straneh ne izražajo nujno uradnega stališča Evropske komisije. Komisija ne sprejema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki, vsebovanimi ali navedenimi v tem dokumentu. Pravila glede avtorskih pravic spletnih strani EU so navedena v pravnem obvestilu.

Temeljne pravice - Belgija

Sodišča

Institucionalizirani varuhi človekovih pravic

Specializirani organi za človekove pravice

Drugo

Sodišča

Belgijska sodišča lahko obravnavajo vse vrste sporov, ki se nanašajo na izvajanje ali uživanje pravic, vključno s temeljnimi pravicami. Postopek lahko začnejo posamezniki ali organi.

Katero sodišče je pristojno, je odvisno od vrste in teže kršitve ali od statusa strank (poslovnež, novinar itd.).

Ustavno sodišče odloča, ali so zakoni, odloki in odredbe v skladu z naslednjimi členi ustave:

naslovom II „Belgijski državljani in njihove pravice“ (členi 8 do 32);

členoma 170 in 172 (zakonitost in pravičnost obdavčitve);

členom 191 (varstvo tujcev).

Informacije o organizaciji sodišč in njihovi pristojnosti so navedene na straneh tega portala, kjer so obravnavani:

[pravosodni sistemi v državah članicah – Belgija](#);

[redna sodišča – Belgija](#);

[specializirana sodišča – Belgija](#) (državni svet in ustavno sodišče).

Zadevne povezave

[Zvezna javna služba za pravosodje](#)

[Portal pravosodja](#) (naslovi in sodna praksa sodišč)

[Portal belgijske države](#)

Institucionalizirani varuhi človekovih pravic

Institucionalizirani varuhi človekovih pravic so neodvisne nadzorne službe, ki so jih (zvezne ali regionalne) parlamentarne skupščine ustanovile za obravnavo pritožb, ki jih posamezniki vložijo zoper ukrepe upravnih organov ali njihovo delovanje. V tem splošnem okviru se jim lahko v obravnavo predložijo pritožbe, ki so neposredno ali posredno povezane s človekovimi pravicami. Varuhi človekovih pravic preučijo, ali upravni organ deluje v skladu z instrumenti za varstvo človekovih pravic in pravili dobre upravne prakse.

Varuhov človekovih pravic ne smemo zamenjevati z organi, ki se ukvarjajo z zasebnim postopkom mediacije v okviru civilnega postopka ali poravnavanjem v okviru kazenskega postopka.

Na varuhe človekovih pravic se lahko obrne vsakdo, ki se želi pritožiti zoper upravni organ. Njihovo posredovanje je brezplačno, imajo pa široka preiskovalna pooblastila.

Varuhi človekovih pravic skušajo pritožbe rešiti z upravnim organom in pristojnemu organu dati priporočila o tem, kako rešiti ugotovljene težave. Njihovo poročilo o dejavnostih se objavi.

Kateri varuh človekovih pravic je pristojen, je odvisno od zadevnega upravnega organa.

Za zvezne zadeve se je treba obrniti na [zveznega varuha človekovih pravic](#).

V zadevah, ki so v pristojnosti regij in skupnosti, se je mogoče obrniti na naslednje službe:

[službo varuha človekovih pravic valonske regije](#);

[službo varuha človekovih pravic francoske skupnosti](#);

[flamsko službo varuha človekovih pravic](#);

[varuha človekovih pravic za nemško govorečo skupnost](#).

Obstajajo tudi posebni varuhi otrokovih pravic:

[generalni zastopnik otrokovih pravic za francosko skupnost](#);

[flamska komisija za otrokove pravice](#).

Specializirani organi za človekove pravice

Organa za enakost

Center za enake možnosti in boj proti rasizmu (Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme)

Med nalogami [centra za enake možnosti in boj proti rasizmu](#) sta spodbujanje enakih možnosti in boj proti vsem oblikam razlikovanja, izključevanja, omejevanja ali dajanja prednosti na podlagi narodnosti, tako imenovane rase, barve kože, porekla ali nacionalne ali etnične pripadnosti, spolne usmerjenosti, zakonskega stanu, rojstva, premoženja, starosti, verskih ali filozofskih prepričanj, sedanjega ali prihodnjega zdravstvenega stanja, invalidnosti, političnih prepričanj, fizičnih ali genetskih značilnosti ali socialnega ozadja.

Na center se lahko obrne:

vsakdo, ki ima vprašanja ali ki bi rad pridobil mnenje v zvezi z diskriminacijo, rasizmom, prebivališčem ali temeljnimi pravicami tujih državljanov;

vsakdo, ki je bil žrtev ali pričča diskriminacije ali rasizma.

Služba centra na prvi ravni zagotovi začetni odgovor in po potrebi zbere dodatne informacije za nadaljnjo obravnavo zadeve.

Če je potrebna analiza ali bolj poglobljena preučitev ali če se je za obravnavo zahtevka treba obrniti na tretje osebe, se spis posreduje strokovnjaku iz službe centra na drugi ravni.

Če analiza pokaže, da center ni pristojen, ta obvesti zadevno stranko in jo, če je mogoče, napoti na drugo službo ali posameznika, ki bo lahko obravnaval zahtevek (upravni organ, zasebni ali javni organ, specializiran za začetno ali nadaljnjo pomoč, policija ali odvetnik).

Na center se je mogoče obrniti neposredno. Na spletišču centra so navedeni tudi [naslovi številnih združenj ali institucij, ki imajo posebno znanje ali delujejo na lokalni ravni](#), s katerimi je center podpisal sporazum o sodelovanju in na katere se je prav tako mogoče obrniti glede vprašanj v zvezi z diskriminacijo.

Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme

138 rue Royale

1000 Bruselj

Telefon: (+32) 80012800 – brezplačni telefon za informacije

(+32) 22123000

Zadevna povezava

[Center za enake možnosti in boj proti rasizmu](#)

Inštitut za enakost spolov (Institut pour l'égalité des femmes et des hommes)

[Inštitut za enakost spolov](#) je neodvisni javni organ za spodbujanje enakosti med ženskami in moškimi ter boj proti diskriminaciji na podlagi spola. Inštitut lahko zagotovi pravno pomoč in začne pravni postopek v zadevah, ki vključujejo diskriminacijo med moškimi in ženskami ali diskriminacijo transseksualnih oseb.

Na inštitut se je mogoče obrniti prek [spletnega obrazca](#) ali naslednjega naslova:

Institut pour l'égalité des femmes et des hommes

1 Rue Ernest Blerot

1070 Bruselj

Telefon: (+32) 80012800 – brezplačni telefon za informacije

(+32) 22334265

Telefaks: (+32) 22334032

E-naslov: egalite.hommesfemmes@ieffh.belgique.be

Zadevna povezava

Komisija za varstvo zasebnosti (Commission de la protection de la vie privée (CPVP))

Komisija za varstvo zasebnosti je neodvisna komisija pod okriljem predstavnškega doma. Ustanovljena je bila po sprejetju zakona o „zasebnosti“ z dne 8. decembra 1992. Komisija torej ne spada v pristojnost ministra za pravosodje.

Komisija za varstvo zasebnosti je neodvisni nadzorni organ, ki skrbi za varstvo zasebnosti pri obdelavi osebnih podatkov.

Različne naloge komisije za varstvo zasebnosti so razdeljene na pet glavnih področij dejavnosti, in sicer: zagotavljanje pomoči, obveščanje, obravnavanje pritožb, izdajanje mnenj in priporočil ter nazadnje politiko upoštevanja predpisov.

– Zagotavljanje pomoči: to področje dejavnosti je tesno povezano z nalogami obveščanja. Komisija za varstvo zasebnosti se v okviru svoje naloge zagotavljanja pomoči obrne na vsakogar: organe, zasebni sektor, državljane, upravljavca podatkov (na glede na to, ali je to fizična ali pravna oseba).

Njene naloge na tem področju zajemajo: sporočanje informacij, ki jih zahteva katera koli oseba, naj bo to posameznik, na katerega se nanaša obdelava podatkov, ali upravljavec podatkov, izvajanje pravice do dostopa in popravka, obravnava izjav, vodenje javnega registra, zagotavljanje informacij v okviru obravnave pritožb, sporočanje informacij, ki jih zahtevajo posamezniki ali upravljavci podatkov, in izdelavo letnega poročila za parlament.

Komisija za varstvo zasebnosti pomaga javnim organom in upravljavcem podatkov, tako da izpolnjuje zahteve po predhodnem neformalnem posvetovanju, kar omogoča, da se zahteve iz zakona o zasebnosti upoštevajo že v fazi razvoja projektov. Pri uveljavljanju pravic pomaga tudi posameznikom, katerih podatki se obdelujejo, zlasti tako, da jih obvešča o njihovih pravicah in postopku, ki ga morajo uporabiti. V okviru mednarodnih izmenjav podatkov pomaga organom, ki izvajajo čezmejne dejavnosti. Tako kot na nacionalni ravni tudi na čezmejni ravni zagotavlja pomoč osebam, katerih podatki se obdelujejo in so vključeni v čezmejne tokove podatkov.

– Obveščanje: komisija za varstvo zasebnosti zagotavlja informacije organom, upravljavcem podatkov in posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki.

To področje dejavnosti zajema: letno poročilo za parlament in izdelavo načrta upravljanja, izdelavo notranjega pravilnika, vodenje javnega registra in splošne obveščanje javnosti (spletišče, konference, ciljno usmerjeni odgovori, ozaveščanje itd.). Poudariti je treba, da delovanje komisije v okviru teh različnih področij dejavnosti ni nujno omejeno na nacionalno ozemlje. Njena dejanja imajo pogosto tudi mednarodno razsežnost, tako da ima na mednarodni ravni pomembno vlogo obveščanja in ozaveščanja.

– Obravnavanje pritožb: komisija za varstvo zasebnosti deluje kot mediator pri pritožbah, ki jih vložijo posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki.

Če upravljavec podatkov ne upošteva pravic državljana, katerega podatki se obdelujejo, komisija posreduje na zahtevo zadevne osebe, da bi zagotovila upoštevanje njenih pravic (pravice do ugovora, popravka, posrednega dostopa itd.). Za to uporabi sredstva, ki so ji na voljo (prijava državnemu tožilstvu, tožba pri civilnem sodišču itd.). Pri mednarodnih kršitvah v zvezi z varstvom podatkov pomaga pri mednarodnih preiskavah, pri katerih je potrebno sodelovanje vseh pristojnih organov za varstvo podatkov, da bi se dosegle koristne rešitve.

– Izdajanje mnenj: komisija za varstvo zasebnosti izdaja mnenja v zvezi s predpisi in standardi.

Njene dejavnosti na tem področju so osredotočene predvsem na pristojne organe in/ali subjekte: oblikuje mnenja in priporočila o zakonodajnih osnutkih, ki vključujejo vidike „zasebnosti“. Prek predstavnikov v nacionalnih in mednarodnih delovnih skupinah (npr. delovna skupina za varstvo podatkov iz člena 29, berlinska skupina, konferenca komisarjev ali drugi organi nadzora na področju varstva zasebnosti itd.) ter stikov s podobnimi organizacijami v tujini sodeluje pri postopku odločanja na področju varstva zasebnosti.

– Politika upoštevanja predpisov: komisija za varstvo zasebnosti si prizadeva zagotoviti, da se upoštevajo zakoni o varstvu naših osebnih podatkov.

Na področju odobritve obdelave podatkov je pristojna za to, da organu v posameznem sektorju, ki je odgovoren za obdelavo podatkov, odobri tako obdelavo in pridobitev osebnih podatkov. V zvezi z istimi upravljavci podatkov izvaja tudi nadzor in inšpekcijske preglede, izdaja priporočila in ocenjuje sprejete varnostne ukrepe.

Vse zahteve za informacije in pomoč ter vse pritožbe se lahko komisiji za varstvo zasebnosti pošljejo neposredno po pošti ali elektronski pošti ali sporočijo po telefonu. Kontaktni podatki so:

Commission de la protection de la vie privée

Rue de la presse, 35

1000 Bruselj

Telefon: (+32) 22744800

Telefaks: (+32) 22744835

 commission@privacycommission.be

Službe komisije za varstvo zasebnosti so na voljo vse delovne dni, vendar se je treba za sestanek predhodno dogovoriti. Za začetno pomoč lahko pokličete številko (+32) 22744879 ali izpolnite [spletni kontaktni obrazec](#).

Zadevna povezava

 [Komisija za varstvo zasebnosti](#)

Drugi organi za enakost

Odbori za spremljanje razmer v zaporih (Commissions de surveillance des établissements pénitentiaires)

Odbori za spremljanje razmer v zaporih zagotavljajo zunanji nadzor nad ravnanjem z zaporniki. Pritožbe zapornikov predložijo vodstvu zapora ali ministru za pravosodje, da bi poiskali rešitev za očitano težavo.

Odbor za spremljanje razmer v zaporih ima vsak zapor. Vsak odbor sestavljajo posamezniki, ki zastopajo civilno družbo, ter vsaj en zdravnik in odvetnik, predseduje pa mu sodnik. Osrednji nadzorni svet (Conseil central de surveillance) usklajuje delo lokalnih odborov in ministru za pravosodje na njegovo zahtevo ali lastno pobudo pošilja mnenja o ravnanju z zaporniki.

Zadevni povezavi

 [Portal zvezne javne službe za pravosodje](#)

 [Kontaktne podatke zaporov](#)

Odbor za pritožbe (Commission des plaintes) (odgovoren za tujce v zaprtih centrih za pridržanje, azilnih domovih in nastanitvenih centrih)

Odbor za pritožbe obravnava posamične pritožbe, ki jih tujci, nastanjeni v zaprtih centrih za pridržanje, azilnih domovih ali nastanitvenih centrih, vložijo v zvezi z nastanitvenimi razmerami, zlasti okoliščinami, do katerih pride v teh centrih za pridržanje in azilnih domovih ter ki vključujejo pravice in obveznosti iz kraljevih odlokov z dne 2. avgusta 2002 (zaprti centri), 8. junija 2009 (nastanitveni centri) in 14. maja 2009 (azilni domovi).

Posamezniki, nastanjeni v teh centrih, so lahko nezakoniti priseljenci, zavrnjeni prosilci za azil ali tujci, ki ne izpolnjujejo zahtev za vstop in prebivanje.

Pritožniki, ki želijo izpodbijati odločbo, lahko vložijo pritožbo pri državnem svetu.

Odbor je dosegljiv na naslednjem naslovu:

Secrétariat permanent de la Commission des plaintes

Service Public Fédéral Intérieur –

Rue de Louvain, 1
1000 Bruselj

Zadevna povezava

[Zvezna javna služba za notranje zadeve](#)

Stalni odbor za nadzor nad policijo (Comité permanent de contrôle des services de police)

[Stalni odbor za nadzor nad policijo](#) je organ za zunanji nadzor nad policijo in poroča parlamentu. Pri nadzoru se osredotoča na varstvo pravic, ki jih posameznikom zagotavljata ustava in zakonodaja, usklajevanje policijskih enot ter učinkovitost njihovega delovanja.

Vsak posameznik, v položaj katerega je bilo poseženo med policijskim posredovanjem, lahko pri stalnem odboru za nadzor nad policijo vloži pritožbo, prijavi zlorabo ali predloži katere koli druge informacije.

Pri odboru lahko vložijo pritožbo ali prijavi zlorabo tudi vsak **pripadnik policijskih enot**, ne da bi moral pred tem zaprositi za dovoljenje nadrejenih in ne da bi bil za to lahko kaznovan.

Pritožbe je mogoče vložiti z [elektronskim obrazcem](#).

Odbor je dosegljiv na naslednjem naslovu:

Comité permanent de contrôle des services de police

Rue de la Presse 35/1

1000 Bruselj

Telefon: (+32) 22862811

Telefaks: (+32) 22862899

E-naslov: info@comitep.be

Zadevna povezava

[Stalni odbor za nadzor nad policijo](#)

Drugo

Službe za začetno svetovanje državljanom (Accueil social de première ligne)

Začetno svetovanje državljanom vključuje zagotavljanje informacij posameznikom, ki imajo vprašanja ali težave s pravosodnim sistemom na zelo posebnih področjih.

Civilno pravo: ločitev, razveza, splošne informacije o starševski odgovornosti, glavni, začasni ali nadomestni kraj prebivanja otrok, pravice do stikov.

Kazensko pravo: postopek poravnavanja v kazenskih zadevah, nadomestne možnosti za preventivni pripor, pogojni odpust, delo v korist skupnosti, pogojna obsodba, začasni izpust iz zapora zaradi javne varnosti, rehabilitacija, pomilostitev, elektronski nadzor, prosti izhod, pogojna kazen, omejeno pridržanje, začasni izpust zaradi izgona ali izročitve, začasni izpust iz zdravstvenih razlogov, nadomestitev kazni odvzema prostosti z delom v korist skupnosti.

Informacije za žrtve kaznivih dejanj: pravice civilnih strank/oškodovancev.

Splošne informacije o postopku pred civilnimi in kazenskimi sodišči.

[Imenik zvezne javne službe za pravosodje](#) vsebuje seznam pravosodnih centrov skupnosti in njihove kontaktne podatke.

Zadevna povezava

[Publikacija zvezne javne službe za pravosodje o dostopu do sodnega varstva v Belgiji](#)

Začetna in nadaljnja pravna podpora in pravna pomoč

Začetna pravna podpora vključuje praktične ali pravne informacije ali začetno pravno mnenje, podane med kratkim posvetovanjem. Začetno pravno podporo zagotavljajo pravni strokovnjaki, po navadi odvetniki.

Nadaljnja pravna podpora vključuje imenovanje odvetnika, ki bo delal brezplačno ali za znižan honorar, za kar morajo biti izpolnjeni nekateri pogoji. Stroški postopka (sodni izvršitelji, izvedenci, izvodi itd.) niso izvzeti niti v celoti niti deloma, lahko pa se krijejo na podlagi določb o pravni pomoči.

Posamezniki, ki prejmejo pravno pomoč, so v celoti ali deloma oproščeni plačila stroškov sodnega ali izvensodnega postopka, če imajo nezadostne prihodke. Več informacij je na voljo na [strani portala e-pravosodje o stroških postopka v Belgiji](#).

Zadevna povezava

[Publikacija zvezne javne službe za pravosodje o dostopu do sodnega varstva v Belgiji](#)

[Združenje francosko in nemško govoreče odvetniške zbornice v Belgiji \(OBFG\)](#)

[Združenje flamskih odvetniških zbornic \(OVB\)](#)

Odbor za finančno pomoč žrtvam naklepnih nasilnih dejanj in osebam, ki jim ponudijo pomoč (Commission pour l'aide financière aux victimes d'actes intentionnels de violence et aux sauveteurs occasionnels)

Zakon določa državno finančno pomoč za žrtve naklepnih nasilnih dejanj in osebe, ki jim ponudijo pomoč, v nekaterih primerih pa tudi za njihove sorodnike.

Na odbor se je mogoče obrniti neposredno, vendar pa se je mogoče obrniti tudi na odvetnika ali dežurno službo za „pomoč žrtvam“ v službah za socialno pomoč, seznam katerih je na voljo na spletišču [zvezne javne službe za pravosodje](#) (glej indeks, pravosodje od A do Z, finančna pomoč žrtvam).

Odbor je dosegljiv na naslednjem naslovu:

Service public fédéral de la Justice

Commission pour l'aide financière aux victimes d'actes intentionnels de violence et aux sauveteurs occasionnels

Boulevard de Waterloo 115

Telefon: (+32) 25427207

(+32) 25427208

commission.victimes@just.fgov.be

Več informacij je na voljo na [strani portala e-pravosodje o pravicah žrtev](#).

Zadevna povezava

[Zvezna javna služba za pravosodje](#)

Zadnja posodobitev: 19/12/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Bolgarija

Nacionalna sodišča

Nacionalne institucije za varstvo človekovih pravic

Varuh človekovih pravic

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Drugo

Nacionalna sodišča

Zadeve v zvezi z zakonodajo EU o temeljnih pravicah lahko obravnava katero koli bolgarsko sodišče, saj je Listina o temeljnih pravicah del primarne evropske zakonodaje (uporablja se v enakem obsegu kot Lizbonska pogodba). Bolgarski državljani lahko zato vložijo pritožbo pri okrožnem sodišču (*Окръжен съд*) in se sklicujejo na Listino, če menijo, da se jim odrekajo njihove temeljne pravice. Enako velja za temeljne pravice, zagotovljene z bolgarsko ustavo, in določbe mednarodnih pogodb, katerih pogodbenica je Bolgarija.

Pritožbe zoper upravne odločbe je mogoče vložiti pri upravnih sodiščih in vrhovnem upravnem sodišču (*Върховен административен съд*).

Vsako sodišče v Bolgariji ima svoje spletno mesto, na katerem je prikazano, kako je organizirano in s čim se ukvarja. Spletno mesto [vrhovnega sodnega sveta](#) (*Висшия съдебен съвет*) vsebuje podroben seznam bolgarskih sodišč z njihovimi naslovi in spletnimi mesti (samo v bolgarščini).

Nacionalne institucije za varstvo človekovih pravic

Glej oddelek o varuhu človekovih pravic.

Varuh človekovih pravic

Varuh človekovih pravic Republike Bolgarije (*Омбудсман на Република България*)

Naslov:

Ul. George Washington No 22

Sofia 1202, Bolgarija

Telefon: +359 2 810 69 55

E-pošta: priemna@ombudsman.bg

Spletno mesto: <http://www.ombudsman.bg/>

Ime enote/institucionalnega organa, ki sprejema vloge/pritožbe/zahtevke zaradi kršitve pravic (po potrebi)

Varuh človekovih pravic s sredstvi, ki jih določa zakon, preiskuje dejanja ali opustitve državnih in občinskih organov ter njihovih uprav in oseb v javnih službah, s katerimi se kršijo pravice in svoboščine državljanov. Mandat varuha človekovih pravic je širok in zajema vse politične, ekonomske, državljanske, socialne, kulturne in druge pravice državljanov. Gre za organ, ki varuje pravice vseh državljanov, vključno z otroki, invalidi, manjšinami, tujimi državljani itd.

Kratek opis vlog/pritožb/zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Pritožbe je mogoče pri varuhu človekovih pravic vložiti po pošti, osebno, po elektronski pošti ali celo ustno. Vsaka pritožba se uradno evidentira. Pritožbe se obravnavajo v sprejemni pisarni (*priemna*) in tajništvu sodišča (*delovodstvo*). Sprejemna pisarna je začela delovati 5. januarja 2006 in je odprta vsak dan. Uradniki posameznike sprejmejo osebno ali odgovorijo na njihove telefonske klice. Ob četrtkih varuh človekovih pravic posameznike sprejema tudi osebno, po predhodnem naročilu, med 9.00 in 12.30.

Kratek opis postopka, v skladu s katerim se obravnavajo vloge/pritožbe/zahtevki

Pritožbe lahko pri varuhu človekovih pravic vložijo vsak posameznik ne glede na državljanstvo, spol, politično prepričanje ali veroizpoved. Anonimne pritožbe in pritožbe zaradi dogodkov, ki so se zgodili pred več kot dvema letoma, se ne obravnavajo. Varuh človekovih pravic lahko preiskave sproži na lastno pobudo, če meni, da je to v javnem interesu.

Pritožbe se vpišejo v evidenco, nato pa jih vodja urada varuha človekovih pravic posreduje ustreznemu oddelku glede na naravo pritožbe. Vodja oddelka zadevo dodeli osebi, odgovorni za zadevo, ki ima za preiskavo na voljo mesec dni. Za primere, v katerih je potrebna temeljitejša preiskava, je ta rok tri mesece. Oseba, odgovorna za zadevo, lahko pritožnika zaprosi za dodatne informacije ali pa od pristojnega upravnega organa zahteva izvedbo nekaterih postopkov ali zagotovitev določenih informacij. Nacionalni in občinski organi ter njihove uprave, pravni subjekti in posamezniki morajo prostovoljno zagotoviti informacije, s katerimi razpolagajo, ter sodelovati z varuhom človekovih pravic v zvezi s pritožbami, ki so mu bile poslane. Če se pritožba nanaša na zadevo, ki jo je mogoče nasloviti na višji upravni organ ali drugo specializirano institucijo (odbor ali agencijo), lahko varuh človekovih pravic pritožniku svetuje, naj se obrne na pristojno institucijo, razen če zadeva zahteva tudi proučitev s strani varuha človekovih pravic. Če varuh človekovih pravic ni pristojen za obravnavo zadeve, je ne prouči. O tem ustrezno obvesti pritožnika in ga napoti na ustrezen organ. Če se pritožnik strinja, lahko pritožbo temu organu predloži varuh človekovih pravic.

Varuh človekovih pravic lahko kadar koli ponudi, da prevzame vlogo posrednika, da se doseže sporazumna rešitev. Tak predlog se pošlje pritožniku in organu oziroma osebi, zoper katero je bila vložena pritožba. Če se oba strinjata, varuh človekovih pravic po najboljših močeh pomaga pri reševanju spora, na primer tako, da vzpostavi stik ali pomaga pri pogajanjih med strankama.

Kratek opis možnih izidov postopka

Glede na ugotovitve, dosežene med preiskavo, se lahko poleg odgovora pritožniku pristojnemu organu predložijo tudi priporočila o ukrepih, ki jih lahko sprejme za odpravo razlogov ali ravnanj, zaradi katerih so bile kršene pravice osebe. Varuh človekovih pravic pogosto izdaja mnenja o posebnih vprašanjih, ki se nato objavijo na spletnem mestu ter posredujejo pristojnemu organu in medijem. Če se ugotovi, da je težava v obstoječem pravnem okviru, lahko varuh človekovih pravic izda priporočila Državnemu zboru in Svetu ministrov, da sprejmeta ustrezne zakonodajne spremembe. Če se ugotovi, da so zakoni v nasprotju z ustavo ter kršijo državljanske pravice in svoboščine, je varuh človekovih pravic pooblaščen, da zadevo predloži ustavnemu sodišču v obravnavo. Če opazi protislovja v sodni praksi, je pooblaščen, da zadevo predloži vrhovnemu kasacijskemu sodišču ali vrhovnemu upravnemu sodišču za izdajo predhodne odločbe.

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Nacionalni organ za enakost (*Орган по въпросите на равенството*)

1. Komisija za boj proti diskriminaciji (*Комисия за защита от дискриминация*)

Naslov:

Bul. Dragan Tsankov No 35

Sofia 1125, Bolgarija

Telefon: +359 2 807 30 30

Telefaks: +359 2 807 30 58

E-pošta: kzd@kzd.bg

Spletno mesto: <http://www.kzd-nondiscrimination.com/>

Ime enote/institucionalnega organa, ki sprejema vloge/pritožbe/zahtevke zaradi kršitve pravic (po potrebi)

Komisija za boj proti diskriminaciji (*Комисия за защита от дискриминация*)

Kratek opis vlog/pritožb/zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Zadeve je mogoče Komisiji za boj proti diskriminaciji predložiti:

na podlagi pisne pritožbe prizadete osebe ali oseb;

na lastno pobudo Komisije za boj proti diskriminaciji;

na podlagi informacij, pridobljenih od fizičnih ali pravnih oseb oziroma državnih ali javnih organov.

Pritožbo je treba pri Komisiji za boj proti diskriminaciji vložiti v treh letih od storitve kršitve. Če so dogodki starejši od treh let, se pritožba ne obravnava, če pa preiskava že poteka, se postopek v zadevi konča. Če je bila zadeva že predložena sodišču, Komisija za boj proti diskriminaciji ne začne postopka. Če se pritožba umakne ali če pritožnik napake ne popravi v roku, ki ga je določila Komisija za boj proti diskriminaciji, se postopek v zadevi konča.

Pritožba mora vsebovati:

ime pritožnika;

kontaktni naslov ali registrirani naslov pritožnika;

opis okoliščin, na katerih temelji pritožba: v primeru dejanj, ki jih je oseba storila v svojem imenu, dejanja ali opustitve, ki so bile storjene, in kdaj, kje in kdo jih je storil; v primeru zaposlenih pri toženi stranki, glede katerih dejanj ali opustitev, ki izhajajo iz njenih zakonskih ali pogodbenih obveznosti in so povezane z njenimi dejavnostmi, tožena stranka odgovarja za storjeno diskriminacijo);

specifične podrobnosti o zahtevanem pravnem sredstvu: to mora spadati v okvir pristojnosti Komisije za boj proti diskriminaciji, ki so določene v zakonu o zaščiti pred diskriminacijo. Pritožniki morajo predložiti dokaze, na primer listine ali druge specifične dokaze, ki bi jih po njihovem mnenju morala proučiti Komisija za boj proti diskriminaciji (navesti morajo na primer osebe, ki naj bi bile zaslišane kot pričë, in lokacijo pisnih dokazov, ki jih imajo tretje osebe, ki ne sodelujejo v postopku);

datum in podpis pritožnika ali njegovega zastopnika.

Kratek opis postopka, v skladu s katerim se obravnavajo vloge/pritožbe/zahtevki

Predsednik Komisije za boj proti diskriminaciji dodeli spis senatu, ki je specializiran za zadevno vrsto diskriminacije. Senat med svojimi člani imenuje predsednika in poročevalca. Poročevalec zbere pisne dokaze, potrebne za dokumentiranje dejstev. Preiskava mora biti končana v 30 dneh. Pri zapletenih primerih lahko predsednik Komisije za boj proti diskriminaciji ta rok podaljša še za 30 dni. Ko je preiskava končana, poročevalec predstavi svoje ugotovitve predsedniku senata. Predsednik določi datum javne obravnave in stranke povabi, naj se je udeležijo.

Komisija za boj proti diskriminaciji ima pooblastila, da:

zahteva dokumente in druge informacije, povezane s preiskavo;

od oseb, ki so predmet preiskave, zahteva pojasnila;

zasliši pričë.

Dolžnost vseh posameznikov ter državnih in lokalnih organov je sodelovati s Komisijo za boj proti diskriminaciji, tako da ji zagotovijo informacije in dokumentacijo ter pisna pojasnila, kadar se to od njih zahteva. V nasprotnem primeru se jim lahko naloži denarna kazen.

Kratek opis možnih izidov postopka

Predsednik senata na prvem sestanku stranki pozove k sporazumni rešitvi spora. Če to storita, se doseženi sporazum odobri s sklepom in postopek v zadevi se konča. Če stranki dosežeta delno rešitev spora, se postopek nadaljuje v zvezi z delom, glede katerega sporazum ni bil dosežen. Sporazum je izvršljiv in Komisija za boj proti diskriminaciji nadzoruje njegovo upoštevanje.

Če sporazuma ni mogoče doseči, Komisija za boj proti diskriminaciji v 14 dneh po javni obravnavi vsebinsko odloči o zadevi.

Komisija za boj proti diskriminaciji lahko v odločbi:

ugotovi, ali je bila kršitev storjena ali ne;

opredeli storilca in žrtev;

naloži kazen in/ali zavezujoče upravne ukrepe, če ugotovi, da je bila kršitev storjena.

Zavezujoči upravni ukrepi, ki jih lahko sprejme Komisija za boj proti diskriminaciji, so:

delodajalcem in javnim uslužbencem lahko zagotovi zavezujoča navodila za odpravo kršitev protidiskriminacijske zakonodaje;

razveljavi lahko nezakonite odločbe ali pravila, ki jih izdajo delodajalci in ki povzročajo ali bi lahko povzročila diskriminacijo.

Komisija za boj proti diskriminaciji v skladu z zakonom zagotavlja upoštevanje svojih odločb.

Zoper odločbe Komisije za boj proti diskriminaciji se je mogoče pri upravnem sodišču v Sofiji pritožiti v 14 dneh.

2. Nacionalni svet za enakost spolov (Националният съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет)

Naslov:

Council of Ministers

bul. Dondukov No 1

Sofia 1594, Bolgarija

Spletno mesto: <http://www.mlsp.government.bg/equal/index.asp>

Ime enote/institucionalnega organa, ki sprejema vloge/pritožbe/zahtevke zaradi kršitve pravic (po potrebi)

Nacionalni svet za enakost spolov v okviru Sveta ministrov (Националният съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет)

Kratek opis vlog/pritožb/zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Nacionalni svet za enakost spolov zagotavlja, da vladni organi in nevladne organizacije skupaj oblikujejo in izvajajo nacionalno politiko enakosti spolov, in sicer z omogočanjem posvetovanj, sodelovanja in usklajevanja.

Kratek opis postopka, v skladu s katerim se obravnavajo vloge/pritožbe/zahtevki

Nacionalni svet za enakost spolov:

svetuje Svetu ministrov;

proučuje osnutke zakonodajnih in drugih aktov v zvezi z enakostjo spolov in izdaja mnenja o njih;

proučuje osnutke sklepov, ki jih pripravi Svet ministrov, in izda mnenje o tem, ali so skladni s politiko enakosti spolov ali ne;

usklajuje ukrepe državnih organov in nevladnih organizacij pri izvajanju nacionalne politike enakosti spolov in mednarodnih obveznosti Bolgarije na tem področju;

predlaga nacionalne ukrepe na področju enakosti spolov bodisi samostojno bodisi skupaj s Komisijo za boj proti diskriminaciji;

vzdržuje stike s kolegi v tujini in mednarodnimi organizacijami, ki imajo podobne naloge in delujejo na podobnih področjih;

pomaga socialnim partnerjem in nevladnim organizacijam pri izvajanju nacionalnih in regionalnih projektov na področju enakosti spolov in uskladitve

družinskih/starševskih odgovornosti s poklicnimi dejavnostmi ter spremlja rezultate;

organizira raziskave v zvezi z vprašanji, ki vplivajo na njegove dejavnosti.

Kratek opis možnih izidov postopka

Oblikovanje in izvajanje nacionalne politike enakosti spolov.

Organ za varstvo podatkov

1. Komisija za varstvo osebnih podatkov (Комисията за защита на личните данни)

Naslov:

Bul. Prof. Tsvetan Lazarov No 2

Sofia 1592, Bolgarija

Telefon: +359 2 91 53 518

Telefaks: +359 2 91 53 525

E-pošta: [✉ kzld@cpdp.bg](mailto:kzld@cpdp.bg)

Spletno mesto: [✉ http://www.cpdp.bg/](http://www.cpdp.bg/)

Ime enote/institucionalnega organa, ki sprejema vloge/pritožbe/zahtevke zaradi kršitve pravic (po potrebi)

Komisija za varstvo osebnih podatkov (*Комисията за защита на личните данни*)

Kratek opis vlog/pritožb/zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Komisija za varstvo osebnih podatkov pomaga vladi pri izvajanju politike varstva osebnih podatkov.

Pristojna je za obravnavo pritožb v zvezi s kršitvami pravic iz zakona o varstvu osebnih podatkov.

Kratek opis postopka, v skladu s katerim se obravnavajo vloge/pritožbe/zahtevki

Kršitve pravic iz zakona o varstvu osebnih podatkov lahko Komisiji za varstvo osebnih podatkov prijavi vsakdo, in sicer v enem letu od odkritja kršitev in najpozneje v petih letih od njihovega nastanka. Ko je pritožba predložena Komisiji za varstvo osebnih podatkov, se dodeli direktoratu za pravne postopke in nadzor, ki Komisiji za varstvo osebnih podatkov poda svoje mnenje o razvrstitvi in dopustnosti pritožbe. Komisija za varstvo osebnih podatkov se nato sestane za zaprtimi vrati ter odloči, ali je pritožba dopustna in kateri postopek je treba uporabiti. Začne lahko preiskavo, zbere dokaze ali pridobi mnenja tretjih oseb. Če se ugotovi, da je pritožba dopustna, so vpletene stranke o tem ustrezno obveščene. Določi se datum javne obravnave stranke in druge zainteresirane strani pa so pozvane, naj se je udeležijo. Komisija za varstvo osebnih podatkov odloči v 30 dneh od prejema pritožbe. Kopija odločbe se pošlje zadevnim strankam in drugim zainteresiranim stranem. Komisija za varstvo osebnih podatkov lahko kršitelju izda zavezujoča navodila, določi rok, v katerem je treba odpraviti razlog za kršitev, ali naloži upravno kazen. Zoper odločbo se lahko v 14 dneh po vročitvi vložijo pritožba pri vrhovnem upravnem sodišču.

Kratek opis možnih izidov postopka

Posamezniki, pravni subjekti ali vladni organi lahko Komisijo za varstvo osebnih podatkov zaprosijo, da poda svoje mnenje o osnutku zakonodaje v zvezi z zakonom o varstvu osebnih podatkov.

Komisija za varstvo osebnih podatkov lahko upravljavcem osebnih podatkov izda zavezujoča navodila

in odredi začasno prepoved obdelave osebnih podatkov, kadar so bili kršeni standardi varstva osebnih podatkov.

Drugi specializirani organi**1. Nacionalni svet za etnične manjšine in vključevanje (*Националният съвет по етническите и интеграционните въпроси към Министерски съвет*)****Naslov:**

Council of Ministers

bul. Dondukov No 1

Sofia 1594, Bolgarija

Telefon: +359 2 940 36 22

Telefaks: +359 2 940 21 18

E-pošta: [✉ Rositsa.Ivanova@government.bg](mailto:Rositsa.Ivanova@government.bg) – sekretarka

Spletno mesto: [✉ http://www.nccedi.government.bg/](http://www.nccedi.government.bg/)

Ime enote/institucionalnega organa, ki sprejema vloge/pritožbe/zahtevke zaradi kršitve pravic (po potrebi)

Nacionalni svet za etnične manjšine in vključevanje v okviru Sveta ministrov (*Националният съвет по етническите и интеграционните въпроси към Министерски съвет*)

Kratek opis vlog/pritožb/zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Ta organ in njegov sekretariat obravnavata vsa etnična vprašanja.

Čeprav sekretariat nima posebnega oddelka za obravnavo pritožb ali zahtev, jih njegovi strokovnjaki obravnavajo po potrebi.

Kratek opis postopka, v skladu s katerim se obravnavajo vloge/pritožbe/zahtevki

Nacionalni svet za etnične manjšine in vključevanje je posvetovalni in usklajevalni organ, ki Svetu ministrov pomaga pri oblikovanju in izvajanju politike v zvezi z etničnimi manjšinami in njihovim vključevanjem.

Lajša sodelovanje med državnimi organi in nevladnimi organizacijami, ki branijo interese etničnih manjšin in spodbujajo medetnične odnose.

Poleg tega usklajuje in nadzoruje izvajanje nacionalnega akcijskega načrta za Desetletje vključevanja Romov 2005–2015 ter zavez, ki so jih sprejeli vsi državni organi v skladu s svojo operativno pristojnostjo v zvezi z Desetletjem vključevanja Romov.

Vsaka pokrajina ima svoj svet za etnične manjšine in vključevanje, ki sodeluje z guvernerjem pokrajine. To so posvetovalni in usklajevalni organi, ki podpirajo izvajanje politike na področju etničnih vprašanj in vprašanj vključevanja na ravni okrožja.

Občinski sveti lahko ustanovijo svoje lokalne svete za etnične manjšine in vključevanje.

Kratek opis možnih izidov postopka

Sekretariat Nacionalnega sveta za etnične manjšine in vključevanje ima široke upravne naloge, odgovoren pa je tudi za ohranjanje operativnih povezav in zagotavljanje metodološke podpore pokrajinskim in lokalnim svetom za sodelovanje na področju etničnih vprašanj in vprašanj vključevanja.

2. Agencija za invalidne osebe (*Агенция за хора с увреждания*)**Naslov:**

Ul. Sofroni Vrachanski No 104-106

Sofia 1233, Bolgarija

Telefon: +359 2 940 80 95, 832 90 73

Telefaks: +359 2 832 41 62

E-pošta: [✉ ahu@mlsp.government.bg](mailto:ahu@mlsp.government.bg)

Spletno mesto: [✉ http://ahu.mlsp.government.bg/](http://ahu.mlsp.government.bg/)

Ime enote/institucionalnega organa, ki sprejema vloge/pritožbe/zahtevke zaradi kršitve pravic (po potrebi)

Agencija za invalidne osebe (*Агенция за хора с увреждания*)

Kratek opis vlog/pritožb/zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Agencija v glavnem obravnava vloge za vključitev v register dobaviteljev medicinskih pripomočkov in naprav ter register specializiranih družb, ki jih upravljajo invalidne osebe v korist invalidnih oseb ter obravnavajo pravice invalidnih oseb. Upravlja tudi projekte za različne programe, ki jih financira agencija.

Kratek opis postopka, v skladu s katerim se obravnavajo vloge/pritožbe/zahtevki

Vloge se evidentirajo v avtomatiziranem informacijskem sistemu „Dokman“, nato pa jih izvršni direktor posreduje vodji urada agencije in njenim direktorjem, ki jih dodelijo ustreznim osebam, odgovornim za obravnavo zadev.

Kratek opis možnih izidov postopka

Vloga se obravnava ali se pošlje odgovor.

3. Državna agencija za zaščito otrok (Държавната агенция за закрила на детето)

Naslov:

Ul. Triaditsa No 2

Sofia 1051, Bolgarija

Telefon: +359 2 933 90 10, +359 2 933 90 16

Telefaks: +359 2 980 24 15

E-pošta: sacp@sacp.government.bg

Spletno mesto: <http://sacp.government.bg/>

Ime enote/institucionalnega organa, ki sprejema vloge/pritožbe/zahtevke zaradi kršitve pravic (po potrebi)

Državna agencija za zaščito otrok (Държавната агенция за закрила на детето)

Kratek opis vlog/pritožb/zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Otrokove pravice iz Konvencije ZN o otrokovih pravicah so v Bolgariji zagotovljene na podlagi zakona o zaščiti otrok, sprejetega leta 2000, in v okviru Državne agencije za zaščito otrok, ustanovljene leta 2001. Zato Bolgarija staršem in skrbnikom zagotavlja ustrezno pomoč ter vzpostavlja infrastrukturo institucij in služb za varstvo otrok.

Za zaščito otrok v Bolgariji so odgovorni:

predsednik Državne agencije za zaščito otrok (Държавната агенция за закрила на детето), ki mu pomaga pri opravljanju njegovih nalog;

podružnice za socialnovarstvene storitve;

ministri za: delo in socialno politiko, notranje zadeve, izobraževanje, mlade in znanost, pravosodje, zunanje zadeve, kulturo in zdravje ter lokalni župani.

Kratek opis postopka, v skladu s katerim se obravnavajo vloge/pritožbe/zahtevki

Z zakonom o zaščiti otrok je ogroženim otrokom zagotovljena posebna zaščita. Vsak otrok ima pravico biti zaščiten pred nasiljem, na primer pred tem, da je prisiljen opravljati dejavnosti, ki škodujejo njegovemu telesnemu, duševnemu, moralnemu ali učnemu razvoju; pred vzgojnimi metodami, ki ogrožajo njegovo dostojanstvo; pred telesnim in duševnim ali drugim nasiljem in prisilo, ki sta v nasprotju z njegovimi koristmi; pred izkoriščanjem za prosjačenje, prostitucijo, razširjanje pornografije in zbiranje nezakonitega dohodka ali pred izpostavljanjem spolnim zlorabam.

Bolgarija je uvedla naslednje ukrepe za zaščito otrok:

v družinskem okolju: svetovanje, pomoč, pravna pomoč, psihološko svetovanje in socialnovarstvene storitve. Te ukrepe izvaja Agencija za socialnovarstvene storitve na zahtevo otrokovih staršev, skrbnikov, negovalcev ali samega otroka ali na lastno pobudo. Storitve zagotavlja Agencija za socialnovarstvene storitve ali drugi izvajalci;

zunaj družinskega okolja: namestitvev otroka v družino sorodnikov ali tesnih prijateljev ali v rejniško družino, socialnovarstvene storitve, ki se izvajajo na naslovu stalnega prebivališča otroka ali v specializirani ustanovi. Take ukrepe odredi sodišče. Agencija za socialnovarstvene storitve poskrbi za začasno nastanitev, dokler sodišče ne izda odredbe;

še le ko se izjalovijo vsi poskusi, da bi otroka namestili v družinsko okolje, je ta nameščen v specializirano ustanovo.

Kratek opis možnih izidov postopka

Državna agencija za zaščito otrok zagotavlja spoštovanje otrokovih pravic z:

inšpekcijskimi pregledi v javnih in zasebnih šolah, vrtcih in vzgojno-varstvenih zavodih ali oddelkih njihovih služb, bolnišnicah, podružnicah za socialnovarstvene storitve, pri izvajalcih socialnovarstvenih storitev za otroke in nepridobitnih organizacijah, dejavnih na področju zaščite otrok, da se zagotovi varstvo otrokovih pravic;

nadziranjem centrov, ki zagotavljajo posebno oskrbo za otroke;

zagotavljanjem upoštevanja minimalnih standardov pri socialnovarstvenih storitvah. Agencija za vse navedeno izda zavezujoča navodila za odpravo kršitev.

Neupoštevanje zavezujočega navodila se kaznuje z globo ali denarno kaznijo, ki se naloži po dolgem postopku. Če preiskava pokaže, da je bila kršena pravica otroka, agencija najprej izda zavezujoče navodilo (posamični upravni akt), zoper katerega je mogoče v zakonskem roku 14 dni pri sodišču vložiti pritožbo. Če pritožba ni vložena, začne zavezujoče navodilo učinkovati. Po izteku navodila mora kršitelj agencijo obvestiti, da ga je upošteval.

4. Državna agencija za begunce (Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет)

Naslov:

Bul. Knyaginya Maria Luiza No 114 B

Serdika

1233 Sofia, Bolgarija

Telefon: +359 2 80 80 901 – predsednik

Telefaks: +359 2 295 59 905

E-pošta: sar@saref.government.bg

Spletno mesto: <http://www.aref.government.bg/>

Ime enote/institucionalnega organa, ki sprejema vloge/pritožbe/zahtevke zaradi kršitve pravic (po potrebi)

Državna agencija za begunce (Държавна агенция за бежанците)

Kratek opis vlog/pritožb/zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Prošnje za azil in združitev družine se obravnavajo v skladu z zakonom o azilu in beguncih (člen 34 ureja združitev družine). Zoper vse odločbe o azilu in združitvi družine je mogoče na podlagi tega zakona vložiti pritožbo. Vse druge vloge se urejajo na podlagi notranjega poslovnika agencije za priznanje zaščite.

Kratek opis postopka, v skladu s katerim se obravnavajo vloge/pritožbe/zahtevki

Glavni zakon, ki ureja pravice prosilcev za azil, beguncev in oseb, ki zaprosijo za humanitarni status (subsidiarno zaščito), v Bolgariji je zakon o azilu in beguncih. Ta zakon skupaj z zakonikom o upravnem postopku in zakonom o tujih državljanih v Bolgariji določa pravni okvir za bolgarski azilni sistem.

V skladu z zakonom o azilu in beguncih obstajajo štiri vrste posebne zaščite:

azil: predsednik Bolgarije ga prizna tujim državljanom, ki so preganjani zaradi svojih prepričanj ali delovanja v podporo mednarodno priznanim pravicam in svoboščinam;

status begunca;

humanitarni status (ki je enakovreden subsidiarni zaščiti iz člena 15 direktive o pogojih – 2004/83/ES);

začasna zaščita: dodeljena pod določenimi pogoji v času množičnega dotoka beguncev.

Državna agencija za begunce je odgovorna za obravnavanje prošelj za status begunca ali humanitarni status. Njen predsednik je edini uradnik v Bolgariji, ki lahko prizna status begunca ali humanitarni status.

Trenutno se vse prošnje za status begunca obravnavajo v begunskih centrih v Sofiji in vasi Banja blizu Nove Zagore.

Prosilci za azil se morajo osebno zglasiti na agenciji. Prošnje, vložene na meji ali pri kakem drugem organu, je treba nemudoma posredovati agenciji.

Prosilci za azil se registrirajo na dan vložitve prošnje pri agenciji.

Agencija mora prosilcem za azil zagotoviti informacije o postopku, njihovih pravicah in obveznostih ter organizacijah, ki zagotavljajo pravno in socialno pomoč. Te informacije je treba predložiti v jeziku, ki ga razumejo, tolmač pa jim jih prebere tik pred evidentiranjem njihove prošnje. V tem jeziku prejmejo tudi izvod s temi informacijami. Prosilci morajo izpolniti obrazec, v katerem navedejo samo svoje biološke značilnosti. Prošnja se nato obravnava v skladu z dublinskim postopkom. Prosilcu za azil se odvzamejo prstni odtisi, ki se vnesejo v sistem Eurodac, in postavi se mu več standardnih vprašanj o njegovi poti. Če je za obravnavo prošnje odgovorna Bolgarija, se obravnava po skrajšanem postopku, v skladu s katerim je za sprejetje odločitve odgovoren oddelek, ki je preveril prosilca (pooblaščenec predsednika). Ta oddelek lahko azil zavrne, če niso izpolnjena merila iz zakona o azilu in beguncih, zadevo lahko konča ali pa spis pošlje v nadaljnjo obravnavo po standardnem postopku.

Če se odločitev ne sprejme v treh dneh, se prošnja samodejno obravnava po standardnem postopku. Odločitev oddelka za preverjanje morajo potrditi pristojni uradniki. Po potrebi se lahko spis vrne v nadaljnjo preiskavo. Ko je odločitev potrjena, se uradno pisno sestavi, nato jo potrdi oddelek za metodologijo, podpiše več uradnikov in se predloži v podpis predsedniku agencije.

Kratek opis možnih izidov postopka

Priznanje statusa begunca, humanitarnega statusa ali zavrnitev prošnje za azil.

5. Stalna komisija za človekove pravice in policijsko etiko (Постоянна комисия по правата на човека и полицейската етика)

Naslov:

Ministry of the Interior

UI 6 Septemvri No 29

Sofia 1000, Bolgarija

Telefon: + 359 2 982 50 00 – centrala

Spletno mesto: <http://www.mvr.bg/>

Ime enote/institucionalnega organa, ki sprejema vloge/pritožbe/zahtevke zaradi kršitve pravic (po potrebi)

Stalna komisija za človekove pravice in policijsko etiko (Постоянна комисия по правата на човека и полицейската етика)

Kratek opis vlog/pritožb/zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Ta komisija je most med ministrstvom za notranje zadeve in organizacijami civilne družbe ter ima kot taka pomembno vlogo. Podružnice ima v pokrajinskih uradih ministrstva.

Komisija pregleda vse dokumente v zvezi z varstvom človekovih pravic, ki jih prejmejo oddelki ministrstva.

Kratek opis postopka, v skladu s katerim se obravnavajo vloge/pritožbe/zahtevki

Delo komisije vključuje dejavno sodelovanje z organizacijami civilne družbe, spodbujanje pozitivnih policijskih praks in usklajevanje z obveznostmi, ki izhajajo iz članstva Bolgarije v EU. Deluje v skladu z delovnim načrtom, ki se letno posodablja. Letni delovni načrt vključuje naslednje dejavnosti:

proučevanje izvajanja ustrezne zakonodaje in predlaganje izboljšav;

spodbujanje etičnega ravnanja in spoštovanja človekovih pravic pri vsakodnevnem delu policije;

usposabljanje policijskih uradnikov na področju človekovih pravic.

Kratek opis možnih izidov postopka

Spoštujejo se pravice osumljencev v policijskem pridržanju;

spoštuje se etični kodeksi;

izvajajo se preverjanja za zagotovitev upoštevanja zakonodaje ter pravil in predpisov ministrstva, vključno s tistimi, ki se nanašajo na policijsko etiko in človekove pravice.

6. Odbor nacionalne skupščine za človekove pravice, veroizpoved ter pritožbe in peticije državljanov (Комисия по правата на човека, вероизповеданията, жалбите и петициите на гражданите към Народното събрание)

Naslov:

Pl. Narodno Sabranie No 2 (Hemicycle)

Pl. Knyaz Aleksandar I No 1 (komisije in kabineti poslancev)

Sofia 1169, Bolgarija

Centrala: +359 2 939 39

Telefaks: +359 2 981 31 31

E-pošta: infocenter@parliament.bg

E-pošta: humanrights@parliament.bg

Spletno mesto: <http://www.parliament.bg/>

Ime enote/institucionalnega organa, ki sprejema vloge/pritožbe/zahtevke zaradi kršitve pravic (po potrebi)

Odbor nacionalne skupščine za človekove pravice, veroizpoved ter pritožbe in peticije državljanov (Комисия по правата на човека, вероизповеданията, жалбите и петициите на гражданите към Народното събрание)

Kratek opis vlog/pritožb/zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Dejavnosti odbora zajemajo zakonodajo v zvezi s človekovimi pravicami in veroizpovedjo ter **druge zadeve**, ki vključujejo vprašanja, ki so jih predložili državljani, nevladne organizacije, združenja in fundacije v obliki pritožb, zahtev, namigov, peticij, predlogov itd.

Vsebinsko področje je zelo raznoliko in zajema vse vidike družbe, ki jih sodišča ne obravnavajo. Večina pritožb se nanaša na socialne probleme, pravosodni sistem, pravice potrošnikov, dejanja in opustitve organov v okviru Ministrstva za notranje zadeve, splošne in podrobne odločitve v zvezi z načrtovanjem mest, nezakonito gradnjo ter ponovno uvedbo lastništva kmetijskih in gozdnih zemljišč. Potekajo prizadevanja za sodelovanje v zvezi z vprašanji izobraževanja in zdravstvenega varstva, dejanja in opustitvi lokalnih organov in lokalnih oblasti, verskimi vprašanji, pritožbami v zvezi z ukrepi državnih organov, diskriminacijo in vprašanji etničnih manjšin itd.

Kratek opis postopka, v skladu s katerim se obravnavajo vloge/pritožbe/zahtevki

Odbor je neposredna povezava bolgarskega parlamenta z bolgarskimi državljani. Njegova vloga je natančno opredeljena. Njegov poslovnik podrobno določa način evidentiranja, pošiljanja in arhiviranja velikega števila pritožb, prošelj, peticij in predlogov, ki se pošljejo odboru po pošti ali elektronski pošti in/ali jih

prejme tajništvo Državnega zbora, ter kako je treba zabeležiti vsako fazo v postopku. Vsak dokument dobi referenčno številko, se vpiše v poseben register in dodeli osebi, odgovorni za obravnavo zadeve, ki dokument prouči in pošlje odgovor ali po potrebi spis pravočasno posreduje ustreznemu organu. Odbor je zlasti pozoren na to, ali lokalni in nacionalni organi izpolnjujejo zakonsko predpisane roke za odgovor, ki so določeni v zakoniku o upravnem postopku.

Osebe, ki obravnavajo zadeve v okviru odbora, po telefonu svetujejo v zvezi s procesnimi pravicami in pojasnijo, v katerih zadevah lahko pomagajo.

Anonimne peticije se ne obravnavajo.

Kratek opis možnih izidov postopka

Državljeni dobijo nasvete in pomoč pri uveljavljanju državljskih pravic, zagotovljenih z bolgarsko ustavo.

7. Generalni direktorat za izvrševanje kazenskih sankcij v okviru Ministrstva za pravosodje (Главна дирекция 'Изпълнение на наказанията')

Naslov:

Bul. General N. Stoletov No 21

Sofia 1309, Bolgarija

Telefon: +359 2 813 91 90

Telefaks: +359 2 931 15 74

E-pošta: mailto:gdin_ias@abv.bg, gdin@gdin.bg

Spletno mesto: <http://www.gdin.bg/>

Ime enote/institucionalnega organa, ki sprejema vloge/pritožbe/zahteve zaradi kršitve pravic (po potrebi)

Generalni direktorat za izvrševanje kazenskih sankcij v okviru Ministrstva za pravosodje (Главна дирекция 'Изпълнение на наказанията')

Kratek opis vlog/pritožb/zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Pritožbe zapornikov se večinoma nanašajo na disciplinske ukrepe, premestitve v drug zapor, razmere v zaporu, življenjske razmere, zdravstveno oskrbo in ravnanje osebja zapora.

Kratek opis postopka, v skladu s katerim se obravnavajo vloge/pritožbe/zahtevki

Zoper disciplinske ukrepe, naložene na podlagi člena 101 zakona o izvrševanju kazenskih sankcij in pripora, se je mogoče pritožiti v sedmih dneh po uradnem obvestilu, in sicer pri generalnem direktorju za izvrševanje kazenskih sankcij, če jih je izdal direktor zapora ali drugega zavoda za izvrševanje ukrepov odvzema prostosti, ali pri ministru za pravosodje, če jih je izdal generalni direktor. Zoper osamitev se je mogoče v treh dneh po uradnem obvestilu pritožiti pri okrajnem sodišču, na območju katerega je zapor.

Več kot dvomesečno osamitev brez pravice do sodelovanja v skupinskih dejavnostih (člen 120 zakona) mora naložiti generalni direktor za izvrševanje kazenskih sankcij, zoper njo pa se je mogoče pritožiti pri ustreznem okrožnem sodišču v treh dneh po uradnem obvestilu.

Premestitve odredi generalni direktor za izvrševanje kazenskih sankcij, zoper njih pa se je mogoče v 14 dneh po uradnem obvestilu pritožiti pri ministru za pravosodje.

Odločbe o naložitvi strožjih omejitev gibanja izda komisija za izvrševanje kazenskih sankcij (člen 74(1) zakona), zoper njih pa se je mogoče v 14 dneh po uradnem obvestilu pritožiti pri okrožnem sodišču, na območju katerega je zapor.

Na podlagi člena 1(1) zakona o odgovornosti za škodo, ki so jo državljanom povzročile država in občine, pritožbe v zvezi z življenjskimi razmerami, zdravstveno oskrbo in ravnanjem osebja zapora obravnavajo upravna sodišča v skladu z zakonikom o upravnem postopku. Zoper odločbe se je mogoče pritožiti enkrat. Zahtevke na podlagi člena 71(1) zakona o varstvu pred diskriminacijo obravnavajo okrajna sodišča ali Komisija za boj proti diskriminaciji. Ta postopek je urejen z zakonikom o civilnem postopku, pritožbo zoper odločbe pa je mogoče vložiti dvakrat. Zoper odločbe komisije se je mogoče pritožiti pri vrhovnem upravnem sodišču v skladu z zakonikom o upravnem postopku.

Kratek opis možnih izidov postopka

Pravnomočne upravne odločbe in sodbe sodišč so zavezujoče, izvajajo pa jih generalni direktorat in njegovi regionalni oddelki.

8. Nacionalna komisija za boj proti trgovini z ljudmi (Национална комисия за борба с трафика на хора към Министерския съвет)

Naslov:

Blvd G. M. Dimitrov No 52, 1797 Sofia, Bolgarija

Telefon: +359 2 807 80 50

Telefaks: +359 2 807 80 59

E-pošta: office@antitraffic.government.bg

Spletno mesto: <http://antitraffic.government.bg/>

Ime enote/institucionalnega organa, ki sprejema vloge/pritožbe/zahteve zaradi kršitve pravic (po potrebi)

Nacionalna komisija Ministrskega sveta za boj proti trgovini z ljudmi (Национална комисия за борба с трафика на хора към Министерския съвет)

Kratek opis vlog/pritožb/zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Namige o trgovini z ljudmi lahko sekretariatu komisije predložijo žrtve same ali kdo drug v njihovem imenu.

Komisija obravnava tudi pritožbe posameznikov o njenem upravnem delovanju. Roki za obravnavo takih pritožb so določeni z zakonom.

Kratek opis postopka, v skladu s katerim se obravnavajo vloge/pritožbe/zahtevki

Komisija namige posreduje ustrezni vladni službi v nadaljnje ukrepanje, preiskavo in/ali razjasnitev. V skladu s členom 20 zakona o trgovini z ljudmi je žrtvam zagotovljena anonimnost in varstvo njihovih osebnih podatkov. Če je žrtev mladoletna, mora komisija takoj obvestiti Državno agencijo za zaščito otrok, ki ukrepa v skladu z zakonom o zaščiti otrok.

V skladu s členom 4(4) zakona o trgovini z ljudmi se lahko sestankov komisije udeležijo predstavniki neprofitnih pravnih subjektov in mednarodnih organizacij z uradi v Bolgariji, ki so dejavni na področju trgovine z ljudmi. V ta namen morajo v skladu s členom 12 notranjega poslovnika komisije predložiti pisno prošnjo in nekatera dokazila.

Kratek opis možnih izidov postopka

Če so predloženi dokumenti nepopolni ali vsebujejo napake, lahko komisija pozove k njihovi dopolnitvi ali popravku v določenem roku. Predsednik komisije ali pooblaščen uradnik v 30 dneh po prejemu vloge in dokazil izda odločbo, zoper katero se je mogoče pritožiti pri vrhovnem upravnem sodišču.

9. Osrednja komisija za mladoletniško prestopništvo (Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните към Министерския съвет)

Naslov:

Bul. Knyaz Dondukov No 9, 4th floor

Sofia 1000, Bolgarija

Telefon: +359 2 981 11 33

Telefaks: +359 2 987 40 01

Spletno mesto: <http://www.ckbppmn.government.bg/obshii/funktzii.html>

Ime enote/institucionalnega organa, ki sprejema vloge/pritožbe/zahteve zaradi kršitve pravic (po potrebi)

Osrednja komisija za preprečevanje mladoletniškega prestopništva (*Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните към Министерския съвет*)

Kratek opis vlog/pritožb/zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Naloga komisije:

uskaljevanje dela vladnih organov in neprofitnih pravnih subjektov pri preprečevanju mladoletniškega prestopništva in boju proti njemu;
upravljanje in nadziranje dela lokalnih komisij za mladoletniško prestopništvo po vsej državi;
analiziranje in združevanje statističnih podatkov, proučevanje trendov in priprava napovedi;
sodelovanje pri pripravi zakonodaje v zvezi s težavami, s katerimi se soočajo mladoletniki;
ozaveščanje javnosti o težavnem vedenju mladostnikov;
obveščanje javnosti o okoliščinah, ki bi lahko povzročile prestopniško vedenje, izobraževalnih ukrepov, ki jih je mogoče sprejeti, stanju mladoletniškega prestopništva v državi in smeri, v katero se razvija.

Kratek opis postopka, v skladu s katerim se obravnavajo vloge/pritožbe/zahtevki

Lokalne komisije za mladoletniško prestopništvo so odgovorne za pripravo, vodenje in nadziranje prizadevanj na občinski ravni, namenjenih preprečevanju in zmanjševanju nesocialnega vedenja mladostnikov.

Imajo tudi pooblastila za obravnavo primerov mladoletniškega prestopništva. Kazenski zakonik vsebuje poglavje z naslovom „Posebne določbe za mladoletne osebe“, ki ustreza členu 40 Konvencije ZN o otrokovih pravicah in pravilu 11 Pekinških pravil. V skladu s tem poglavjem se prednost daje vzgojnim ukrepom iz člena 13 zakona o mladoletniškem prestopništvu. Taki ukrepi se sprejmejo zunaj kazenskoopravnega sistema ter imajo izključno vzgojno in socialno funkcijo. Vključujejo svetovanje za odpravo vedenjskih težav, spodbujanje tesnejšega sodelovanja staršev in podporo poklicnih pedagogov.

Kratek opis možnih izidov postopka

Na podlagi analize vzrokov težavnega vedenja se sprejmejo ustrezni ukrepi. Če je vključeno zanemarjanje, se lahko ukrepa tudi proti staršem.

10. Nacionalni urad za pravno pomoč (Национално бюро за правна помощ)

Naslov:

Ul. Razvigor No 1

Sofia 1421, Bolgarija

Telefon: +359 2 81 93 200

Telefaks: +359 2 865 48 12

E-pošta: nbpp@nbpp.government.bg

Spletno mesto: <http://www.nbpp.government.bg/>

Ime enote/institucionalnega organa, ki sprejema vloge/pritožbe/zahteve zaradi kršitve pravic (po potrebi)

Nacionalni urad za pravno pomoč (*Национално бюро за правна помощ*)

Kratek opis vlog/pritožb/zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Prošnje za pravno pomoč je treba predložiti predsedniku urada.

Kratek opis postopka, v skladu s katerim se obravnavajo vloge/pritožbe/zahtevki

Do pravne pomoči so upravičeni:

osebe, ki prejemajo mesečne socialne prejemke ali so do njih upravičene;
osebe, nameščene v specializiranih socialnovarstvenih ustanovah, ali
rejniške družine ali sorodniki ali bližnji prijatelji, ki skrbijo za otroka v skladu z zakonom o zaščiti otrok.

Prosilec mora predložiti:

izvirnik izjave direktorja lokalne podružnice Agencije za socialnovarstvene storitve (znane tudi kot direktorat za socialnovarstvene storitve), s katero se potrjuje, da je prosilec ob vložitvi prošnje prejel mesečne socialne prejemke v skladu s členom 9 izvedbenih določb zakona o socialni pomoči;
ali

izvirnik izjave direktorja lokalne podružnice Agencije za socialnovarstvene storitve, s katero se potrjuje, da je prosilec upravičen do mesečnih socialnih prejemkov

in

izjavo, v kateri so podrobno opisana finančna sredstva njegove družine.

Kratek opis možnih izidov postopka

Predsednik urada bodisi odobri pravno pomoč bodisi jo zavrne.

Zoper odločbe urada se je mogoče pritožiti pri upravnem sodišču v Sofiji v skladu z zakonikom o upravnem postopku.

11. Nacionalni svet za podporo in nadomestilo žrtvam kaznivih dejanj (Национален съвет за подпомагане и компенсация на пострадали от престъпления)

Naslov:

Ministry of Justice

ul. Slavyanska No 1

Sofia 1040, Bolgarija

Telefon: +359 2 9 237 359

Telefaks: +359 2 980 62 93

E-pošta: compensation@justice.government.bg

Spletno mesto: <http://www.compensation.bg/>

Ime enote/institucionalnega organa, ki sprejema vloge/pritožbe/zahteve zaradi kršitve pravic (po potrebi)

Nacionalni svet za podporo in nadomestilo žrtvam kaznivih dejanj (*Национален съвет за подпомагане и компенсация на пострадали от престъпления*)

Kratek opis vlog/pritožb/zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Svet obravnava vloge za finančno nadomestilo, določeno z zakonom o podpori in nadomestilu žrtvam kaznivih dejanj. Do nadomestila so upravičene žrtve, ki so utrpeli finančno škodo zaradi terorističnega dejanja, umora, naklepne kaznivega dejanja, s katerim je bila povzročena huda telesna poškodba, posilstva ali spolnega napada, zaradi katerega se je resno poslabšalo zdravje žrtve, trgovine z ljudmi, kaznivih dejanj, storjenih v imenu organizirane kriminalne mreže, in drugih naklepnih kaznivih dejanj, s katerimi je bila povzročena smrt ali huda telesna poškodba (člen 3(3) zakona). Kaznivo dejanje je moralo biti storjeno po 30. juniju 2005. Zakon določa nadomestilo za naslednjo škodo, ki je neposredna posledica kaznivega dejanja:

1. zdravstvene stroške, razen tistih, ki se povrnejo iz nacionalnega sklada zdravstvenega zavarovanja;

2. izgubo dohodka;
3. pravne stroške;
4. izgubo sredstev za preživljanje;
5. pogrebne stroške;
6. drugo materialno škodo.

Predložiti je treba dokazila.

Kratek opis postopka, v skladu s katerim se obravnavajo vloge/pritožbe/zahtevki

Žrtve kaznivih dejanj iz člena 3(3) zakona o podpori in nadomestilu žrtvam kaznivih dejanj lahko zahtevke za finančno nadomestilo predložijo guvernerju svoje pokrajine ali svetu v dveh mesecih po začetku učinkovanja pravnega akta sodnega organa iz člena 12 zakona. Svet mora zahtevek proučiti v treh mesecih po prejemu.

Kratek opis možnih izidov postopka

Svet se sestane najmanj enkrat vsake tri mesece, da odloči o zahtevkih za nadomestilo. Njegove odločbe se sprejmejo z navadno večino navzočih, vsebovati morajo razloge za sprejetje ali zavrnitev, zoper njih pa ni mogoče vložiti pritožbe.

Drugo

Podatkovna zbirka NVO – <http://www.ngobg.info/bg/search/advanced.html>

Zadnja posodobitev: 10/05/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Češka

Nacionalna sodišča

Na splošno je v zadevah v zvezi z diskriminacijo na prvi stopnji pristojno okrožno sodišče tožene stranke (tj. osebe, obtožene diskriminacije). Ko so izčrpana vsa redna pravna sredstva, se lahko pri [ustavnem sodišču](#) vložijo individualna ustavna pritožba.

Ustavno sodišče (Ústavní soud)

Joštova 8, 660 83 Brno 2

Telefon: +420 542162111

Telefaks: +420 542161309, +420 542161169

E-naslov: podani@usoud.cz

Ustavno sodišče je sodni organ za varstvo ustavnosti. Njegov status in pristojnosti so določeni v ustavi Češke republike. Ustavno sodišče ni del sistema splošnih sodišč. Njegova glavna naloga je varovati ustavnost ter temeljne pravice in svoboščine, določene v ustavi, listini o temeljnih pravicah in svoboščinah ter drugih ustavnih zakonih Češke republike, in zagotavljati, da se državna oblast izvaja v skladu z ustavo.

Ustavno sodišče na podlagi člena 87 ustave med drugim odloča o ustavnih pritožbah, ki jih pravne ali fizične osebe vložijo zoper pravnomočne in izvršljive odločbe ter druge ukrepe javnih organov, ki so v nasprotju z njihovimi temeljnimi pravicami in svoboščinami, zajamčenimi z ustavo. Odločbe ustavnega sodišča so dokončne, tj. zoper njih se ni mogoče pritožiti.

Na spletnem mestu ustavnega sodišča je na voljo vodnik po [postopku ustavne pritožbe](#), ki vsebuje osnovne informacije o postopku.

Nacionalne institucije za človekove pravice

Glavni nacionalni organ za človekove pravice, ki obravnava kršitve temeljnih človekovih pravic, je varuh človekovih pravic (*Veřejný ochránce práv*) (glej spodaj).

Na vladni ravni je za človekove pravice pristojen minister za človekove pravice, enake možnosti in zakonodajo (*Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu*). Drugi organi, ki se kot svetovalni organi vlade ukvarjajo s človekovimi pravicami, so med drugim vladni svet za človekove pravice, vladni svet za enakost spolov, vladni svet za narodne manjšine in vladni odbor za invalide.

Varuh človekovih pravic (Veřejný ochránce práv)

[Varuh človekovih pravic](#)

Údolní 39

Brno, 602 00

Telefon: +420 542542111

Telefaks: +420 542542112

E-naslov: podatelna@ochrance.cz

Varuh človekovih pravic je samostojen, neodvisen in nepristranski državni organ, ki ni del javne uprave. Zato ni javni organ. Njegova naloga je zaščititi ljudi pred ravnanjem javnih organov in drugih institucij državne uprave, kadar je tako ravnanje: nezakonito;

zakonito, vendar drugače nepravilno ali neprimerno ter zato ni v skladu z načeli demokratične pravne države in dobrega upravljanja; posledica nedejavnosti teh organov.

Varuh človekovih pravic je pooblaščen za obravnavo pritožb zoper dejavnosti:

ministrstev in drugih upravnih organov, pristojnih za celotno Češko republiko, ter njihovih podrejenih upravnih organov;

lokalnih in regionalnih organov (tj. občin in regij), vendar samo, kadar izvajajo dejanja državne uprave, in ne, kadar izvršujejo lastna pooblastila (samouprava);

češke nacionalne banke, kadar deluje kot upravni organ;

sveta za radijsko in televizijsko oddajanje;

policije Češke republike, razen pri preiskavah v zvezi s kazenskimi postopki;

vojske Češke republike in grajske častne straže;

službe za izvrševanje kazenskih sankcij Češke republike;

ustanov, ki se uporabljajo za pridržanje oseb in prestajanje zaporne kazni, sodno odrejeno ali institucionalno varstvo in sodno odrejeno zdravljenje;

zdravstvenih zavarovalnic;

organov sodišča in državnega tožilstva pri izvajanju državne uprave (zlasti v zvezi z zamudami v postopku, nedejavnostjo sodišč in neprimernim ravnanjem sodnikov), in ne pri obravnavi pritožb zoper dejansko odločitev sodišča ali tožilca.

Od leta 2006 varuh človekovih pravic nadzoruje tudi varstvo pravic pridržanih oseb.

Varuh človekovih pravic nima pravice ukrepati v zasebnopravnih razmerjih ali sporih (kar vključuje spore med delavci in delodajalci, tudi če je delodajalec državni organ). Edina izjema so pritožbe glede diskriminatornega vedenja, saj lahko v teh primerih varuh ukrepa tudi na področju zasebnega prava.

Varuh človekovih pravic lahko izvaja neodvisne preiskave, vendar ne more delovati namesto organov državne uprave in ne more razveljaviti ali spremeniti njihovih odločitev. Če pa ugotovi nepravilnost, lahko od organov ali institucij zahteva, naj jo odpravijo.

Če organ državne uprave ali ustanova, v kateri so pridržane osebe, ne izpolnjuje obveznosti sodelovanja z varuhom ali če po ugotovitvi nepravilnosti ne sprejme ustreznih popravilnih ukrepov, lahko varuh o celotni zadevi obvesti javnost.

Javno razkritje je sankcija, ki je varuhu na voljo na podlagi zakona. V takem primeru lahko varuh javnosti sporoči tudi imena in priimke oseb, ki so delovale v imenu organa kršitelja.

Pritožbo pri varuhu človekovih pravic mora vložiti oseba, ki zahteva varstvo svojih pravic, ali njen zakoniti zastopnik. Če je pritožba vložena v imenu druge osebe, ji mora biti priloženo pisno pooblastilo ali drug dokument, v katerem je navedena narava pooblastila.

Pritožba mora vedno vsebovati:

ime in priimek, naslov in telefonsko številko pritožnika; v primeru pravne osebe ime, registrirani sedež in osebo, pooblaščenca za delovanje v njenem imenu; opis zadevnih okoliščin primera, vključno z navedbo, ali je bila zadeva predložena tudi drugemu organu in kakšen je bil izid te predložitve;

navedbo organa ali organov, zoper katere je pritožba vložena;

dokazilo, da je pritožnik od organa, na katerega se nanaša pritožba, neuspešno zahteval, naj odpravi kršitev;

kopijo odločbe, izdane v zvezi z zadevo, če je bila taka odločba izdana,

ter kopije dokumentov, ki se nanašajo na zadevo in vsebujejo pomembne informacije.

Trajanje preiskave in čas, potreben za obravnavo pritožbe, se od primera do primera razlikujeta ter sta vedno odvisna od okoliščin in zapletenosti zadeve.

Zakon ne določa rokov za varuha človekovih pravic, varuh pa si po najboljših močeh prizadeva čim hitreje rešiti vse pritožbe, za katere je pristojen.

Zoper način, na katerega je varuh človekovih pravic obravnaval pritožbo in o njej odločil, niso dovoljena nobena pravna sredstva.

Pritožba se lahko vloži:

pisno – po možnosti na natisnjem [obrazcu za pritožbo](#), ki se pošlje na naslov: Veřejný ochránce práv, Údolní 39, 602 00 Brno. Pošlje se lahko tudi dopis, in sicer:

po elektronski pošti (tudi brez elektronskega podpisa) na naslov podatelna@ochrance.cz, v dopisu pa se opiše bistvo težave, še bolje pa je, da se izpolni [obrazec za pritožbo](#) in pošlje po elektronski pošti;

v digitalni poštni predal – ID urada varuha človekovih pravic je jz5adky. Podatkovno sporočilo lahko vsebuje izpolnjen obrazec za pritožbo ali dopis, ki vsebuje pomembne informacije o težavi;

prek interaktivnega spletnega obrazca za elektronsko vložitev, s čimer se zagotovi, da bo vložena pritožba vsebovala vse potrebne podatke;

osebno v sprejemni pisarni urada varuha človekovih pravic (Údolní 39, Brno) vsak delovni dan od 8.00 do 16.00. Pritožba s prilogami se lahko vloži pisno (na papirju) in tudi na nosilcu podatkov;

ustno na zapisnik – vsak delovni dan od 8.00 do 16.00 se je mogoče osebno zglasiti v pisarni za sprejem pritožb v stavbi urada varuha človekovih pravic, kjer bo pritožbo obravnaval in zapisal odvetnik urada.

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Varuh človekovih pravic in pritožbe, ki jih vložijo otroci

V Češki republiki ni varuha otrokovih pravic. Pritožbe, ki jih vložijo otroci ter se nanašajo na varstvo njihovih pravic in interesov, trenutno obravnava varuh človekovih pravic.

[Varuh človekovih pravic](#)

Údolní 39

Brno, 602 00

Telefon: +420 542542888

Telefaks: +420 542542112

E-naslov: deti@ochrance.cz

Otroci se lahko na varuha človekovih pravic obrnejo na različne načine, in sicer **z navadnim dopisom**, poslanim po pošti ali osebno vročenim varuhu človekovih pravic (*Veřejná ochránkyně práv*), Údolní 39, 602 00 Brno, ali **z uporabo interaktivnega obrazca**, izpolnjenega v skladu z navodili, ali **prek elektronske pošte**, poslane na naslov deti@ochrance.cz, ali **osebno** na naslovu varuha človekovih pravic, kjer se bo odvetnik urada varuha človekovih pravic z otrokom pogovoril o težavi in jo zapisal.

V pritožbi je treba jasno navesti zlasti:

zoper koga ali česa otrok vlaga pritožbo (vključno z imenom vsaj organa ali druge institucije ali osebe, s katero je imel otrok opravka);

ime in priimek, datum rojstva in naslov otroka;

opis težave;

kontaktno podatke, tj. telefonsko številko, e-naslov in poštni naslov.

Varuh človekovih pravic **lahko** otroku pomaga na primer:

v primeru malomarnosti socialnega delavca;

v primeru dolgotrajnega sodnega postopka;

če se sodnik ne vede primerno;

če otroka v šoli ustrahujejo;

če otrok ni bil sprejet v šolo;

v primeru neobičajno strogega reda, ustrahovanja itd. v otroškem domu;

če otrokovi starši niso prejeli socialnih prejemkov;

če so organi nepravilno izračunali pokojnino otrokovih starih staršev;

če organ, pristojen za gradbene zadeve, ne obravnava slabega (strukturnega ali tehničnega) stanja stavbe ali če sosed gradi brez dovoljenja;

če organi ne obravnavajo odlagališča odpadkov na kraju, kjer je odlaganje odpadkov prepovedano;

če pritožba zaradi nedelujočega izdelka ni bila obravnavana.

Vendar pa varuh človekovih pravic ne more na primer:

spremeniti sodne odločbe;

poseči v preiskavo policije Češke republike (nekatera pooblastila v zvezi s tem ima državni tožilec, ki nadzoruje delo policije);

posredovati v medosebnih sporih (npr. sosedskih sporih glede zemljišča, sporih med starši ali drugimi družinskimi člani) – take zadeve je treba predložiti sodišču.

Institucije, ki nudijo pomoč žrtvam diskriminacije

Varuh človekovih pravic

Údolní 39

Brno, 602 00

Telefon: +420 542542111

Telefaks: +420 542542112

E-naslov: [✉ podatelna@ochrance.cz](mailto:podatelna@ochrance.cz)

Varuh v skladu z zakonom o varuhu človekovih pravic (*zákon o veřejném ochránci práv*) žrtvam diskriminacije zagotavlja **metodološko pomoč**, in sicer: oceni, ali lahko zadevno ravnanje dejansko pomeni diskriminacijo v skladu z zakonom o preprečevanju diskriminacije (*antidiskriminační zákon*);

žrtvam diskriminacije svetuje, kako ukrepati naprej, na koga se obrniti in kako vložiti predlog za začetek postopka zaradi diskriminacije.

Vložnik mora ob vložitvi predloga za preiskavo diskriminacije pri varuhu človekovih pravic čim natančneje opredeliti domnevno diskriminatorno ravnanje, predlogu pa priložiti vse dokaze, s katerimi bi lahko dokazal diskriminacijo.

Urad za varstvo osebnih podatkov (Úřad pro ochranu osobních údajů)

[✉ Urad za varstvo osebnih podatkov](http://www.uzo.cz)

Pplk. Sochora 27

170 00 Praga 7

Telefon: +420 234665111

Telefaks: +420 234665444

E-naslov: [✉ posta@uouu.cz](mailto:posta@uouu.cz)

Urad za varstvo osebnih podatkov je neodvisen organ, ki:

nadzoruje izpolnjevanje zakonskih obveznosti pri obdelavi osebnih podatkov;

vodi register odobrenih obdelav osebnih podatkov;

sprejema pritožbe državljanov zaradi kršitev zakona;

svetuje o varstvu osebnih podatkov.

Dejavnosti urada so opredeljene z zakonom št. 101/2000 o varstvu osebnih podatkov in spremembah nekaterih zakonov ter z nekaterimi drugimi zakoni.

Namen zakona o varstvu osebnih podatkov je pravica posameznikov, kot je zagotovljena z listino o temeljnih pravicah in svoboščinah, do varstva pred **nepooblaščenim posegom v njihovo zasebno in osebno življenje ter nepooblaščenim zbiranjem, objavo ali drugo zlorabo osebnih podatkov**.

Vsakdo, ki odkrije ali ima razlog za sum, da se njegovi osebni podatki obdelujejo v nasprotju s pravico do varstva zasebnega in osebnega življenja ter v nasprotju z zakonom o varstvu osebnih podatkov – npr. če so podatki, ki se obdelujejo, netočni ali če obdelava presega namen, za katerega so bili zbrani –, se ima pravico pritožiti pri uradu.

Pritožba, s katero se opozori na sum kršitve zakona o varstvu osebnih podatkov, mora vključevati:

opredelitev subjekta, za katerega se sumi, da je kršil zakon o varstvu osebnih podatkov;

opis dejavnosti, ki vključuje obdelavo osebnih podatkov, s katero je bil kršen zakon o varstvu osebnih podatkov;

navedbo osebnih podatkov (ali vsaj njihovih kategorij), ki so bili obdelani v nasprotju z zakonom o varstvu osebnih podatkov;

dokumente ali drugo gradivo (ali njihove kopije), iz katerih je razvidno razmerje med prijaviteljem (pritožnikom) in subjektom, ki je nepravilno obdelal njegove osebne podatke;

dokumente ali drugo gradivo (ali njihove kopije), na podlagi katerih je mogoče ugotoviti kršitev zakona o varstvu osebnih podatkov;

sklice na razpoložljive vire, s katerimi se lahko potrdijo opisana dejstva;

kontaktne podatke prijavitelja (pritožnika).

Pritožba se lahko pri uradu vложи tudi anonimno ali pošlje po elektronski poti.

Oseba, ki vložiti pritožbo, ni stranka v morebitnem posledičnem upravnem postopku, lahko pa se zasliši kot prič.

Drugi specializirani organi

Glavni organ, na katerega se lahko fizične osebe obrnejo v primeru kršitve temeljnih človekovih pravic, je varuh človekovih pravic. Drugi subjekti, dejavni na tem področju, so na primer:

Uprava centrov za begunce v okviru ministrstva za notranje zadeve (Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra)

[✉ http://www.suz.cz/](http://www.suz.cz)

Lhotecká 7

143 01 Praga 12

Telefon: +420 974827118

Telefaks: +420 974827280

E-naslov: [✉ podatelna@suz.cz](mailto:podatelna@suz.cz)

Uprava centrov za begunce je državni organ, ki poroča namestniku ministra za notranje zadeve, pristojnemu za javni red in varnost (*náměstek ministra vnitra pro veřejný pořádek a bezpečnost*). Uprava sodeluje z vladnimi in mednarodnimi institucijami, organi lokalne uprave in nevladnimi organizacijami. Odgovorna je tudi za upravljanje centrov za pridržanje tujih državljanov in od leta 2009 upravlja mrežo centrov za podporo vključevanju tujih državljanov v glavnih mestih okrajev.

Češka republika prek uprave centrov za begunce zagotavlja namestitev in druge storitve prosilcem za azil, beguncem in pridržanim tujcem v skladu z zakonom št. 326/1999 o bivanju tujih državljanov v Češki republiki in zakonom št. 325/1999 o azilu. Cilj uprave centrov za begunce je, da se tem ljudem zagotovijo ustrezne in dostojne razmere.

Češki nacionalni svet za invalide (Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, z.s.)

Partyzánská 7

170 00 Praga 7 – Holešovice

Telefon: 266753421

E-naslov: [✉ nrzpcr@nrzp.cz](mailto:nrzpcr@nrzp.cz)

Češki nacionalni svet za invalide je od 11. decembra 2014 registrirano nacionalno združenje, ki zastopa interese invalidov v odnosih z državnimi in javnimi institucijami. Njegova vloga je prispevati k vključevanju invalidov v družbo in dosledno varovati njihove človekove pravice. Svet je glavni svetovadni organ vladnega odbora za invalide.

Med njegovimi prednostnimi nalogami so tudi:

usklajevanje organizacij za invalide v zadevah skupnega interesa;

obveščanje javnosti o temah, povezanih z invalidnostjo;

spremljanje primerov diskriminacije invalidov;

izvajanje projektov za izboljšanje življenja invalidov;
načrtovanje izenačevanja priložnosti za invalide na regionalni ravni;
upravljanje nacionalne mreže strokovnih socialnih svetovalnih služb;
izdajanje publikacij, revij in informativnega gradiva.

Drugo

Z vprašanji človekovih pravic se v Češki republiki ukvarjajo številne neprofitne organizacije, ki pomagajo ljudem, kadar so te pravice kršene.

Center za vključevanje tujcev (*Centrum pro integraci cizinců, o.p.s.*)

<https://www.cicops.cz/en/>

Pernerova 32/10, 186 00, Praga 8

E-naslov: info@cicpraha.org

Center za vključevanje tujcev je civilno združenje, ki je bilo leta 2003 ustanovljeno za pomoč tujim državljanom pri vključevanju v češko družbo.

Osredotoča se na zagotavljanje ambulantnih in terenskih socialnih storitev in izobraževalnih programov za tujce, ki dolgoročno ali stalno prebivajo v Češki republiki. Center ima podružnice v vseh čeških okrajih, vendar je središče njegovih dejavnosti v Pragi in Osrednječeškem okraju. Organizacija je registrirana kot ponudnik socialnih storitev na podlagi zakona o socialnih storitvah (*zákon o sociálních službách*) in akreditirana na podlagi zakona o prostovoljstvu (*zákon o dobrovolnické službě*).

Med glavnimi dejavnostmi organizacije so:

zagotavljanje socialnega svetovanja priseljencem: tujim državljanom, ki stalno ali dolgoročno prebivajo v Češki republiki, in upravičencem do mednarodne/subsidiarne zaščite;

zagotavljanje kariernega svetovanja ter razvoj programov in dejavnosti, namenjenih pomoči priseljencem pri njihovem vstopu na trg dela;

organiziranje nizkopraznih (odprtih) tečajev češčine in drugih specializiranih tečajev češčine za tujce, vključno z razvojem novih in naprednih metod poučevanja;

organiziranje drugih izobraževalnih dejavnosti (izobraževanje učiteljev češkega in tujih jezikov, poučevanje tujih jezikov, nadaljnje usposabljanje učiteljev, tutorstvo, računalniški tečaji itd.);

program prostovoljstva – mentorstvo v obliki individualnega sodelovanja med strankami in prostovoljci ter organiziranje prostočasnih in družabnih dejavnosti, srečanj, razprav, tematskih večerov itd.;

informativne dejavnosti – seminarji, informativno gradivo.

Cilj vseh programov je, da se priseljencem v Češki republiki omogoči neodvisno in dostojno življenje v tej državi, obenem pa zagotovi, da poznajo in spoštujejo lokalne zakone ter povsem medosebna pravila ravnanja in vedenja. Spodbujajo razumevanje, pripravljenost pomagati in spoštovanje vsakega priseljenca kot posameznika v družbi gostiteljici.

Zadnja posodobitev: 17/12/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Nemčija

Nacionalna sodišča

Vsi javni organi morajo spoštovati temeljne pravice. Vsak posameznik, ki meni, da so njegove temeljne pravice kršene, lahko uporabi pravna sredstva.

Če meni, da posamezna pravna določba, ki vpliva nanj, krši nemško ustavo (*Grundgesetz*), lahko predloži zadevo specializiranemu sodišču. Če se specializirano sodišče z njegovim stališčem strinja, bo zadevno zakonodajno določbo s postopkom konkretne sodne presoje predložilo v odločanje zveznemu ustavnemu sodišču (*Bundesverfassungsgericht*). Če specializirano sodišče po tem, ko so bila izčrpana vsa pravna sredstva, odločbe ne upošteva, se lahko pri zveznem ustavnem sodišču vložijo ustavna pritožba.

V primerih, v katerih se s spornim zakonom ali pravno določbo izvaja pravo EU, lahko posameznik ob sklicevanju na kršitev Listine Evropske unije o temeljnih pravicah zadevo predloži specializiranemu sodišču. Specializirano sodišče mora vsako vprašanje v zvezi s tem predložiti Sodišču Evropske unije (člen 267 PDEU). Če tega ne stori, je to mogoče izpodbijati pri zveznem ustavnem sodišču z ustavno pritožbo (*Verfassungsbeschwerde*) zaradi kršitve pravice do poštenega sojenja, ki jo določa drugi stavek člena 101(1) ustave. Zvezno ustavno sodišče uporablja Listino Evropske unije o temeljnih pravicah kot neposredni standard pri proučevanju ustavnih pritožb v zvezi z zadevami, določenimi v pravu EU.

Zoper odločbe zveznega ustavnega sodišča se ni mogoče pritožiti in so zavezujoče za vse ostale državne organe.

Nemško zvezno ustavno sodišče (*Bundesverfassungsgericht*)

Zvezno ustavno sodišče velja za varuha ustave. Med njegove naloge spadajo zavezujoče razlage ustave in zagotavljanje spoštovanja temeljnih pravic.

Zvezno sodišče je neodvisen ustavni organ, ki deluje samostojno in neodvisno od vseh drugih ustavnih organov.

V skladu (med drugim) s členom 93(1)(4)(a) ustave zvezno ustavno sodišče odloča o ustavnih pritožbah, ki jih lahko vložijo vsaka fizična ali pravna oseba zaradi domnevne kršitve nemškega javnega organa ene od njenih temeljnih pravic (glej člene 1–19 ustave) ali pravic, enakovrednih temeljnim pravicam (člen 20(4), člen 33, člen 38, člen 101 in člen 104 ustave).

Pri ustavni pritožbi ne gre za podaljšanje postopkov, ki so potekali pred nižjestopenjskimi specializiranimi sodišči, temveč za izredno pravno sredstvo, pri katerem se presoja le kršitev konkretno ustavnega prava. Podrobne informacije so navedene v [členu 93\(1\)4a in 4b](#) ustave in v [členu 90](#) in *naslednjih* zakona o zveznem ustavnem sodišču (*Bundesverfassungsgerichtsgesetz*).

Informacije o ustavni pritožbi, zlasti informacije, ki jih mora vsebovati, so povzete v [informativnem listu](#) zveznega ustavnega sodišča.

Kontaktne podatke zveznega ustavnega sodišča:

poštni predal 1771

76006 Karlsruhe

Tel.: (+49)(0)721 9101 - 0

Faks: (+49)(0)721 9101 - 382

Spletišče: https://www.bundesverfassungsgericht.de/DE/Homepage/homepage_node.html

Nacionalne institucije za človekove pravice

Nemški inštitut za človekove pravice (*Deutsches Institut für Menschenrechte*)

Nemški inštitut za človekove pravice je neodvisna nemška nacionalna institucija za človekove pravice (člen 1 zakona o nemškem inštitutu za človekove pravice). Zavzema se za to, da Nemčija spoštuje in spodbuja človekove pravice na nacionalni ravni in v svojih mednarodnih odnosih. Inštitut prav tako spodbuja in spremlja izvajanje Konvencije ZN o pravicah invalidov in Konvencije ZN o otrokovih pravicah, za te namene pa je vzpostavil mehanizme za spremljanje.

Inštitut je zavezan izključno človekovim pravicam in je politično neodvisen. Zakon o pravnem položaju in pooblastilih iz leta 2015 nemškega inštituta za človekove pravice (*Gesetz über die Rechtsstellung und Aufgaben des Deutschen Instituts für Menschenrechte*) ureja pravni položaj, naloge in financiranje inštituta. Inštitut je organiziran kot neprofitno združenje, svoja sredstva pa prejema od nemškega spodnjega doma (Bundestag) in tudi zunanjih virov financiranja za posamezne projekte.

Inštitut ni pooblaščen za obravnavanje zahtevkov posameznikov, ki so jim bile kršene človekove pravice. Vendar pa po svojih najboljših močeh zagotavlja informacije o ustreznih svetovalnih službah.

Kontaktne podatke nemškega inštituta za človekove pravice:

Zimmerstraße 26/27

10969 Berlin

Tel.: (+49)(0)30 259 359 - 0

Faks: (+49)(0)30 259 359 - 59

E-pošta: info@institut-fuer-menschenrechte.de

Spletišče: <http://www.institut-fuer-menschenrechte.de>

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Zvezna protidiskriminacijska agencija (*Antidiskriminierungsstelle des Bundes*)

Zvezna protidiskriminacijska agencija, ki ima svoj sedež pri zveznem ministrstvu za družino, starejše občane, ženske in mladino, je neodvisna informacijska točka za diskriminirane osebe. Njene naloge so določene v splošnem zakonu o enakem obravnavanju (*Allgemeines Gleichbehandlungsgesetz – AGG*). Protidiskriminacijska agencija je informacijska točka za vse osebe, ki menijo, da so bile diskriminirane na podlagi rase, narodnosti, spola, veroizpovedi ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne identitete.

Zakonsko predpisane naloge protidiskriminacijske agencije:

zagotavljanje informacij, nasvetov in na zahtevo pomoči pri mirnem reševanju sporov med strankami, po potrebi z napotitvami na lokalna protidiskriminacijska svetovalna središča;

odnosi z javnostmi;

ukrepi za preprečevanje diskriminacije;

izvajanje znanstvenih raziskav;

redna predložitev poročil nemškemu Bundestagu, skupaj s priporočili za odpravo in preprečevanje diskriminacije.

Osebe, ki menijo, da so bile diskriminirane, ali ki imajo vprašanja o AGG, se lahko obrnejo na protidiskriminacijsko agencijo po telefonu, e-pošti ali pošti ali prek elektronskega kontaktnega obrazca. Napotki za podjetja so na voljo na spletišču <http://www.antidiskriminierungsstelle.de/>, ki vsebuje odgovore na osnovna vprašanja o izvajanju AGG v podjetjih.

Kontaktne podatke protidiskriminacijske agencije:

Glinkastraße 24

10117 Berlin

Tel.: (+49)(0)30 18 555 - 1855

Elektronski poštni naslov za svetovalne storitve: beratung@ads.bund.de

Elektronski poštni naslov za splošne poizvedbe: poststelle@ads.bund.de

Spletišče: <http://www.antidiskriminierungsstelle.de/>

Zvezni pooblaščenec za varstvo osebnih podatkov in informacije javnega značaja (*Der Bundesbeauftragte für den Datenschutz und die Informationsfreiheit – BfDI*)

Zvezni pooblaščenec za varstvo osebnih podatkov in informacije javnega značaja (BfDI) je samostojni in neodvisni nadzorni organ za varstvo podatkov na zvezni ravni. Naloge BfDI so določene v členu 57 splošne uredbe o varstvu podatkov (GDPR) in členu 14 zveznega zakona o varstvu podatkov (*Bundesdatenschutzgesetz – BDSG*). Njegove glavne naloge so:

spremljanje in uveljavljanje GDPR, BDSG in drugih določb, povezanih z varstvom podatkov;

ozaveščanje in izobraževanje javnosti o tveganjih, pravilih, jamstvih in pravicah v zvezi z obdelavo osebnih podatkov;

svetovanje nemškemu Bundestagu in zgornjemu domu (Bundesrat), zvezni vladi ter drugim institucijam in odborom glede zakonodajnih in upravnih ukrepov za varstvo podatkov;

svetovanje upravljavcem podatkov in njihovo ozaveščanje na področju njihove pristojnosti v zvezi z njihovimi obveznostmi, ki izhajajo iz GDPR, BDSG in drugih določb o varstvu podatkov;

obravnavanje pritožb posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, ali pritožb združenj za varstvo podatkov;

sodelovanje z drugimi nadzornimi organi v Nemčiji in Evropi, izmenjava informacij in zagotavljanje medsebojne pomoči;

izvajanje preiskav in nadzora;

prispevek k delu Evropskega odbora za varstvo podatkov.

BfDI lahko izdaja tudi mnenja za nemški Bundestag ali katerega koli od njegovih odborov, Bundesrat, zvezno vlado, druge organe in agencije ter javnost. Na zahtevo nemškega Bundestaga, enega od njegovih odborov ali zvezne vlade BfDI proučuje tudi vse informacije o postopkih, povezanih z varstvom podatkov, ki jih izvajajo javni organi zvezne vlade.

V skladu s členom 77 GDPR ali – na področju uporabe direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj – členom 60 BDSG ima vsak posameznik pravico vložiti pritožbo pri BfDI, če meni, da je organ, ki ga nadzira BfDI, kršil njegove pravice.

Kontaktne podatke zveznega pooblaščenca za varstvo osebnih podatkov in informacije javnega značaja:

Graurheindorferstraße 153

53117 Bonn

Tel.: (+49)(0)228 997799 - 0

Faks: (+49)(0)228 997799 - 5550

E-pošta: poststelle@bfdi.bund.de

Spletišče: <http://www.bfdi.bund.de>

Za navezovanje stika z BfDI, vlaganje pritožb in prijave kršitev varstva osebnih podatkov se lahko uporabijo tudi spletni obrazci.

Poleg tega so kontaktni podatki pooblaščenih oseb za varstvo podatkov na ravni dežel (*Länder*) za javno in nejavno področje, radiodifuzijskih hiš, cerkva ter pooblaščenih oseb za varstvo podatkov v Evropi in drugod na voljo na spletišču [BFDI](#).

Zadnja posodobitev: 17/12/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Estonija

Nacionalna sodišča

Okrajna sodišča, upravna sodišča, okrožna sodišča in vrhovno sodišče

Kontaktni podatki sodišč in dodatne informacije so na voljo na [spletišču](#) sodišč.

Okrajna sodišča obravnavajo vse civilne, kazenske in prekrškovne zadeve kot sodišča prve stopnje. Pritožbo zoper odločbo okrajnega sodišča je mogoče vložiti pri okrožnem sodišču. V Estoniji so štiri okrajna sodišča: okrajno sodišče v Harjuju, okrajno sodišče v Viruju, okrajno sodišče v Tartuju in okrajno sodišče v Pärnuju.

Upravna sodišča obravnavajo upravne zadeve kot sodišča prve stopnje. Pristojnost upravnih sodišč, postopek za vložitev tožbe pred upravnim sodiščem in pravila za upravni postopek so določeni v [zakonu o upravnem sodišču](#). V Estoniji sta dve upravni sodišči: Upravno sodišče v Talinu in upravno sodišče v Tartuju.

Okrožna sodišča kot sodišče druge stopnje izvajajo revizije sodb okrajnih sodišč in okrožnih sodišč na podlagi izpodbijan ali pravnih sredstev zoper nje. Presoje primerov na okrožnih sodiščih se izvajajo kolegialno, tj. pritožbe obravnava sodišče, sestavljeno iz treh sodnikov. V Estoniji sta dve okrožni sodišči: Okrožno sodišče v Talinu in Okrožno sodišče v Tartuju.

Najvišje sodišče v Estoniji je vrhovno sodišče. Po estonski ustavi je vrhovno sodišče kasacijsko sodišče in ustavno sodišče. Pristojnost vrhovnega sodišča je določena v [zakonu o sodiščih](#). Vrhovno sodišče je pristojno za:

izvajanje presoje ustavnosti;

presojo odločbe sodišča na podlagi kasacijskih pritožb;

preučevanje pravnih sredstev zoper tožbe;

opravljanje drugih funkcij, ki izhajajo iz zakona.

Kasacijsko pritožbo lahko na vrhovno sodišče vložijo vsi stranki, ki ni zadovoljna z razsodbo sodišča nižje stopnje. Vrhovno sodišče priznava kasacijske pritožbe, kadar razlogi, navedeni v pritožbi, kažejo, da je sodišče nižje stopnje napačno uporabilo materialnopravno pravilo ali resno kršilo postopkovno pravilo, kar bi lahko privedlo do napačne sodbe.

Če posameznik meni, da je oseba javnega prava (na primer država ali lokalna uprava) z upravnim aktom ali postopkom kršila njegove pravice ali omejila njegove svoboščine, lahko zadevo predloži upravnemu sodišču. Okrožna sodišča obravnavajo spore v zvezi z reformo lastništva ali agrarnimi reformami, javnimi službami, davčno upravo, državljanstvom in vprašanji migracije, pa tudi javnim naročanjem, državno lastnino, gradnjo in načrtovanjem ter odgovornostjo države.

Okrajnemu sodišču se lahko predložijo zadeve, ki vključujejo kršitve pravic na podlagi civilnega prava, kot so pogodbeni spori, družinske zadeve, spori v zvezi s pravom o dedovanju in premoženjskim pravom, vprašanja v zvezi z dejavnostmi in vodenjem podjetij in nepridobitnih organizacij, pa tudi spori v zvezi s pravicami intelektualne lastnine in stečajne zadeve ter vprašanja v zvezi z delovnim pravom.

Nacionalne institucije za človekove pravice

Pravosodni kancler je od 1. januarja 2019 v skladu z Resolucijo Generalne skupščine ZN št. 48/134 z dne 20. decembra 1993 z naslovom „Nacionalne institucije za spodbujanje in varstvo človekovih pravic“ pristojen za varstvo in spodbujanje človekovih pravic, organi za človekove pravice pa lahko zaprosijo za uradno mednarodno akreditacijo. Pravosodni kancler je uradno zaprosil za začetek postopka akreditacije, vendar 30. septembra 2020 postopek še ni bil zaključen.

Varuh človekovih pravic

Funkcija varuha človekovih pravic opravlja pravosodni kancler.

Urad [pravosodnega kanclerja](#): Kohtu 8, 15193 Talin, Estonija

Pravosodni kancler opravlja naloge varuha človekovih pravic, varuha ustavnosti in zakonitosti zakonodajnih aktov ter varuha otrokovih pravic.

Pravosodni kancler kot varuh človekovih pravic nadzira dejavnosti organov pri izvajanju javnih nalog in preverja, ali državni organi spoštujejo temeljne človekove pravice in svoboščine ter dobro upravno prakso. Pravosodni kancler preverja:

dejavnosti državnih subjektov in organov;

dejavnosti organov in subjektov lokalne uprave;

dejavnosti subjektov ali organov pravnih oseb v javnem pravu ali zasebnih subjektov, ki opravljajo javne naloge.

Vsakdo ima pravico pri pravosodnem kanclerju vložiti vlogo za preverjanje dejavnosti organov, ki opravljajo javne naloge.

Če pravosodni kancler ugotovi, da so dejavnosti organa, ki opravlja javne naloge, nezakonite, temu organu pošlje mnenje, v katerem navede, kako je kršil pravo, in mu po potrebi priporoči, kako naj izvaja zakonito in dobro upravno prakso, ali pa poda predlog za odpravo kršitve. V obeh primerih pred izdajo mnenja presodi, ali je organ ravnal v skladu z zakonom in ali je komunikacija s posameznikom potekala v skladu z dobro upravno prakso. Pravosodni kancler lahko v svojem mnenju graja, izrazi mnenje ali navede ciljna priporočila za odpravo kršitve.

Pravosodni kancler

[Urad pravosodnega kanclerja](#): Kohtu 8, 15193 Talin, Estonija

Vsakdo ima pravico pri pravosodnem kanclerju vložiti vlogo za preverjanje, ali je zakon ali kak drug predpis v skladu z ustavo in drugimi zakoni. Pravosodni kancler preverja skladnost zakonodaje, ki jo sprejmejo zakonodajna in izvršilna veja oblasti ter lokalna uprava, z ustavo in drugimi zakoni.

Pravosodni kancler preverja:

ali so zakoni v skladu z ustavo;

ali so predpisi vlade Republike Estonije v skladu z ustavo in drugo zakonodajo;

ali so ministrski predpisi v skladu z ustavo in drugo zakonodajo;

ali so predpisi lokalnih svetov ter občinskih in mestnih uprav v skladu z ustavo in drugo zakonodajo;

zakonitost zakonodajnih aktov, ki jih izdajo pravne osebe javnega prava.

Če pravosodni kancler ugotovi, da zakonodajni akt ni v skladu z ustavo ali drugimi zakoni:

izdajatelju akta predloži **predlog** za uskladitev akta z ustavo ali ustreznim zakonom v 20 dneh.

Če se predlog ne upošteva, pravosodni kancler na vrhovno sodišče vložijo zahtevo, naj zakonodajni akt razglasi za neveljaven.

lahko vrhovnemu sodišču predloži **poročilo** in ga opozori na težave v zakonodaji.

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Varuh otrokovih pravic (funkcija opravlja pravosodni kancler)

Pravosodni kancler opravlja naloge varstva in spodbujanja pravic otrok v skladu s členom 4 Konvencije o otrokovih pravicah.

📄 **Urad pravosodnega kanclerja:** *Kohtu 8, 15193 Talin, Estonija*

Naloge svetovalcev v oddelku za pravice otrok in mladine so predvsem:

obravnavanje vlog v zvezi z otrokovimi pravicami v zadevah, ki vključujejo presojo ustavnosti in varuha otrokovih pravic;

priprava in izvedba inšpekcijskih obiskov v otroških zavodih;

priprava vlog in mnenj v zadevah, povezanih s presojo ustavnosti;

izobraževanje o človekovih pravicah otrok in ozaveščanje o Konvenciji ZN o otrokovih pravicah ter ozaveščanje in usposabljanje o otrokovih pravicah;

izvedba raziskav in študij o vprašanih, povezanih s spodbujanjem in varstvom otrokovih pravic;

priprava na sodelovanje med organizacijami za otroke in mladino, državljskimi združenji, nevladnimi organizacijami, strokovnimi organizacijami ter znanstvenimi in državnimi organi.

Pravosodni kancler ima poleg zgoraj navedenega naslednje pristojnosti:

rešuje spore s področja diskriminacije med zasebnimi strankami na podlagi ustave in drugih zakonov;

je nacionalni preventivni organ, kot je določeno v členu 3 Opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju;

spremlja spoštovanje temeljnih pravic in svoboščin s strani organov države izvršiteljice pri prikitem organiziranju zbiranja, obdelave, uporabe in nadzora osebnih podatkov in z njimi povezanih informacij;

opravlja naloge spodbujanja in spremljanja izvajanja Konvencije o pravicah invalidov v skladu s členom 33(2) Konvencije.

Organ za enakost

📄 **Komisar za enakost spolov in enako obravnavanje,** *Roosikrantsi 8b, 10119 Talin, Estonija*

Komisar za enakost spolov in enako obravnavanje je neodvisni in nepristranski uradnik, ki deluje na podlagi zakona o enakosti spolov in zakona o enakem obravnavanju. Vloga komisarja je nadzirati skladnost z zahtevami iz obeh zakonov. Komisar svetuje in pomaga ljudem v sporih, povezanih z diskriminacijo, ter izdaja izvedenska mnenja o primerih diskriminacije.

Komisar za enakost spolov in enako obravnavanje:

sprejema vloge posameznikov in izdaja mnenja o primerih diskriminacije;

analizira vpliv zakonodaje na položaj žensk in moških ter pripadnikov manjšin v družbi;

vladi Republike Estonije in vladnim organom ter lokalni upravi in organom lokalne uprave daje predloge za spremembo zakonodaje;

vladi Republike Estonije, vladnim organom in organom lokalne uprave svetuje in jih obvešča o vprašanih v zvezi z izvajanjem zakona o enakosti spolov in zakona o enakem obravnavanju;

sprejema ukrepe za spodbujanje enakosti spolov ter enakega obravnavanja žensk in moških.

Komisar zagotovi mnenja žrtvam diskriminacije in osebam z zakonitim interesom za nadzor nad skladnostjo z zahtevami o enakem obravnavanju. Namen teh mnenj je zagotoviti presojo, na podlagi katere je v povezavi z zakonom o enakosti spolov, zakonom o enakem obravnavanju ter mednarodnimi pogodbami, ki so za Republiko Estonijo zavezujoče, in drugo zakonodajo mogoče ugotoviti, ali je bilo v zadevnem pravnem razmerju kršeno načelo enakega obravnavanja.

Za pridobitev mnenja je treba pri komisarju vložiti vlogo z opisom dejstev, ki kažejo na to, da je prišlo do diskriminacije. Komisar ima za izdajo mnenja pravico pridobiti informacije od vseh oseb, ki bi lahko imele informacije, potrebne za ugotovitev dejstev, povezanih z diskriminacijo, in zahtevati pisna pojasnila v zvezi z dejstvi, ki se nanašajo na domnevno diskriminacijo, ter predložitev dokumentov ali izvodov dokumentov v roku, ki ga določi sam.

Urad za varstvo podatkov

📄 **Inšpektorat za varstvo podatkov,** *Tatari 39, 10134 Talin, Estonija*

Inšpektorat za varstvo podatkov ščiti naslednje ustavne pravice:

pravico do obveščeniosti o izvajanju javnih nalog;

pravico do zasebnosti pri varstvu osebnih podatkov.

pravico do dostopa do svojih osebnih podatkov.

Če so pri obdelavi osebnih podatkov ali z odobritvijo dostopa do javnih informacij kršene posameznikove pravice, se lahko posameznik obrne na inšpektorat za varstvo podatkov.

Inšpektorat za varstvo podatkov mora biti obveščen, če so v podjetju ali organu kršene zahteve za obdelavo osebnih podatkov. Vendar to ni potrebno, kadar ni verjetno, da bi bile s kršitvijo ogrožene pravice in svoboščine posameznikov. Inšpektoratu za varstvo podatkov je treba posredovati tudi kontaktne podatke pooblaščenih oseb za varstvo podatkov zadevnega podjetja ali organa.

Na inšpektorat za varstvo podatkov se najlažje obrnete prek spletne strani 📄 <https://www.aki.ee/en/contacts>.

Drugi specializirani organi

Drugih specializiranih organov ni.

Drugo

Estonska odvetniška zbornica

📄 **Estonska odvetniška zbornica,** *Rävala pst 3, 10143 Talin, Estonija*

Estonska odvetniška zbornica je združenje estonskih odvetnikov, njena glavna dejavnost pa je zagotavljati pravno svetovanje državljanom. Estonska odvetniška zbornica je poklicno združenje odvetnikov, ustanovljeno **14. junija 1919**, ki deluje po načelih lokalne uprave in organizira zagotavljanje pravnih storitev v zasebnem in javnem interesu. Dejavnosti estonske odvetniške zbornice vključujejo organizacijo poklicnega razvoja odvetnikov, odnosov s pravniki, državnimi organi ter številnimi lokalnimi in tujimi organizacijami, pa tudi dejavno sodelovanje pri pripravi osnutkov zakonodaje. Zbornica prav tako skrbi za izvajanje javno-zasebne pravne funkcije – zagotavljanja obrambe in zastopanja v civilnih in upravnih zadevah po pristojbini, ki jo plača država.

V splošnem je treba vložiti 📄 **prošnjo** za pridobitev državne pravne pomoči. Vloga za državno pravno pomoč se običajno vložijo pri sodišču. Če pa je oseba osumljenec v kazenski zadevi, pri čemer sodelovanje pravnega zastopnika ni obvezno, se vloga za državno pravno pomoč predloži preiskovalnemu organu ali tožilstvu.

Vloga za državno pravno pomoč je treba vložiti v estonščini. Vložiti jo je mogoče tudi v angleščini, če je prosilec za državno pomoč fizična oseba s stalnim prebivališčem v drugi državi članici Evropske unije ali državljan druge države članice EU ali če je pravna oseba s sedežem v drugi državi članici EU.

Estonska odvetniška zbornica na zahtevo preiskovalnega organa, tožilstva ali sodišča imenuje odvetnika, ki naj bi zagotovil državno pravno pomoč. Posameznik na splošno nima pravice izbirati, kateri odvetnik mu bo zagotovil državno pravno pomoč. Vendar ima oseba pravico, da zaprosi za državno pravno pomoč, ki naj bi jo zagotovil točno določen odvetnik, če se ta odvetnik strinja s tem. V takem primeru je treba ime odvetnika, ki je dal soglasje, takoj navesti v vlogi za državno pravno pomoč.

Kadar se sodelovanje pravnega zastopnika v postopku zahteva z zakonom, osebi za pridobitev državne pravne pomoči ni treba storiti ničesar (razen če sama najame odvetnika) – za dodelitev odvetnika osebi mora poskrbeti uradnik, ki vodi postopek, osebi pa ni treba vložiti vloge.

Zadnja posodobitev: 22/12/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [en](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Temeljne pravice - Irska

Nacionalne institucije za varstvo človekovih pravic

Varuh človekovih pravic

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Nacionalne institucije za varstvo človekovih pravic

Irska komisija za človekove pravice in enakost

Naslov:

Irish Human Rights Commission

4th Floor, Jervis House

Jervis Street

Dublin 1

Telefon: +353 18589601

Telefaks: +353 18589609

E-naslov: info@ihrec.ie

Irska komisija za človekove pravice in urad za enakost sta se leta 2013 združila v [Irsko komisijo za človekove pravice in enakost](#) (*Irish Human Rights and Equality Commission* (IHREC)). Komisija je ustanovljena kot neodvisen z zakonom določen organ. Njen namen je varovati in podpirati človekove pravice in enakost ter spodbujati razvoj kulture spoštovanja človekovih pravic, enakosti in medkulturnega razumevanja na Irskem.

Naloge komisije so:

varovanje in podpiranje človekovih pravic in enakosti;

spodbujanje razvoja kulture spoštovanja človekovih pravic, enakosti in medkulturnega razumevanja v državi;

spodbujanje razumevanja in zavedanja pomena človekovih pravic in enakosti v državi;

spodbujanje dobre prakse v medkulturnih odnosih, podpiranje strpnosti in sprejemanja raznolikosti v državi ter spoštovanja svobode in dostojanstva vsake osebe;

prizadevanje za odpravo zlorab človekovih pravic, diskriminacije in prepovedanega ravnanja.

Komisija lahko tudi pregleda, kako ustrezni in učinkoviti sta zakonodaja in praksa v državi pri varovanju človekovih pravic in enakosti. To lahko stori na lastno pobudo ali na zahtevo ministra vlade, da prouči zakonodajni predlog in sporoči svoja stališča o morebitnih posledicah za človekove pravice ali enakost. Prav tako lahko na lastno pobudo ali na zahtevo vlade zanjo oblikuje priporočila, ki se ji zdijo ustrezna v zvezi z ukrepi, ki bi jih bilo treba po njenem mnenju sprejeti za okrepitev, varstvo in uveljavljanje človekovih pravic in enakosti na Irskem.

V zvezi s pravnimi zadevami je naloga komisije prizadevanje za odpravo zlorab človekovih pravic, diskriminacije in prepovedanega ravnanja. IHREC lahko tudi zaprosi za dovoljenje, da kot *amicus curiae* nastopi v postopku pred višjim sodiščem (*High Court*) ali vrhovnim sodiščem (*Supreme Court*), ki vključuje ali se nanaša na človekove pravice ali pravice enakosti katerega koli posameznika, in da na podlagi odobritve takega dovoljenja nastopi kot tak *amicus curiae* (pri čemer vsako sodišče tako dovoljenje odobri popolnoma po lastni presoji).

IHREC zagotavlja tudi praktično pomoč, vključno s pravno pomočjo, osebam pri uveljavljanju njihovih pravic, kot se ji zdi primerno v skladu s členom 40. V skladu s členom 41 ali členom 19 zakona iz leta 2003 lahko začne ustrezni postopek, kadar se ji to zdi primerno. Na podlagi člena 35 in v skladu z njim je pristojna za opravljanje poizvedb. Komisija lahko tudi pripravi in objavi poročila, kot se ji zdi primerno, vključno s poročili o raziskavah, ki jih je izvedla, sponzorirala, naročila ali pomagala izvesti.

IHREC si prizadeva omogočiti spremembe ter lahko sponzorira, izvaja ali naroči raziskovalne in izobraževalne dejavnosti ali zanje zagotovi finančno ali drugo pomoč. Lahko zagotovi ali pomaga zagotoviti izobraževanje in usposabljanje o človekovih pravicah in vprašanih enakosti. Komisija lahko na lastno pobudo ali na zahtevo ministra izvaja, sponzorira ali naroči programe dejavnosti in projekte za spodbujanje vključevanja migrantov in drugih manjšin, enakosti (vključno z enakostjo spolov) ter spoštovanja raznolikosti in kulturnih razlik ali zanje zagotovi finančno ali drugo pomoč. Izvaja lahko preglede upoštevanja enakosti in pripravi akcijske načrte ali k temu pozove druge osebe, kjer je to ustrezno.

Varuh otrokovih pravic

Naslov:

Ombudsman for Children's Office

Millennium House

52-56 Great Strand Street

Dublin 1

Irska

<https://www.oco.ie>

E-naslov: ococomplaint@oco.ie

Naloga: Urad varuha otrokovih pravic je neodvisen z zakonom določen organ, ustanovljen leta 2004 za spodbujanje in varstvo pravic in dobrega počutja otrok in mladostnikov do 18. leta starosti na Irskem. Je nacionalna institucija za človekove pravice v smislu pariških načel Združenih narodov o nacionalnih institucijah za človekove pravice. Pri svojem delu upošteva mednarodne obveznosti Irske na področju človekovih pravic, ki so določene zlasti v Konvenciji ZN o otrokovih pravicah.

Varuh otrokovih pravic je pri opravljanju svojih nalog neodvisen in odgovarja neposredno parlamentu (*Oireachtas*).

Naloge urada varuha otrokovih pravic so določene v zakonu o varuhu otrokovih pravic iz leta 2002. Njegove glavne naloge so: zagotavljati neodvisno, nepristransko in brezplačno obravnavo pritožb, v okviru katere proučuje pritožbe, ki jih otroci in mladostniki ali v njihovem imenu odrasle osebe vložijo zoper javne organe, šole ali bolnišnice; svetovati vladnim ministrom o zakonodaji in politiki v zvezi z otroki; spodbujati javne organe k izboljšanju njihovih praks in postopkov v korist otrok; opozarjati na vprašanja, ki zadevajo same otroke in mladostnike, ter ozaveščati o vprašanih, povezanih s pravicami in dobrim počutjem otrok, in o tem, kako se lahko te pravice uveljavljajo. Zakon iz leta 2002 v zvezi s pristojnostjo urada za obravnavanje pritožb določa standardne razloge v zvezi z nepravilnostmi za proučitev pritožb in preiskovanje. Predhodne proučitve ali preiskave se lahko sprostijo na podlagi pritožbe, ki jo prejme urad, ali na lastno pobudo varuha otrokovih pravic. Ker mora varuh otrokovih pravic pri vseh preiskavah upoštevati posledice nekega ukrepa za otroka in ker lahko otroci sami vložijo pritožbo pri uradu, zakon vsebuje posebne zakonodajne določbe, da se upošteva posebna ranljivost otrok: obveznost upoštevanja koristi otroka; obveznost upoštevanja otrokovih želja.

Postopki: Po vložitvi pritožbe pri uradu varuha otrokovih pravic se najprej prouči, ali je pritožba dopustna in ali njena narava zahteva pospešeno obravnavo. Varuh otrokovih pravic si vedno prizadeva za lokalno reševanje pritožb v najzgodnejši možni fazi, javnemu organu, zoper katerega je vložena pritožba, pa mora zagotoviti možnost, da prvi obravnava pritožbo.

Če je pritožba dopustna, sledi faza predhodne proučitve. Če varuh otrokovih pravic na podlagi predhodne proučitve meni, da je preiskava upravičena, lahko nadaljuje delo in tako začne celovitejšo preiskavo pritožbe.

Več informacij o pritožbenem postopku varuha otrokovih pravic je na voljo na: <https://www.oco.ie/complaints/make-a-complaint>.

Izid: Varuh otrokovih pravic lahko po končani preiskavi na podlagi svojih ugotovitev zadevnemu javnemu organu, šoli ali bolnišnici izda priporočila. Ta priporočila se lahko nanašajo na izboljšanje položaja zadevnega otroka ali otrok in/ali sprejetje večjih sistemskih sprememb v njihovo korist.

Priporočila niso pravno zavezujoča, vendar je varuh otrokovih pravic med drugim zakonsko pooblaščen, da parlamentu (*Oireachtas*) predloži posebno poročilo, če javni organ ne sprejme njegovih priporočil.

Varuh človekovih pravic

Naslov:

Office of the Ombudsman

18 Lower Leeson Street

Dublin 2

<https://www.ombudsman.ie>

E-naslov: ombudsman@ombudsman.gov.ie

Telefon: +353 16395600

Vrste pritožb, ki se obravnavajo

Posameznik se lahko varuhu človekovih pravic pritoži zoper:

vladna ministrstva;

lokalne organe;

organ, pristojen za vodenje javnih zdravstvenih storitev (*Health Service Executive – HSE*);

agencije, kot so dobrodelne ali prostovoljne organizacije, ki zagotavljajo zdravstvene in socialne storitve v imenu HSE;

irsko pošto (*An Post*) in

vse javne organe iz zakona o nezmožnosti za delo iz leta 2005 za namene tega zakona.

Postopek, ki sledi vložitvi pritožbe

Od zadevnega javnega organa se lahko zahteva predložitev poročila. Po potrebi se lahko proučijo spisi in evidence ter zaslišijo uradniki. Urad varuha človekovih pravic nato odloči, ali:

je vaša pritožba utemeljena in

ste bili zaradi ukrepa ali odločitve javnega organa oškodovani.

V večini primerov se pritožbe obravnavajo neformalno. Urad varuha človekovih pravic lahko o vprašanju razpravlja neposredno z javnim organom ali prouči zadevne spise. V bolj zapletenih primerih je morda potrebna podrobnejša preiskava. Pritožnikom, ki niso zadovoljni z izidom pritožbe, je na voljo tudi notranji pritožbeni postopek.

Možni izidi postopka

Če urad varuha človekovih pravic ugotovi, da ste bili oškodovani zaradi nepravilnega ali neprimerne ukrepanja javnega organa, in javni organ v zvezi s tem ni ukrepal, mu lahko urad priporoči, naj to stori. Če meni, da je to primerno, lahko organ zaprosi, naj:

prouči svoje ravnanje;

spremeni svojo odločitev in/ali

vam zagotovi:

– razlago,

– opravičilo in/ali

– finančno nadomestilo.

Če urad varuha človekovih pravic ugotovi, da vaši pritožbi ni mogoče ugoditi, vam pojasni, zakaj je sprejel tak sklep.

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Varuh otrokovih pravic

Glej **nacionalne institucije za varstvo človekovih pravic zgoraj**.

Organa za enakost

Urad za enakost

Birchgrove House

Roscrea

Co. Tipperary

Irsko

Telefon: +353 50524126

Telefaks: +353 50522388

E-naslov: info@equality.ie

Urad za enakost je poldržavni organ, ustanovljen za odpravo nezakonite diskriminacije, spodbujanje enakih možnosti ter obveščanje javnosti o zakonodaji na področju enakosti in nekaterih drugih zakonih.

Z zakonom o enakosti pri zaposlovanju iz leta 1998 in zakonom o enakopravnem položaju iz leta 2000 je na podlagi devetih različnih meril prepovedana diskriminacija pri zaposlovanju, poklicnem usposabljanju, oglaševanju, kolektivnih pogodbah, zagotavljanju blaga in storitev ter drugih možnostih, do katerih ima javnost običajno dostop. Ta merila so:

spol;
zakonski stan;
družinski status;
starost;
invalidnost;
rasa;
spolna usmerjenost;
versko prepričanje in
pripadnost skupnosti irskih popotnikov (*Traveller Community*).

Urad za enakost ima notranjo pravno službo, ki lahko po lastni presoji, če je zadeva strateško pomembna, zagotovi brezplačno pravno pomoč osebam, ki vložijo pritožbo na podlagi zakona o enakosti pri zaposlovanju iz leta 1998 in zakona o enakopravnem položaju iz leta 2000. Tako pomoč zagotovi samo v majhnem deležu zadev na podlagi meril, ki jih je določil upravni odbor urada za enakost.

Sodišče za enakost

3 Clonmel Street

Dublin 2

Irska

Telefon: +353 14774100

Telefaks: +353 14774141

E-naslov: info@equalitytribunal.ie

Spletišče: <https://www.workplacerelations.ie>

Sodišče za enakost je bilo ustanovljeno na podlagi zakona o enakosti pri zaposlovanju iz leta 1998. V njem je določen pravni okvir, na podlagi katerega sodišče za enakost v skladu z določbami zakona posreduje pri pritožbah v zvezi z nezakonito diskriminacijo in/ali jih preiskuje. Od njegove ustanovitve je prišlo do različnih zakonodajnih sprememb, tako da ima zdaj izključno pristojnost za posredovanje pri pritožbah v zvezi z nezakonito diskriminacijo in njihovo preiskovanje na podlagi naslednje zakonodaje:

zakonov o enakosti pri zaposlovanju 1998–2008;
zakonov o enakopravnem položaju 2000–2008;
pokojninskih zakonov 1990–2008.

Preiskava je parasodni postopek, ki ga izvede uradnik sodišča za enakost, ki pred določitvijo skupne obravnave ali obravnave v zadevi prouči vloge obeh strank, da lahko odloči o zadevi. Preiskave vodijo usposobljeni uradniki za enakost, ki imajo široka pooblastila za vstop v prostore in pridobitev informacij, na podlagi katerih lahko izvedejo preiskavo. Odločbe so zavezujoče in se objavijo.

Mediacijo vodi usposobljen uradnik za mediacijo sodišča za enakost, ki strankam v sporu pomaga doseči vzajemno sprejemljiv sporazum. Sporazumi na podlagi mediacije so zavezujoči in zaupni.

Pristojnosti sodišča za enakost so široke, vključujejo pa pritožbe v zvezi z zaposlovanjem, poklicnimi nadomestili, na primer pokojninami, in enakopravnim položajem, to je dostopom do blaga in zagotavljanja storitev, z dvema izjemama:

na podlagi zakona o alkoholnih pijačah iz leta 2003 pritožbe v zvezi z registriranimi klubi in lokali z licenco obravnava okrajno sodišče;
pritožniki lahko pravno varstvo zaradi nezakonite diskriminacije v zvezi z diskriminacijo pri zaposlovanju na podlagi spola uveljavljajo pred okrožnim sodiščem.

Organ za varstvo podatkov

Urad pooblaščenca za varstvo podatkov

Canal House

Station Road

Portarlinton

Co. Laois

Irska

<https://www.dataprotection.ie>

Urad pooblaščenca za varstvo podatkov je pristojen za uveljavljanje pravic posameznikov, ki so določene v zakonih o varstvu podatkov iz let 1988 in 2003, ter izvajanje obveznosti upravljavcev podatkov na področju varstva podatkov.

Posamezniki, ki menijo, da so bile kršene njihove pravice, se lahko pritožijo pooblaščenca, ki zadevo raziše in sprejme vse potrebne ukrepe za njeno rešitev. Posamezniki lahko v dopisu pooblaščenca za varstvo podatkov opišejo podrobnosti o dogodku, v zvezi s katerim je vložena pritožba. Jasno morajo navesti organizacijo ali posameznika, zoper katerega je vložena pritožba. Prav tako morajo opisati, kaj so storili, da bi organizacija obravnavala njihove pomisleke, in kakšen je bil njen odziv. Predložiti je treba tudi izvode korespondence z organizacijo in dokazila. Urad pooblaščenca za varstvo podatkov se nato v zvezi z zadevo obrne na organizacijo.

Pooblaščenec za varstvo podatkov lahko glede na naravo pritožbe najprej poskuša poiskati rešitev, ki bi bila sprejemljiva za vse stranke. Če sporazumna rešitev ni mogoča, pooblaščenec za varstvo podatkov celovito raziše vsa dejstva, preden uradno odloči o zadevi. Pooblaščenec po koncu preiskave zadevne stranke pisno obvesti o svoji odločitvi. Če se pritožba nanaša na kršitve predpisov o elektronskih komunikacijah (SI 535 iz leta 2003, kakor je bil spremenjen s SI 526 iz leta 2008), se lahko pooblaščenec odloči za sodni pregon zadevne organizacije.

Drugi specializirani organi

(i) Enota za boj proti trgovini z ljudmi

Department of Justice & Equality

51 St. Stephen's Green

Dublin 2

Telefon: +353 16028202

E-naslov: [✉ AHTU@justice.ie](mailto:AHTU@justice.ie)

po potrebi enota/organ v okviru institucije, ki sprejema zahteve

Enota za boj proti trgovini z ljudmi sprejema zahteve za informacije, če je to ustrezno, na e-naslovu [✉ AHTU@justice.ie](mailto:AHTU@justice.ie).

Informacije so na voljo tudi na spletnem naslovu: [✉ http://www.blueblindfold.gov.ie/](http://www.blueblindfold.gov.ie/).

kratka razlaga vrste zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Zahtevki za informacije o vprašanih glede trgovine z ljudmi na Irskem.

(ii) Pritožbeno sodišče za begunce

Refugee Appeals Tribunal

6-7 Hanover Street East

Dublin 2

Naloga: Pritožbeno sodišče za begunce je neodvisen organ, ki odloča o azilnih pritožbah zoper negativno priporočilo urada komisarja za prošnje beguncev glede dodelitve statusa begunca prosilcu. Odloča tudi o pritožbah zoper odločitve urada komisarja za prošnje beguncev na podlagi uredbe Dublin II.

Postopki: Če se želite pritožiti, morate izpolniti obrazec za pritožbo. Ta obrazec je priložen dopisu komisarja za prošnje beguncev, s katerim ste obveščeni, da je bila vaša prošnja za dodelitev statusa begunca zavrnjena. Obrazec je na voljo tudi na [✉ spletišču sodišča na naslovu ✉ https://www.protectionappeals.ie](https://www.protectionappeals.ie).

Od datuma izdaje negativnega priporočila komisarja za prošnje beguncev imate čas za pritožbo. Vendar je ta čas odvisen od ugotovitev komisarja za prošnje beguncev v vaši zadevi. Tako imate za pritožbo na voljo 15, 10 ali 4 delovne dni. Koliko dni imate na voljo za pritožbo, je navedeno v dopisu komisarja za prošnje beguncev, s katerim ste obveščeni, da je ta priporočil, naj se vam ne dodeli status begunca.

Izpolnjen obrazec za pritožbo morate poslati na naslov:

The Chairperson

Refugee Appeals Tribunal

6/7 Hanover Street East

Dublin 2

Telefaks: +353 14748410

Potrdilo o pošiljanju/faksiranju obrazca varno shranite.

Izid: Če bo vaši pritožbi ugodeno, pomeni, da je član sodišča predlagal, naj se vam dodeli status begunca. O tej odločitvi boste obveščeni pisno. Spis bo nato poslan oddelku za ministrske odločbe na ministrstvu za pravosodje in enakost.

Če bo vaša pritožba zavrnjena, pomeni, da je član sodišča predlagal, naj se vam ne dodeli status begunca. O tej odločitvi boste obveščeni pisno. Spis bo nato poslan oddelku za vračanje na ministrstvu za pravosodje in enakost.

(iii) Varuh pravic v zadevah, povezanih z irsko policijo

The Garda Síochána Ombudsman Commission

150 Abbey Street Upper

Dublin 1

Irška

[✉ https://www.gardaombudsman.ie](https://www.gardaombudsman.ie)

Kratka razlaga vrste zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Organizacija obravnava pritožbe in prijave, ki se nanašajo na ravnanje pripadnikov irske policije (*Garda Síochána*). Najpogosteje se v pritožbah navajajo zloraba pooblastil, nevljudnost, fizični napad in zanemarjanje dolžnosti.

Prijave se nanašajo na smrt ali hude poškodbe.

Organizacija sprejema pritožbe, ki jih posamezniki (ki niso aktivni pripadniki irske policije (*Garda Síochána*)) prek javnega urada vložijo osebno, elektronsko, po telefonu, e-pošti, na policijski postaji ali osebno članu komisije. Sprejema tudi prijave policijskega komisarja v vseh zadevah, ki pri njem ustvarijo vtis, da je lahko ravnanje pripadnika irske policije povzročilo smrt ali hudo poškodbo neke osebe. Komisija lahko začne preiskavo tudi brez pritožbe, če meni, da je to v javnem interesu.

Kratka razlaga postopka, ki sledi vložitvi pritožbe

Ob prejemu pritožbe se ta v skladu z zakonodajo šteje za dopustno ali nedopustno. Če se šteje za nedopustno, preiskava ni potrebna.

Če se šteje za dopustno in če je to primerno, se lahko ob soglasju pritožnika in pripadnika irske policije, na katerega se nanaša pritožba, poskuša doseči neformalna rešitev. V nasprotnem primeru se lahko pritožba razišče kot morebitna kršitev disciplinskega pravilnika irske policije iz leta 2007 ali morebitna kršitev kazenskega prava. Zainteresirane strani imajo pravico do informacij o poteku in rezultatih preiskave.

Kratka razlaga možnih izidov postopka

Pritožba se lahko šteje za nedopustno.

Preiskava se lahko konča na kateri koli točki, če komisija na podlagi informacij, ki jih prejme po ugotovitvi dopustnosti pritožbe, meni, da je pritožba neresna ali provokativna; če meni, da je bila pritožba vložena kljub zavedanju, da je neutemeljena ali zavajajoča, ali če ob upoštevanju vseh okoliščin meni, da nadaljnja preiskava ni nujna ali praktično izvedljiva.

Na podlagi preiskave se lahko pripadniku irske policije naloži sankcija.

Na podlagi preiskave se lahko začne tudi disciplinski postopek in pripadniku irske policije naloži sankcija.

Spis se lahko pošlje generalnemu državnemu tožilcu, ki lahko izda nalog za kazenski pregon. V takem primeru lahko sledi obravnava na sodišču.

Zadnja posodobitev: 18/03/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Grčija Nacionalna sodišča

V Grčiji ni posebnega pristojnega sodišča, na katero bi se bilo mogoče obrniti v primeru kršitve temeljnih pravic. Glede na naravo prekrška ali kaznivega dejanja je tožbo mogoče vložiti pri nacionalnih civilnih, kazenskih ali upravnih sodiščih.

Na podlagi nacionalnega materialnega prava se ugotovi, ali je bila kršena temeljna pravica. Postopek pred pristojnim (civilnim, kazenskim ali upravnim) sodiščem je določen v nacionalnem (civilnem, kazenskem ali upravnem) procesnem pravu.

Na podlagi ustreznega postopka se izda sodba, s katero se zavrne zahtevek ali ki s pravnomočnostjo postane neposredno izvršljiva.

Nacionalni organi za varstvo človekovih pravic

Grška nacionalna komisija za človekove pravice

Neofitou Vamva 6

10674 Atene, Grčija

Nacionalna komisija za človekove pravice je bila na podlagi pravil Združenih narodov in pariških načel pred kratkim ustanovljena kot neodvisen organ, ki vladi svetuje v zadevah, povezanih s človekovimi pravicami. Sestavljajo jo člani, ki jih imenuje 32 organov (neodvisni organi, pravne fakultete in fakultete drugih znanosti, sindikati, nevladne organizacije, politične stranke in ministrstva).

Cilj nacionalne komisije za človekove pravice je vse vladne organe nenehno opozarjati na nujnost učinkovitega varstva človekovih pravic vseh oseb, ki prebivajo na grškem ozemlju.

V skladu z zakonom o ustanovitvi nacionalne komisije za človekove pravice (zakon št. 2667/1998, kakor je bil spremenjen in je trenutno veljaven) je ta odgovorna za naslednje bistvene naloge:

proučitev vprašanj v zvezi z varstvom človekovih pravic, ki jih postavi vlada ali konferenca predsednikov parlamenta ali jih predlagajo poslanci ali nevladne organizacije;

predložitev priporočil in predlogov, priprava študij ter predložitev poročil in mnenj za zakonodajne, upravne ali druge ukrepe, ki prispevajo k učinkovitejšemu varstvu človekovih pravic;

oblikovanje pobud za ozaveščanje javnosti in medijev o vprašanih človekovih pravic;

dajanje pobud za spodbujanje spoštovanja človekovih pravic v izobraževalnem sistemu;

ohranjanje stalnega stika in sodelovanja z mednarodnimi organizacijami, primerljivimi organi v drugih državah ter nacionalnimi in mednarodnimi nevladnimi organizacijami;

podajanje mnenj o nacionalnih poročilih, ki jih je treba predložiti mednarodnim organizacijam, v zvezi z vprašanji o človekovih pravicah;

seznanjanje javnosti s stališči nacionalne komisije za človekove pravice z vsemi ustreznimi sredstvi;

priprava letnega poročila o varstvu človekovih pravic;

organizacija dokumentacijskega centra za človekove pravice ter

preverjanje prilagoditev grške zakonodaje glede na določila mednarodne zakonodaje o varstvu človekovih pravic ter predložitev mnenj pristojnim vladnim organom.

Varuh človekovih pravic

Varuh človekovih pravic je neodvisen organ, ki izhaja iz ustave. Varuh človekovih pravic je bil ustanovljen z zakonom št. 2477/97 in je začel delovati 1. oktobra 1998. Zakonodajni okvir za njegovo delovanje je urejen z zakonom št. 3094/03. Storitve varuha človekovih pravic so brezplačne.

Varuh človekovih pravic prouči posamezne upravne akte, primere neukrepanja ali ravnanja organov javnih služb, s katerimi so bile kršene pravice ali pravni interesi fizičnih ali pravnih oseb.

Vsak državljan mora, preden se obrne na varuha človekovih pravic, najprej stopiti v stik z javno službo, vpleteno v zadevo. Državljan lahko varuhu človekovih pravic pritožbo predloži samo, če težave ni bilo mogoče rešiti na podlagi takega stika.

Naloga varuha človekovih pravic je posredovati med državljani in javnimi službami, da bi se zavarovale državljanske pravice, preprečilo slabo upravljanje in spoštovala pravna država.

Varuh človekovih pravic kot posrednik zagotavlja nasvete in priporočila javnim upravnim organom. Ne nalaga kazni in ne razveljavlja nezakonitih upravnih aktov.

Hadziyanni Mexi 5

11528 Atene, Grčija

Nacionalni organi za varstvo človekovih pravic

Varuh človekovih pravic v zadevah v zvezi s pravicami otrok

Varuh človekovih pravic (glej zgoraj) proučuje tudi ravnanje ali primere neukrepanja javnih upravnih organov in posameznikov, s katerimi se kršijo otrokove pravice.

Zaradi varovanja otrokovih pravic je pristojen tudi za ravnanje posameznikov, pravnih ali fizičnih oseb, s katerimi se kršijo otrokove pravice.

Organi, ki po uradni dolžnosti spodbujajo načelo enakosti

I. Z zakonom št. 3304/2005 o prenosu direktiv Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 in 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 so varuh človekovih pravic, urad za enake možnosti in delovne inšpekcije (SEPE) imenovani kot organi, ki spodbujajo enako obravnavanje moških in žensk, v skladu s tem pa so opredeljene njihove naloge.

Natančneje:

Varuh človekovih pravic je pristojen za spodbujanje načela enakosti, kadar to načelo kršijo javni upravni organi. *Pojem „javni upravni organi“ se nanaša na organe iz člena 3(1) zakona št. 3094/2003 (Uradni list, serija I, št. 10), „Varuh človekovih pravic in druge določbe“.*

Urad za enake možnosti je pristojen za dodatno spodbujanje načela enakosti, kadar to načelo kršijo fizične ali pravne osebe, ki niso navedene zgoraj, razen v zadevah, ki se nanašajo na zaposlovanje in delo.

V zadevah v zvezi z zaposlovanjem in delom so za spoštovanje načela enakosti pristojne delovne inšpekcije (SEPE), kadar to načelo kršijo fizične ali pravne osebe, ki niso navedene v odstavku 1.

II. Zakon št. 3896/2010 (Uradni list, serija I, št. 207, 8.12.2010) „o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri delu in zaposlovanju – uskladitev veljavne zakonodaje z Direktivo 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 ter drugimi zadevnimi določbami“ uvaja popolno prepoved vseh oblik neposredne ali posredne diskriminacije na podlagi spola.

Cilj zakona je zagotoviti uresničevanje načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu v zvezi:

z dostopom do zaposlitve, vključno s poklicnim razvojem, in dostopom do poklicnega usposabljanja;

z delovnimi pogoji, vključno s plačilom in

s poklicnimi sistemi socialne varnosti, kot je določeno v Direktivi 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta.

Varuh človekovih pravic je odgovoren za spremljanje in spodbujanje uresničevanja načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk v okviru zgoraj navedenega zakona (člen 25 zakona št. 3896/2010).

Grški urad za varstvo podatkov (Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα)

Grški urad za varstvo podatkov je neodvisen organ, ustanovljen na podlagi zakona št. 2472/1997 o prenosu Direktive 95/46/ES.

Grški urad za varstvo podatkov je odgovoren za varovanje osebnostnih pravic posameznikov in njihove pravice do zasebnosti v Grčiji, kot je določeno v zakonih št. 2472/1997 in 3471/2006.

Glavni cilj grškega urada za varstvo podatkov je državljane zaščititi pred nezakonito obdelavo osebnih podatkov in jim pomagati, kadar so bile njihove pravice v zvezi s tem kršene na katerem koli področju delovanja.

Namen grškega urada za varstvo podatkov je tudi, da se obdelovalcem podatkov glede na potrebe po novih storitvah v grški družbi ter prodiranje modernih digitalnih komunikacij in omrežij zagotovijo tudi podpora in smernice pri izpolnjevanju njihovih pravnih obveznosti.

Grški urad za varstvo podatkov, ki ukrepa na lastno pobudo ali na podlagi pritožbe, izvaja upravna preverjanja evidenc, shranjenih v javnem in zasebnem sektorju. Ta preverjanja izvajajo uradniki oddelka za inšpekcije (*Τμήματος των Ελεγκτών*), ki jim v večjih zadevah pomagajo člani grškega urada za varstvo podatkov. Ti izvajajo preverjanja kot posebni preiskovalci in imajo pravico dostopati do vseh evidenc ne glede na njihovo stopnjo zaupnosti.

Med preverjanji se najprej prouči, ali organi, ki so v postopku preverjanja, izpolnjujejo zahteve iz zakonov št. 2472/97 in 3471/2006 (v zvezi z vročanjem, obveščanjem, drugimi veljavnimi obveznostmi in dokazi). Temu sledi pregled sistema informacijske tehnologije, ki v skladu s členoma 6 in 10 zakona št. 2472/1997 zajema osnovne značilnosti sistema, vrste podatkov in raven varnosti, zagotovljeno z organizacijskimi in tehničnimi ukrepi za varstvo podatkov, ki jih sprejme obdelovalec podatkov. Ko je preverjanje zaključeno, se pripravi poročilo o ugotovitvah, ki se predloži grškemu uradu za varstvo podatkov.

Grški urad za varstvo podatkov v skladu s členom 114(1) Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma (zakon št. 2514/1997, Uradni list, serija I, št. 140) izvaja tudi neodvisni nadzor nacionalnega dela schengenskega informacijskega sistema, deluje kot nacionalni nadzorni organ iz člena 23 Konvencije o Evropolu (zakon št. 2605/1998, Uradni list I/88) in nacionalni nadzorni organ iz člena 17 Konvencije o uporabi informacijske tehnologije za carinske namene (zakon št. 2706/1999, Uradni list I/77) ter izvaja dolžnosti nadzora, ki izhajajo iz vseh mednarodnih sporazumov.

Grški urad za varstvo podatkov proučuje pritožbe in vprašanja v zvezi z uporabo prava in varstvom pravic prosilcev, če so te kršene med obdelavo podatkov, ter izdaja ustrezne odločbe. Poleg tega obdelovalcem podatkov ali njihovim zastopnikom, če jih imajo, nalaga upravne kazni, če ne izpolnijo svojih obveznosti, ki izhajajo iz zakona št. 2472/97 in katerih koli drugih pravil o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov. Nazadnje, grški urad za varstvo podatkov lahko ustreznim upravnim in sodnim organom prijavi kršitve zakonodaje o varstvu podatkov.

Kifissias 1-3

11523 Atene, Grčija

Uporabne povezave

[Grška nacionalna komisija za človekove pravice](#)

[Grški organ za varstvo podatkov](#)

[Grški varuh človekovih pravic](#)

Zadnja posodobitev: 20/12/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Španija

Nacionalni pravosodni organi

Nacionalne institucije za varstvo človekovih pravic

Varuh človekovih pravic (ombudsman)

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Drugo

Nacionalni pravosodni organi

Ustavno sodišče (*Tribunal Constitucional*)

Sodniki in sodišča so v prvi vrsti odgovorni za zagotavljanje temeljnih človekovih pravic in svoboščin, vendar pa ustava določa poseben sistem za varovanje teh pravic na najvišji stopnji: **pritožbe, vložene zaradi kršitve ustavnih pravic in svoboščin (*el recurso de amparo constitucional*)**, ki jih lahko obravnava le **ustavno sodišče**. Ustavno sodišče razlaga določbe ustave na najvišji stopnji. To pomeni, da je ustavno sodišče najvišji organ sodne oblasti, ki varuje ustavna jamstva in je glavni porok temeljnih pravic in svoboščin iz ustave.

Pri ustavnem sodišču je mogoče pridobiti informacije na naslednje štiri načine:

po pošti:

Tribunal Constitucional

Calle Domenico Scarlatti 6

28003 Madrid

Španija,

po telefonu: +34 915508000,

po telefaksu: +34 915444088,

po elektronski pošti: buzon@tribunalconstitucional.es.

Za več informacij obiščite: <https://www.tribunalconstitucional.es/en> in <https://www.poderjudicial.es>.

Nacionalne institucije za varstvo človekovih pravic

Glej oddelek o varuhu človekovih pravic.

Varuh človekovih pravic (*Defensor del Pueblo*)

Urad varuha človekovih pravic je institucija, ki ščiti in varuje temeljne pravice in državljanske svoboščine španskih državljanov. V ta namen lahko nadzira dejavnosti organov in agencij, ki upravljajo javne storitve v Španiji, in španskih upravnih uradov v tujini, ki opravljajo storitve za španske državljane.

Funkcijo varuha človekovih pravic v tekočem mandatu opravlja **Francisco Fernandez Marugan**.

Varuh človekovih pravic posreduje prejeta pritožbo v zvezi s posameznim sodnim postopkom državnemu tožilstvu (*Ministerio Fiscal*), da jo lahko ta obravnava in sprejme potrebne ukrepe v skladu z zakonodajo ali jo posreduje naprej splošnemu sodnemu svetu (*Consejo General del Poder Judicial*). Prav tako lahko vladi daje priporočila, če so potrebne zakonodajne spremembe.

Varuh človekovih pravic lahko vloži pritožbo iz razlogov neustavnosti in kršitve pravic in svoboščin ter lahko začne postopek *habeas corpus*.

Varuh človekovih pravic NE sme posredovati v naslednjih primerih:

kadar javni organi niso posredovali,

v primeru spora med posamezniki,

če je preteklo več kot eno leto, odkar je posameznik izvedel za dejstva v zvezi s pritožbo,

v primeru anonimne pritožbe brez posebnih zahtevkov, ki ni dobroverna ali katere obravnava bi lahko škodovala zakonitim pravicam tretje osebe,

če ni soglasja o vsebini sodne odločbe.

Državljanji, ki želijo stopiti v stik z varuhom človekovih pravic, ne potrebujejo odvetnika ali procesnega pooblaščenca. **Celoten postopek je brezplačen.**

Postopek se začne s pritožbo. V pritožbi, ki mora biti podpisana, je treba navesti ime, priimek(-ke) in kontaktni naslov pritožnika ter dejstva v zvezi s pritožbo, z navedbo zadevnega organa ali organov.

Pritožbi je treba priložiti izvod najpomembnejših dokumentov v zvezi z zadevno težavo. Po proučitvi pritožbe se dokument z evidenčno številko pritožbe pošlje pritožniku, če bi ta želel vpogledati v spis zadeve.

Pritožba se lahko vložijo na enega od naslednjih načinov:

na spletu: z dostopom do elektronskega registra na spletnem mestu v rubriki „[Presenta tu queja](#)“ („vložite pritožbo“),

osebno: na sedežu varuha človekovih pravic na naslovu: Calle Zurbano 42, Madrid. Uradne ure 9.00–14.00 od ponedeljka do petka in 16.00–18.00 od ponedeljka do četrтка (uradnih ur ni popoldne v avgustu),

po pošti: podpisano pritožbo pošljite na:

Defensor del Pueblo

Calle Zurbano 42

28010 Madrid

Španija,

po telefaksu: podpisano pritožbo pošljite na +34 913081158.

Če potrebujete informacije o uradu varuha človekovih pravic ali želite slediti postopku v zvezi z vašo pritožbo, lahko:

to storite neposredno na sedežu na naslovu: Calle Zurbano 42, Madrid,

pošljete elektronsko sporočilo na naslov: registro@defensordelpueblo.es,

pokličete na telefonsko številko:

– 900101025 (le iz Španije): brezplačna telefonska številka za informacije o uradu varuha človekovih pravic, njegovih nalogah, načinu delovanja in načinu vložitve pritožbe,

– +34 914327900: za informacije o fazi postopka v zvezi z vašo pritožbo.

Običajni delovni čas, ko lahko uporabite te telefonske storitve, je:

9.00–14.00 in 15.00–18.00 od ponedeljka do četrтка,

9.00–14.00 in 16.00–18.00 ob petkih (uradnih ur ni popoldne v avgustu).

Za več informacij obiščite: <https://www.defensordelpueblo.es>.

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Varuh človekovih pravic za varstvo otrokovih pravic

Varuh človekovih pravic zagotavlja varstvo pravic vseh državljanov, ne glede na njihovo starost. Poleg tega so številne avtonomne skupnosti v Španiji ustanovile institucije za varstvo mladoletnikov.

Špansko pravo mladoletnikom priznava pravico, da vložijo pritožbe pri varuhu človekovih pravic ali pri enakovredni instituciji avtonomne skupnosti.

Organi za enako obravnavanje

Svet za spodbujanje enakega obravnavanja in nediskriminacije na podlagi rase ali etnične pripadnosti (*Consejo para la promoción de la igualdad de trato y no discriminación de las personas por el origen racial y étnico*)

Svet je sestavljen iz različnih državnih organov, organov avtonomnih in lokalnih skupnosti, poslovnih in sindikalnih organizacij ter nepridobitnih organov za spodbujanje enakega obravnavanja in nediskriminacije na podlagi rase ali etnične pripadnosti.

Njegov namen je spodbujati načelo enakega obravnavanja in nediskriminacije ljudi na podlagi rase ali etnične pripadnosti na področjih, kot so izobraževanje, zdravje, pravice socialne varnosti, socialne storitve, nastanitve, zaposlovanje, usposabljanje itd., in glede splošnega dostopa do vsega blaga in storitev.

Svet ima **štiri glavne naloge:**

zagotoviti neodvisno svetovanje žrtvam diskriminacije pri obravnavi njihovih pritožb;

objavljati avtonomne in neodvisne študije, raziskave in poročila;

spodbujati ukrepe, ki prispevajo k enakemu obravnavanju in odpravi diskriminacije, z dajanjem ustreznih priporočil in predlogov;

pripraviti in potrditi letno poročilo o dejavnostih Sveta ter ga predložiti ministrstvu za enakost (*Ministerio de Igualdad*).

Dodatne informacije so na voljo na <https://igualdadynodiscriminacion.igualdad.gob.es> in <https://igualdadynodiscriminacion.igualdad.gob.es/contactar/home.htm>.

Organ za varstvo podatkov

Španska agencija za varstvo podatkov (*Agencia Española de Protección de Datos*)

Španska agencija za varstvo podatkov je neodvisni nadzorni organ, pristojen za spremljanje spoštovanja zakonodaje o varstvu podatkov ter zagotavljanje in varovanje temeljnih pravic v zvezi z varstvom osebnih podatkov.

Španska agencija za varstvo podatkov obravnava zahteve in pritožbe državljanov ter zagotavlja informacije o pravicah iz [sistemskega zakona o varstvu podatkov](#) (*Ley Orgánica de Protección de Datos*). Poleg tega zagotavlja pomoč in informacije subjektom, ki obravnavajo obrazce z osebnimi podatki (kot so podjetja, institucije in organi), da se zagotovi njihovo upoštevanje zahtev navedenega zakona.

V zvezi z zadevnimi osebami:

obrnava njihove vloge in pritožbe,

zagotavlja informacije o pravicah iz navedenega zakona,

spodbuja medijske kampanje.

V zvezi z obdelovalci podatkov:

izdaja dovoljenja, določena z navedenim zakonom,

nalaga korektivne ukrepe,

v primerih kršitev zakonodaje zahteva izbris podatkov in prenehanje obdelave podatkov,

izvaja pooblastila za sankcioniranje,

po potrebi poišče pomoč in informacije,

dovoli mednarodne prenose podatkov.

Za vsa vprašanja, pojasnila, predloge ali pritožbe lahko vzpostavite stik s Špansko agencijo za varstvo podatkov na naslednje tri načine:

po pošti:

Agencia Española de Protección de Datos

Calle Jorge Juan 6

28001 Madrid

Španija,

po telefonu: +34 912663517,

po elektronski pošti: [✉ ciudadano@agpd.es](mailto:ciudadano@agpd.es).

Za več informacij obiščite: [✉ https://www.agpd.es/](https://www.agpd.es/).

Drugi specializirani organi

Španski odbor predstavnikov invalidov (*Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad*)

Španski odbor predstavnikov invalidov, bolje poznan po kratici CERMI, je platforma za zastopanje, obrambo in delovanje v imenu invalidov, ki so španski državljani. Ker se zavedajo svojega statusa prikrajšane družbene skupine, so se več kot trije milijoni in pol invalidov ter njihove družine odločili združiti v krovni organizaciji, da bi podprli priznavanje svojih pravic in živeli kot polnopravni državljani z enakimi pravicami in možnostmi kot ostala družba.

Za vsa vprašanja lahko vzpostavite stik s CERMI na naslednje štiri načine:

po pošti:

Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad

Secretaría General

Calle Recoletos, 1 Bajo

28001 Madrid

Španija

po telefonu: +34 913601678,

po telefaksu: +34 914290317,

po elektronski pošti: [✉ cermi@cermi.es](mailto:cermi@cermi.es).

Za več informacij obiščite: [✉ http://www.cermi.es/](http://www.cermi.es/)

ali spletno mesto državnega centra za spremljanje invalidnosti [✉ https://www.observatoriodeladiscapacidad.info](https://www.observatoriodeladiscapacidad.info).

Urad za azil in begunce (*Oficina de Asilo y Refugio*)

Urad za azil in begunce (OAR) je organ v sestavi ministrstva za notranje zadeve, pristojen za pripravo predlogov za izdajo dovoljenja ali dovoljenj za nadaljnje bivanje v Španiji v skladu z zakonodajo, ki ureja pravico do azila.

Poleg tega je OAR pristojen za:

obravnavo in obdelavo spisov zadev v zvezi z določitvijo države, pristojne za obravnavo prošnje za azil, v skladu z veljavnimi mednarodnimi konvencijami, obravnavanje in odločanje v zvezi z vsemi prošnjami za azil, ki so vložene na mejnih prehodih v Španiji in pri španskih diplomatskih misijah v tujini.

Dodatne informacije lahko dobite:

po pošti:

Oficina de Asilo y Refugio

Calle Pradillo 40

28002 Madrid

Španija

po telefonu: +34 915372170.

Za dodatne informacije se obrnite na [✉ pristojni oddelek ministrstva za notranje zadeve](#) (*la sección correspondiente del Ministerio del Interior*).

Generalni sekretariat za zapore (*Secretaría General de Instituciones Penitenciarias*)

Kazenski sistem je temeljni del državne varnostne in socialne politike. Ustavni namen in glavni cilj institucije je spremljanje in usmerjanje vseh dejavnosti za zagotavljanje javne službe za izvrševanje kazenskih sankcij in ukrepov.

Dodatne informacije lahko dobite:

po pošti:

Secretaría General de Instituciones Penitenciarias

Calle Alcalá 38-40

28014 Madrid

Španija

po telefonu: +34 913354700,

po telefaksu: +34 913354052.

Dodatne informacije so na voljo na: [✉ http://www.institucionpenitenciaria.es/](http://www.institucionpenitenciaria.es/).

Drugo

Generalni svet španskih odvetnikov (*Consejo General de la Abogacía Española*)

Generalni svet španskih odvetnikov (CGAE) je reprezentativni, usklajevalni in izvršilni organ španske odvetniške zbornice, ki ima za vse namene status subjekta javnega prava, je pravna oseba in ima vsa pooblastila za doseganje statutarnih ciljev.

CGAE je subjekt, ki ureja delovanje odvetništva in varuje ugled tega poklica. V Španiji je 83 odvetniških zborov odvetniške zbornice, v katerih je trenutno skupaj 137 447 odvetnikov kot članov (podatki iz decembra 2016), ter 10 svetov odvetniških zborov avtonomnih skupnosti (*Consejos Autonómicos de Colegios de Abogados*).

Pravica do brezplačne pravne pomoči je v Španiji zelo široka. Odvetniški zbori zagotavljajo učinkovito pravno varstvo vsem državljanom v okviru sistema pravne pomoči, pomoč zapornikom in službam za pravno pomoč, pravno pomoč priseljencem in njihovo zastopanje, svetovanje zapornikom, pravno pomoč ženskam in njihovo zastopanje, pomoč žrtvam nasilja v družini ter pravno pomoč starejšim in njihovo zastopanje.

Za vsa vprašanja lahko vzpostavite stik s CGAE na naslednje tri načine:

po pošti:

Consejo General de la Abogacía Española

Paseo Recoletos 13

28004 Madrid

Španija

po telefonu: +34 915232593,

po elektronski pošti: [✉ informacion@cgae.es](mailto:informacion@cgae.es).

Za več informacij obiščite: [✉ http://www.cgae.es/](http://www.cgae.es/) in [✉ https://www.abogacia.es/servicios/ciudadanos/servicios-de-orientacion-juridica-gratuita](https://www.abogacia.es/servicios/ciudadanos/servicios-de-orientacion-juridica-gratuita).

Zadnja posodobitev: 22/09/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Francija

Sodišča

Državna institucija za varstvo človekovih pravic

Institucionalizirani varuh človekovih pravic: varuh pravic

Specializirani organi za človekove pravice

Druge specializirane institucije

Sodišča

Svoboščine in temeljne pravice oseb zagotavljajo predvsem upravni sodniki in sodniki rednih sodišč, na katere se lahko posamezniki obrnejo v primeru spora. Ustavni svet (Conseil constitutionnel), ki odloča o ustavnosti zakonov, izvaja dve vrsti nadzora:

nadzor nad zakoni, ki še niso bili razglašeni: ustavnemu svetu se obvezno predložijo sistemski zakoni in uredbe parlamentarnih skupščin pred razglasitvijo prvih oziroma začetkom veljavnosti drugih. Predloži se mu lahko tudi mednarodna zaveza pred njeno ratifikacijo ali odobritvijo. Navadni zakoni se lahko svetu predložijo pred njihovo razglasitvijo;

nadzor nad razglašenimi zakoni: z revizijo ustave z dne 23. julija 2008 je bil v ustavo vključen člen 61-1, s katerim je uvedeno prednostno vprašanje ocene ustavnosti. S to reformo je bila državljanom podeljena pravica, da v postopku izpodbijajo ustavnost razglašenega zakona, ki bi posegal v pravice in svoboščine, zagotovljene z ustavo. Sodišče predloži prednostno vprašanje ocene ustavnosti kasacijskemu sodišču (Cour de cassation) ali državnemu svetu (Conseil d'État). Državni svet ali kasacijsko sodišče pa ga lahko predložita ustavnemu svetu, ki mora odločiti v treh mesecih. Tako ustavni svet od 1. marca 2010 na predlog državnega sveta ali kasacijskega sodišča preverja, ali so z neko zakonodajno določbo, ki se že uporablja, kršene pravice in svoboščine, zagotovljene z ustavo. Ustavni svet lahko po potrebi razveljavi zadevno določbo.

Dodatne informacije o prednostnem vprašanju ocene ustavnosti so na voljo na naslovih:

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F21088>;

<http://www.vie-publique.fr/actualite/faq-citoyens/qpc/>.

Organizacija sodišč in njihove pristojnosti so podrobno predstavljene na spletiščih državnega sveta, kasacijskega sodišča in ustavnega sveta:

<https://www.conseil-etat.fr>;

<https://www.courdecassation.fr/>;

<https://www.conseil-constitutionnel.fr/en>.

Državna institucija za varstvo človekovih pravic

Nacionalna posvetovalna komisija za človekove pravice (Commission nationale consultative des droits de l'homme)

Nacionalna posvetovalna komisija za človekove pravice je francoska državna institucija za varstvo človekovih pravic. Ustanovljena je bila leta 1947. Komisija, ki se šteje za neodvisen upravni organ, je državna struktura, ki svoje naloge opravlja popolnoma neodvisno (na podlagi zakona št. 2007-292 z dne 5. marca 2007). Sestavlja jo 64 oseb in predstavnikov organizacij civilne družbe.

Naloge

Komisija spodbuja dialog med vlado, parlamentom, institucijami in civilno družbo na področju človekovih pravic, humanitarnega prava in ukrepov ter boja proti rasizmu.

Na podlagi svojih pogodbenih obveznosti na področju človekovih pravic prispeva k pripravi poročil, ki jih Francija predloži mednarodnim organizacijam. Prispeva k izobraževanju o človekovih pravicah.

Odgovorna je za pripravo javnega letnega poročila o boju proti rasizmu iz člena 2 zakona z dne 13. julija 1990.

Komisija lahko na lastno pobudo opozori javne organe na ukrepe, ki po njenem mnenju podpirajo varstvo in spodbujanje človekovih pravic. Lahko izpostavi vsa vprašanja, ki se nanašajo na nujne humanitarne razmere, in spodbudi izmenjavo informacij o sredstvih, ki omogočajo reševanje takih razmer.

Komisija objavi mnenja in poročila, ki jih sprejme.

Delo v komisiji je razdeljeno na pet pododborov, in sicer za: družbena in etična vprašanja; rasizem, antisemitizem, ksenofobijo, diskriminacijo in ranljive skupine; institucije, pravosodje, policijo in migracijska vprašanja; evropska in mednarodna vprašanja ter mednarodno humanitarno pravo in humanitarne ukrepe.

Naslov:

Commission nationale consultative des droits de l'homme

35 Rue Saint-Dominique, 75007

Pariz

Več informacij: <https://www.cncdh.fr>.

Institucionalizirani varuh človekovih pravic: varuh pravic (Défenseur des droits)

Varuh pravic je neodvisna institucija, ki je v ustavo vpisana od 23. julija 2008 ter je bila ustanovljena s sistemskim zakonom št. 2011-33 in navadnim zakonom št. 2011-334 z dne 29. marca 2011.

Naloge

Naloge varuha pravic so:

varstvo pravic in svoboščin posameznikov v odnosih z upravnimi organi;

varstvo in spodbujanje otrokovih koristi in pravic;

boj proti zakonsko prepovedani diskriminaciji in spodbujanje enakosti;

skrb za upoštevanje poklicne etike s strani oseb, ki skrbijo za varnost.

Varuh pravic je nastal z združitvijo štirih predhodno obstoječih institucij: varuha človekovih pravic republike (Médiateur de la République), varuha otrokovih pravic (Défenseur des enfants), visokega organa za boj proti diskriminaciji in enakost (Haute Autorité de Lutte contre les Discriminations et pour l'Égalité (HALDE)) in nacionalne komisije za poklicno etiko na področju varnosti (Commission Nationale de Déontologie de la Sécurité (CNDS)).

Pooblastila

Varuh pravic je pooblaščen za prejemanje pritožb vseh fizičnih ali pravnih oseb, vključno z mladoletnimi osebami, ki bi želele uveljavljati varstvo svojih pravic. Zadevo, ki spada na njegovo področje pristojnosti, lahko v vseh okoliščinah obravnava tudi po uradni dolžnosti.

Za izpolnjevanje teh nalog ima po eni strani pri obravnavi pritožb posameznikov preiskovalna pooblastila, ki mu omogočajo, da pridobi vse ustrezne dokumente, zasliši osebe in celo opravi preverjanja na kraju samem. Po drugi strani pa lahko tudi oblikuje predloge za zakonodajne ali regulativne spremembe in priporočila za javne in zasebne organe.

Oblikuje lahko tudi priporočila za odpravo težav ali posegov v pravice, v zvezi s katerimi je prejel pritožbe. Zadevne osebe ali organi ga morajo obvestiti o ukrepih, sprejetih na podlagi njegovih priporočil. Če tega ne storijo ali če meni, da njegova priporočila niso bila upoštevana, lahko zadevni osebi ali organu odredi, da v določenem roku sprejme potrebne ukrepe. Če njegove odredbe niso upoštewane, lahko sestavi posebno poročilo, naslovljeno na zadevno osebo ali organ. To poročilo se objavi.

Pomaga lahko tudi pri mediaciji ali predlaga transakcijo, prav tako lahko pomaga žrtvam pri pripravi njihove zadeve in opredelitvi postopkov, ki so primerni za njihovo zadevo.

Varuh pravic lahko organu, pooblaščenemu za uvedbo disciplinskega postopka, predstavi dejstva, s katerimi je seznanjen in ki po njegovem mnenju upravičujejo uvedbo sankcije. V sodnih postopkih lahko tudi intervenira v podporo pritožniku s predložitvijo pisnih ali ustnih stališč.

Organizacija

Na sedežu varuha pravic v Parizu dela skoraj 250 oseb. V celinski Franciji in njenih čezmorskih departmajih je državljanom na voljo približno 400 pooblaščenih prostovoljcev, ki jim pomagajo pri varstvu njihovih pravic, sprejemajo njihove pritožbe in odgovarjajo na njihove prošnje. Prisotni so v različnih lokalnih strukturah, kot so: prefektura, podprefektura, centri za pravno pomoč, točke dostopa do pravnih informacij in svetovanja ter občinski prostori.

Pooblaščenec tudi dežurajo v zaporih in sodelujejo s centri za pomoč invalidnim osebam.

Varuh pravic predseduje kolegijem, ki mu pomagajo pri izvajanju njegovih pristojnosti na področju „varstva in spodbujanja otrokovih pravic“, „boja proti diskriminaciji in spodbujanja enakosti“ ter „poklicne etike na področju varnosti“.

Predsednik vlade na predlog varuha pravic imenuje njegove pomočnike, med katerimi so:

varuh otrokovih pravic, podpredsednik kolegija, pristojnega za varstvo in spodbujanje otrokovih pravic;

pomočnik, podpredsednik kolegija, pristojnega za poklicno etiko na področju varnosti;

pomočnik, podpredsednik kolegija, pristojnega za boj proti diskriminaciji in spodbujanje enakosti.

Predložitev zadeve varuhu pravic

Vsaka fizična (posameznik) ali pravna oseba (družba, združenje itd.) se lahko neposredno in brezplačno obrne na varuha pravic, če: meni, da je diskriminirana;

ugotovi, da predstavnik javnega reda (policija, žandarmerija, carina itd.) ali zasebnik (varnostni uslužbenec itd.) ni upošteval pravil dobrega ravnanja; ima težave v svojih odnosih z javno službo (sklad za družinske dodatke, zavod za zaposlovanje, pokojninski zavod itd.);

meni, da se ne spoštujejo otrokove pravice.

Na varuha pravic se lahko obrnejo tudi otrok ali oseba, mlajša od 18 let, otrokovi družinski člani ali njegovi zakoniti zastopniki, zdravstvene ali socialne službe, združenje, katerega statut se nanaša na varstvo otrokovih pravic, poslanec francoskega parlamenta in francoski poslanec v Evropskem parlamentu ter tuja institucija, ki ima enake funkcije kot varuh pravic. Varuh pravic lahko ukrepa v zvezi s francoskimi in tujimi otroki, ki živijo v Franciji, in francoskimi otroki, ki živijo v tujini, na številnih področjih za varstvo otrokovih pravic, zlasti na področjih zaščite otrok, zdravja in invalidnosti, kazenskega pravosodja, posvojitve, šolanja za vse in tujih mladoletnih otrok.

Državljeni lahko svojo pritožbo pošljejo neposredno varuhu pravic:

prek [spletnega kontaktnega obrazca](#);

z brezplačno pošto, brez frankiranja.

Naslov:

Défenseur des droits

Libre réponse 71120

75342 Pariz Cedex 07

Več informacij: <https://www.defenseurdesdroits.fr/en>.

Specializirani organi za človekove pravice

Na področju pravic in svoboščin delujejo tudi drugi specializirani organi:

Nadzorni organ za varstvo podatkov

Nacionalna komisija za informatiko in svoboščine (Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL))

Nacionalna komisija za informatiko in svoboščine je francoski nadzorni organ na področju varstva osebnih podatkov. Svoje naloge opravlja v skladu z zakonom št. 78-17 z dne 6. januarja 1978, kakor je bil spremenjen.

Naloge

Nacionalna komisija za informatiko in svoboščine je neodvisen upravni organ. Opravlja predvsem naslednje naloge:

vse posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki, in upravljavce podatkov obvešča o njihovih pravicah in dolžnostih;

skrbi, da se osebni podatki obdelujejo v skladu z določbami zakona z dne 6. januarja 1978, kakor je bil spremenjen. Tako glede na zadevne podatke dovoli obdelavo, izda svoje mnenje in prejema izjave o obdelavi podatkov;

prejema pritožbe in prošnje v zvezi z obdelavo osebnih podatkov ter njihove vložnike obvesti o ukrepih, sprejetih na njihovi podlagi;

odgovarja na prošnje za mnenje javnih organov in po potrebi sodišč ter svetuje osebam in organom, ki izvajajo ali nameravajo izvajati avtomatske obdelave osebnih podatkov;

v skladu s [členom 40 zakonika o kazenskem postopku](#) državnega tožilca nemudoma obvesti o kršitvah, s katerimi je seznanjena, in lahko predloži stališča v kazenskih postopkih;

s posebnim sklepom lahko enega ali več svojih članov ali generalnega sekretarja zadolži, da opravi preverjanja vseh obdelav in po potrebi pridobi kopije vseh dokumentov ali nosilcev informacij, koristnih za njene naloge, ali da za taka preverjanja pooblasti uslužbenca svojih služb;

z njo se opravi posvetovanje o vsakem osnutku zakona ali odloka ali vsaki določbi osnutka zakona ali odloka, ki se nanaša na varstvo osebnih podatkov ali obdelavo takih podatkov.

Komisija vsako leto predloži predsedniku republike in predsedniku vlade javno poročilo o izvajanju svojih nalog.

Komisija vsako leto predloži predsedniku republike in predsedniku vlade javno poročilo o izvajanju svojih nalog.

Predložitev zadeve komisiji za informatiko in svoboščine

Na komisijo za informatiko in svoboščine se lahko obrne vsaka oseba, ki ima težave pri uveljavljanju svojih pravic. Posameznik se mora za uveljavljanje svojih pravic s področja informatike in svoboščin najprej obrniti neposredno na organe, ki hranijo njegove podatke. V primeru težav, nezadovoljivega odgovora ali neobstoja odgovora se lahko pri komisiji za informatiko in svoboščine vložijo spletna pritožba v zvezi z različnimi zadevami: internetom, trgovino,

delom, telefonijo, banko in krediti.

Zadevna povezava: <https://www.cnil.fr/fr/plaintes>

Naslov:

Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés

3 Place de Fontenay – TSA 80715

75334 PARIZ CEDEX 07

Več informacij: <https://www.cnil.fr/>

Generalni nadzornik prostorov za odvzem prostosti (Contrôleur général des lieux de privation de liberté)

Francoski zakonodajalec je po ratifikaciji [Opcijskega protokola](#) h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju, ki ga je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela 18. decembra 2002, z [zakonom št. 2007-1545 z dne 30. oktobra 2007](#) ustanovil generalnega nadzornika prostorov za odvzem prostosti, ki je neodvisen upravni organ.

Naloge

Generalni nadzornik skrbi za to, da se z osebami, ki jim je odvzeta prostost, ravna človeško in ob upoštevanju človeškega dostojanstva, ter zagotavlja, da je vzpostavljeno ustrezno ravnotežje med spoštovanjem temeljnih pravic oseb, ki jim je odvzeta prostost, in vidiki javnega reda. Njegova naloga je preprečiti kakršno koli kršitev njihovih temeljnih pravic.

Generalni nadzornik se v okviru svojih nalog posveča razmeram v zaporih, pogojem pridržanja ali hospitalizacije, pa tudi delovnim razmeram osebja in različnih posrednikov, ki neizogibno vplivajo na delovanje ustanove in naravo odnosov z osebami, ki jim je odvzeta prostost. Generalni nadzornik svobodno izbira ustanove, ki jih namerava obiskati, njegovi obiski pa so lahko načrtovani (v takem primeru je vodja ustanove o obisku obveščen nekaj dni vnaprej) ali nenapovedani.

Pooblastila

Generalni nadzornik lahko kadar koli in na celotnem francoskem ozemlju obišče kateri koli kraj, v katerem je osebam odvzeta prostost: zapore, zdravstvene ustanove, ustanove pod skupno pristojnostjo ministrstva za zdravje in ministrstva za pravosodje, policijske in žandarmerijske prostore za pridržanje, prostore za carinsko zadržanje, centre in prostore za upravno pridržanje tujcev, čakalna območja pristanišč in letališč itd. Generalni nadzornik izvaja nadzor nad materialnim izvajanjem postopkov odstranitve tujih oseb do njihove izročitve organom namembne države.

Zadevni organi ne morejo nasprotovati obisku, razen iz resnih in nujnih razlogov, povezanih z nacionalno obrambo, javno varnostjo, naravnimi katastrofami ali resnimi težavami v kraju obiska.

Generalni nadzornik zadevnemu ministru ali ministroma predloži poročilo o obisku in priporočila, ki jih lahko objavi. Poleg tega vsako leto predsedniku republike in parlamentu predloži poročilo o dejavnosti, ki se objavi.

Predložitev zadeve generalnemu nadzorniku prostorov za odvzem prostosti

Državljan lahko generalnega nadzornika prostorov za odvzem prostosti obvesti o razmerah, zaradi katerih so po njegovem mnenju kršene njegove temeljne pravice ali temeljne pravice osebe, ki ji je odvzeta prostost (ali ki ji je bila nedavno odvzeta prostost), in ki so povezane z razmerami v zaporu, pogoji zadržanja, pridržanja ali hospitalizacije, organizacijo ali delovanjem službe. Generalni nadzornik prostorov za odvzem prostosti je dosegljiv samo po pošti na naslednjem naslovu:

Madame la Contrôleure générale des lieux de privation de liberté

BP 10301

75921 Pariz Cedex 19

Osebe, ki jim je odvzeta prostost, njihovi bližnji, osebe, ki delujejo znotraj ustanove, in osebe lahko za sestanek z generalnim nadzornikom ali enim od nadzornikov, ki sestavljajo njegovo ekipo, zaprosijo tudi neposredno ob njegovih obiskih v ustanovah.

Naslov:

Le Contrôleur général des lieux de privation de liberté 16/18 quai de la Loire

BP 10301

75921 Pariz Cedex 19

Več informacij: <https://www.cgplp.fr/>

Druge specializirane institucije

Dostop do pravnega varstva: točke dostopa do pravnih informacij in svetovanja (points d'accès au droit), centri za pravno pomoč (maisons de justice et du droit) in službe za pravne storitve (antennes de justice)

Za olajšanje dostopa posameznikov do informacij o njihovih pravicah ter postopkih in organizaciji pravosodja ter za pomoč pri kakršnem koli postopku za uveljavljanje pravice je Francija vzpostavila točke dostopa do pravnih informacij in svetovanja, centre za pravno pomoč in službe za pravne storitve, ki so lokalne pravosodne ustanove, ki državljanke obveščajo o njihovih pravicah in jim med drugim predlagajo nekatere sporazumne načine reševanja sporov.

Imenik centrov za pravno pomoč, točk dostopa do pravnih informacij in svetovanja ter služb za pravne storitve:

<http://www.annuaires.justice.gouv.fr/annuaires-12162>.

Več informacij:

<http://www.vie-publique.fr/decouverte-institutions/justice/fonctionnement/modes-alternatifs/que-sont-maisons-justice-du-droit.html>

Zadnja posodobitev: 09/03/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Hrvaška

Nacionalna sodišča

Sodišča, ustanovljena z zakonom, imajo posebno nalogo varovanja človekovih pravic. Njihovo samostojnost in neodvisnost zagotavlja ustava. Kot jamstvo za uresničevanje ustavnih pravic in svoboščin deluje tudi poseben mehanizem, imenovan ustavna pritožba. Vložijo jo lahko državljani, ki menijo, da so nacionalni organi, organi lokalne in regionalne samouprave ter javnopravni subjekti, ki odločajo o njihovih pravicah in dolžnostih ali o sumu ali obtožbi zaradi kaznivega dejanja, kršili njihove človekove pravice ali temeljne svoboščine, kot so zagotovljene z ustavo. Pritožba se lahko vložijo še, ko so bila izčrpana vsa druga razpoložljiva pravna sredstva.

Ustavno sodišče Republike Hrvaške (Ustavni sud Republike Hrvatske)

Trg svetog Marka 4

10000 Zagreb

Tel. +385 16400251

Faks +385 14551055

<https://www.usud.hr/>

Vrhovno sodišče Republike Hrvaške (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*)

Trg Nikole Šubića Zrinskog 3
10 000 Zagreb
Tel. +385 14862222, +385 14810036
Faks +385 14810035
E-naslov: vsrh@vsrh.hr

<http://www.vsrh.hr/>

[Županijska sodišča \(*Županijski sudovi*\)](#)

[Obćinska sodišča \(*Općinski sudovi*\)](#)

Visoko gospodarsko sodišče Republike Hrvaške (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*)

Berislavićeva 11, 10 000 Zagreb
Tel. +385 14896888
Faks +385 14872329
<http://www.vtsrh.hr/>

Gospodarska sodišča (*Trgovački sudovi*) v Republici Hrvaški (192 Kb)

[Gospodarska sodišča](#)

Visoko upravno sodišče Republike Hrvaške (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*)

Frankopanska 16, 10 000, Zagreb
Tel. +385 14807800
Faks +385 14807928
<http://www.upravnisudrh.hr/>

[Upravna sodišča \(*Upravni sudovi*\)](#)

Visoko sodišče Republike Hrvaške za prekrške (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*)

Ulica Augusta Šenoae 30, 10 000 Zagreb
Tel. +385 14807510
Faks +385 14611291

E-naslov: predsjednik@vpsrh.pravosudje.hr

<https://sudovi.hr/VPSRH/>

Varuh človekovih pravic (*Pučki pravobranitelj*)

Trg hrvatskih velikana 6
10 000 Zagreb
Hrvatska
Tel. +385 14851855, +385 14851853
E-naslov: info@ombudsman.hr
Faks +385 16431628

V skladu s členom 93 hrvaške ustave je varuh človekovih pravic pooblaščenec hrvaškega parlamenta za spodbujanje in varstvo človekovih pravic in svoboščin, kot so opredeljene v ustavi, zakonih in mednarodnih pravnih aktih o človekovih pravicah in svoboščinah, ki jih je podpisala Republika Hrvaška. Varuha človekovih pravic in njegove namestnike izvoli hrvaški parlament za osemletni mandat. Varuh človekovih pravic varuje državljane pred kršitvami človekovih pravic zaradi ravnanja državnih organov ali pravnih oseb z javnimi pooblastili. Varuh človekovih pravic je osrednji organ za boj proti diskriminaciji in opravljanje nalog nacionalnega preventivnega mehanizma za preprečevanje mučenja in drugega krutega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja. Pri svojem delu je samostojen in neodvisen.

Kompetence:

Varstvo človekovih pravic

Državljeni imajo pravico pri varuhu človekovih pravic vložiti pritožbo, če menijo, da so javni organi kršili njihove pravice. Varuh človekovih pravic na podlagi pritožbe in prejete dokumentacije opravi preiskavo. Vsi državni organi, organi z javnimi pooblastili ter organi lokalne in regionalne samouprave, tj. vsi javnopravni subjekti, morajo predložiti vse zahtevane podatke.

Varuh človekovih pravic lahko na podlagi ugotovljenih dejstev izdaja mnenja, priporočila in opozorila za zadevne organe ali nadrejene organe ter po potrebi o tem obvesti hrvaški parlament.

Poleg tega preverja skladnost predpisov s hrvaško ustavo in mednarodnimi konvencijami o varstvu človekovih pravic ter lahko hrvaško vlado pozove, naj spremeni ali sprejme predpise na področju človekovih pravic. Varuh človekovih pravic lahko prav tako pozove hrvaški parlament k uskladitvi predpisov z ustavo in zakoni, ima pa tudi pravico, da pri hrvaškem ustavnem sodišču začne postopek za presojo skladnosti zakonov in drugih predpisov s hrvaško ustavo.

Spodbujanje človekovih pravic

Spodbujanje človekovih pravic vključuje raziskave in analize, razvoj in vzdrževanje podatkovnih zbirk in dokumentacije, pravočasno in redno obveščanje javnosti in zainteresiranih strani, dejavno spodbujanje in ohranjanje sodelovanja z organizacijami civilne družbe, mednarodnimi organizacijami in znanstvenoraziskovalnimi ustanovami ter pobude za uskladitev zakonodaje z mednarodnimi in evropskimi standardi ter uporabo navedene zakonodaje.

Osrednji organ za boj proti diskriminaciji

Varuh človekovih pravic sprejema pritožbe fizičnih in pravnih oseb, zagotavlja potrebne informacije o pravicah in dolžnostih ter možnih sodnega in drugega varstva, preučuje posamične prijave in sprejema ukrepe v okviru svoje pristojnosti za odpravo diskriminacije in varstvo pravic diskriminiranih oseb (razen če ne potekajo sodni postopki), vodi postopke mediacije z možnostjo sklenitve zunajsodne poravnave s soglasjem obeh strank in vlaga kazenske prijave v zvezi z diskriminacijo pri pristojnem državnem tožilstvu.

Nacionalni preventivni mehanizem

Varuh človekovih pravic opravlja naloge nacionalnega preventivnega mehanizma za preprečevanje mučenja in drugega krutega, nečloveškega ali poniževalnega ravnanja ali kaznovanja povsod, kjer je bila osebam odvzeta prostost ali kjer so pridržane, zaprte ali nameščene v prostorih pod javnim nadzorom, ki jih ne morejo zapustiti, kadar želijo.

To pomeni, da predstavniki urada varuha človekovih pravic v tej funkciji obiskujejo zapore, kaznilnice, prostore za pridržanje in različne ustanove, v katerih so nameščene osebe z duševnimi motnjami, s čimer izvajajo preventivni ukrep za zaščito oseb, ki jim je odvzeta ali omejena prostost.

Nacionalna institucija za človekove pravice (NHRI)

Varuh človekovih pravic je od leta 2009 edina nacionalna institucija za varstvo in spodbujanje človekovih pravic (NHRI) v Republiki Hrvaški s statusom „A“ glede na pariška načela ZN, s katerimi so opredeljeni parametri neodvisnosti nacionalnih institucij za človekove pravice.

To je najvišja stopnja institucionalne neodvisnosti, ki je bila uradu varuha človekovih pravic znova priznana julija 2013, potem ko so ZN nadzirali izvajanje svojih priporočil, povezanih z ohranjanjem in napredovanjem neodvisnega statusa.

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Varuh otrokovih pravic (*Pravobranitelj za djecu*);

Teslina 10

10 000 Zagreb

Hrvatska

E-naslov: info@dijete.hr

Tel. 01 4929669

Faks 01 4921277

<http://www.dijete.hr>

Dejavnosti

Varuh otrokovih pravic preverja skladnost zakonov in drugih predpisov v Republiki Hrvaški, ki se nanašajo na varstvo pravic in interesov otrok, s hrvaško ustavo, Konvencijo o otrokovih pravicah in drugimi mednarodnimi dokumenti, ki se nanašajo na varstvo pravic in interesov otrok. Urad spremlja kršitve posameznih pravic otrok ter preučuje splošno pojavnost in vrste kršitve pravic in interesov otrok. Zavzema se za varstvo in spodbujanje pravic in interesov otrok s posebnimi potrebami; predlaga ukrepe za vzpostavitev celovitega sistema varstva in spodbujanja pravic otrok ter za preprečevanje škodljivega ravnanja, ki ogroža njihove interese. Otroke seznanja z načinom uveljavljanja in varstva njihovih pravic in interesov ter jim pri tem svetuje, sodeluje z njimi, jih spodbuja k izražanju mnenj in njihovim mnenjem prisluhne, začenja javne dejavnosti, namenjene izboljšanju položaja otrok, in sodeluje v njih, ter predlaga ukrepe za povečanje njihove vloge v družbi. Ne glede na stopnjo zaupnosti ima dostop do vseh podatkov, informacij in dokumentov, ki se nanašajo na pravice in varstvo otrok, ter pravico do vpogleda vanje. Pravico ima opraviti pregled v vseh ustanovah, državnih organih, pravnih in fizičnih osebah, ki so zakoniti skrbniki otrok, ter verskih skupnostih, v katerih otroci bivajo ali so začasno ali stalno nastanjeni.

Če ugotovi, da je bil otrok žrtev fizičnega ali psihičnega nasilja, spolnega nadlegovanja, zlorabe ali izkoriščanja, zanemarjanja ali malomarnega ravnanja, mora to nemudoma prijaviti pristojnemu državnemu tožilstvu in obvestiti pristojni center za socialno varnost ter predlagati ukrepe za zaščito otrokovih pravic in interesov. Zaproši lahko za strokovno pomoč strokovnjakov in strokovnih ustanov, ki se ukvarjajo z raziskavami zaščite, varstva, razvoja in pravic otrok, ti pa mu tako pomoč pravočasno zagotovijo.

Varuh enakosti spolov (*Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova*)

Preobraženska 4/1

10 000 Zagreb

Tel.: +385 14848100

Faks +385 14844600

E-naslov: ravnopravnost@prs.hr

<http://www.prs.hr>

Dejavnosti

Urad varuha enakosti spolov obravnava pritožbe zaradi diskriminacije na podlagi spola, zakonskega ali družinskega statusa in spolne usmerjenosti. Urad preučuje kršitve načela enakosti spolov ter primere diskriminacije posameznikov ali skupin posameznikov, ki so jo storili nacionalni organi, enote organov lokalne in regionalne samouprave ter drugi organi z javnimi pooblastili, zaposleni v teh organih ter druge pravne in fizične osebe.

Varuh enakosti spolov je pri svojem delu pooblaščen za izdajanje opozoril, predlogov in priporočil.

Če ugotovi, da je bilo načelo enakosti spolov kršeno, ima pravico vložiti predlog za začetek ocene ustavnosti zakona ali presojo ustavnosti in zakonitosti drugih predpisov.

Varuh pravic invalidov (*Pravobraniteljica za osebe s invaliditetom*)

Savska cesta 41/3

10 000 Zagreb

Tel. +385 16102170

Faks +385 16177901

E-naslov: ured@posi.hr

Dejavnosti

Urad varuha pravic invalidov je samostojna nacionalna institucija, katere glavna naloga je spremljanje in spodbujanje pravic invalidov na podlagi ustave Republike Hrvaške, mednarodnih pogodb in zakonov. V primeru kršitve pravic invalidov je varuh pooblaščen, da izdaja opozorila, predlaga ukrepe, izdaja priporočila, obvešča in zahteva poročila o sprejetih ukrepih.

Če varuh ugotovi, da je zakonska rešitev v škodo invalidov ali otrok s težavami v razvoju, da so zaradi nje prikrajšani ali postavljeni v manj ugoden položaj v primerjavi z neinvalidnimi osebami, poda predlog za spremembo take zakonske rešitve.

Urad varuha pravic invalidov sprejema individualne pritožbe invalidov in oseb, ki delajo v njihovo korist, obravnava pritožbe zaradi kršitve pravic invalidov ter poskuša v sodelovanju z institucijami, ki so odgovorne za reševanje teh vprašanj, najti najugodnejšo rešitev. Varuh pravic invalidov invalidom pomaga z nasveti o tem, kako uveljavljati in zaščititi svoje pravice in interese.

Varstvo osebnih podatkov

Agencija za varstvo osebnih podatkov (*Agencija za zaščito osebnih podataka*)

Martićeva 14

10 000 Zagreb

Tel. +385 4609000

Faks +385 4609099

E-naslov: azop@azop.hr

<http://www.azop.hr>

Agencija za varstvo osebnih podatkov je pravna oseb z javnimi pooblastili, ki svoje dejavnosti v okviru svojih nalog in pristojnosti opravlja neodvisno in samostojno. Agencija je odgovorna za izvajanje upravnih in strokovnih nalog, povezanih z varstvom osebnih podatkov. Agencija v okviru svojih javnih

pooblastil spremlja varstvo osebnih podatkov, opozarja na zlorabe pri zbiranju osebnih podatkov, sestavlja seznam držav in mednarodnih organizacij z ustrežno urejenim varstvom podatkov, obravnava prošnje za preučitev kršitev pravic, zajamčenih z zakonom o varstvu osebnih podatkov, in vodi osrednji register zbirk osebnih podatkov.

Brezplačna pravna pomoč

Ministrstvo za pravosodje je s sprejetjem zakona o brezplačni pravni pomoči prevzelo obsežno in zahtevno nalogo vzpostavitve sistema brezplačne pravne pomoči.

Sistem brezplačne pravne pomoči omogoča socialno prikrajšanim državljanom, da najamejo odvetnike in pridobijo pravno pomoč za posamezna pravna dejanja ter enak dostop do sodnih in upravnih postopkov.

Upravičenci do brezplačne pravne pomoči

Upravičenci do pravne moči v smislu zakona o brezplačni pravni pomoči so:

hrvaški državljani;

otroci, ki niso hrvaški državljani, vendar so na Hrvaškem brez spremstva odrasle osebe, ki je zanje odgovorna v skladu z zakonom;

tujci z začasnim prebivališčem pod pogojem vzajemnosti in tujci s stalnim prebivališčem;

tujci pod začasno zaščito;

tujci, ki prebivajo nezakonito, in tujci, ki bivajo za kratek čas, v postopkih za odločitev o izgonu ali vrnitvi;

prosilci za azil, osebe z azilom in tujci s statusom subsidiarne zaščite ter njihovi družinski člani, ki zakonito prebivajo na Hrvaškem, v postopkih, v katerih jim pravna pomoč ni zagotovljena v skladu s posebnim zakonom.

Ponudniki brezplačne pravne pomoči

Z zakonom o brezplačni pravni pomoči so predvideni naslednji brezplačni ponudniki pravne pomoči:

odvetniki;

pooblaščenca združenja;

pravne klinike;

uradi državne uprave v županijah.

Vrsti brezplačne pravne pomoči

Vrsti brezplačne pravne pomoči sta primarna in sekundarna pravna pomoč.

Primarna pravna pomoč

Oblike primarne pravne pomoči so:

splošne pravne informacije;

pravno svetovanje;

sestavljanje vlog, ki se vložijo pri organih javnega prava, Evropskem sodišču za človekove pravice in mednarodnih organizacijah, v skladu z mednarodnimi pogodbami in pravili o delovanju teh organov;

zastopanje v postopkih pred organi javnega prava;

pravna pomoč pri sporazumnem zunajsodnem reševanju sporov.

Primarno pravno pomoč zagotavljajo uradi državne uprave v županijah, pooblaščenih združenjih in pravnih klinikah.

Uradi so pri zagotavljanju primarne pravne pomoči pooblaščen, da zagotavljajo splošne pravne informacije in pravne nasvete ter sestavljajo vloge.

Vložniki, ki bi želeli pridobiti primarno pravno pomoč, se morajo obrniti neposredno na ponudnika primarne pravne pomoči.

Sekundarna pravna pomoč

Oblike sekundarne pravne pomoči so:

pravno svetovanje;

sestavljanje vlog v postopku zoper delodajalca za zaščito pravic delavcev;

sestavljanje vlog v pravnih postopkih;

pravno zastopanje v sodnih postopkih;

pravna pomoč pri sporazumnem reševanju sporov;

oprostitev plačila stroškov sodnih postopkov;

oprostitev plačila sodnih taks.

Sekundarno pravno pomoč zagotavljajo odvetniki.

Glede na vrsto postopka se lahko sekundarna pravna pomoč odobri v naslednjih postopkih:

postopki v zvezi s stvarnimi pravicami, razen v zemljiškoknjižnih postopkih;

postopki v zvezi z delovnimi razmerji;

postopki v zvezi z družinskimi razmerji, razen v postopkih sporazumne razveze zakonske zveze, če zakonca nimata skupnih ali posvojenih mladoletnih otrok ali polnoletnih otrok v starševski oskrbi;

postopki izvršbe in zavarovanja za izvršbo ali zavarovanje terjatev, ki izhajajo iz postopka, za katerega se lahko odobri pravna pomoč v skladu z določbami zakona o brezplačni pravni pomoči;

sporazumno reševanje sporov;

izjemoma tudi v vseh drugih upravnih in civilnih sodnih postopkih, kadar taka potreba nastane zaradi posebnih življenjskih okoliščin prosilca in članov njegovega gospodinjstva, v skladu s osnovnim namenom zakona o brezplačni pravni pomoči.

Postopek za odobritev sekundarne pravne pomoči se začne z vložitvijo prošnje pri pristojnem upravnem organu županije ali mesta Zagreb.

V skladu z določbami zakona o brezplačni pravni pomoči morajo osebe, ki želijo uveljaviti pravico do brezplačne pravne pomoči, pri uradu državne uprave v županiji, v kateri prebivajo, vložiti izpolnjen standardni obrazec prošnje za pravno pomoč. Prošnji je treba priložiti izrecno pisno soglasje prosilca in odraslih članov njegovega gospodinjstva, da dovoljujejo vpogled v vse podatke o premoženju ter sprejemajo materialno in kazensko odgovornost za resničnost navedenih trditev.

Obrazec prošnje je mogoče prenesti s spletišča ministrstva za pravosodje ali med uradnimi urami prevzeti v uradih državne uprave v županijah, na občinskih sodiščih ali v centrih za socialno varnost.

Ob vložitvi prošnje, ki se vložijo osebno ali s priporočeno pošto, ni treba plačati upravnih pristojbin.

Odobritev pravne pomoči pomeni popolno ali delno kritje stroškov pravne pomoči, odvisno od finančnega stanja prosilca. Predvideno je, da lahko upravičenec do pravne pomoči v določenem deležu, odvisno od njegovih materialnih okoliščin, prispeva h kritju stroškov postopka.

Kadar je pravna pomoč odobrena v zmanjšanem obsegu, razliko do polnega zneska nagrade in nadomestila stroškov odvetnika krije upravičenec do pravne pomoči glede na vrednost opravljene storitve, opredeljeno s tarifo za nagrade in nadomestilo stroškov odvetnikov.

Ministrstvo za pravosodje odloča o pritožbah prosilcev za pravno pomoč na drugi stopnji, odloča na prvi stopnji o vpisu združenj in pravnih klinik v register ponudnikov primarne pravne pomoči in ta register vodi, ter izvaja upravni in strokovni nadzor nad delom ponudnikov primarne pravne pomoči.

Informacije o brezplačni pravni pomoči najdete na [spletišču ministrstva za pravosodje Republike Hrvaške](#), lahko pa pišete tudi na e-naslov: besplatna.ppravna.pomoc@pravosudje.hr in odgovor boste prejeli v najkrajšem možnem času.

Vsa vprašanja je mogoče nasloviti neposredno na urade državne uprave v županijah.

Čezmejni spori

Čezmejni spor je spor, v katerem ima stranka, ki zaprosi za pravno pomoč, stalno ali običajno prebivališče v državi članici EU, ki ni država članica, v kateri sodišče obravnava zadevo ali v kateri je treba izvršiti sodno odločbo.

Pravna pomoč v čezmejnih sporih se zagotovi v civilnih in gospodarskih zadevah, v postopkih mediacije in zunajsodnega reševanja sporov, pri izvrševanju javnih listin in zagotavljanju pravnega svetovanja v takih postopkih. Določbe o čezmejnih sporih se ne uporabljajo v davčnih, carinskih in drugih upravnih postopkih.

Prosilec, ki ima stalno ali običajno prebivališče v Republiki Hrvaški in zaprosi za pravno pomoč v čezmejnem sporu pred sodiščem druge države članice, vložijo prošnjo pri uradu v kraju svojega stalnega ali običajnega prebivališča. Pristojni urad prošnjo v osmih dneh od njenega prejema posreduje ministrstvu za pravosodje. Ministrstvo za pravosodje prošnjo skupaj s priloženimi dokumenti prevede v uradni jezik ali enega od uradnih jezikov države članice in pristojnega urada prejemnika ter jo v 15 dneh od prejema pošlje pristojnemu organu države članice, v kateri sodišče obravnava zadevo ali v kateri je treba izvršiti sodno odločbo (organu prejemniku). Če pravna pomoč ni odobrena, mora prosilec kriti stroške prevoda.

Prosilec lahko prošnjo vložijo tudi neposredno pri organu prejemniku v državi članici, v kateri sodišče obravnava zadevo ali v kateri je treba izvršiti sodno odločbo.

Prosilec, ki ima stalno ali običajno prebivališče v drugi državi članici in zaprosi za pravno pomoč v čezmejnem sporu pred sodiščem Republike Hrvaške, je upravičen do pravne pomoči v skladu z zakonom o brezplačni pravni pomoči. V Republiki Hrvaški prosilec ali pristojni organ države članice, v kateri ima prosilec stalno ali običajno prebivališče (organ pošiljatelj), prošnjo za pravno pomoč predloži ministrstvu za pravosodje (organ prejemnik). Obrazci in priloženi dokumenti morajo biti prevedeni v hrvaščino, sicer se prošnja zavrne.

Prošnje se vložijo na standardnem obrazcu, določenem z Odločbo Komisije 2004/844/ES z dne 9. novembra 2004 o uvedbi standardnega obrazca za vloge za pravno pomoč na podlagi Direktive Sveta 2003/8/ES o izboljšanju dostopa do pravnega varstva v čezmejnih sporih z uvedbo minimalnih skupnih pravil v zvezi s pravno pomočjo pri takih sporih.

Zadnja posodobitev: 20/12/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [el](#).

Temeljne pravice - Ciper

Državna sodišča

Okrožno sodišče v Nikoziji (*Eparchiakó Dikastírio Lefkosías*)

Charalampos Mouskou St.

1405 Nikozija

Ciper

Okrožno sodišče v Limasolu (*Eparchiakó Dikastírio Lemesou*)

8 Lordou Vyrona Ave.

3726 Limasol

p. p. 54619

Ciper

Okrožno sodišče v Lamaki (*Eparchiakó Dikastírio Lárnakas*)

Artemidos Ave.

6301 Larnaka

p. p. 40107

Ciper

Okrožno sodišče v Pafosu (*Eparchiakó Dikastírio Páfou*)

Križišče Neophytou St. & Nikolaidi St.

8100 Pafos

p. p. 60007

Ciper

Okrožno sodišče v Famagusti (*Eparchiakó Dikastírio Ammochóstou*)

2 Sotiras St.

5286 Paralimni

Ciper

Okrožno sodišče v Kireniji (*Eparchiakó Dikastírio Kerýneias*)

Charalampos Mouskou St.

1405 Nikozija

Ciper

Državne institucije za varstvo človekovih pravic

Komisar za upravo in človekove pravice (varuh človekovih pravic)

Komisar za upravo in človekove pravice (*Epítropos Dioikiseos kai Anthropínon Dikaiomáton*, znan tudi kot varuh človekovih pravic) je neodvisni državni uradnik, ki uradno deluje od leta 1991. Komisar je institucija, ki je pristojna predvsem za zunajsodni nadzor nad upravo in za varstvo človekovih pravic.

Glavne naloge komisarja so zagotavljanje zakonitosti, spodbujanje dobrega upravljanja, varstvo pravic posameznikov, boj proti nepravilnostim pri upravljanju ter varstvo pravic državljanov in človekovih pravic na splošno.

Komisar običajno začne preiskavo na podlagi pritožbe državljana, ki je neposredno in osebno prizadet zaradi ukrepa, na katerega se nanaša pritožba. Vendar jo lahko v zadevah splošnega interesa začne tudi po nalogu sveta ministrov ali na lastno pobudo.

Predlogi ali priporočila komisarja niso zavezujoči. Vendar če jih stranke ne upoštevajo, se odpre vprašanje načela. To stališče je bilo okrepljeno z nedavno spremembo zadevnega zakona, ki komisarju omogoča, da se posvetuje z zadevnim organom in poskuša najti način, da bi organ sprejel komisarjeva stališča in jih upošteval v praksi.

Komisar za upravo ima zelo široka pooblastila, saj izvaja zgornje naloge, poleg tega pa deluje tudi kot:

organ za preprečevanje diskriminacije: v tej funkciji na podlagi pritožbe posameznika ali na lastno pobudo preveri, ali je bilo na področju socialnega varstva, socialne varnosti, socialnih prejemkov, zdravstvenega varstva, izobraževanja, sodelovanja v združenjih in sindikatih ali dostopa do blaga in storitev, vključno s stanovanjem, kršeno načelo enakega obravnavanja posameznikov na podlagi rasne, nacionalne ali etnične pripadnosti, skupnosti, jezika, barve kože, starosti, invalidnosti, spolne usmerjenosti, vere in političnega ali drugega prepričanja. Komisar lahko ukrepa v javnem in zasebnem sektorju;

organ za enakost: v tej funkciji na podlagi pritožbe posameznika ali na lastno pobudo preveri, ali je bilo na področju zaposlovanja, dela in poklicnega usposabljanja, vključno s pogodbami o zaposlitvi ali dokumenti, ki urejajo delovno razmerje, zaposlovanje, odpuščenje, obvestila o prostih delovnih mestih v časopisih itd., kršeno načelo enakega obravnavanja posameznikov na podlagi spola ali spolne identitete, rasne, nacionalne ali etnične pripadnosti, skupnosti, jezika, barve kože, starosti, invalidnosti, spolne usmerjenosti, vere in političnega ali drugega prepričanja. Komisar zlasti preveri tudi, ali obstaja diskriminacija na podlagi spola pri dostopu do blaga in storitev (npr. izobraževanja, zdravstvenega varstva, bančnih ali zavarovalniških storitev). Ukrepa lahko v javnem in zasebnem sektorju;

neodvisni organ za preprečevanje mučenja: v tej funkciji prosto obiskuje kraje, v katerih so posamezniki, ki jim je v celoti ali delno odvzeta prostost (kot so zapori, policijski prostori za pridržanje, psihiatrične ustanove ali domovi za ostarele), da bi se seznanil z življenjskimi razmerami v njih in jih evidentiral. Cilj je zagotoviti dostojanstvo in pravice oseb, ki se znajdejo v takih okoliščinah. Komisar po teh obiskih poda priporočila za izboljšanje ugotovljenih razmer ter zadevnega zakonodajnega in institucionalnega okvira. Poleg tega lahko v okviru izvajanja nadzora nad pristojnimi organi in odprtega komuniciranja z njimi poda priporočila in predloge za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali poniževalnega ravnanja. Deluje lahko v javnem in zasebnem sektorju;

državna institucija za varstvo človekovih pravic: v tej funkciji izdaja mnenja, priporočila in predloge, kadar meni, da je državni organ kršil ali omejeval človekove pravice. Prav tako izvaja širše ukrepe za spodbujanje spoštovanja človekovih pravic ter v ta namen stopa v stik z nevladnimi organizacijami, ki se osredotočajo na človekove pravice, in drugimi organiziranimi skupinami;

neodvisni organ za spodbujanje pravic invalidov: v tej funkciji je pristojen za spodbujanje, varovanje in spremljanje izvajanja Konvencije ZN o pravicah invalidov na Cipru.

Komisar bodisi na lastno pobudo bodisi na podlagi pritožb preuči, ali državni organi ravnavo v skladu z določbami Konvencije, in predloži poročila s priporočili za izboljšanje stanja. Prav tako sodeluje z drugimi organi, dejavnimi na tem področju, ter zagotavlja izobraževanje o pravicah invalidov, spodbuja ozaveščenost o njih ter krepi njihovo uresničevanje v praksi.

Ciprska policija

V ciprski policiji so bili vzpostavljeni in so začeli delovati uradi za spodbujanje, varstvo in krepitev temeljnih človekovih pravic. V nadaljevanju so na kratko predstavljene naloge in obveznosti teh uradov, iz katerih so razvidna prizadevanja policije za zagotavljanje varstva temeljnih pravic.

Urad za človekove pravice

Urad za človekove pravice je podrejen direktoratu za odnose z Evropsko unijo in mednarodne odnose pri ciprski policijski upravi ter:

je odgovoren za preučitev in izvajanje obveznosti, ki izhajajo iz odločitev različnih institucij Unije za človekove pravice na področjih, ki so v pristojnosti policije; se osredotoča na izvajanje priporočil Sveta Evrope glede pogojev pridržanja v policijskih centrih za pridržanje itd.;

izvaja sistematične preglede policijskih centrov za pridržanje ter predlaga ustrezna poročila in priporočila za izboljšanje pogojev pridržanja in življenjskih razmer pridržanih oseb;

sodeluje z drugimi vladnimi agencijami, nevladnimi organizacijami in neodvisnimi organi pri vprašanih v zvezi z varstvom človekovih pravic vseh državljanov ter podaja priporočila za zagotovitev, da policija upošteva določbe zakonov in konvencij, ki jih je podpisala in ratificirala Republika Ciper;

sodeluje s ciprsko policijsko akademijo pri načrtovanju in izvajanju programov usposabljanja na področju človekovih pravic;

pripravlja in pošilja okrožnice o varstvu in spodbujanju človekovih pravic.

Urad za boj proti diskriminaciji

Urad za boj proti diskriminaciji je podrejen oddelku za preprečevanje kriminala pri ciprski policijski upravi, njegov cilj pa je preprečevanje diskriminacije, rasizma in ksenofobije ter boj proti njim.

Glavne naloge urada so:

usklajevanje, spremljanje in sodelovanje policistov pri preiskavah in evidentiranju rasističnih kaznivih dejanj in incidentov ali rasistično motiviranih kaznivih dejanj;

sodelovanje z drugimi vladnimi agencijami in nevladnimi organizacijami, dejavnimi na področju boja proti diskriminaciji in rasizmu;

sodelovanje s ciprsko policijsko akademijo in drugimi organizacijami za nadaljnje usposabljanje policistov;

delovanje kot urad za zvezo med ciprsko policijo in drugimi agencijami, odgovornimi za učinkovitejšo protirasistično politiko;

krepitev in izvajanje nacionalnega pravnega okvira v zvezi z mednarodnimi smernicami in obveznostmi ter smernicami in obveznostmi EU.

Urad za preprečevanje nasilja v družini in zlorab otrok

Urad za preprečevanje nasilja v družini in zlorab otrok je podrejen oddelku za preprečevanje kriminala pri ciprski policijski upravi, ukvarja pa se predvsem z usklajevanjem, izvrševanjem in podporo.

Njegove glavne naloge so spremljanje primerov ali incidentov, preučevanje kazenskih spisov in podajanje priporočil za njihovo nadaljnjo obravnavo. Urad za preprečevanje nasilja v družini in zlorab otrok, ki je odgovoren za izvrševanje zakonodaje, sodeluje s preiskovalci, pristojnimi za te zadeve, družinskimi svetovalci ali uradniki služb za socialne zadeve ter drugimi državnimi in nedržavnimi uradniki, pristojnimi na tem področju, pa tudi z žrtvami, s katerimi stopi v stik osebno ali po telefonu. V sodelovanju s ciprsko policijsko akademijo organizira tudi seminarje za usposabljanje policistov.

Urad za boj proti trgovini z ljudmi

Urad za boj proti trgovini z ljudmi je podrejen oddelku za preprečevanje kriminala pri ciprski policijski upravi, njegov cilj pa je boj proti trgovini z ljudmi v skladu z zakonom o preprečevanju trgovine z ljudmi in izkoriščanja ljudi ter boju proti njima in zaščiti žrtev ali drugimi ustreznimi zakoni in obveznostmi policije na evropski in mednarodni ravni.

Glavne naloge in odgovornosti urada so:

obdelava, analiziranje in uporaba informacij v zvezi s kaznivimi dejanji, povezanimi z njegovim poslanstvom;

usklajevanje dejavnosti in ukrepov vseh direktorátov/agencij/oddelkov za zagotovitev, da so dejavnosti, ki se izvajajo na nacionalni ravni, dobro načrtovane in ustrezno organizirane;

prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi ali izkoriščanja v skladu z ustreznim priročnikom za tovrstno prepoznavanje in določbami zadevne zakonodaje;

zagotavljanje smernic policistom glede trgovine z ljudmi;

spremljanje preiskave primerov, povezanih s trgovino z ljudmi, in zagotavljanje smernic policijskim preiskovalcem, kadar je to primerno, ne glede na kraj služenja;

po navodilih načelnika oddelka za preprečevanje kriminala preiskovanje zapletenih in resnih primerov kršitve zakona o preprečevanju trgovine z ljudmi in izkoriščanja ljudi ter boju proti njima in zaščiti žrtev v sodelovanju z ustrežno usposobljenimi uradniki, ki delajo v okrožnih oddelkih za preiskave kaznivih dejanj;

odgovarjanje na prošnje drugih držav za pravno pomoč na področju trgovine z ljudmi;

vodenje statistične zbirke podatkov ter priprava ustreznih poročil in statističnih podatkov;

izvajanje vseh drugih nalog, ki so določene v zakonodaji in nacionalnem akcijskem načrtu za boj proti trgovini z ljudmi ali mu jih dodeli načelnik policije.

Urad zaradi zaščite in varstva pravic prepoznanih žrtev trgovine z ljudmi sodeluje s službami socialnega varstva in nevladnimi organizacijami, kot so Cyprus Stop Trafficking, KISA, Karitas, Well Spring itd.

Komisar za otrokove pravice

Komisar za otrokove pravice (*Epítropos Prostatías ton Dikaiómáton tou Paidioú*) je bil kot institucija ustanovljen z zakonom o komisarju za varstvo otrokovih pravic iz leta 2007 (zakon 74(I)/2007), ki je začel veljati 22. junija 2007. Zakon določa imenovanje komisarja, ustanovitev in delovanje njegovega urada ter druge s tem povezane zadeve. Leta 2014 je bil spremenjen z zakonom o varstvu otrokovih pravic iz leta 2014 (44(I)/2014), da bi se uredila dodatna vprašanja.

Zakon vsebuje pomembne določbe, ki uradu komisarja omogočajo, da deluje kot neodvisna nacionalna organizacija za človekove pravice, pristojna za varstvo in spodbujanje otrokovih pravic. Z zakonom so komisarju dodeljene široke naloge in obveznosti, ki jih je mogoče okvirno predstaviti na podlagi štirih stebrov:

nadzor in spremljanje zakonodaje, postopkov in prakse organov v javnem in zasebnem sektorju;

opolnomočenje in sodelovanje otrok;

izobraževanje in ozaveščanje otrok in družbe na splošno o otrokovih pravicah;

zastopanje otrok in njihovih interesov v postopkih, ki jih zadevajo.

Za prvo komisarko za otrokove pravice je bila imenovana Leda Koursoumba, ki trenutno na tem položaju opravlja drugi mandat.

Kontaktne podatki:

Križišče Apelli St. in Pavlou Nirvana St., 5. nadstropje, 1496

Telefon: +357 22873200

Telefaks: +357 22872365

E-naslov: childcom@ccr.gov.cy

Spletišče: <http://www.childcom.org.cy/>

Komisar za varstvo osebnih podatkov

Komisar za varstvo osebnih podatkov (*Epítropos Prostatías Dedoménon Prosopikoú Charaktíra*) je neodvisen nadzorni organ, ustanovljen na podlagi zakona št. 112 iz leta 2001 o obdelavi osebnih podatkov (varstvo posameznikov) (zakon 112(I)/2001), s katerim je bila v nacionalno zakonodajo prenesena Direktiva 95/46/ES.

Komisar nadzoruje izvajanje navedenega zakona. Med njegovimi nalogami so izvajanje nadzora, izdajanje dovoljenj, določenih z zakonom, in naložitev upravnih kazni zaradi kršitev zakona. Komisar sodeluje z ustreznimi organi drugih držav članic Evropske unije in Svetom Evrope pri zadevah, ki spadajo v njegovo pristojnost ter se nanašajo na spodbujanje spoštovanja pravic evropskih državljanov do zasebnosti in varstva osebnih podatkov.

Komisar deluje kot nacionalni nadzorni organ za Europol, Eurojust, Eurodac, SIS II (schengenski informacijski sistem druge generacije), VIS (vizumski informacijski sistem), CIS (carinski informacijski sistem) in IMI (informacijski sistem za notranji trg).

Namen urada komisarja je širšo javnost bolje seznaniti s pravicami, določenimi z zakonom, ter v javnem in zasebnem sektorju vzpostaviti kulturo, ki je prijazna do zasebnosti.

Oddelek za socialno vključevanje invalidov pri ministrstvu za delo, socialno skrbstvo in socialno zavarovanje

Konvencija ZN o pravicah invalidov je mejnik v zgodovini invalidnosti, z njo pa se od držav zahteva, naj sprejmejo vse ustrezne zakonodajne, upravne in druge ukrepe za varstvo pravic invalidov na vseh področjih življenja. Republika Ciper je Konvencijo ratificirala leta 2011, prvi nacionalni akcijski načrt na področju invalidnosti pa je pripravila in sprejela leta 2013.

Oddelek za socialno vključevanje invalidov se je zavezal, da bo kot kontaktna točka usklajeval učinkovito izvajanje Konvencije ZN o pravicah invalidov ter nacionalnih akcijskih načrtov na področju invalidnosti za obdobji 2013–2015 in 2017–2020.

Poleg tega si oddelek za socialno vključevanje invalidov prizadeva spodbujati socialno varstvo, socialno vključevanje in zaposlovanje invalidov. Njegove ključne dejavnosti so:

izvajanje ocen in zagotavljanje potrdil v zvezi z invalidnostjo in funkcionalnostjo;

zagotavljanje socialnih prejemkov invalidom;

izvajanje neposredne in posredne poklicne rehabilitacije in drugih podpornih storitev.

Vizija oddelka je izboljšati kakovost življenja invalidov in ustvariti nove obete za njihovo socialno vključevanje z načrtovanjem, usklajevanjem in izvajanjem reform.

Nacionalni mehanizem za pravice žensk

Nacionalni mehanizem za pravice žensk (*Ethnikós Michanizmós gia ta Dikaiómata tis Gynaikas*) je bil ustanovljen 16. februarja 1994 s sklepom sveta ministrov št. 40.609.

Nacionalni mehanizem za pravice žensk je ključna organizacija za oblikovanje in spodbujanje vladne politike za odpravo pravne diskriminacije žensk ter zagotavljanje enakosti moških in žensk na vseh področjih prava. Pomaga tudi pri uveljavljanju načela enakosti in enakih možnosti v praksi, kar med drugim zahteva spremembo miselnosti, spodbujanje posebnih programov za podporo in krepitev žensk v njihovih večplastnih vlogah ter vključevanje enakosti v vse programe in politike.

V skladu s sklepom sveta ministrov št. 76.789 z dne 23. aprila 2014 svetu in nacionalnemu odboru nacionalnega mehanizma za pravice žensk predseduje komisar za enakost spolov, medtem ko so v generalnem sekretariatu mehanizma zaposleni uradniki iz enote za enakost spolov pri ministrstvu za pravosodje in javni red.

Nacionalni mehanizem za pravice žensk sestavljajo trije kolektivni organi: (a) svet, (b) nacionalni odbor in (c) medministrski odbor. Ima tudi svoj generalni sekretariat.

Svet nacionalnega mehanizma za pravice žensk sestavlja 19 članskih organizacij. Člani sveta so organizacije žensk, sindikati in druge nevladne organizacije, vključno z dvema turško-ciprskima organizacijama žensk (seznam članskih organizacij sveta je v prilogi).

Nacionalni odbor nacionalnega mehanizma za pravice žensk sestavlja 69 članskih organizacij, med katerimi so organizacije, povezane s političnimi strankami, organizacije za boj proti nasilju nad ženskami in njihovemu izkoriščanju, izobraževalne, raziskovalne, protirasistične in kmetijske organizacije, sindikati, mirovne organizacije, organizacije za razseljene ljudi, družino in otroke itd.

Medministrski odbor nacionalnega mehanizma za pravice žensk sestavljajo uradniki, pristojni za pravice žensk, z vseh ministrstev in iz generalnega direktorata za evropske programe, usklajevanje in razvoj.

Generalni sekretariat pripravlja sestanke vseh organov nacionalnega mehanizma za pravice žensk ter z zagotavljanjem upravne in znanstvene podpore ter smernic pomaga pri izvajanju vseh sprejetih odločitev.

Parlamentarni odbor za človekove pravice ter enake možnosti za moške in ženske

Glavna naloga parlamentarnega odbora za človekove pravice ter enake možnosti za moške in ženske je v okviru izvajanja parlamentarnega nadzora preučiti in raziskati, ali se v Republiki Ciper spoštujejo določbe ciprske ustave, mednarodnih konvencij in zadevne zakonodaje.

V zvezi s tem odbor obravnava zadeve, ki se nanašajo na kršitve človekovih pravic državljanov in drugih oseb, ki živijo v Republiki Ciper, ter o tem ustrezno poroča predstavniškemu domu.

Zadnja posodobitev: 11/04/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Latvija

Nacionalna sodišča

Civilne, kazenske in upravne zadeve v Latviji obravnavajo sodišča na treh stopnjah, tj. okrožna ali mestna sodišča (*rajonu (pilsētu) tiesas*), regionalna sodišča (*apgabaltiesas*) in vrhovno sodišče (*Augstākā tiesa*). Seznam sodišč je na voljo [tukaj](#).

Obstaja tudi ustavno sodišče (*Satversmes tiesa*), ki v skladu z ustavo in [zakonom o ustavnem sodišču](#) (*Satversmes tiesas likums*) odloča o skladnosti zakonov in drugih predpisov z ustavo ter o drugih vprašanjih, za katera je po zakonu pristojno.

V skladu z [zakonom o sodni oblasti](#) (*Likums Par tiesu varu*) so načela in postopki za sojenje določeni v [zakonu o ustavnem sodišču](#), [zakonu o civilnem postopku](#) (*Civilprocesa likums*), [zakonu o kazenskem postopku](#) (*Kriminālprocesa likums*) in [zakonu o upravnem postopku](#) (*Administratīvā procesa likums*), ki urejajo vodenje zadev, odločitve, ki jih je treba sprejeti med postopkom in na koncu postopka, ter izvršilne postopke.

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

[Urad varuha človekovih pravic](#) (*Tiesībsarga birojs*) deluje na podlagi [zakona o varuhu človekovih pravic](#) (*Tiesībsarga likums*).

Vsaka oseba, ki meni, da je prišlo do kršitve človekovih pravic, ne glede na to, ali gre za njene pravice ali pravice druge osebe, ali kršitve načel dobrega upravljanja, ima pravico do vložitve pisne pritožbe ali vloge pri Uradu varuha človekovih pravic. Postopek za prejetje in obravnavanje pritožb je urejen z zakonom o varuhu človekovih pravic in predpisi o obravnavanju pritožb (*sūdzību izskatīšanas reglaments*). V skladu s temi določbami mora varuh človekovih pravic po prejemu pisne pritožbe odločiti, ali bo zadevo sprejel ali zavrnil (pritožba se zavrne, če ne vsebuje dovolj podrobnosti o kršitvi ali če ne spada v pristojnost varuha človekovih pravic), in o tem ustrezno obvestiti pritožnika. Zadevo je treba obravnavati v roku treh mesecev. Konča se s sporazumom strank ali priporočilom varuha človekovih pravic. Priporočilo varuha človekovih pravic ni pravno zavezujoče.

Člen 13(6) zakona o varuhu človekovih pravic določa, da lahko varuh človekovih pravic zadeve začne tudi na lastno pobudo.

Kontaktne podatke varuha človekovih pravic Republike Latvije:

Baznīcas ielā 25

Rīga

LV-1010

Telefon: +371 67686768

Telefaks: 67244074

E-naslov: tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Za javnost odprto vsak dan od 9.00 do 16.00.

Posvetovanja potekajo po predhodnem dogovoru. So brezplačna.

Varuh človekovih pravic v zadevah v zvezi s pravicami otrok

[Varuh človekovih pravic](#) deluje na podlagi [zakona o varuhu človekovih pravic](#). Urad varuha človekovih pravic poleg tega v skladu s členom 652(2) [zakona o varstvu otrokovih pravic](#) (*Bēmu tiesību aizsardzības likums*) obravnava tudi pritožbe v zvezi s kršitvami pravic otrok, pri čemer posebno pozornost namenja kršitvam, ki jih storijo državni in lokalni vladni organi ali njihovi zaposleni.

Kontaktne podatke varuha človekovih pravic Republike Latvije:

Baznīcas ielā 25

Rīga

LV-1010

Telefon: +371 67686768

Telefaks: 67244074

E-naslov: tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Za javnost odprto vsak dan od 9.00 do 16.00.

Posvetovanja potekajo po predhodnem dogovoru. So brezplačna.

[Državni inšpektorat za varstvo pravic otrok](#) (*Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija*) spremlja in preverja izvrševanje zakonov in drugih predpisov na področju varstva pravic otrok v skladu s členom 651 [zakona o varstvu otrokovih pravic](#).

Na inšpektorje za varstvo pravic otrok se lahko obrnete na:

53 Ventspils iela

Rīga

LV-1002

Telefon: +371 67359128, +371 67359133

Za javnost odprto ob ponedeljkih od 13.00 do 18.00 in četrtek od 8.30 do 14.00.

Več informacij o zahtevkih in pritožbah v zvezi s vprašanji otrokovih pravic je na voljo [tukaj](#).

Organ za enakost

[Varuh človekovih pravic](#) deluje na podlagi [zakona o varuhu človekovih pravic](#).

Kontaktne podatke varuha človekovih pravic Republike Latvije:

25 Baznīcas ielā

Rīga

LV-1010

Telefon: +371 67686768

Telefaks: 67244074

E-naslov: [✉ tiesibsargs@tiesibsargs.lv](mailto:tiesibsargs@tiesibsargs.lv)

Za javnost odprto vsak dan od 9.00 do 16.00.

Posvetovanja potekajo po predhodnem dogovoru. So brezplačna.

Organ za varstvo podatkov

[✉ Državni inšpektorat za podatke](#) (*Datu valsts inspekcija*, DVI) nadzira varstvo osebnih podatkov. Preverja in spremlja skladnost obdelave osebnih podatkov v Latviji z zahtevami zakona o varstvu osebnih podatkov (*Fizisko personu datu aizsardzības likums*).

V skladu s členom 5(3) zakona o uradnih zahtevkih (*Iesniegumu likums*, veljati začel 1. januarja 2008) in členom 64 zakona o upravnem postopku (veljati začel 1. februarja 2004) mora inšpektorat proučiti vložene zahtevke in pritožbe ter v roku enega meseca od prejema odgovoriti nanje. Ta rok se lahko podaljša, če so za obravnavo zahtevka oziroma pritožbe potrebne dodatne informacije.

Inšpektorat je pristojen za izrekanje kazni za kršitve varstva osebnih podatkov. Njegove odločitve je mogoče izpodbijati na sodiščih.

Kontaktne podatke Državnega inšpektorata za podatke:

Blaumaņa iela 11/13-15

Rīga

LV-1011

Telefon: +371 67223131

E-naslov: [✉ info@dvi.gov.lv](mailto:info@dvi.gov.lv)

Sprejem po predhodnem dogovoru.

Osebe je na voljo za telefonsko svetovanje vsak delovnik od 14.00 do 16.00.

Drugi specializirani organi

[✉ Latvijski center za človekove pravice](#) (*Latvijas cilvēktiesību centrs*, LCC) je neodvisna nevladna organizacija, ki se ukvarja z izobraževanjem in raziskavami na področju človekovih pravic ter vprašanji nacionalnih odnosov. Njegova področja dejavnosti vključujejo družbeno vključevanje, toleranco in boj proti diskriminaciji, ustanove zaprtega tipa, pravno svetovanje, zaščito interesov oseb z duševnimi boleznimi in preprečevanje diskriminacije teh oseb, kazniva dejanja iz sovraštva ter prosilce za azil.

Kontaktne podatke Latvijskega centra za človekove pravice:

13 Alberta iela

7.stāvs

Rīga

LV-1010

Latvija

Telefon: +371 67039290

Telefaks: +371 67039291

E-naslov: [✉ office@humanrights.org.lv](mailto:office@humanrights.org.lv)

Drugi organi

[✉ Uprava za pravno pomoč](#) (*Juridiskās palīdzības administrācija*, JPA) deluje na podlagi [✉ zakona o državni pravni pomoči](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*), [✉ zakona o državni odškodnini za žrtve](#) (*Likums par valsts kompensāciju cietušajiem*) in vladne uredbe št. 869 z dne 15. novembra 2005 o [✉ Statutu Uprave za pravno pomoč](#) (*Juridiskās palīdzības administrācijas nolikums*). Pregleduje prošnje za državno pravno pomoč in odloča o odobritvi ali zavrnitvi, obravnava zahtevke za državno odškodnino in odloča o plačilu ali zavrnitvi plačila, obravnava zahtevke posameznikov za pridobitev statusa ponudnikov državne pravne pomoči in sklepa pogodbe s ponudniki pravne pomoči ter opravlja druge naloge v skladu s prej navedenimi zakoni in drugimi predpisi.

Obrazec za pridobitev statusa ponudnika državne pravne pomoči je na voljo na spletišču Uprave na [✉ https://www.jpa.gov.lv/par-mums-eng](https://www.jpa.gov.lv/par-mums-eng) pod rubriko „*Juridiskās palīdzības sniedzējiem*“ [ponudniki pravne pomoči].

Kontaktne podatke Uprave za pravno pomoč:

Brīvības gatve 214

Rīga

LV-1039

Brezplačni telefon: +371 680001801, telefon: +371 67514208

Telefaks: +371 67514209

E-naslov: [✉ jpa@jpa.gov.lv](mailto:jpa@jpa.gov.lv)

Združenje Zatočišče „Varna hiša“

Združenje Zatočišče „Varna hiša“ ([✉ NVO „Patvērums „Drošā māja“](#)) je bilo ustanovljeno z namenom razvijanja storitev podpore žrtvam trgovine z ljudmi in zakonitim priseljencem, vključno s prosilci za azil, begunci in osebami, ki jim je priznan alternativni status, da se zagotovi pravica posameznika do ustrezne pomoči in zaščite; spodbujanja rehabilitacije in reintegracije žrtev trgovine z ljudmi ter zagotavljanja storitev podpore zakonitim priseljencem z razvojem interaktivnih oblik usposabljanja ter sodelovanjem z državnimi in lokalnimi vladnimi institucijami ter socialnimi in krščanskimi organizacijami v Latviji in drugod po svetu. Septembra 2010 je bilo združenje priznано kot organizacija v javno korist. Od leta 2007 ima pravico, da žrtvam trgovine z ljudmi nudi storitve socialne rehabilitacije, ki jih financira država.

Kontaktne podatke:

Lāčplēša iela 75 - 9/10

Rīga

LV-1011

Telefon: +371 67898343, +371 28612120

E-naslov: [✉ drosa.maja@gmail.com](mailto:drosa.maja@gmail.com)

Zadnja posodobitev: 12/07/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Temeljne pravice - Luksemburg

Nacionalna sodišča

Temeljne pravice so določene z mednarodnimi besedili, na primer Evropsko konvencijo o človekovih pravicah in konvencijami Združenih narodov, z luksemburško ustavo in, kar zadeva evropsko pravo, z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah.

Na temeljne pravice, določene s temi zakonskimi besedili, se je mogoče sklicevati pred vsemi kazenskimi, civilnimi, gospodarskimi ali upravnimi nacionalnimi sodišči.

Opozoriti je treba, da je lahko vsaka kršitev temeljne pravice sankcionirana v sodbah kazenskih ali civilnih, po potrebi pa tudi gospodarskih ali upravnih nacionalnih sodišč.

 <https://justice.public.lu/fr.html>

 <http://www.justice.public.lu/fr/annuaire/index.html>

Institucionalizirani varuh človekovih pravic

Varuh človekovih pravic

Varuh človekovih pravic je del luksemburške poslanske zbornice, pri izvajanju svojih nalog pa ne prejema navodil nobenega drugega organa.

Naloga varuha človekovih pravic je, da prejema pritožbe fizičnih oseb ali pravnih oseb zasebnega prava v zadevah, ki se nanje nanašajo, v zvezi z delovanjem državnih uprav in občin ter državnih in občinskih javnih ustanov, razen kar zadeva njihove industrijske, finančne in gospodarske dejavnosti. V okviru tega se mu lahko predložijo pritožbe, ki neposredno ali posredno zadevajo človekove pravice.

Vsaka fizična oseba ali pravna oseba zasebnega prava, ki meni, da v zadevi, ki se nanjo nanaša, organ iz prejšnjega odstavka ni deloval v skladu z nalogo, ki mu je dodeljena, ali da je kršil veljavne konvencije, zakone in druge predpise, lahko s pisno individualno pritožbo ali na podlagi ustne izjave v tajništvu organa zahteva obvestitev varuha človekovih pravic o zadevi.

Pred vložitvijo pritožbe je treba izvesti ustrezne upravne postopke pred zadevnimi organi, da se doseže poravnava.

Pritožba, naslovljena na varuha človekovih pravic, ne prekine teka rokov za vložitev pravnih sredstev, zlasti pred pristojnimi sodišči.

Varuh človekovih pravic se ne more vmešavati v postopek pred sodiščem ali izpodbijati utemeljenosti sodne odločbe. V primeru neizvršitve pravnomočne sodne odločbe pa lahko od zadevnega organa zahteva njeno upoštevanje v roku, ki ga določi.

Pritožba se mora nanašati na konkretno zadevo, v kateri je udeležen pritožnik. Pritožbe se ne smejo nanašati na delovanje uprave na splošno.

Če varuh človekovih pravic meni, da je pritožba upravičena, se posvetuje s pritožnikom in upravo ter v zvezi z zadevno službo in pritožnikom da priporočila za mirno rešitev prejete pritožbe. Ta priporočila lahko med drugim vključujejo predloge za izboljšanje delovanja zadevne službe.

Če varuh človekovih pravic v zvezi s prejeto pritožbo meni, da uporaba sporne odločbe povzroča neenakost, lahko ob upoštevanju zakonov in drugih predpisov zadevni službi priporoči rešitev, ki omogoča pravično ureditev položaja pritožnika, ter predlaga spremembe zakonodajnih besedil ali predpisov, na katerih je temeljila odločba, ki se mu zdijo primerne.

Zoper odločitev varuha človekovih pravic, da v zvezi s pritožbo ne bo ukrepal, ni mogoče vložiti pravnega sredstva pri sodišču.

Varuh človekovih pravic

36, rue du Marché-aux-Herbes

L-1728 Luxembourg

Telefon.: +352 26270101

Telefaks: +352 26270102

Spletišče: <http://www.ombudsman.lu/>

E-naslov: info@ombudsman.lu

Specializirani organi za človekove pravice

Svetovalni odbor za človekove pravice

Svetovalni odbor za človekove pravice (Commission consultative des droits de l'Homme (CCDH)) je svetovalni organ vlade, katerega naloga je spodbujanje in varstvo človekovih pravic v Velikem vojvodstvu Luksemburg. V ta namen vladi zagotavlja mnenja, študije, stališča in priporočila, ki jih popolnoma neodvisno pripravlja o vseh splošnih vprašanjih, ki zadevajo človekove pravice v Velikem vojvodstvu Luksemburg. V svojih mnenjih vlado opozori na ukrepe, ki po njegovem mnenju lahko prispevajo k varstvu in spodbujanju človekovih pravic. Predsednik vlade posreduje mnenja, študije, stališča in priporočila odbora poslanski zbornici.

Gre za popolnoma svetovalni organ vlade, ki nima pristojnosti odločanja.

Odbor CCDH ni pristojen za obravnavo posameznih primerov.

V okviru svojega delovanja:

svobodno preuči vsa vprašanja, ki spadajo v njegovo pristojnost, bodisi da mu jih predloži vlada bodisi da o njih odloči na lastno pobudo, če mu to predlagajo njegovi člani oziroma katera koli oseba ali organizacija;

zasiži kogar koli, po potrebi prejme informacije in dokumente, ki jih potrebuje za presojo položajev, za katere je pristojen;

se obrača na javnost neposredno ali prek medijev, zlasti za objavo svojih mnenj in priporočil;

s preostalimi sodnimi in drugimi organi vzpostavlja dialog o spodbujanju in varstvu človekovih pravic.

Svetovalni odbor za človekove pravice

71-73, rue Adolphe Fischer

L-1520 Luxembourg

Telefon.: +352 26202852

Telefaks: +352 26202855

Spletišče: <https://ccdh.public.lu/>

E-naslov: info@ccdh.public.lu

Luksemburški odbor za pravice otrok, imenovan Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand (ORK)

Člani odbora ORK svojo nalogo opravljajo popolnoma nepristransko in neodvisno.

ORK lahko pri izvajanju svojih nalog med drugim:

analizira mehanizme, vzpostavljene za varstvo in spodbujanje otrokovih pravic, da pristojnim organom po potrebi priporoči potrebne prilagoditve; izdaja mnenja o zakonih in drugih predpisih ter osnutkih v zvezi z otrokovimi pravicami; obvešča o položaju otrok in zagotavlja izvajanje Konvencije o otrokovih pravicah; vladi in poslanski zbornici predloži letno poročilo o stanju na področju otrokovih pravic in o svojih dejavnostih; spodbuja razvoj svobodnega izražanja otrok in njihovega dejavnega sodelovanja pri vprašanjih, ki jih zadevajo; obravnava primere nespoštovanja otrokovih pravic in daje priporočila za odpravo takih kršitev; prejema informacije in pritožbe v zvezi s kršitvijo otrokovih pravic ter v ta namen na način, ki ga določi sam, prisluhne vsakemu otroku, ki za to zaprosi; izdaja – na podlagi informacij in pritožb ali v zvezi s posameznimi primeri, ki jih obravnava – priporočila ali nasvete za boljše varstvo otrokovih pravic in interesov.

Pri izvajanju njegovih nalog se informacije, ki zadevajo posamezne položaje ali primere, varujejo kot poklicna skrivnost. To varovanje poklicne skrivnosti pa ne preprečuje, da se pristojnim sodnim organom pošljejo vse informacije, ki lahko škodujejo višjim interesom otroka.

Člani odbora ORK svoje naloge izvajajo brez vmešavanja v tekoče sodne postopke.

Člani odbora ORK imajo pri izvajanju svojih nalog v okviru omejitev, določenih z zakoni in drugimi predpisi, prost vstop v vse prostore javnih ali zasebnih organov, ki sodelujejo pri sprejemu (z nastanitvijo ali brez nje), svetovanju, pomoči, usmerjanju, usposabljanju ali vodenju otrok.

Člani odbora ORK imajo pravico dobiti vse podatke, listine ali dokumente, razen tistih, za katere velja zdravniška molčečnost ali druga poklicna skrivnost.

Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand (ORK)

2, rue Fort Wallis

L-2714 Luxembourg

Telefon.: +352 26123124

Telefaks: +352 26123125

Spletišče: <http://ork.lu/index.php/en/>

Center za enako obravnavanje, ki svoje naloge izvaja popolnoma neodvisno, je namenjen spodbujanju, analiziranju in nadzoru enakega obravnavanja vseh oseb brez diskriminacije glede na raso, etnično poreklo, spol, vero ali prepričanje, invalidnost in starost.

Center lahko pri izvajanju svojih nalog med drugim:

objavlja poročila, izdaja mnenja in priporočila ter vodi študije o vseh vprašanjih, povezanih z zgoraj navedenimi vrstami diskriminacije;

pripravlja in zagotavlja informacije in dokumentacijo, ki so koristne v okviru njegove naloge;

pomaga osebam, ki menijo, da so žrtve diskriminacije iz člena 1 zakona o enakem obravnavanju z dne 28. novembra 2006, tako da jim da na voljo storitev svetovanja in usmerjanja, namenjeno obveščanju žrtev o njihovih individualnih pravicah, zakonodaji, sodni praksi in načinih za uveljavljanje njihovih pravic. Informacije, ki se nanašajo na posamezne položaje ali primere, s katerimi se člani seznanijo v okviru izvajanja svojih nalog, se varujejo kot poklicna skrivnost. Varovanje poklicne skrivnosti ne nasprotuje temu, da se pristojnim sodnim organom pošljejo informacije, ki bi lahko za žrtev pomenile diskriminacijo, kot je opredeljena v členu 1 zakona o enakem obravnavanju z dne 28. novembra 2006.

Člani centra izvajajo svoje naloge brez vmešavanja v tekoče sodne postopke.

Člani centra imajo pravico zahtevati podatke, listine ali dokumente – razen tistih, za katere velja zdravniška molčečnost ali druga poklicna skrivnost –, ki jih potrebujejo za dokončanje svojih nalog.

Center za enako obravnavanje

B.P. 2026

L-1020 Luxembourg

Telefon.: +352 26483033

Telefaks: +352 26483873

Spletišče: <http://cet.lu/fr/>

E-naslov: info@cet.lu

Nacionalni odbor za varstvo podatkov

Nacionalni odbor za varstvo podatkov je javni organ, ustanovljen kot javni zavod. Naloge, ki so mu zaupane, izvaja popolnoma neodvisno.

Vsako leto v pisnem poročilu članom vlade poroča o izvajanju svojih nalog.

Naloge nacionalnega odbora za varstvo podatkov so, da:

nadzoruje in preverja zakonitost zbiranja in uporabe obdelovanih podatkov ter upravljavce podatkov obvešča o njihovih obveznostih;

zagotavlja spoštovanje temeljnih svoboščin in pravic oseb, zlasti spoštovanje zasebnosti, in javnost obvešča o pravicah zadevnih oseb;

prejema in obravnava pritožbe in zahtevke za preverjanje zakonitosti obdelav;

svetuje vladi na njeno prošnjo ali na lastno pobudo glede posledic razvoja tehnologij obdelave podatkov z vidika spoštovanja temeljnih svoboščin in pravic oseb; v ta namen lahko naroči študije, raziskave ali izvedenska mnenja.

Nacionalni odbor je pristojen tudi za zagotavljanje uporabe določb spremenjenega zakona z dne 30. maja 2005 o varstvu zasebnosti v sektorju elektronskih komunikacij in njegovih izvedbenih uredb.

Pri nacionalnem odboru lahko kdor koli osebno, po odvetniku ali drugi ustrezno pooblaščen fizični ali pravni osebi vložijo zahtevek v zvezi s spoštovanjem njegovih temeljnih pravic in svoboščin pri obdelavi osebnih podatkov. Zadevna oseba je obveščena o nadaljnjih postopkih na podlagi zahtevka.

Vsaka zadevna oseba lahko pri nacionalnem odboru vložijo zlasti zahtevek za preverjanje zakonitosti obdelave osebnih podatkov v primeru zavrnitve ali omejitve uveljavljanja njene pravice do dostopa.

Odbor kršitve, s katerimi je seznanjen, prijavi sodnim organom.

Nacionalni odbor za varstvo podatkov

1, avenue du Rock'n'Roll

L-4361 Esch-sur-Alzette

Telefon.: +352 261060-1

Telefaks: +352 261060-29

Spletišče: <https://cnpd.public.lu/fr/index.html>

Luksemburški urad za sprejem in vključevanje (OLAI)

Naloga urada OLAI je, da skupaj z občinami in akterji civilne družbe poskrbi za sprejem novo prispelih tujcev, olajša postopek vključevanja tujcev z izvajanjem in usklajevanjem politike sprejema in vključevanja, katere bistveni element je boj proti diskriminaciji, ter tujcem in proslcem za mednarodno zaščito priskrbi socialno pomoč, če niso upravičeni do obstoječih pomoči in podpor.

Urad OLAI pri izpolnjevanju te naloge sodeluje z organi Skupnosti in mednarodnimi organi ter organi izvornih držav tujcev.

Naloga urada OLAI je, da v dogovoru z medministrskim odborom za vključevanje vzpostavi večletni nacionalni akcijski načrt vključevanja in boja proti diskriminaciji, pri čemer opredeli glavne strateške osi ukrepanja in politične ukrepe, ki se izvajajo in ki jih je še treba izvesti.

Minister predloži osnutek načrta vladi v odobritev.

Vlada prestavi globalno strategijo ter določi ciljno usmerjene ukrepe vključevanja in boja proti diskriminaciji.

Luksemburški urad za sprejem in vključevanje (OLAI)

7,-9, avenue Victor Hugo

L-1750 Luxembourg

Telefon.: +352 24785700

Spletišče: <http://www.olai.public.lu/fr/index.html>

E-naslov: info@olai.public.lu

Dostop do sodnega varstva

Sprejemna pravna pisarna in služba za pravne informacije

Ta služba, ustanovljena pri sodiščih, deluje pod okriljem generalnega državnega tožilca. Njena naloga je, da sprejema posameznike in jim zagotavlja splošne informacije o obsegu njihovih pravic ter sredstvih in načinih za njihovo varstvo.

Naloga sprejemne pravne pisarne in službe za pravne informacije je, da:

sprejema posameznike in jih usmerja na pristojne službe, pri čemer jim zagotovi potrebne informacije in tehnična sredstva;

posameznikom zagotavlja splošne informacije o obsegu njihovih pravic v okviru težav, s katerimi se srečujejo, ter sredstvih in načinih za uresničevanje teh pravic;

prisluhne njihovim pritožbam glede težav, s katerimi se srečujejo pri uveljavljanju pravic, in predlagajo načine za njihovo odpravo.

Sprejemna pravna pisarna in služba za pravne informacije zagotavlja izključno ustne informacije, brez kakršnih koli pisnih nasvetov.

Sprejemna pravna pisarna in služba za pravne informacije

Cité judiciaire

Bâtiment BC

L-2080 - Luxembourg

Tel.: +352 221846

Sprejemna pravna pisarna in služba za pravne informacije – Diekirch

Justice de paix

Place Joseph Bech

L-9211 - Diekirch

Telefon.: +352 802315

Sprejemna pravna pisarna in služba za pravne informacije – Esch sur Alzette

Justice de paix

Place Norbert Metz

L-4239 - Esch-sur-Alzette

Telefon.: +352 541552

Pravna pomoč

Pravna pomoč se lahko dodeli v sodnih in zunajsodnih postopkih, nepravdnih in pravdnih postopkih, za tožbo ali za obrambo. Do pravne pomoči so upravičene osebe, ki nimajo zadostnih sredstev, to pomeni, da prejemajo minimalni zajamčeni dohodek. Ne zadostnost sredstev se presoja glede na dohodek in premoženje prosilca in oseb, ki živijo z njim v skupnem gospodinjstvu.

Pravna pomoč se zavrne osebi, katere delovanje se zdi očitno nedopustno, neutemeljeno, nerazumno ali nesorazmerno z njenim ciljem glede na predvidene stroške.

Pravna pomoč se zavrne, če ima prosilec na osnovi katerega koli razloga pravico, da od tretje osebe pridobi povrnjene stroške, ki bi jih krila pravna pomoč.

Prejemnik pravne pomoči ima pravico do pomoči odvetnika in vseh uradnikov, kadar primer, organ ali izvršba zahtevajo njihovo pomoč.

Predsednik odvetniške zbornice ali član sveta zbornice, ki ga prvi za ta namen pooblasti v okrožju prebivališča prosilca, odloči glede dodelitve pravne pomoči prosilcu. Če prosilec nima stalnega prebivališča, je za to pristojen predsednik odvetniške zbornice Luksemburga ali član sveta zbornice, ki ga prvi ustrezno pooblasti.

Osebe, katerih sredstva so nezadostna, se obrnejo na predsednika odvetniške zbornice, in sicer na obravnavi ali pisno.

Če oseba, ki jo pridržijo policija, trdi, da je upravičena do pravne pomoči, in zanjo tudi zaprosi, odvetnik, ki ji pomaga med pridržanjem, njeno prošnjo posreduje predsedniku odvetniške zbornice.

Spletišče: <http://barreau.lu/votre-avocat/assistance-judiciaire/presentation>

Za sodno okrožje Luxembourg

Bâtonnier de l'Ordre des Avocats de Luxembourg

B.P. 361

L-2013 Luxembourg

45, Allée Scheffer, L-2520 Luxembourg

Za sodno okrožje Diekirch

Bâtonnier de l'Ordre des Avocats de Diekirch

B.P. 68

L-9201 Diekirch

Zadnja posodobitev: 29/10/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Madžarska

I. Državna sodišča

I.1 Sodišča

I.2 Ustavno sodišče

II. Državne institucije za varstvo človekovih pravic, varuh človekovih pravic

II.1 Komisar za temeljne pravice

II.2 Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

II.2.1 Madžarski nacionalni organ za varstvo podatkov in svobodo obveščanja

II.2.2 Organ za enako obravnavanje

II.2.3 Neodvisni odbor za pritožbe zoper policijo

III. Drugo

III.1 Madžarsko državno tožilstvo

III.2 Podpora žrtvam

III.3 Pravna pomoč

I. Državna sodišča

I.1 Sodišča

1. Naloge

Sodišča so v skladu s temeljnim zakonom Madžarske (madžarsko ustavo) pristojna za izvajanje sodne oblasti. To pomeni, da odločajo v kazenskih zadevah in zasebnopravnih sporih, presojujejo o zakonitosti upravnih odločb in občinskih odlokov ter ugotavljajo, ali lokalni organ ni izpolnil svojih zakonsko določenih obveznosti. Z zakonom se lahko sodišču v odločanje dodelijo tudi druge zadeve.

Načela, s katerimi se zagotavlja neodvisnost sodišč, so določena v temeljnim zakonu: sodniki so pri odločanju vezani le na zakon, ne smejo sprejemati navodil glede sojenja, s položaja pa so lahko odstavljeni le iz razlogov in po postopkih, določenih z zakonom. Ne smejo biti člani politične stranke ali sodelovati v političnih dejavnostih.

2. Organizacija

Sodno oblast na Madžarskem izvajajo vrhovno sodišče Madžarske (*Kúria*), regionalna pritožbena sodišča, regionalna sodišča, okrožna sodišča ter upravna in delovna sodišča.

Med različnimi sodnimi stopnjami ni hierarhičnega razmerja. Sodišča višje stopnje nimajo pooblastila za dajanje navodil sodiščem nižje stopnje. Sodniki odločajo v skladu z zakonom in svojim moralnim prepričanjem.

Okrožna sodišča (*Járásbíróságok*)

Večino zadev na prvi stopnji obravnavajo okrožna sodišča. Trenutno se na Madžarskem zadeve obravnavajo na 111 okrožnih sodiščih. Madžarski izraz za okrožna sodišča v Budimpešti je *kerületi bíróság*. V 23 okrožjih Budimpešte deluje skupno šest enotnih okrožnih sodišč (*egyesített kerületi bíróság*). Okrožna sodišča so sodišča prve stopnje, predseduje pa jim predsednik.

Upravna in delovna sodišča

Madžarska ima 20 upravnih in delovnih sodišč, ki v skladu s svojim imenom obravnavajo izključno upravne zadeve in zadeve s področja delovnega prava. Njihova glavna naloga je pregledati upravne odločbe in odločiti v zadevah, ki izhajajo iz delovnih in navideznih delovnih razmerij.

Regionalna sodišča (*törvényszékek*)

Regionalna sodišča delujejo kot sodišča prve ali druge stopnje. Zadeva se lahko regionalnemu sodišču predloži na dva načina: bodisi zainteresirana stran vložijo pritožbo zoper sodbo, izdano na prvi stopnji (tj. na okrožnem ali upravnem in delovnem sodišču), bodisi se zadeva začne na regionalnem sodišču, s tem da v takem primeru regionalno sodišče deluje kot sodišče prve stopnje. Postopkovna zakona (zakonik o civilnem postopku in zakon o kazenskem postopku) določajta, na katere zadeve se to nanaša, na primer glede na višino zneska v zadevi oziroma glede na to, ali gre za poseben primer ali posebno hudo kaznivo dejanje. Regionalna sodišča imajo senate, skupine ter kazenske, civilne, gospodarske, upravne in delovne oddelke, delujejo pa pod nadzorom predsednika.

Regionalna pritožbena sodišča (*ítélőtáblák*)

Vmesna stopnja med regionalnimi sodišči in vrhovnim sodiščem je pet regionalnih pritožbenih sodišč, ki so bila ustanovljena za zmanjšanje bremena nekdanjega vrhovnega sodišča. Regionalna pritožbena sodišča odločajo o pritožbah zoper odločbe regionalnih sodišč. Regionalna pritožbena sodišča so sodišča tretje stopnje v kazenskih zadevah, v katerih je regionalno sodišče odločalo kot sodišče druge stopnje. Regionalna pritožbena sodišča imajo senate ter kazenski in civilni oddelek, ki delujejo pod nadzorom predsednika.

Vrhovno sodišče Madžarske

Na vrhu sodne hierarhije je vrhovno sodišče, ki ga vodi njegov predsednik. Najpomembnejša naloga tega sodišča je vzpostaviti enotno in dosledno sodno prakso. To nalogo izvaja z izdajanjem tako imenovanih odločb o enotni uporabi zakonodaje, ki so za sodišča zavezujoče in s katerimi zagotavlja načelne smernice.

Vrhovno sodišče:

odloča o pritožbah zoper odločbe regionalnih sodišč ali regionalnih pritožbenih sodišč v zadevah, določenih z zakonom;

odloča o predlogih za revizijo;

izdaja odločbe o enotni uporabi zakonodaje, ki so za sodišča zavezujoče;

analizira sodno prakso v zadevah, ki so bile končane in so postale pravnomočne, ter v tem okviru preiskuje in preučuje sodno prakso sodišč;

objavlja načelne sodne odločbe;

odloča o tem, ali so občinski odloki in nasprotju z drugo zakonodajo in jih je treba razveljaviti;

odloča o tem, ali lokalni organ krši svoje zakonsko določene obveznosti.

Vrhovno sodišče ima senate za odločanje, odločbe o enotni uporabi zakonodaje, lokalne organe in izdajanje načel, kazenske, civilne, upravne in delovne oddelke ter skupine za analizo sodne prakse.

Državni urad za sodstvo (*Országos Bírósági Hivatal*) in državni sodni svet (*Országos Bírói Tanács*)

Predsednik državnega urada za sodstvo opravlja centralizirane naloge, povezane z upravljanjem sodišč, izvršuje vodstvena pooblastila iz poglavja o sodiščih v zakonu o proračunu ter nadzoruje upravne dejavnosti predsednikov regionalnih sodišč in regionalnih pritožbenih sodišč. Državni sodni svet je neodvisni organ, ki ga izvolijo sodniki in je sestavljen izključno iz sodnikov. To je nadzorni odbor za centralizirano upravljanje sodišč. Opravlja nadzorne naloge, poleg tega pa je vključen tudi v upravljanje sodišč.

3. Kontaktni podatki

Országos Bírósági Hivatal

Naslov: 1055 Budapest, Szalay u. 16.

Poštni naslov: 1363 Budapest Pf.: 24.

Telefon: +36 13544100

Telefaks: +36 13124453

E-naslov: obh@obh.birosag.hu

[Spletišče sodišč](#)

I.2 Ustavno sodišče

1. Naloge

Ustavno sodišče (*Alkotmánybíróság*) je glavni organ za varstvo temeljnega zakona. Njegove naloge so varstvo demokratične pravne države, ustavnega reda in pravic, zajamčenih s temeljnim zakonom, varovanje notranje doslednosti pravnega sistema in uveljavljanje načela delitve oblasti.

Ustavno sodišče je leta 1989 ustanovil državni zbor. Osnovna pravila glede nalog in namena ustavnega sodišča so določena v temeljnim zakonu, medtem ko so glavna organizacijska in postopkovna pravila navedena v zakonu o ustavnem sodišču. Podrobna pravila o postopkih ustavnega sodišča so določena v poslovniku.

2. Organizacija

Ustavno sodišče je organ, sestavljen iz 15 članov, ki so izvoljeni za 12 let z dvotretjinsko večino glasov poslancev državnega zbora. Za sodnika ustavnega sodišča je lahko izvoljen posameznik, ki je priznan pravni strokovnjak ali ima najmanj 20 let poklicnih izkušenj na pravnem področju. Predsednika ustavnega sodišča izvoli državni zbor izmed sodnikov ustavnega sodišča za obdobje mandata, ki ga ima kot sodnik ustavnega sodišča.

Ustavno sodišče zaseda na občni seji, v petčlanskem senatu ali v sestavi sodnika posameznika. Odločitve o ustavnosti zakonov in drugih pomembnih zadevah se sprejemajo na občnih sejah.

Urad ustavnega sodišča opravlja organizacijske, operativne in upravne naloge ter naloge v zvezi z odločanjem. Vodi ga generalni sekretar, ki se na predlog predsednika izvoli na občni seji.

3. Pooblastila

Predhodna presoja skladnosti s temeljnim zakonom

Pobudnik zakona, vlada ali predsednik državnega zbora lahko državni zbor pozove, naj sprejeti zakon predloži ustavnemu sodišču v presojo ustavnosti, pri kateri se preveri njegova skladnost s temeljnim zakonom.

Poleg tega mora predsednik republike zakon, ki ga je sprejel parlament, predložiti ustavnemu sodišču, namesto da bi ga podpisal, če meni, da je zakon ali katera od njegovih določb v nasprotju s temeljnim zakonom, da bi sodišče presodilo, ali je v skladu s temeljnim zakonom. Če ustavno sodišče ugotovi, da je zakon, ki se je presojal, v nasprotju s temeljnim zakonom, zakon ne more biti razglašen.

Naknadna presoja skladnosti s temeljnim zakonom (postopek naknadne presoje)

Ta postopek, ki je bil uveden leta 2012, lahko sproži vlada, ena četrtnina poslancev parlamenta, komisar za temeljne pravice, predsednik vrhovnega sodišča ali generalni državni tožilec.

Ustavno sodišče razveljavi vsako sporno določbo, za katero na podlagi tega postopka ugotovi, da je v nasprotju s temeljnim zakonom.

Začetek posamičnega postopka presoje na zahtevo sodnika

Če sodnik, ki obravnava zadevo, meni, da je zakon, ki ga mora uporabiti, v nasprotju s temeljnim zakonom, mora ustavno sodišče pozvati, naj presodi o njem, in začasno ustavi postopek. V zadevi, ki se začne na zahtevo sodnika, lahko ustavno sodišče odloči, da je zakon ali pravna določba v nasprotju s temeljnim zakonom, in razglasi, da se v posamezni zadevi ali celo na splošno ne uporablja.

Ustavne pritožbe

Ustavna pritožba je eno najpomembnejših orodij za varstvo temeljnih pravic. Uporabi se lahko predvsem, če so bile pri izdaji sodne odločbe kršene pritožnikove temeljne pravice, določene s temeljnim zakonom. Do take kršitve lahko pride v sodnem postopku v zadevi, v kateri se uporabi zakon, ki je v nasprotju s temeljnim zakonom, ali če je odločba, izdana o vsebini zadeve, ali katera koli druga odločba, s katero se konča sodni postopek, v nasprotju s temeljnim zakonom. Izjemoma se lahko ustavna pritožba vložijo, če so bile pritožnikove temeljne pravice neposredno kršene, ne da bi bila v zadevi izdana sodna odločba. Ustavno sodišče nato razveljavi zakon ali sodno odločbo, za katero ugotovi, da je v nasprotju s temeljnim zakonom.

Presoja skladnosti z mednarodnimi sporazumi

Na podlagi zakona o ustavnem sodišču lahko ustavno sodišče presoja, ali je madžarski zakon v skladu z mednarodnim sporazumom. Postopek lahko sproži ena četrtnina poslancev parlamenta, vlada, komisar za temeljne pravice, predsednik vrhovnega sodišča, generalni državni tožilec ali sodnik v zvezi z zakonom, ki ga mora uporabiti v zadevi.

Ustavno sodišče lahko v celoti ali delno razveljavi zakon, če ugotovi, da je v nasprotju z mednarodnim sporazumom, ter pozove zakonodajalca, naj v določenem roku sprejme ukrepe za odpravo neskladnosti.

Dodatna pooblastila

Ustavno sodišče na predlog državnega zbora ali njegovega stalnega odbora, predsednika republike ali vlade razloži določbe temeljnega zakona v zvezi s posebnim ustavnim vprašanjem, če je mogoče tako razlago izpeljati neposredno iz temeljnega zakona.

Vsakdo lahko pri ustavnem sodišču vložijo predlog za presojo odločitve državnega zbora o razpisu referendumu ali zavrnitvi razpisa obveznega referendumu. Državni zbor lahko razpusti predstavniško telo lokalnega organa ali manjšinske samouprave, če deluje v nasprotju s temeljnim zakonom. Pred tem ustavno sodišče na pobudo vlade izda mnenje o tej zadevi.

Ustavno sodišče na predlog državnega zbora odloča o odvzemu funkcije predsedniku republike.

Ustavno sodišče lahko odloča o sporih glede pristojnosti med državnimi organi ter med državnimi organi in organi lokalne uprave.

Ustavno sodišče lahko po uradni dolžnosti ugotovi, da je ukrep v nasprotju s temeljnim zakonom zaradi zakonodajne opustitve, pri čemer v takem primeru pozove organ, ki je odgovoren za opustitev, naj to popravi.

4. Kontaktni podatki

Naslov: 1015 Budapest, Donáti u. 35–45.

Poštni naslov: 1535 Budapest, Pf. 773.

Telefon: +36 14883100

[Spletišče ustavnega sodišča](#)

[Facebook stran](#)

II. Državne institucije za varstvo človekovih pravic, varuh človekovih pravic

II.1 Komisar za temeljne pravice (*Az Alapvető Jogok Biztosa*) (državna institucija za človekove pravice po načelih Združenih narodov)

1. Komisar za temeljne pravice

Državni zbor je v skladu s temeljnim zakonom Madžarske sprejel tudi zakon o komisarju za temeljne pravice, s čimer je bil vzpostavljen nov enotni sistem varuha človekovih pravic.

Komisar za temeljne pravice odgovarja le parlamentu. Varuh človekovih pravic ukrepa neodvisno ter izključno na podlagi temeljnega zakona in drugih zakonov. Izvoli se na predlog predsednika republike z dvema tretjinama glasov poslancev državnega zbora za šestletni mandat, vsako leto pa o svojem delu poroča državnemu zboru.

Komisar za temeljne pravice je lahko ponovno izvoljen za še en mandat. Na podlagi zakona o komisarju za temeljne pravice ima komisar dva namestnika, in sicer enega, ki je pristojen za varstvo interesov prihodnjih generacij, in enega, ki je pristojen za varstvo pravic narodnih manjšin na Madžarskem. Komisar, ki ga izvoli državni zbor, predlaga dva namestnika, ki ju prav tako izvoli državni zbor.

2. Postopek in ukrepi

Glavni nalogi varuha človekovih pravic sta preiskovanje zlorab, povezanih s temeljnimi pravicami, in sprejemanje splošnih ali posebnih ukrepov za njihovo odpravo.

Varuh človekovih pravic v okviru, določenem z zakonom, ki ureja njegova pooblastila, sprejema ukrepe, ki so po njegovem mnenju ustrezni in lahko vključujejo:

priporočilo za odpravo zlorabe, povezane s temeljnimi pravicami, ki je naslovljeno na nadzorni organ organa, ki je povzročil zlorabo;

postopek za odpravo zlorabe, uveden pri vodji zadevnega organa;

predlog za postopek pri ustavnem sodišču;

predlog za presojo združljivosti občinskega odloka z drugo zakonodajo pri vrhovnem sodišču;

prek generalnega državnega tožilca predlog za ukrep, ki ga mora sprejeti državno tožilstvo;

predlog za začetek postopka za uveljavljanje odgovornosti osebe pri pristojnem organu, če varuh človekovih pravic ugotovi resen sum, da je bil storjen prekršek ali disciplinski prekršek; če je prekršek kaznivo dejanje, je treba začeti postopek;

predlog, naj organ, pooblaščen za sprejemanje zakonodaje ali izdajanje pravnih instrumentov državne uprave, spremeni, razveljavi ali objavi zakonodajo ali pravni instrument državne uprave;

kot končni ukrep predložitev zadeve državnemu zboru v okviru letnega poročila.

Vsakdo, ki meni, da so bile zaradi dejanj ali opustitev organa njegove temeljne pravice kršene ali neposredno ogrožene, lahko vloži pritožbo pri komisarju za temeljne pravice, če je izčrpal vsa razpoložljiva upravna sredstva – razen sodnega nadzora upravnih odločb – ali pravna sredstva niso na voljo.

Komisar za temeljne pravice in njegova namestnika spremljajo uresničevanje pravic narodnih manjšin na Madžarskem in uveljavljanje interesov prihodnjih generacij.

Komisar za temeljne pravice ne more preiskovati dejavnosti državnega zbora, predsednika republike, ustavnega sodišča, državnega revizijskega urada Madžarske ali državnega tožilstva, razen dejavnosti preiskovalnega organa državnega tožilstva.

Komisar ne more ukrepati, če:

je od objave dokončne upravne odločbe v zadevi, ki je predmet pritožbe, preteklo več kot eno leto;

se je postopek začel pred 23. oktobrom 1989;

je bil uveden sodni postopek za presojo upravne odločbe ali je bila že izdana pravnomočna sodna odločba;

oseba, ki je vložila pritožbo, ni razkrila svoje identitete, preiskave pa brez teh podatkov ni mogoče izvesti.

Nihče ne sme biti diskriminiran, ker se je obrnil na komisarja za temeljne pravice.

Pritožba se lahko vloži:

elektronsko: v rubriki „*Ügyet szereztnék inditan*“ (Želim vložiti pritožbo) v meniju na spletišču www.ajbh.hu ali z „*Intelligens úrlap*“ (inteligentni obrazec), ki je na voljo na spletišču;

po elektronski pošti: panasz@ajbh.hu;

osebno v službi za pritožbe pri uradu komisarja za temeljne pravice (Budapest V. ker., Nádor u. 22.) po predhodni najavi;

po pošti: Alapvető Jogok Biztosának Hivatala (urad komisarja za temeljne pravice), 1387 Budapest Pf. 40.

Vložitev pritožbe in postopek, ki ga vodi komisar, sta brezplačna. Pritožbi je treba priložiti kopijo vseh do tedaj izdelanih dokumentov v zadevi in dokumentov, potrebnih za njeno presojo.

3. Razkritja v javnem interesu

Na podlagi zakona o pritožbah in razkritjih v javnem interesu se lahko od 1. januarja 2014 razkritja v javnem interesu opravijo tudi prek zaščitenega elektronskega sistema, ki ga upravlja komisar za temeljne pravice. Z razkritji v javnem interesu se opozori na okoliščine, katerih poprava ali odprava je v korist skupnosti ali družbe kot celote. Razkritje v javnem interesu lahko vključuje tudi priporočilo.

Vloge za razkritja v javnem interesu se lahko vložijo:

elektronsko prek zaščitenega elektronskega sistema (<https://www.ajbh.hu/kozerdeku-bejelentes-benyujtasa>) ali

osebno v službi za pritožbe pri uradu komisarja za temeljne pravice (Budapest V. ker., Nádor u. 22.) po predhodni najavi.

4. Državni preventivni mehanizem OPCAT

Komisar za temeljne pravice od 1. januarja 2015 osebno ali prek svojega osebja deluje kot državni preventivni mehanizem na Madžarskem po Opcijskem protokolu h Konvenciji ZN proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (OPCAT). Med nalogami državnega preventivnega mehanizma so:

inšpekcijski pregledi krajev izvrševanja odvzema prostosti, ki se izvajajo preventivno in na podlagi prijav;

razgovori z osebami, ki jim je odvzeta prostost;

preučitev dokumentacije;

pošiljanje povratnih informacij;

posvetovanje z organi;

oblikovanje priporočil;

priprava poročil.

5. Kontaktni podatki

Naslov: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Poštni naslov: 1387 Budapest Pf. 40.

Telefon: +36 14757100

Telefaks: +36 12691615

E-naslov: panasz@ajbh.hu

Spletišče: <http://www.ajbh.hu/hu>

II.2 Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

II.2.1 Madžarski nacionalni organ za varstvo podatkov in svobodo obveščanja

1. Naloge in organizacija

Pravica do varstva osebnih podatkov in pravica do razkritja informacij v javnem interesu sta temeljni ustavni pravici. Člen VI temeljnega zakona Madžarske določa:

- (1) Vsakdo ima pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja, stanovanja, komunikacij in ugleda.
- (2) Vsakdo ima pravico do varstva osebnih podatkov ter dostopa do informacij v javnem interesu in njihovega razširjanja.
- (3) Uresničevanje pravice do varstva osebnih podatkov in pravice do dostopa podatkov v javnem interesu nadzoruje neodvisni organ, ustanovljen s sistemskim zakonom.

Madžarski nacionalni organ za varstvo podatkov in svobodo obveščanja (*Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság – NAIH*) je nadomestil pooblaščenca za varstvo podatkov, ki je deloval med letoma 1995 in 2011. Organ NAIH od 1. januarja 2012 pomaga pri uveljavljanju pravic do obveščeniosti z dodatnimi regulativnimi sredstvi (kot so denarne kazni v zvezi z varstvom podatkov).

Vsebina teh pravic, obveznosti upravljavcev podatkov ter organizacija in postopki organa NAIH so določeni v zakonu o informacijah (zakon CXII iz leta 2011 o pravici do samoodločanja glede informacij in svobodi obveščanja), podrobne zahteve glede posebnih postopkov obdelave podatkov pa so vključene v drugo ustrezno zakonodajo (npr. zakon o policiji in zakon o javnem izobraževanju). V skladu s členom 1 zakona o informacijah je namen zakona zaščititi zasebne sfere fizičnih oseb in zagotoviti preglednost javnih zadev.

Organ NAIH je neodvisen, samostojen vladni organ, katerega predsednika na predlog predsednika vlade za devet let imenuje predsednik republike. Sestavlja ga več oddelkov.

2. Pooblastila

Glavna naloga organa NAIH je izvajati preiskave v zadevah, ki se nanašajo na varstvo podatkov in svobodo obveščanja ter se začnejo na podlagi prijav in pritožb (vloženih prek spleta, pisno ali osebno), ter voditi upravne postopke za varstvo podatkov po uradni dolžnosti (če domnevna kršitev zadeva veliko ljudi, ali lahko zelo škoduje interesom, ali povzroči precejšnjo škodo).

Poleg tega lahko organ vodi upravne postopke po uradni dolžnosti za nadzor nad zaupnimi podatki, sodišču predloži zadeve v zvezi s kršitvami, povezanimi z informacijami v javnem interesu ali informacijami, ki so javne zaradi javnega interesa, in posreduje v sodnih tožbah. Prav tako vodi register o varstvu podatkov.

Pooblastila organa vključujejo tudi izdajanje mnenj o zadevni zakonodaji, zastopanje Madžarske v skupnih odborih EU za varstvo podatkov in izvajanje revizij za varstvo podatkov na zahtevo upravljavca podatkov in proti plačilu pristojbine.

3. Kontaktni podatki

Naslov: 1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 22/C.

Poštni naslov: 1530 Budapest, Pf.: 5.

Telefon: +36 13911400

E-naslov: ugyfelszolgalat@naih.hu

Spletišče: <http://www.naih.hu/>

II.2.2 Organ za enako obravnavanje

1. Naloge in organizacija

Na podlagi zakona o enakem obravnavanju in spodbujanju enakih možnosti uveljavljanje zahteve po enakem obravnavanju na Madžarskem nadzoruje organ za enako obravnavanje (*Egyenlő Bánásmód Hatóság*), ki je pristojen za celotno državo. Je samostojen in neodvisen vladni organ, podrejen le zakonom. Ne smejo se mu dajati navodila, prav tako se nanj ne sme neupravičeno vplivati, svoje naloge pa opravlja ločeno od drugih organov. Naloge se mu lahko dodelijo le z zakonom. Vodi ga predsednik, ki ga na predlog predsednika vlade za devet let imenuje predsednik republike.

Najpomembnejša naloga in glavna dejavnost organa je preiskovanje pritožb in prijav, ki jih prejme v zvezi z diskriminacijo. Pri delu mu pomaga mreža referentov za enako obravnavanje, ki pokriva celotno državo.

V skladu z zakonom kršitev zahteve po enakem obravnavanju pomeni diskriminacijo osebe na podlagi resnične ali zaznane zaščitene lastnosti.

V skladu z zakonom so zaščitene lastnosti:

- spol;
- rasa;
- barva kože;
- državljanstvo;
- etnična pripadnost;
- materni jezik;
- invalidnost;
- zdravstveno stanje;
- versko ali filozofsko prepričanje;
- politično ali drugo mnenje;
- družinski status;
- materinstvo (nosečnost) ali očetovstvo;
- spolna usmerjenost;
- spolna identiteta;
- starost;
- socialni izvor;
- premoženje;
- zaposlitev s krajšim delovnim časom, ali zaposlitev za določen čas, ali navidezno delovno razmerje;
- članstvo v združenju za zastopanje interesov;
- drug status, lastnost ali značilnost.

V skladu z razlago prava s strani organa se lahko v kategoriji „drug status“ kot zaščitene lastnosti upoštevajo lastnosti in značilnosti, ki sicer niso navedene v zakonu, vendar so podobne narave.

Organ preiskuje kršitve, ki prizadenejo osebe ali skupine, katerih zaščitene lastnosti so z zakonom opredeljene zelo široko. Običajno ukrepa na zahtevo osebe ali oseb, ki so bile žrtve diskriminacije, v primeru kršitve ali nevarnosti kršitve, ki je/bi vplivala na skupino z zaščitnimi lastnostmi, pa lahko postopek pri organu začnejo tudi organizacije civilne družbe ali reprezentativna združenja. Organ lahko ukrepa po uradni dolžnosti zoper madžarsko državo, lokalne

uprave in manjšinske samouprave, njihove organe, organizacije, ki delujejo v funkciji javnih organov, madžarske obrambne sile in organe kazenskega pregona. Najobičajnejša področja preiskav organa so zaposlovanje, socialna varnost, zdravstveno varstvo, stanovanje, izobraževanje ter zagotavljanje blaga in storitev.

2. Pooblastila

Organ izvaja preiskave v okviru upravnega postopka. Med postopkom se uporabljajo posebna pravila za pridobivanje dokazov. Oškodovanec (pritožnik) mora dokazati, da je bil postavljen v slabši položaj in da je v času kršitve dejansko imel – ali je kršitelj domneval, da ima – zaščiteno lastnost, opredeljeno z zakonom. Če pritožnik izpolni obveznost predložitve takih dokazov, mora druga stranka (stranka v postopku) dokazati, da okoliščine, podprte z dokazi, ki jih je predložil oškodovanec, niso nastale, ali da je ravnala v skladu z zahtevo po enakem obravnavanju, ali da ji v danem pravnem razmerju ni bilo treba ravnati v skladu z njo.

Organ si pred izdajo odločbe vedno prizadeva za poravnavo med strankama, in če mu to uspe, odobri poravnavo. Če stranki ne dosežeta poravnave, organ izda odločbo o vsebini zadeve na podlagi preiskave, ki jo je opravil. Če ugotovi, da je bila zahteva po enakem obravnavanju kršena, lahko kot kazen odredi odpravo nezakonitih okoliščin, prepove nezakonito ravnanje v prihodnosti, odredi javno razkritje svoje končne odločbe o ugotovitvi kršitve, naloži denarno kazen v višini od 50 000 HUF do 6 milijonov HUF ter uporabi druge pravne posledice, določene v posebni zakonodaji. Zoper odločbo organa se ni mogoče pritožiti po upravni poti, lahko pa jo v okviru upravnega spora preizkusi upravno in delovno sodišče.

Poleg preiskovanja posebnih primerov diskriminacije ima organ še številne druge naloge, opredeljene z zakonom. Med njimi so na primer zagotavljanje informacij in pomoči prizadetim osebam za ukrepanje zoper kršitve enakega obravnavanja, izdajanje mnenj o osnutkih zakonodaje o enakem obravnavanju, predlaganje zakonodaje o enakem obravnavanju, obveščanje javnosti in državnega zbora o stanju izvrševanja enakega obravnavanja, sodelovanje z organizacijami civilne družbe in mednarodnimi organizacijami itd.

Organ je član Evropske mreže organov za enakost (Equinet), ki združuje več kot 40 članskih organizacij iz 33 evropskih držav, ki v svojih državah delujejo kot nacionalni organi za enako obravnavanje. Osebe organa je vključeno v delo tematskih delovnih skupin mreže Equinet ter sodeluje na usposabljanjih in seminarjih, organiziranih večkrat na leto, da bi se sproti seznanjalo z najnovejšimi dosežki v mednarodnem razvoju prava o enakem obravnavanju in si izmenjavalo izkušnje s predstavniki evropskih organizacij, ki izvajajo podobne naloge kot organ.

V okviru mednarodnih odnosov organ redno sodeluje pri dogodkih in tematskih projektih Agencije Evropske unije za temeljne pravice (FRA) in Evropske komisije za boj proti rasizmu in nestrpnosti (ECRI) pri Svetu Evrope.

Podrobne informacije o organu so na voljo na njegovem spletišču.

3. Kontaktni podatki

Sedež: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39/B

Telefon: +36 17952975

Telefaks: +36 17950760

Spletišče: <http://www.egyenlobanasmod.hu/>

II.2.3 Neodvisni odbor za pritožbe zoper policijo

1. Naloge in organizacija

Državni zbor se je leta 2008 odločil ustanoviti neodvisni odbor za pritožbe zoper policijo (*Független Rendészeti Panasztestület*) kot posebno institucijo za pritožbe zoper policijske postopke. To institucijo sestavljajo člani, ki jih za šest let izvoli državni zbor. Člani so diplomirani pravniki, niso vezani na nikogaršnja navodila, podlaga za njihov poslovnik pa je določena v zakonu.

Pravni okvir dela odbora je določen predvsem z zakonom o policiji. Namen odbora je preiskovati pritožbene postopke v okviru policije, vendar neodvisno od hierarhičnih razmerij in z vidika varstva temeljnih pravic. Odbor torej dejavnosti policije ne presoja na splošno in abstraktno, ampak na podlagi konkretnih pritožb v posameznih primerih.

2. Pooblastila in postopek

Kdo lahko vloži pritožbo, kdaj in kako?

Pritožbo lahko ne glede na svoje državljanstvo vloži vsaka oseba,:

zoper katero je bil izveden policijski ukrep ali na katero je ta vplival;

za katero policija ni sprejela potrebnih ukrepov;

proti kateri je policija uporabila prisilne ukrepe in ki meni, da je policija s tem omejila njene temeljne pravice ali kršila človekove pravice.

Pritožba se lahko vloži osebno, prek pooblaščenca ali pravnega zastopnika (v primeru mladoletne osebe ali osebe, ki ni opravilno sposobna, prek zakonitega zastopnika). Vložiti jo je treba v 20 dneh od policijskega ukrepa, opustitve ukrepanja ali prisilnega ukrepa, ali če se je pritožnik s tem seznanil šele pozneje, v 20 dneh od dneva seznanitve. Pritožba se lahko vloži po pošti (v tem primeru mora pritožnik osebno podpisati pritožbo), telefaksu ali elektronski pošti prek spletišča odbora ali osebno v uradnih urah odbora (po predhodni telefonski najavi).

Če pritožniku zaradi objektivne ovire pritožbe ni uspelo vložiti v roku, se mu lahko zamuda opraviči, če zanjo navede upravičen razlog (na primer dolgotrajno bolnišnično zdravljenje).

Oseba, ki je zamudila 20-dnevni rok, vendar od dogodka (ali seznanitve z njim) še ni preteklo 30 dni, se lahko pritoži pri vodji policijskega organa (vodji policije ali policijskem komisarju), katerega policisti so uporabili ukrepe, ki so predmet pritožbe, in še vedno ukrepa do določenega roka. V takem primeru pritožbeni postopek vodi komandir policijske postaje.

Kaj preuči odbor?

Obveznost izpolnjevanja policijskih nalog in navodil, kršitve takih nalog in navodil ali njihovo neizpolnjevanje ali neupoštevanje (zlasti: obveznost ukrepanja, sorazmernost, določljivost, obveznost zagotovitve pomoči itd.);

policijske ukrepe ali opustitve policijskih ukrepov, njihovo zakonitost (zlasti: preverjanje identitete, preglede oblačil, prtljage in vozil, prijetja, privedbe na zasiljanje, policijske postopke v zvezi s tujci, ukrepe v zasebnih stanovanjih, ukrepe za izvrševanje prometne zakonodaje itd.);

uporabo in zakonitost prisilnih sredstev (zlasti: uporabo fizične sile, lisic, kemičnih sredstev, paralizatorjev, gumijevk, cestnih blokad, strelnega orožja, prisilnih sredstev proti množici, razgona množice itd.).

Kdaj odbor ne sme začeti postopka ali izvesti vsebinske preiskave zadeve?

V skladu z zakonom odbor nima pooblastila in torej nima pravice, da:

oceni splošne pripombe, pripombe, namenjene izboljšanju, ali kritične pripombe ali razkritja v javnem interesu;

razišče prekrške ali zniža ali preklične naložene upravne denarne kazni;

oceni zakonitost dejanj, izvedenih v kazenskem postopku;

dodeli odškodnino;

ugotavlja kazensko, upravno ali disciplinsko odgovornost policistov, ki so ukrepali;

presoja zakonitost odločb, izdanih v upravnem ali kazenskem postopku.

Poleg tega mora pritožnik, če je do spornega dejanja policije prišlo v okviru postopka v teku, na primer kazenskega ali upravnega postopka, uporabiti pravna sredstva, ki so mu na voljo, in uveljavljati svoje ugovore v navedenem postopku v teku, razen če pritožnik ugovarja načinu, kako je bilo izvedeno procesno dejanje (na primer tonu glasu pri zaslišanju prič ali načinu preiskave hiše) – v takem primeru ima odbor prav tako pravico opraviti preiskavo.

Kaj morate vedeti o postopku?

Pritožnik, ki želi, da se njegov primer razišče, lahko zadevo prijavi vodji policijskega organa, ki je izvedel sporni ukrep, ali odboru. Pritožnik lahko torej za preučitev pritožbe izbere bodisi organ v organizacijski strukturi policije (vodjo organa, ki je izvedel ukrep) bodisi neodvisni organ zunaj policije (odbor). Namen te določbe je zagotoviti medsebojno ločevanje teh dveh postopkov, obenem pa dovoljuje, da se naenkrat izvede le eden od njiju, in sicer tisti, ki ga izbere pritožnik.

Poleg tega ima odbor pravico do poizvedb o vseh pritožbah, vloženi pri policiji, in če se seznanj z zadevo, v kateri so izpolnjeni pogoji za njegovo posredovanje, o tem obvesti pritožnika in policijski organ, ki obravnava zadevo. Pritožnik lahko v osmih dneh od prejema obvestila zahteva, naj policijski organ oceni pritožbo po preučitvi, ki jo je opravil odbor. Policijski organ, ki obravnava zadevo, mora po prejetju obvestila odbora svoj postopek ustaviti. To predložitev lahko opravijo sami pritožniki med pritožbenim postopkom zoper policijo, dokler ni izdana dokončna upravna odločba; če so izpolnjeni pogoji za predložitev, se obravnava pritožbe nadaljuje v okviru postopka odbora.

Odbor si pri preučitvi vsebine pritožbe prizadeva ugotoviti, ali so bili policijski ukrepi, opisani v pritožbi, izvedeni v skladu s pravili, nujni, utemeljeni in sorazmerni ter ali so bile z njimi kršene pritožnikove temeljne pravice.

Če pri tem ugotovi, da so bile pritožnikove temeljne pravice kršene, mora oceniti tudi, kako resna je kršitev glede na vse okoliščine primera. Če odbor ugotovi: da kršitve ni bilo (ker so bile na primer pritožnikove temeljne pravice omejene zakonito), ali

da kršitve temeljne pravice ni mogoče ugotoviti zaradi protislovij med predloženimi elementi, ki jih na podlagi razpoložljivih dokumentov ni mogoče rešiti, ali da je temeljna pravica bila kršena, vendar je bila kršitev nepomembna,

odbor pošlje svojo oceno vodji pristojnega policijskega organa, ta pa sprejme odločbo v pritožbenem postopku na podlagi uradnih pravil, ki veljajo za policijo, in ob upoštevanju pravnega stališča, predstavljenega v oceni odbora. Pritožnik se lahko zoper to odločbo pritoži v skladu z zakonom o splošnih pravilih o upravnih postopkih in službah, ki med drugim ponuja možnost sodnega nadzora odločbe. Pritožniki lahko vnaprej ugovarjajo temu, da odbor pritožbeni postopek preda pristojnemu policijskemu organu, če na primer menijo, da bo ta pristranski, ali se bojijo morebitnih posledic. V takem primeru mora odbor ustaviti postopek, ker ga zaradi pritožnikovega ugovora ni bilo mogoče predložiti nikomur.

Če odbor ugotovi resno kršitev temeljnih pravic, pošlje svojo oceno – odvisno od zadevnega organa – glavnemu komisarju madžarske državne policije, generalnemu direktorju organa, pristojnega za preprečevanje notranjega kriminala in odkrivanje kriminala ali generalnemu direktorju organa za boj proti terorizmu, ta pa nato na podlagi veljavnih pravil in ob upoštevanju pravnega stališča, predstavljenega v oceni odbora, sprejmejo odločitev o pritožbi. Če se odločitev organa, ki obravnava zadevo, razlikuje od ocene odbora, mora organ navesti razloge, na katerih temelji njegova odločitev. Seveda se je mogoče zoper tako izdano policijsko odločbo tudi pritožiti pri sodišču. V takem sodnem postopku se lahko uporabi ocena odbora.

Dodatna podrobna pravila o delu odbora so v njegovem poslovniku, ki je na voljo na njegovem spletišču.

3. Kontaktni podatki

Poštni naslov: H-1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

Telefon: +36 14416501

Telefaks: +36 14416502

E-naslov: info@repate.hu

Spletišče: <https://www.repate.hu/index.php?lang=hu>

III. Drugo

III.1 Madžarsko državno tožilstvo

1. Organizacija državnega tožilstva

Državno tožilstvo Madžarske je neodvisna ustavna organizacija, vezana le na zakon.

Državno tožilstvo vodi in upravlja generalni državni tožilec, ki ga izmed državnih tožilcev za devetletni mandat izvoli državni zbor, kateremu torej odgovarja na podlagi javnega prava. Generalni državni tožilec mora vsako leto poročati o delovanju državnega tožilstva.

Organi državnega tožilstva na Madžarskem so:

urad generalnega državnega tožilca;

pritožbena glavna državna tožilstva;

glavna državna tožilstva;

okrajna državna tožilstva.

Za izvajanje tožilskih preiskav in drugih nalog državnega tožilstva se lahko v utemeljenih primerih ustanovi neodvisno glavno državno tožilstvo ali državno tožilstvo z okrajnimi pooblastili.

Pod vodstvom urada generalnega državnega tožilca deluje pet pritožbenih glavnih državnih tožilstev in 21 glavnih državnih tožilstev (eno v glavnem mestu, 19 županijskih in eno osrednje preiskovalno). Glavna državna tožilstva – razen osrednjega preiskovalnega glavnega državnega tožilstva – so organizacijsko v bistvu razdeljena na dejavnosti s področja kazenskega prava in dejavnosti s področja javnega prava.

Okrajna tožilstva in tožilstva z okrajnimi pooblastili, ki jih usmerjajo glavno državno tožilstvo v glavnem mestu in županijska glavna državna tožilstva, obravnavajo zadeve, ki z zakonodajo ali navodili generalnega državnega tožilca niso dodeljena drugemu tožilstvu, in opravljajo naloge v zvezi s tožilskimi preiskavami.

Del organizacije državnega tožilstva je znanstveno-raziskovalni inštitut državnega tožilstva, tj. nacionalni inštitut za kriminologijo (*Országos Kriminológiai Intézet*), ki pa ni organ pregona. Razvija teorijo in prakso na področju raziskav kriminala, kriminologije in kazenskopravne znanosti.

2. Glavne naloge državnega tožilstva

Generalni državni tožilec in državno tožilstvo sta samostojna in sta v svoji vlogi posredovanja pri izvajanju sodne oblasti edina izvršitelja pravice države do kaznovanja. Državno tožilstvo preganja kazniva dejanja, ukrepa zoper druga nezakonita dejanja in opustitve ter spodbuja preprečevanje kriminala.

Generalni državni tožilec in državno tožilstvo:

uresničujeta pravice v zvezi s preiskavami, kot so opredeljene z zakonom;

zastopata državno tožilstvo v sodnih postopkih;

nadzorujeta zakonitost delovanja zapornih služb;

kot varuha javnega interesa uresničujeta dodatna zakonsko opredeljena pooblastila in pristojnosti.

Državno tožilstvo:

preiskuje zadeve, opredeljene v zakonu o kazenskem postopku (preiskave državnega tožilstva);

nadzoruje zakonitost poteka neodvisnih preiskav, ki jih izvaja preiskovalni organ (nadzor nad preiskavami);

uresničuje druge zakonsko opredeljene pravice v zvezi s preiskavami;

kot državni tožilec izvaja pooblastilo, podeljeno javnim organom, da vložijo obtožnico; zastopa tožilstvo v sodnih postopkih in uveljavlja pravice do pritožbe, podeljene z zakonom o kazenskem postopku;

izvaja pravni nadzor nad skladnostjo s kaznimi, sekundarnimi kaznimi, ukrepi, prisilnimi ukrepi za odvzem ali omejitve prostosti in nadaljnji ukrepi ter nad skladnostjo z zakonom o vodenju zbirk podatkov o kaznivih dejanjih, prekrških in iskanih osebah ter odločitvah o centralni zavrnitvi dostopa do elektronskih podatkov; sodeluje tudi v postopkih, ki jih vodijo sodniki, ki izrekajo kazni;

prispeva k pravilni uporabi prava v sodnih postopkih (vključenost državnega tožilca v sodni postopek in nepravdni postopek pred civilnim, delovnim, upravnim in gospodarskim sodiščem);

spodbuja organe, ki delujejo v funkciji javnih organov ali vodijo zunajsodne spore, naj upoštevajo zakone;

posebno pozornost namenja pregonu kaznivih dejanj, ki ji storijo otroci ali so storjena zoper otroke, ter spoštovanju posebnih pravil o upravnih in kazenskih postopkih zoper mladoletnike; v primerih, določenih z zakonom, sodeluje pri uveljavljanju pravic otrok in začne postopke za sprejetje potrebnih ukrepov za varstvo otrok;

izpolnjuje naloge, ki izhajajo iz mednarodnih sporazumov, zlasti v zvezi z zagotavljanjem pravne pomoči in prošnjami zanjo;

izpolnjuje naloge Madžarske, povezane z njenim sodelovanjem v Eurojustu;

zagotavlja zastopanje v tožbah, vloženih za povračilo škode, povzročene zaradi kršitev v okviru njegovih dejavnosti.

Državno tožilstvo si za zaščito javnega interesa prizadeva zagotoviti, da vsi spoštujejo zakonodajo. Pri kršitvah zakonov ukrepa v interesu zakonitosti, kar stori v primerih, določenih v zakonu, in na način, določen v zakonu. Razen če ni z zakonom določeno drugače, mora državno tožilstvo ukrepati, če organ, ki mora ustaviti kršitev zakona, ne sprejme potrebnih ukrepov, čeprav mora to storiti na podlagi temeljnega zakona, drugega zakona ali drugega zakonodajnega akta ali pravnega instrumenta državne uprave, ali če je za ustavitev kršitve pravice, ki izhaja iz kršitve zakona, potrebno takojšnje ukrepanje tožilca.

Pooblastila in pristojnosti v javnem interesu, ki niso povezani s kazenskim postopkom in ki jih državno tožilstvo izvaja z namenom prispevanja k izvajanju sodne oblasti, so določeni v posebni zakonodaji. Državni tožilec izvaja ta pooblastila predvsem tako, da začne sodni postopek in nepravdni postopek, pa tudi tako, da začne postopek pri upravnih organih in vloži pritožbo.

3. Kontaktni podatki

Generalni državni tožilec: Dr. Péter Polt

Sedež: 1055 Budapešt, Markó u. 16.

Poštni naslov: 1372 Budapešt, Pf. 438.

Telefon: +36 13545500

E-naslov: info@mku.hu

Spletišče: <http://mklu.hu/>

III.2 Podpora žrtvam

Služba za podporo žrtvam (*Áldozatsegítő Szolgálat*) zagotavlja pomoč predvsem žrtvam, ki so bile prizadete, zlasti fizično ali psihično (psihološka travma, šok), ali so utrpeli izgubo kot neposredno posledico kaznivega dejanja zoper telo ali kaznivega dejanja zoper premoženje. Država oceni potrebe žrtev in jim zagotovi ustrezno prilagojene storitve.

1. Postopek

Storitve podpore žrtvam zagotavljajo posebne organizacijske enote v (županijskem) vladnem uradu glavnega mesta. Žrtve lahko za pomoč pri uveljavljanju svojih zahtevkov zaprosijo katero koli službo za podporo žrtvam, pri kateri lahko vložijo prošnjo za takojšnjo finančno pomoč, potrditev statusa žrtve in odškodnino ([PDF](#)).

Prošnje za takojšnjo finančno pomoč, potrditev statusa žrtve ali odškodnino je treba vložiti na ustreznih obrazcih ([obrazec prošnje](#), [vloga za potrditev statusa žrtve](#)). Služba za podporo žrtvam zagotavlja pomoč pri izpolnjevanju obrazcev.

Postopki za podporo žrtvam so brezplačni.

Prošnje za takojšnjo finančno pomoč se lahko vložijo v petih dneh od kaznivega dejanja zoper telo ali kaznivega dejanja zoper premoženje. Odškodninski zahtevki se lahko vložijo v treh mesecih od dneva, ko je bilo storjeno kaznivo dejanje, razen v izjemnih primerih na podlagi zakona o podpori žrtvam kaznivih dejanj in državni odškodnini.

Pritožbe zoper odločbe služb za podporo žrtvam je treba v 15 dneh vložiti pri službi za podporo žrtvam, vendar jih nasloviti na urad za pravosodje.

2. Storitve

V skladu z zakonom se zagotavljajo naslednje storitve:

pomoč pri sestavljanju zahtevkov: služba za podporo žrtvam pomaga žrtvam pri uveljavljanju njihovih temeljnih pravic na način in v obsegu, ki ustreza njihovim potrebam, kar pomeni, da jim svetuje glede njihovih pravic in obveznosti v kazenskem in upravnem postopku, pogojev za dostop do zdravstvenega varstva, zdravstvenega zavarovanja, socialnih prejemkov in druge državne podpore ter jim zagotavlja informacije, pravne nasvete, čustveno podporo in drugo praktično pomoč v tem okviru;

takojšnja finančna pomoč, ki se lahko v okviru kazenskega postopka v teku odobri v višini, določeni v zakonu, za stanovanje, oblačila, potne stroške in hrano ter za zdravstvene in pogrebne stroške, če žrtev teh stroškov ne more plačati zaradi kaznivega dejanja zoper telo ali kaznivega dejanja zoper premoženje; potrditev statusa žrtve: služba za podporo žrtvam v okviru kazenskega postopka v teku potrdi status stranke kot žrtve z uradnim potrdilom na podlagi policijskih dokumentov; žrtev lahko potrdilo uporabi za upravne in druge postopke, na primer za pridobitev dokumentov ali dostop do pravne pomoči itd.;

pomoč pričam: priče, vabljeni na sodno obravnavo, lahko za ustrezne nasvete prosijo sodnega uradnika za pomoč pričam; sodni uradnik za pomoč pričam je uradnik, ki pričam svetuje v zvezi s pričanjem, kot je določeno v zadevni zakonodaji, da bi jim olajšal nastop na sodišču;

varne hiše: država po potrebi zagotovi nastanitev v varni hiši osebam z madžarskim državljanstvom ali osebam, ki imajo pravico do prostega gibanja in prebivanja na Madžarskem ter so bile opredeljene kot žrtve trgovine z ljudmi, ne glede na to, ali se je začel kazenski postopek;

državna odškodnina: sorodniki osebe, ubite pri nasilnem kaznivem dejanju zoper osebo, ali osebe, ki je bila pri takem kaznivem dejanju hudo poškodovana, lahko zaprosijo za državno odškodnino v obliki enkratnega plačila ali mesečnega nadomestila, če so v stiski, kot je opredeljeno v zakonu.

3. Kontaktni podatki

Brezplačna telefonska številka za podporo žrtvam za klice iz omrežij na Madžarskem, na voljo 24 ur na dan vse dni v tednu:

+36 180225225

[Službe za podporo žrtvam](#)

Dodatne podrobne informacije o [podpori žrtvam](#).

III.3 Pravna pomoč

V skladu z zakonom o pravni pomoči je glavni cilj službe za pravno pomoč (*Jogi Segítségnyújtó Szolgálat*), da v okviru nekaterih meja in v določeni obliki zagotavlja strokovno pravno pomoč osebam s socialnimi potrebami pri uveljavljanju njihovih pravic in reševanju njihovih pravnih sporov.

1. Postopek

Prošnja za pravno pomoč se lahko vloži osebno ali po pošti ([Pravna pomoč – kontaktni podatki](#)) pri organizacijski enoti (regionalnemu uradu), pristojni za pravno pomoč pri pristojnem županijskem vladnem uradu (vladnem uradu glavnega mesta) v vložnikovem kraju stalnega ali običajnega prebivališča, ali če tega ni, na naslovu za korespondenco ali delovnem mestu, pri čemer je treba izpolniti in podpisati obrazec (<http://igazsaguyihivatal.gov.hu/dokumentumok-jogi-segitsegnyujtas>) ter priložiti ustrezne priloge. Vložitev prošnje je brezplačna.

Ko regionalni urad izda (dokončno) odločbo o odobritvi, lahko zadevna oseba začne uporabljati storitve katerega koli odvetnika po uradni dolžnosti (odvetnikov, odvetniških pisarn, organizacij civilne družbe), vključenega na seznam odvetnikov po uradni dolžnosti, ki ga vodi urad za pravosodje (<http://www.kimisz.gov.hu/alaptev/nepugyvedje/nevjegyzeke>).

Pritožbe zoper odločbe službe za pravno pomoč je treba v 15 dneh vložiti pri regionalnem uradu, nasloviti pa na urad za pravosodje.

2. Osnovne oblike pravne pomoči

A. Podpora za zunajsodne postopke

če se sodni postopek za rešitev spora še ni začel;

svetovanje in/ali priprava osnutkov dokumentov;

ne daje pravice do zastopanja; odvetnik po uradni dolžnosti ne more delovati v imenu stranke ali namesto nje.

B. Podpora za sodni postopek

če se zadeva že obravnava;

zagotavlja zastopanje;

ni je mogoče odobriti osebi, ki je storila kaznivo dejanje ali prekršek;

žrtvi se lahko zagotovi pravica do pravnega zastopanja od faz preiskave in pregona v kazenskem postopku.

C. Služba v preprostih zadevah zagotovi kratke ustne nasvete brez preverjanja finančnih zmožnosti stranke.

3. Pogoji za upravičenost

A. V civilnih sodnih postopkih in nepravdnih postopkih:

država krije nagrade odvetnika po uradni dolžnosti/pravnega zastopnika ali plača predujem za plačilo pravnih storitev za eno leto, če dohodki in premoženjsko stanje stranke izpolnjujejo merila, določena z zakonom;

država plača predujem za plačilo pravnih storitev za stranko, za katero je služba za podporo žrtvam v ločenem postopku ugotovila, da je žrtev kaznivega dejanja, ter ki izpolnjuje zakonsko opredeljene pogoje v zvezi z dohodkom in premoženjem.

B. V kazenskih postopkih:

država plača predujem za nagrade odvetnika po uradni dolžnosti/pravnega zastopnika za eno leto, če dohodki in premoženjsko stanje stranke izpolnjujejo merila, določena z zakonom;

država plača predujem za plačilo pravnih storitev za stranko, za katero je služba za podporo žrtvam v ločenem postopku ugotovila, da je žrtev kaznivega dejanja, ter ki izpolnjuje zakonsko opredeljena merila v zvezi z dohodkom in premoženjem.

C. Skupna pravila

Stranke morajo predložiti dokazila o svojem dohodku in dohodku oseb, s katerimi živijo v skupnem gospodinjstvu, in sicer z dokumenti, določenimi v zakonu o pravni pomoči.

V zakonu so določeni primeri, v katerih podpore ni mogoče odobriti, na primer pri sestavljanju pogodb, razen če stranki, ki sklepa pogodbo, skupaj zaprosita za podporo in so pogoji za podporo izpolnjeni v vsakem pogledu, ali za carinske zadeve itd.

4. Kontaktni podatki

[Regionalni uradi](#)

Dodatne podrobne informacije o [pravni pomoči](#).

Zadnja posodobitev: 22/12/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [en](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Temeljne pravice - Malta

Državna sodišča

Varuh človekovih pravic

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Drugo

Državna sodišča

Naslov

First Hall Civil Court (Constitutional Jurisdiction)

Constitutional Court

Courts of Justice

Republic Street,

Valletta

Malta

Kratka razlaga vrste zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Vsaka oseba, ki trdi, da je bila v zvezi z njo kršena, da je kršena ali da bo verjetno kršena katera koli od določb iz členov 33 do 45 ustave (temeljne človekove pravice), ali katera koli druga oseba, ki jo lahko prvi senat civilnega sodišča na Malti imenuje na zahtevo katere koli osebe, ki zatrjuje tako kršitev, lahko brez vpliva na kakršno koli drugo pravno sredstvo, ki se lahko v skladu z zakonom vloži v zvezi z enako zadevo, pri prvem senatu civilnega sodišča vloži tožbo.

Tožbo zaradi kršitve človekovih pravic lahko vloži samo oseba, ki je v pravnem smislu neposredno prizadeta. To je temeljna zahteva.

Poudariti je treba, da mora posameznik pred vložitvijo tožbe pri prvem senatu civilnega sodišča v njegovi ustavni pristojnosti najprej izčrpati vsa razpoložljiva pravna sredstva, tj. druga ustrezna pravna sredstva.

Če torej posameznik meni, da so bile njegove temeljne človekove pravice kršene, mora najprej izčrpati razpoložljiva pravna sredstva. Če s to prvo možnostjo ne uspe, potem lahko vložijo tožbo pri prvem senatu civilnega sodišča (ustavna pristojnost). Ko prvi senat civilnega sodišča izda sodbo, se lahko katera koli stranka pritoži pri ustavnem sodišču. Ustavno sodišče je torej sodišče druge stopnje. Samo če posameznik s svojo zadevo ne uspe pri ustavnem sodišču ali se še vedno ne strinja ali ni zadovoljen s sodbo ustavnega sodišča, lahko zadevo predloži Evropskemu sodišču za človekove pravice v Strasbourgu.

Kratka razlaga postopka, ki sledi vložitvi zahtevka

Magistratno sodišče, ki mu je predloženo ustavno vprašanje, preuči, ali je to nepomembno ali provokativno. Če sodišče odloči, da je nepomembno ali provokativno, se zoper to odločitev ni mogoče pritožiti. Če pa magistratno sodišče po drugi strani odloči, da vprašanje ni nepomembno ali provokativno, zadevo predloži prvemu senatu civilnega sodišča (ustavna pristojnost). Če oseba meni, da je bila s sodbo prvega senata civilnega sodišča (ustavna pristojnost) oškodovana, se ima pravico pritožiti pri ustavnem sodišču. Po sodbi ustavnega sodišča pa se zadeva vrne v razsojanje magistratnemu sodišču. V tožbah, vloženi pri prvem senatu civilnega sodišča, morajo biti jasno in jedrnat navedena dejstva, na katerih temelji pritožba, ter določba ali določbe ustave, ki naj bi bile kršene.

V tožbi mora biti tudi podrobno navedena odškodnina, ki jo zahteva tožeča stranka, pri čemer je sodišče pristojno, da v primeru dopustnosti tožbe določi kakršno koli drugo odškodnino v njegovi pristojnosti, ki je po njegovem mnenju primernejša.

Pritožbeni postopek

V zadevah, predloženih prvemu senatu civilnega sodišča, se tožba toženi ali nasprotni stranki vroči nemudoma. Sodišče pa datum za obravnavo določi v osmih delovnih dneh od datuma vložitve tožbe ali od vložitve odgovora na tožbo tožene stranke v za to določenem roku ali, če tak odgovor ni vložen, od datuma izteka takega roka.

Pritožba se vložijo v osmih delovnih dneh od datuma odločbe, zoper katero je vložena pritožba, nasprotna stranka v pritožbi pa lahko pisni odgovor vložijo v šestih delovnih dneh od datuma vročitve.

Sodišče, ki izda odločbo, zoper katero se lahko pri ustavnem sodišču vložijo pritožba, lahko v nujnih zadevah na zahtevo, tudi ustno, katere koli od strank takoj po izdaji take odločbe skrajša rok za vložitev pritožbe ali za vložitev odgovora. Če nobena od strank take zahteve ne izrazi takoj po izreku sodbe, lahko katera koli od strank tako zahtevo vložijo pisno. V takem primeru bo sodišče, ki je izdalo odločbo, po kratkem zaslišanju strank, če meni, da je to potrebno, izdalo ustrezen sklep.

Ko je za zadevo določen datum obravnave, sodišče zagotovi, da bo zadevo obravnavalo v skladu z učinkovitim izvajanjem sodne oblasti in jo hitro rešilo, pri čemer bodo obravnave potekale na zaporedne dneve ali, če to ne bo mogoče, na datume, ki so čim bližje drug drugemu.

Za ustavne zadeve in zadeve, vložene na podlagi Evropske konvencije, ter zadeve, ki jih je treba obravnavati nujno, se obravnava določi za popoldan, kadar je to potrebno, da se ne poseže v vnaprej načrtovani raspored dela sodišča. Obravnave potekajo na zaporedne dneve, dokler obravnava zadeve ni končana in v zvezi z njo ni izdana sodba.

Kratka razlaga možnih izidov postopka

Od leta 1987 ima vsaka oseba na Malti, ki se po koncu postopka pred prvim senatom civilnega sodišča in ustavnim sodiščem Malte še vedno ne strinja s sodbo ustavnega sodišča ali z njo ni zadovoljna, pravico svojo zadevo predložiti Evropskemu sodišču za človekove pravice v Strasbourgu.

Medtem ko se lahko pri ustavnem sodišču pritožijo bodisi posameznik bodisi država, lahko svojo zadevo Evropskemu sodišču za človekove pravice predloži samo posameznik (pravica posameznika do pravnega sredstva). Država torej zadeve ne more predložiti Evropskemu sodišču za človekove pravice.

Varuh človekovih pravic

Naslov

Office of the Ombudsman

11, St Paul's Street,

Valletta VLT 1210

Malta

Kratka razlaga vrste zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Institucija parlamentarnega varuha človekovih pravic temelji na zamisli varstva pravic posameznikov in potrebi po pravnem nadzoru organov, ki so jim podeljena javna pooblastila. Izkazala se je za pomembno orodje za razvoj pravil o delovanju uprave, pa tudi za razvoj enotne in pravilne uporabe prava. Ker je varuh človekovih pravic uslužbenec parlamenta, dopolnjuje parlamentarno delo in spremlja delovanje uprave. Tako institucija varuha človekovih pravic tudi krepi parlamentarno institucijo in utrjuje demokratični postopek, na podlagi katerega parlament nadzoruje upravo.

Varuh človekovih pravic preiskuje pritožbe državljanov, ki menijo, da so bile zaradi nepravilnosti pri upravljanju, ki so nastale zaradi nenamerne ali namernega napačnega ravnanja izvršilne oblasti ali zaradi neprimerne, nerazumne ali neustreznega ravnanja zadevnih javnih organov, kršene njihove ekonomske, socialne in kulturne pravice.

Take pritožbe vključujejo:

nepravilno in izogibljivo zamudo pri sprejemanju odločitev, odgovorih na korespondenco ter odobritvi pravic državljanom;

nepravilno uporabo pravil in postopkov ter neupoštevanje pravih postopkov;

upravno vedenje in prakse, ki niso v skladu z načinom ravnanja javnih organov v podobnih okoliščinah v preteklosti;

zavrnitev dostopa do informacij, ki so v neposrednem interesu državljanov, in zavrnitev zagotovitve ustreznih informacij;

različno obravnavanje državljanov v enakem položaju;

pomanjkanje spoštljivosti javnih uradnikov do državljanov;

napake pri obravnavanju zadev državljanov;

togo in neprožno uporabo pravil in postopkov, ki vodi do nepravilnosti;

neobvestitev oseb o tem, katera pravna sredstva so jim na voljo in kako se lahko pritožijo zoper odločbe, s katerimi so oškodovani njihovi interesi;

opustitev poprave škode, ki jo je državljanom povzročil javni organ, in nepripravljenost za predloge za zagotovitev ustrezne poprave škode, kot so opravičila, pojasnila in plačilo nadomestila *ex gratia*, tudi če ustrezne pravne določbe ne obstajajo;

neizpolnjevanje obveznosti javnih organov, da svoje ukrepe in odločitve obrazložijo osebno, na katere se ti neposredno nanašajo;

neizpolnjevanje obveznosti poštenega in neodvisnega ravnanja ter opustitve pristranskosti, predsodkov in prednostnega obravnavanja iz kakršnega koli razloga.

Kratka razlaga postopka, ki sledi vložitvi zahtevka

Ko varuh človekovih pravic prejme pritožbo, mora najprej ugotoviti, ali je dopustna. Če je nedopustna, bo pritožnik obveščen, da varuh človekovih pravic ne bo obravnaval zadeve. Če pa je pritožba po drugi strani dopustna, bodo v zadevi opravljene preiskave, da se ugotovi, ali so se nepravilnosti pri upravljanju dejansko zgodile.

Urad bo potrdilo o prejemu pritožbe poslal v 48 urah in pritožnike obvestil o preiskovalnem uradniku, ki bo varuhu človekovih pravic pomagal pri obravnavi njihove zadeve in s katerim se bodo lahko sestali zaradi posvetovanja. V potrdilu o prejemu bodo navedene tudi informacije o ukrepih, ki jih je treba izvesti za obravnavo pritožbe.

Povprečen rok za preiskavo pritožbe je od 50 do 60 delovnih dni.

Varuh človekovih pravic v dopustnih zadevah za ugotovitev dejstev najprej preuči okoliščine, ki so privedle do pritožbe.

Varuh človekovih pravic o tem, da namerava začeti preiskavo, obvesti vodjo zadevne službe, po potrebi pa tudi direktorja zadevne organizacije ali župana zadevne občine.

Varuh človekovih pravic lahko zasliši osebe, ki se mu zdijo primerne, ali od njih pridobi informacije ter opravi poizvedbe, ki se mu zdijo primerne. Pooblaščen je, da pozove priče in zapriseže katero koli pričo ali osebo, na katero se nanaša preiskava, ter od njih zahteva pričanje.

Oseba, ki je pozvana k pričanju in brez tehtnega razloga zavrne, da bo po svojem najboljšem vedenju odgovarjala na vprašanja varuha človekovih pravic, ali ki zavrne, da bo predložila zahtevane dokumente, je kriva kaznivega dejanja. Vendar nihče, ki priča pred varuhom človekovih pravic, ne sme biti prisiljen, da odgovarja na vprašanja, ki bi ga lahko spravila v kazenski pregon. Vsaka priča uživa enake pravice kot priča, ki priča pred sodiščem.

Varuh človekovih pravic se lahko v primeru preiskave, ki se nanaša na neko službo, organizacijo ali občino, kadar koli med preiskavo ali po njej posvetuje z ministrom, vodjo službe, direktorjem, županom ali katero koli drugo osebo, ki to zahteva ali ki ji je bilo predloženo priporočilo, ki je predmet preiskave.

Če varuh človekovih pravic med preiskavo ali po njej meni, da obstajajo zadostni dokazi o hujši kršitvi dolžnosti ali nepravilnem ravnanju katerega koli uradnika ali zaposlenega v kateri koli službi, organizaciji ali občini, zadevo predloži ustreznemu organu, vključno s policijo.

Kratka razlaga možnih izidov postopka

Varuh človekovih pravic na podlagi preiskave oblikuje neodvisno mnenje o tem, ali se za preiskovano ravnanje ali odločitev šteje, da:

naj bi bila v nasprotju z zakonom;

je bila nerazumna, nepravilna, zatiralna ali neupravičeno diskriminatorna;

je bila v skladu z zakonom ali prakso, ki sta ali bi lahko bila nerazumna, nepravilna, zatiralna ali neupravičeno diskriminatorna;

je v celoti ali delno temeljila na pravni ali dejanski zmoti;

je bila napačna.

Če varuh človekovih pravic meni, da:

je treba zadevo predložiti ustreznemu organu za nadaljnjo obravnavo ali

je treba opustitev popraviti ali

je treba odločitev razveljaviti ali spremeniti ali

je treba kakršno koli prakso, na kateri so temeljili odločitev, priporočilo, dejanje ali opustitev, spremeniti ali

je treba kakršen koli zakon, na katerem so temeljili odločitev, priporočilo, dejanje ali opustitev, znova obravnavati ali

bi morala biti odločitev obrazložena ali

je treba sprejeti kakršne koli druge ukrepe,

svoje mnenje in razloge zanj sporoči ustrezni službi, organizaciji ali občini ter lahko oblikuje priporočila, ki se mu zdijo primerna. V vsakem takem primeru lahko od službe, organizacije ali občine zahteva, naj mu v določenem roku sporoči ukrepe, ki jih namerava sprejeti za izvajanje njegovih priporočil. Varuh človekovih pravic v primeru preiskave pošlje izvod svojega poročila ali priporočila zadevnemu ministru ali županu, če se zadeva nanaša na občino.

Če v razumnem roku po sestavi poročila ni sprejet noben ukrep, lahko varuh človekovih pravic po svoji presoji, potem ko preuči morebitne pripombe službe, organizacije ali občine, predsedniku vlade pošlje izvod poročila in priporočil, nato pa pripravi poročilo o zadevi za predstavniški dom, kot se mu zdi primerno. Na sodišču ni mogoče izpodbijati nobenega postopka ali priporočila varuha človekovih pravic, razen v primeru nepristojnosti.

Varuhu človekovih pravic je običajno podeljeno pooblastilo za začetek preiskave in izdajo mnenja, kar pomeni, da ne potrebuje pritožbe za preučitev vprašanja ali zadeve. Varuh človekovih pravic je pooblaščen tudi za oblikovanje upravnih ali zakonodajnih priporočil. Prav tako se lahko odloči, da bo upravi predložil priporočila o spremembi načina obravnavanja posameznih zadev, lahko pa priporoči tudi spremembo zakona. Vendar odločitev varuha človekovih pravic ni zavezujoča. Odločitev varuha človekovih pravic ima precejšnjo moralno in politično moč, in to v smislu, da institucija, ki je neodvisna in ugledna, predlaga opustitev določene prakse ali spremembo določenega zakona. Izvršitve odločitve varuha človekovih pravic torej ni mogoče zahtevati na sodišču ali za to izdati kakršne koli sodne odredbe.

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Varuh otrokovih pravic

Komisar za otroke

Naslov

Commissioner for Children

Centru Hidma Socjali

469, St Joseph High Rd,

Santa Venera SVR 1012

Malta

Če je ustrezno, enota/organi v okviru institucije, ki sprejema zahteve

Agencija Appogg

Agencija zagotavlja kakovostne storitve za zaščito ranljivih otrok in mladostnikov, mlajših od 18 let, ki so bili žrtve zlorabe in/ali zanemarjanja ali ki jim grozi zloraba in/ali zanemarjanje.

Služba za zaščito otrok preiskuje prijave, ki jih pošljejo državljani, pa tudi drugi strokovnjaki, ki delajo z otroki in njihovimi družinami, kadar koli se pojavijo obtožbe, da je otrok žrtev ali bi lahko bil žrtev hude fizične, spolne in čustvene zlorabe in/ali zanemarjanja.

Kratka razlaga vrste zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Pritožbe v zvezi z družinskimi zadevami, kot sta ločitev in skrbništvo nad otrokom. V okviru takega postopka se redko upošteva otrokova želja. Ker bo odločitev sodišča bistveno vplivala na otrokovo življenje, je ključnega pomena, da se ustrezno upošteva njegovo mnenje.

Pritožbe na področju izobraževanja, ki se nanašajo na nevarno gradbeno opremo v bližini šol in stanje nekaterih kombijev, ki se uporabljajo za šolski prevoz.

Pritožbe v zvezi s sodnimi odločbami na področju preživljanja otrok in skrbništva, ki jih starši pogosto izpodbijajo s trditvami, da so pristranske ali v škodo otroka.

Pritožbe v zvezi z registracijo otrok v klubih, kjer otroke izkoriščajo in jim ne dajo priložnosti, da bi se ukvarjali s športom in imeli koristi od tega. Pritožbe v

zvezi z vse slabšim stanjem igrišč, kar zbuja skrb za varnost otrok, ki jih uporabljajo.

Pritožbe v zvezi z zlorabo.

Kratka razlaga postopka, ki sledi vložitvi zahtevka

Komisar lahko opravi preiskavo iz katerega koli razloga, povezanega z izvajanjem svojih dolžnosti, bodisi na podlagi pisne pritožbe, ki mu jo pošlje katera koli oseba, bodisi na lastno pobudo. Vendar komisar ne izvaja preiskav v zvezi s posebnimi individualnimi navzkrižji med otrokom in njegovimi starši ali skrbniki, vključno z zadevami, ki se nanašajo na izvajanje starševske odgovornosti, ali katerimi koli drugimi zadevami, ki spadajo v pristojnost sodišča.

Komisar v takem primeru pritožnika obvesti o razlogih za zavrnitev.

Komisar po odločitvi o začetku preiskave pritožbe o tem obvesti pritožnika in katero koli zadevno službo, agencijo ali subjekt.

Komisar lahko pritožniku svetuje, da uporabi vsa upravna ali pravna sredstva.

Komisar lahko zaradi preiskave od katere koli osebe, ki ima dokumente ali informacije, pomembne za preiskavo, zahteva, naj predloži take dokumente in/ali zagotovi pisne informacije in/ali se zgledno ob določenem času na določenem kraju, da bo pod prisego zagotovila informacije.

Komisar lahko pozove priče in zapriseže katero koli osebo, na katero se nanaša preiskava, ter od nje zahteva, naj zagotovi ustrezne informacije. Ne glede na to pa nobena oseba ne sme biti prisiljena, da zagotovi informacije ali predloži dokumente, ki ji jih ne bi bilo treba zagotoviti ali predložiti v civilnem ali kazenskem postopku pred sodiščem.

Kratka razlaga možnih izidov postopka

Če komisar med preiskavo ugotovi, da je ravnanje posameznika v nasprotju ali bi lahko bilo v nasprotju s katerim koli zakonom na področju kazenskega prava, to dejstvo nemudoma sporoči državnemu tožilcu.

Komisar pripravi in objavi poročilo o ugotovitvah v kakršni koli formalni preiskavi in vanj vključi priporočila, ki se mu zdijo potrebna ali primerna.

Komisar lahko, če meni, da je to potrebno ali primerno, pripravi priporočila za ukrepe, ki jih morajo sprejeti druge osebe ali organ, ter jih objavi, če meni, da je to ustrezno, brez razkritja identitete osebe, na katero se nanaša poročilo.

Če se komisar odloči pripraviti priporočila, sestavi poročilo, v katerem navede razloge za priporočila, izvod poročila pa se pošlje vsaki osebi ali organu, ki so mu priporočila namenjena.

Če se izkaže, da določena oseba ali organ ne ravna v skladu z določbami Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah, kot jo je ratificirala Malta, lahko komisar pripravi priporočila kot opomin o skladnosti, v katerih navede svoje mnenje o načinu neupoštevanja določb Konvencije in o tem, katere ukrepe je treba sprejeti za ravnanje v skladu z njimi.

Komisar lahko po potrebi opravi oceno učinka na otroke v zvezi s kakršno koli odločitvijo ali predlogom politike, ki se nanaša na otroke. Oceno učinka na otroke lahko tudi objavi.

Urad za enake možnosti

Nacionalna komisija za spodbujanje enakosti

Naslov

Flat 4, Gattard House,
National Road,
Blata I-Bajda
Malta

Kratka razlaga vrste zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Vsakdo, ki meni, da je bil žrtev diskriminacije na podlagi spola/rase ali narodne pripadnosti, lahko vloži pritožbo pri nacionalni komisiji za spodbujanje enakosti (National Commission for the Promotion of Equality – NCPE).

Komisija obravnava pritožbe glede diskriminacije na podlagi spola ali zaradi družinskih odgovornosti, kamor spada:

neposredno ali posredno manj ugodno obravnavanje moških in žensk na podlagi njihovega spola ali zaradi družinskih odgovornosti;

manj ugodno obravnavanje žensk zaradi dejanske ali morebitne nosečnosti ali rojstva otroka;

manj ugodno obravnavanje moških in žensk na podlagi starševstva, družinske odgovornosti ali drugega razloga, povezanega s spolom;

kakršno koli obravnavanje na podlagi določbe, merila ali prakse, s katero bi bile osebe enega spola postavljene v precej slabši položaj v primerjavi z osebami nasprotnega spola, razen če je navedena določba, merilo ali praksa ustrezna in potrebna ter jo je mogoče utemeljiti z objektivnimi dejavniki, ki niso povezani s spolom.

Obravnava tudi pritožbe v zvezi z diskriminacijo pri zaposlovanju, tj. neposredno ali posredno diskriminacijo osebe pri pogojih za prijavo na delovno mesto, pri pogojih v zvezi s ponudbo zaposlitve ali pri pogojih za odpustitev.

Druge pritožbe vključujejo diskriminacijo osebe pri odobritvi kakršne koli ugodnosti bank, finančnih institucij ali zavarovalnic.

Diskriminacija zakonskih partnerjev samozaposlenih delavcev, ki niso zaposleni ali družbeniki in ki sodelujejo pri dejavnosti samozaposlenih delavcev ter opravljajo enake naloge kot njihovi zakonski partnerji ali pomožne naloge.

Diskriminacija osebe pri dostopu do kakršnega koli tečaja, poklicnega usposabljanja ali usmerjanja, dodelitvi štipendije za izobraževanje za študente ali pripravnike, izbiri in izvajanju učnega načrta ter oceni spretnosti in znanja študentov ali pripravnikov.

Pritožbe v zvezi s spolnim nadlegovanjem, tj. siljenjem katere koli osebe k dejanju telesne intimnosti ali zahtevanjem spolnih uslug od drugih oseb ali

siljenjem drugih oseb h kakršnemu koli dejanju ali ravnanju, ki je povezano s spolnostjo, vključno z izrečenimi besedami, kretnjami ali izdelavo, prikazovanjem ali razširjanjem kakršnih koli pisnih besed, slik ali drugega materiala, kadar so dejanje, besede ali ravnanje nezaželeni pri osebah, ki so jim namenjeni, in bi jih bilo mogoče upravičeno šteti za žaljive, ponižujoče ali ustrahovalne za osebe, ki so jim namenjeni.

Diskriminacija pri objavi ali predstavitvi kakršnega koli oglasa ali oglaševanju prostih delovnih mest, pri katerih so iskalci zaposlitve žrtve diskriminacije ali s katerimi se od iskalcev zaposlitve zahtevajo informacije o njihovem zasebnem življenju ali družinskih načrtih.

Kratka razlaga postopka, ki sledi vložitvi zahtevka

Komisar lahko začne preiskavo v zvezi s katero koli zadevo, ki vključuje domnevno nezakonito dejanje ali opustitev, in po prejemu pisne pritožbe oseb, ki trdijo, da so žrtve diskriminacije.

Vsaka zadeva, ki je komisiji predložena za preiskavo, se obravnava zaupno.

Za vsako pritožbo se pošlje potrdilo o prejemu.

Sestane se pododbor za pritožbe NCPE, ki razpravlja o prejetih pritožbah in stranke, zoper katere je vložena pritožba, obvesti o obtožbah ter jih zaprosi, naj podajo svoja dejstva.

Za pomoč pri preiskavah se lahko opravijo tudi osebni razgovori.

Komisija lahko tudi pozove obe stranki in poskuša najti sprejemljivo rešitev za vse vpletene, s katero se morata strinjati obe stranki.

Komisija si prizadeva zagotoviti, da se vsaka pritožba obravnava čim hitreje.

Kratka razlaga možnih izidov postopka

Komisar lahko po opravljeni preiskavi pritožbo zavrne.

Če komisar ugotovi, da je pritožba utemeljena in da ravnanje, ki je predmet pritožbe, pomeni kaznivo dejanje, o tem obvesti policijskega komisarja, ki bo ustrezno ukrepal.

Kadar očitano ravnanje ne pomeni kaznivega dejanja, komisar pozove osebo, zoper katero je vložena pritožba, naj odpravi nastalo stanje, ter posreduje med pritožnikom in tako osebo, da bi rešili zadevo.

V primeru domnevne diskriminacije ene osebe zoper drugo lahko komisija zadevo predloži pristojnemu civilnemu ali delovnemu sodišču.

Urad za varstvo podatkov

Pooblaščenec za varstvo podatkov

Naslov

Office of the Information and Data Protection Commissioner
Airways House, Second Floor
High Street,
Sliema SLM 1549
Malta

Kratka razlaga vrste zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Varstvo podatkov je postalo še posebno pomembno, odkar upravni organi v okviru svojega delovanja zbirajo obsežne količine informacij, ki vključujejo osebne podatke o posameznikih. Nesporno je, da imajo javni organi nekatere obveznosti v zvezi z informacijami, ki jih zberejo. Te obveznosti so namenjene vzpostavitvi ravnovesja med, na eni strani, temeljno človekovo pravico do svobode izražanja, ki vključuje pravico vsakogar, da prejema, daje in posreduje informacije, ter, na drugi strani, pravico vsakogar do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja.

Pooblaščenec preiskuje pritožbe v zvezi z:

osebnimi podatki, ki niso obdelani pošteno in zakonito;

osebnimi podatki, ki niso obdelani v skladu z dobro prakso;

osebnimi podatki, zbranimi za nezakonite namene;

osebnimi podatki, obdelanimi za namene, ki niso združljivi z namenom, za katerega so bili zbrani;

neželenimi obvestili za neposredno trženje, znanimi kot neželena e-pošta;

pošiljanjem osebnih podatkov tretji državi v nasprotju z zakonom o varstvu podatkov.

Kratka razlaga postopka, ki sledi vložitvi zahtevka

Pooblaščenec ima zaradi preiskave pravico dostopa do osebnih podatkov, ki so bili obdelani, ter informacij in dokumentacije o obdelavi osebnih podatkov.

Pooblaščenec se posvetuje z zainteresiranimi stranmi, na katere bi se lahko preiskava neposredno nanašala.

Pooblaščenec lahko kogar koli pozove, naj se zgleda pri njem zaradi pričanja in predložitve dokumentov.

Pooblaščenec ima enaka pooblastila, da vstopi v prostore in jih preišče, kakor so s kakršnim koli takrat veljavnim zakonom podeljena policiji, ki ima izvršna pooblastila. Pooblaščenec lahko torej po potrebi preišče prostore, ki so predmet pritožbe.

Kratka razlaga možnih izidov postopka

Pooblaščenec lahko, kadar so bile ali bodo kršene določbe zakona o varstvu podatkov, začne civilni postopek.

Pooblaščenec kakršno koli kaznivo dejanje, s katerim se seznanj pri preiskavi, prijavi pristojnemu javnemu organu.

Pooblaščenec lahko odredi blokiranje, izbris ali uničenje podatkov, določi začasno ali dokončno prepoved obdelave ali opozori ali opomni upravljavca podatkov.

Če pooblaščenec ne more pridobiti dovolj informacij za ugotovitev, da je obdelava osebnih podatkov zakonita, lahko upravljavcu osebnih podatkov prepove kakršno koli drugo obdelavo osebnih podatkov, razen shranjevanja.

Če pooblaščenec ugotovi, da so bili osebni podatki obdelani nezakonito ali da bi lahko bili obdelani nezakonito, lahko odredi odpravo takega stanja. Če to ni storjeno ali če je zadeva nujna, lahko upravljavcu osebnih podatkov prepove kakršno koli drugo nadaljnjo obdelavo osebnih podatkov, razen shranjevanja.

Če upravljavec osebnih podatkov ne izvede varnostnih ukrepov, mu lahko pooblaščenec naloži upravno globo. Če upravljavec osebnih podatkov ne izpolni obveznosti, bo pooblaščenec začel postopek zoper njega.

Taka upravna globa se pooblaščenca plača kot civilni dolg, ki pomeni izvršilni naslov, kot če bi bilo plačilo globe naloženo s sodbo civilnega sodišča.

Kadar pooblaščenec odloči, da so bili osebni podatki obdelani nezakonito, upravljavcu osebnih podatkov s sklepom odredi izbris osebnih podatkov.

Če pa upravljavec osebnih podatkov po drugi strani meni, da je zaradi sklepa pooblaščenca oškodovan, lahko v 15 dneh od prejema sklepa pri pritožbenem sodišču vloži zahtevo za razveljavitev navedenega sklepa.

Katera koli oseba, ki je zaradi sklepa pooblaščenca oškodovana, ima pravico, da se v 30 dneh od vročitve navedenega sklepa pisno pritoži pri pritožbenem sodišču, pristojnem za varstvo podatkov.

Drugi specializirani organi

Nacionalna komisija za invalidne osebe

Naslov

National Commission Persons with Disability
Bugeja Institute,
Braille Street,
Santa Venera SVR 1619

Če je ustrezno, enota/organ v okviru institucije, ki sprejema zahteve

Enota za spoštovanje enakih možnosti

Nacionalna komisija za invalidne osebe je v okviru svojega sekretariata ustanovila enoto za spoštovanje enakih možnosti, ki je odgovorna za spodbujanje enakih možnosti in izvajanje določb zakona o enakih možnostih (invalidne osebe) ter zato preiskuje primere diskriminacije na podlagi invalidnosti.

Enota zagotavlja nasvete in informacije o tem področju.

Podpira invalidne osebe pri uveljavljanju njihovih pravic na podlagi zakona o enakih možnostih.

Si prizadeva za spremembo politike, prakse in ozaveščenosti, da bi bile invalidne osebe obravnavane pravičneje.

Sprejema in preiskuje pritožbe o domnevni diskriminaciji na podlagi invalidnosti, si prizadeva poiskati pravično rešitev in šele kot zadnjo možnost zadevo predloži sodišču.

Kratka razlaga vrste zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Invalidne osebe in njihove družine se vse bolj zavedajo svojih pravic. Komisija se po svoji najboljši moči trudi prepoznati, preiskovati in reševati pritožbe, ki se nanašajo na invalidne osebe.

Zahteve, ki jih obravnava komisija, vključujejo:

zahteve za delo s krajšim delovnim časom;

zahteve v zvezi z zaposlitvijo spremljevalca, ki pomaga pri učenju;

pritožbe v zvezi z nedostopnim šolskim prevozom;
pritožbe v zvezi z nedostopnostjo do cerkev, gledališč, glasbenih klubov, stranišč, bančnih poslovalnic, hotelov, trgovin in restavracij, pomanjkanjem klančin na pločnikih in nedostopnimi pločniki;
pritožbe v zvezi z nadlegovanjem invalidnih oseb;
pritožbe v zvezi s pomanjkanjem dvigal;
pritožbe v zvezi z nemožnostjo najema avtomobilov z ročnim upravljanjem;
pritožbe v zvezi z neobstojem ustreznih nastanitve;
diskriminatorna potovalna zavarovanja.

Kratka razlaga postopka, ki sledi vložitvi zahtevka

Komisija lahko začne preiskavo v zvezi s katero koli zadevo, ki vključuje domnevno nezakonito dejanje na podlagi določb zakona o enakih možnostih (invalidne osebe).

Komisija lahko preiskavo začne tudi na podlagi prejema pisne pritožbe, da je oseba storila dejanje, ki je na podlagi katere koli od določb zakona o enakih možnostih (invalidne osebe) nezakonito.

Tako pritožbo lahko pri komisiji vložijo vsaka oseba, ki je zaradi dejanja oškodovana, ali katera koli oseba, ki je roditelj, zakoniti skrbnik ali družinski član osebe z motnjami v duševnem razvoju.

Če oseba, ki želi vložiti pritožbo, potrebuje pomoč pri ustnem ali pisnem oblikovanju pritožbe, ji bo tako pomoč zagotovila komisija.

Ob prejemu pisne pritožbe se pošlje potrdilo o prejemu. Enota obravnava pritožbo in če pritožba ni utemeljena, pritožnik prejme pisno obvestilo, skupaj z navedbo drugih mogočih pravnih sredstev.

Če je pritožba utemeljena in se na prvi pogled zdi, da je prišlo do diskriminacije, enota izvede preiskavo pritožbe.

Nasprotni stranki se pošlje obvestilo o pritožbi, v katerem je pozvana, naj predstavi svoja stališča, da bo lahko enota sprejela začasno mnenje.

Nasprotna stranka bo pozvana, naj predloži predlog, vključno s časovnim okvirom, v katerem bo navedeno, kako in kdaj se lahko izpeljejo potrebne spremembe za odpravo diskriminacije.

Enota uporabi postopek mediacije za dogovor o hitri in pravični rešitvi.

Če to ni uspešno, bo morala komisija zadevo predložiti arbitražnemu centru ali sodišču.

Kratka razlaga možnih izidov postopka

Komisija lahko po preiskavi sprejme ustrezne pravne ukrepe.

Komisija lahko v primeru domnevne diskriminacije ene osebe zoper drugo zadevo predloži prvemu senatu civilnega sodišča. Vendar taka predložitev posamezniku, ki ima pravni interes, ne preprečuje, da pri sodišču vložijo tožbo zaradi diskriminacije, vključno z odškodninskim zahtevkom.

Komisija si prizadeva doseči sporazumno rešitev.

Komisija za begunce in odbor za pritožbe beguncev

Naslov

Malta Emigrants' Commission

Dar I-Emigrant,
Castille Place,
Valletta
Malta

Komisija za izseljence je nevladna, nepridobitna, prostovoljna organizacija, ki je bila ustanovljena za pomoč ljudem v stiski in njihovo zaščito, tako da jim ponuja brezplačne storitve, svetovanje in zaščito.

Njene storitve zajemajo vse osebe, na katere se nanaša preseljevanje, vključno s priseljenci, begunci in turisti.

Kratka razlaga vrste zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Glavna odgovornost komisariata za begunce je prejemati in obravnavati prošnje za azil ter odločati o njih, kot je določeno v zakonu o beguncih. Temeljni cilj komisariata je zagotoviti popolnoma neodvisen, pravičen, učinkovit in hiter postopek odločanja o upravičenosti ter sočasno zagotoviti najboljšo kakovost pri obravnavah, analizah in odločitvah v zvezi s prošnjami.

Prosilci za azil v nastanitvenih centrih se lahko kot taki prijavijo pri komisariatu za begunce, tako da vložijo obrazec, znan kot predhodni vprašalnik. Ta obrazec je na voljo priseljencem v zaprtih centrih, prav tako pa so jim na voljo ustrezne informacije v zvezi z njihovo pravico, da zaprosijo za mednarodno zaščito.

Predhodni vprašalnik je na voljo v številnih jezikih, kar naj bi priseljencem pomagalo pri izpolnjevanju tega obrazca.

Osebe komisariata za begunce državljanom tretjih držav zagotovi informacije o azilnem postopku ter jih seznanijo z njihovimi pravicami in obveznostmi med celotnim postopkom. Prosilcem za azil pri izpolnjevanju predhodnega vprašalnika pomagajo tudi tolmači, ki jih zagotovi komisariat.

Kratka razlaga postopka, ki sledi vložitvi zahtevka

Komisariat po prejemu formalne prošnje za priznanje statusa begunca opravi razgovore s prosilci. Razgovore opravi osebje komisariata za begunce, po potrebi ob pomoči tolmačev.

Prosilci za azil je opozorjen na pravice in dolžnosti prosilca v skladu z zakonom, vključno s pravico do posvetovanja z Visokim komisariatom Združenih narodov za begunce.

Prosilcem so zagotovljena ustrezna sredstva in možnost, da v celoti predstavijo svoj primer, ga podprejo z razpoložljivimi pričanji in dokumentacijo ter ustrezno pojasnijo vse razloge, navedene v prošnji.

Komisariat za begunce najprej preuči, ali prosilec izpolnjuje merila za priznanje statusa begunca v skladu z zakonom. Komisariat pri osebah, ki niso upravičene do priznanja statusa begunca, nadalje preuči, ali prosilec izpolnjuje merila za subsidiarno zaščito v skladu z zakonom.

Kratka razlaga možnih izidov postopka

Priporočilo komisarja za begunce se za vsak posamezni primer pošlje ministrstvu za notranje zadeve. Prosilci prejmejo izvod priporočila, skupaj z zaupnim obvestilom z obrazložljivimi priporočili. V primeru negativnega priporočila so prosilci seznanjeni tudi s pravico do pritožbe zoper priporočilo pri odboru za pritožbe beguncev in ustreznim postopkom, ki ga morajo izvesti v zvezi s tem.

Komisariat za begunce lahko priporoči dve vrsti zaščite, tj. status begunca in subsidiarno zaščito.

Če komisar za begunce odloči, da prosilec za azil ne izpolnjuje pogojev za priznanje statusa begunca, lahko ministru priporoči, da se prosilcu odobri subsidiarna zaščita. Ta se uporablja za prosilce za azil, ki jim ni bil odobren status begunca in ki bi bili, če bi se vrnili v izvorno državo, izpostavljeni dejanskemu tveganju, da utrpijo hudo škodo.

Komisariat tako priporočilo izda tudi, kadar dejansko tveganje, da bi oseba utrpela hudo škodo, nastane po sprejetju odločitve o zavrnitvi subsidiarne zaščite.

Komisariat za begunce lahko ministrstvu za notranje zadeve priporoči tudi drug sistem zaščite, tj. začasno humanitarno zaščito. To je upravni postopek, ki se odobri v posebnih in izjemnih primerih, kadar prosilci niso upravičeni do priznanja statusa begunca ali subsidiarne zaščite, vendar se zanje kljub temu šteje, da iz posebnih humanitarnih razlogov potrebujejo zaščito.

Drugo

Victim Support Malta

Naslov

Victim Support Malta
Dun Guzepp Gonzi Street,
Tarxien TXN 1633
Malta

Kratka razlaga vrste zahtevkov, ki jih obravnava institucija

Organizacija za pomoč žrtvam Victim Support Malta je bila ustanovljena junija 2004, julija 2006 pa je postala uradna fundacija. Organizacija obravnava vse vrste žrtv kaznivih dejanj, od nasilja v družini, spolnega nadlegovanja do smrti v družini.

Cilji organizacije Victim Support Malta so:

zbirati in upravljati informacije v zvezi s postopkom, ki se nanaša na kazenske sisteme in sisteme zdravljenja;
vzpostaviti mrežo s sorodnimi agencijami ter tako žrtvam in pričam na sodišču zagotavljati pomoč in nasvete pri njihovih odnosih z zgoraj navedenimi sistemi;
svetovati žrtvam kaznivih dejanj in pričam na sodišču ter spremljati njihove potrebe;
spodbujati posameznike in organizacije k izvedbi strokovnih študij kazenskopravnega sistema in študij o vprašanih, povezanih s kaznivimi dejanji, ter jim pomagati pri tem.

Kratka razlaga postopka, ki sledi vložiti zahtevka

Žrtve kaznivih dejanj, ki se obrnejo na Victim Support Malta, bodo takoj napotene na koordinatorja. Ko koordinator stopi v stik z žrtvijo kaznivega dejanja, opravi hitro začetno oceno, da bi presodil resnost zadeve. Običajno se za nadaljnjo obravnavo zapišejo ime in kontaktne številke žrtve.

Koordinator po tem kratkem pogovoru zadevo preda enemu od strokovno usposobljenih prostovoljcev. To so državljani, ki so bili vključeni v štiri- do šesttedensko strokovno usposabljanje za zagotavljanje informacij in podpore žrtvam kaznivih dejanj.

Prostovoljec, ki mu je dodeljena zadeva, bo čim prej stopil v stik z žrtvijo kaznivega dejanja in se dogovoril za datum prvega srečanja, ki bo ustrezal vsem zadevnim osebam. Na sestanku bo od žrtve pridobil dovolj informacij, da bo lahko pripravil načrt ukrepanja. Žrtve bo morala podpisati obrazec o privolitvi v nadaljevanje zadeve.

Kratka razlaga možnih izidov postopka

Prostovoljec in koordinator preučita predhodni načrt ukrepanja, določita pa se tudi nadaljnja strategija. Žrtve bo o tem ustrezno obveščena. Od tega trenutka bo prostovoljec v rednih stikih z žrtvijo ves čas njenega okrevanja, ki je potrebno zaradi učinkov utrpelega kaznivega dejanja.

Vsa prizadevanja organizacije Victim Support Malta bodo pod nadzorom direktorja, ki spremlja dejavnosti in rezultate.

Zadnja posodobitev: 08/01/2016

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Nizozemska

Temeljne pravice so določene v poglavju 1 ustave. V skladu z njimi imajo državljani pravico, da živijo svoje življenje brez vmešavanja države. Ustava vsebuje tudi pravice do udeležbe v družbenem in političnem življenju. Primeri temeljnih pravic so: svoboda izražanja, pravica do varstva osebnih podatkov, volilna pravica in pravica do enakega obravnavanja.

Obstajata dve vrsti temeljnih pravic:

„klasične“ temeljne pravice: državljanske in politične pravice. Sem spadajo volilna pravica, svoboda izražanja, pravica do zasebnosti, verska svoboda in prepoved diskriminacije,

„socialne“ temeljne pravice: ekonomske, socialne in kulturne pravice. Sem spadajo pravica do stanovanja, socialne varnosti, zdravstvenega varstva in izobraževanja.

Socialne temeljne pravice za razliko od klasičnih običajno niso iztožljive pred sodiščem. Tako lahko na primer državljan vloži tožbo, če želi občinski organ brez tehtnega razloga prepovedati demonstracijo.

Zadnja posodobitev: 14/05/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Poljska

DRŽAVNA SODIŠČA

V skladu s poljsko ustavo (*Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej*) ima vsakdo pravico do poštenega in javnega sojenja brez nepotrebne odlašanja pred pristojnim, nepristranskim in neodvisnim sodiščem. To pomeni, da se lahko vsak spor v zvezi z uresničevanjem pravic in svoboščin, zagotovljenih z nacionalnim pravom, predloži nacionalnim sodiščem. O zadevah s področja civilnega, družinskega in mladoletniškega prava, delovnega prava, prava socialne varnosti, gospodarskega in stečajnega prava ter kazenskih zadevah in zadevah o izvrševanju kazni odločajo redna sodišča. Upravna sodišča izvajajo nadzor nad zakonitostjo delovanja organov. Vojaška sodišča izvršujejo sodno oblast v poljskih oboroženih silah v obsegu, določenem z zakoni parlamenta, v primerih, predvidenih v zakonih parlamenta, pa tudi v zvezi z osebami, ki niso del poljskih oboroženih sil.

Redna, upravna in vojaška sodišča delujejo po načelu dvostopenjskega postopka, v skladu s katerim se lahko stranka, ki ni zadovoljna z odločitvijo sodišča, zoper to pritoži pri višjem sodišču.

Poleg tega ima v skladu s poljsko ustavo vsak, čigar ustavne pravice ali svoboščine so bile kršene, pravico do vložitve ustavne pritožbe pri ustavnem sodišču (*Trybunał Konstytucyjny*). Tako pritožbo lahko vloži samo odvetnik (*adwokat*) ali pravni svetovalec (*radca prawny*) (izjeme veljajo za sodnike (*sędziowie*), tožilce (*prokuratorzy*), odvetnike (*adwokaci*), pravne svetovalce (*radcowie prawni*), notarje (*notariusze*) ali profesorje ali doktorje prava, ki se zastopajo sami), zanj pa ni treba plačati sodne takse. Pritožbe se lahko nanašajo na normativni akt, na podlagi katerega je sodišče ali javni organ izdal dokončno odločbo o pravicah, svoboščinah ali dolžnostih, določenih v ustavi.

DRŽAVNE INSTITUCIJE ZA VARSTVO ČLOVEKOVH PRAVIC

Varuh človekovih pravic (*Rzecznik Praw Obywatelskich*)

Naslov: Aleja Solidarności 77, 00-090 Varšava

Naloga varuha človekovih pravic je varovati človekove in državljanske pravice in svoboščine, določene v ustavi in drugih normativnih aktih.

Vsakdo ima pravico zaprositi varuha človekovih pravic za pomoč pri varstvu svojih pravic ali svoboščin, ki so jih kršili organi.

Prošnje, vložene pri varuhu človekovih pravic, so brezplačne.

Varuh človekovih pravic lahko po pregledu prošnje:

prevzame zadevo;

navede pravna sredstva, ki so na voljo vložniku;

zadevo posreduje pristojnemu organu;

zavrne prevzem zadeve.

Kadar varuh človekovih pravic prevzame zadevo, lahko:

sam opravi preiskavo;

od pristojnih organov zahteva, naj preučijo zadevo ali njen del;

zaprosi Sejm (spodnji dom poljskega parlamenta), naj vrhovnemu revizijskemu uradu (*Najwyższa Izba Kontroli*) naroči revizijo zaradi preiskave posamezne zadeve ali njenega dela.

Varuh človekovih pravic ima pri izvajanju postopka pravico, da:

vsako zadevo preveri na kraju samem (tudi brez predhodnega obvestila);

zahteva pojasnila in predložitev dokumentov v vsaki zadevi, ki so jo vodili zadevni organi;

zahteva informacije o poteku zadeve, ki jo vodijo sodišča, tožilstvo in drugi organi kazenskega pregona, ter zahteva, naj se po končanem postopku in izdaji odločbe dokumentacija predloži v pregled uradu varuha človekovih pravic;

naroči izvedenska in druga mnenja.

Varuh človekovih pravic lahko po preučitvi zadeve:

vložniku pojasni, da pravice in svoboščine niso bile kršene;

pozove organ, organizacijo ali institucijo, za katero je bilo ugotovljeno, da je s svojim ravnanjem kršila pravice in svoboščine, naj odpravi zadevno kršitev, ter nato spremlja izvajanje priporočil;

zahteva, naj organ, ki nadzoruje zadevni organ, uporabi ukrepe, določene z zakonom;

zahteva začetek postopka in sodeluje v morebitnih civilnih postopkih v teku;

zahteva, naj pristojni tožilec začne predhodni postopek v primerih kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti;

zahteva začetek upravnega postopka, vložiti pritožbo pri upravnem sodišču in sodeluje v tem postopku;

vloži predlog za naložitev kazni in tudi predlog za razveljavitev pravnomočne odločbe v zadevah v zvezi s prekrški;

vloži tožbo ali kasacijsko pritožbo zoper pravnomočno odločbo.

Če varuh človekovih pravic meni, da je treba spremeniti ali sprejeti zakonodajni akt o pravicah in svoboščinah, lahko v zvezi s tem vloži zahtevo pri pristojnih organih.

SPECIALIZIRANI ORGANI ZA VARSTVO ČLOVEKOVIH PRAVIC

Varuh otrokovih pravic (*Rzecznik Praw Dziecka*)

Naslov: ul. Przemysłowa 30/32, 00-450 Varšava

Varuh otrokovih pravic si prizadeva za varstvo pravic otrok, med drugim:

pravice do življenja in zdravstvenega varstva;

pravice do vzgoje v družini;

pravice do dostojnih življenjskih razmer;

pravice do izobraževanja;

pravic invalidnih otrok;

pravice do zaščite otrok pred vsemi oblikami nasilja, krutosti, izkoriščanja, demoralizacije, zanemarjanja in drugih oblik slabega ravnanja.

Vsakdo ima pravico zaprositi varuha otrokovih pravic za pomoč pri varstvu otrokovih pravic ali interesov.

Prošnje, vložene pri varuhu otrokovih pravic, so brezplačne.

Varuh otrokovih pravic lahko pri izvajanju postopka:

vsako zadevo preveri na kraju samem (tudi brez predhodnega obvestila);

od zadevnih organov zahteva, naj zagotovijo pojasnila ali informacije ali predložijo dokumentacijo;

naroči izvedenska in druga mnenja.

Varuh otrokovih pravic lahko po preučitvi zadeve:

od pristojnih organov zahteva, naj ukrepajo v otrokovo korist;

zahteva disciplinski ukrep ali disciplinske sankcije, če se ugotovi, da je zadevni organ kršil otrokove pravice ali interese;

sodeluje v postopkih pred ustavnim sodiščem, ki so se začeli na zahtevo varuha ali na podlagi ustavne pritožbe, ki se nanaša na otrokove pravice;

vloga predloge pri vrhovnem sodišču (*Sąd Najwyższy*) za odpravo razlik pri razlagi pravnih predpisov, ki se nanašajo na otrokove pravice;

vloži tožbo ali kasacijsko pritožbo;

zahteva začetek postopka in sodeluje v morebitnih civilnih postopkih v teku;

sodeluje v postopkih, v katere so vključeni mladoletniki;

zahteva, naj pristojni tožilec začne predhodni postopek v primerih kaznivih dejanj;

zahteva začetek upravnega postopka, vložiti pritožbo pri upravnem sodišču in sodeluje v tem postopku;

vloži predlog za naložitev kazni v zadevah v zvezi s prekrški.

Če varuh otrokovih pravic meni, da je treba spremeniti ali sprejeti zakonodajni akt o otrokovih pravicah, lahko v zvezi s tem vloži zahtevo pri pristojnih organih.

Varuh pacientovih pravic (*Rzecznik Praw Pacjentah*)

Naslov: ul. Młynarska 46, 01-171 Varšava

Varuh pacientovih pravic je pristojni organ za varstvo pravic pacientov.

Vsakdo ima pravico zaprositi varuha pacientovih pravic za pomoč v primeru kršitve pacientovih pravic.

Prošnje, vložene pri varuhu pacientovih pravic, so brezplačne.

Varuh pacientovih pravic lahko po pregledu prošnje:

prevzame zadevo;

navede pravna sredstva, ki so na voljo vložniku;
zadevo posreduje pristojnemu organu;
zavrne prevzem zadeve.

Kadar varuh pacientovih pravic prevzame zadevo, lahko:

sam opravi preiskavo;

od pristojnih organov zahteva, naj preučijo zadevo ali njen del.

Varuh pacientovih pravic ima pri izvajanju postopka pravico, da:

vsako zadevo preveri na kraju samem (tudi brez predhodnega obvestila);

zahteva pojasnila in predložitev dokumentov v vsaki zadevi, ki so jo vodili zadevni organi;

zahteva informacije o poteku zadeve, ki jo vodijo sodišča, tožilstvo in drugi organi kazenskega pregona, ter zahteva, naj se po končanem postopku in izdaji odločbe dokumentacija predloži v pregled uradu varuha pacientovih pravic;

naroči izvedenska in druga mnenja.

Varuh pacientovih pravic lahko po preučitvi zadeve:

vložniku pojasni, da pacientove pravice niso bile kršene;

pozove organ, organizacijo ali institucijo, za katero je bilo ugotovljeno, da je s svojim ravnanjem kršila pacientove pravice, naj odpravi zadevno kršitev;

zahteva, naj organ, ki nadzoruje zgoraj navedeni organ, uporabi ukrepe, določene z zakonom;

zahteva začetek postopka in sodeluje v morebitnih civilnih postopkih v teku.

Če varuh pacientovih pravic meni, da je treba spremeniti ali sprejeti zakonodajni akt o pacientovih pravicah, lahko v zvezi s tem vloži zahtevo pri pristojnih organih.

Generalni inšpektor za varstvo osebnih podatkov (*Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych*)

Naslov: ul. Stawki 2, 00-193 Varšava

Generalni inšpektor je pristojni organ za varstvo osebnih podatkov.

V primeru kršitve določb zakona o varstvu podatkov (*ustawa o ochronie danych osobowych*) lahko posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, vloži pritožbo pri generalnem inšpektorju.

Upravni postopek, ki ga izvede generalni inšpektor, obsega preverjanje obdelave osebnih podatkov vložnika.

Generalni inšpektor, njegov namestnik in pooblaščen osebje imajo pri izvajanju postopka pravico, da:

vstopijo v prostore, kjer so zbirke podatkov, in tudi v prostore, kjer se podatki obdelujejo, ter izvedejo potrebne preglede;

zahtevajo pojasnila in pozovejo na zaslišanje posameznike, da bi ugotovili dejstva;

pregledajo vse dokumente in podatke, ki so neposredno povezani s predmetom pregleda, ter jih skopirajo;

pregledajo opremo, nosilce in informacijske sisteme, ki se uporabljajo za obdelavo podatkov;

naročijo izvedenska in druga mnenja.

Če generalni inšpektor po opravljenem postopku ugotovi, da so bili predpisi kršeni, izda odločbo, s katero odredi ponovno vzpostavitev zakonitosti, vključno s: prenehanjem nepravilnosti;

dopolnitvijo, posodobitvijo ali popravkom osebnih podatkov, zagotovitvijo dostopa do njih ali zavrnitve dostopa do njih;

sprejetjem dodatnih ukrepov za varstvo osebnih podatkov;

ustavitvijo prenosa osebnih podatkov v tretjo državo;

zavarovanjem podatkov ali njihovim prenosom na druge organe;

izbrisom osebnih podatkov.

Ne glede na zgoraj navedeno se generalni inšpektor na podlagi informacij, zbranih med preučitvijo zadeve, odloči, ali bo uporabil naslednja pooblastila:

poslal dopis organu, na katerega se nanaša pritožba;

zahteval, naj se kršiteljem naloži disciplinski ali drug ukrep na podlagi zakona;

obvestil organ kazenskega pregona o sumu kaznivega dejanja.

Če generalni inšpektor meni, da je treba spremeniti ali sprejeti zakonodajni akt o varstvu osebnih podatkov, lahko v zvezi s tem vloži zahtevo pri pristojnih organih.

Vladni pooblaščenec za enako obravnavanje (*Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania*)

Naslov: Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Varšava

Pooblaščenec je organ, pristojen za izvajanje vladnih politik na področju enakega obravnavanja in preprečevanja diskriminacije.

Vsakdo ima pravico, da pri pooblaščenцу vloži pritožbo, prošnjo ali peticijo.

Vložitev pritožbe, prošnje ali peticije je brezplačna.

Če sta za odgovor nanje potrebni predhodna preučitev zadeve in razjasnitev dejanskega stanja, pooblaščenec zbere potrebne dokaze. V ta namen lahko od drugih organov zahteva, naj predložijo potrebne dokaze in pojasnila.

Pritožbo, prošnjo ali peticijo je treba obravnavati brez nepotrebnega odlašanja:

v enem mesecu v primeru pritožbe ali prošnje;

v treh mesecih v primeru peticije.

Pooblaščenec obvesti vložnika o načinu obravnavanja zadeve.

Če se ugotovi, da je bilo načelo enakega obravnavanja kršeno, pooblaščenec sprejme ukrepe za odpravo ali ublažitev učinkov take kršitve.

Če pooblaščenec meni, da je treba spremeniti ali sprejeti zakonodajni akt o enakem obravnavanju in preprečevanju diskriminacije, lahko v zvezi s tem vloži zahtevo pri pristojnih organih.

Vladni pooblaščenec za invalide (*Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych*)

Pooblaščenec izvaja vsebinski nadzor nad izpolnjevanjem nalog, ki izhajajo iz zakona o poklicni in socialni rehabilitaciji ter zaposlovanju invalidov (*ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*).

Nadzira izdajanje potrdil o invalidnosti in odločb o določitvi stopnje invalidnosti.

Vsakdo ima pravico, da pri pooblaščenцу vloži pritožbo, prošnjo ali peticijo.

Če sta za odgovor nanje potrebni predhodna preučitev zadeve in razjasnitev dejanskega stanja, pooblaščenec zbere potrebne dokaze. V ta namen lahko od drugih organov zahteva, naj predložijo potrebne dokaze in pojasnila.

Pritožbo, prošnjo ali peticijo je treba obravnavati brez nepotrebnega odlašanja:

v enem mesecu v primeru pritožbe ali prošnje;

v treh mesecih v primeru peticije.

Pooblaščenec obvesti vložnika o načinu obravnavanja zadeve.

Če pooblaščenec v okviru nadzora ugotovi, da obstaja utemeljen dvom, da odločba ne izraža dejanskega stanja zadeve oziroma je bila odločba izdana nezakonito, lahko od pristojnega organa zahteva, naj:

razveljavi odločbo;

znova začne postopek.

DRUGI SPECIALIZIRANI ORGANI

Nacionalni svet za radijsko in televizijsko oddajanje (*Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji*)

Naslov: Skwer kard. S. Wyszyńskiego 9, 01-015 Varšava

Nacionalni svet za radijsko in televizijsko oddajanje varuje svobodo govora na radiu in televiziji, ščiti avtonomijo ponudnikov medijskih storitev in javni interes ter zagotavlja odprto in pluralistično naravo radia in televizije.

Vsakdo ima pravico, da pri svetu vloži pritožbo, prošnjo ali peticijo.

Vložitev pritožbe, prošnje ali peticije je brezplačna.

Če se pritožba nanaša na določeno oddajo, mora pritožnik navesti datum in čas predvajanja, ime programa in naslov oddaje (ali morebitne druge informacije, ki omogočajo opredelitev oddaje, ki je predmet pritožbe).

Predsednik sveta lahko od ponudnika medijskih storitev zahteva, naj zagotovi dokaze, dokumente in pojasnila, potrebne za ugotovitev, ali je ponudnik ravnal v skladu z zakonom.

Pritožbo, prošnjo ali peticijo je treba obravnavati brez nepotrebnega odlašanja, in sicer v enem mesecu v primeru pritožbe ali prošnje in v treh mesecih v primeru peticije.

Svet obvesti vložnika o načinu obravnavanja zadeve.

Predsednik sveta lahko od ponudnika medijskih storitev zahteva, naj preneha zagotavljati medijske storitve, če so te v nasprotju z zakonom.

V nekaterih primerih mu lahko naloži denarno kazen.

Zadnja posodobitev: 23/01/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Portugalska

Nacionalna sodišča

Državljeni, katerih temeljne pravice so kršene, lahko zadevo predložijo sodišču. Portugalska sodišča (civilna in upravna sodišča) so pristojna za izvajanje sodne oblasti, varstvo zakonsko zaščitene pravice in interesov državljanov, pregon kršitev demokratične pravne države ter reševanje javnih ali zasebnih sporov (člen 202 ustave Portugalske republike).

Ustavno sodišče je zlasti pristojno za izvajanje sodne oblasti v pravnih in ustavnih zadevah. Ko so redna pravna sredstva izčrpana (člen 70(2) in člen 72 sistemskega zakona o ustavnem sodišču), ima stranka, ki se je med postopkom sklicevala na neustavnost uporabljenega zakona, pravico vložiti pritožbo pri ustavnem sodišču.

Za več informacij glej stran o [pravosodnih sistemih v državah članicah – Portugalska](#).

Nacionalna institucija za človekove pravice

Varuh človekovih pravic (*O Provedor de Justiça*)

Portugalski varuh človekovih pravic ima od leta 1999 poleg spodaj opisanih nalog vlogo nacionalne institucije za varstvo človekovih pravic, ki ji je Organizacija Združenih narodov podelila „status A“, kar pomeni, da v celoti izpolnjuje pariška načela.

Delo varuha človekovih pravic zato vključuje spodbujanje in varstvo temeljnih človekovih pravic, pri čemer se posebna pozornost namenja pravicam oseb, ki so zaradi starosti ali zmanjšanih psihomotoričnih sposobnosti najranljivejše, tj. pravicam otrok, starejših in invalidov.

Pritožbe se vložijo in obravnavajo po postopku iz oddelka o varuhu človekovih pravic.

Varuh človekovih pravic

Varuh človekovih pravic je z zakonom ustanovljen organ, katerega naloga je „braniti in spodbujati pravice, svoboščine, jamstva in legitimne interese državljanov“ (člen 1(1) zakona št. 9/91 z dne 9. aprila 1991 v sedanjih različici), ki bi bili lahko v odnosih državljanov z javnimi organi neupravičeno kršeni. Če državljeni nimajo druge možnosti, bodisi ker so bila vsa pravna sredstva (upravna in/ali sodna) izčrpana bodisi ker se je rok za vložitev pravnega sredstva iztekel, se lahko brezplačno obrnejo na varuha človekovih pravic in vložijo pritožbo, v kateri navedejo razloge za svoje stališče.

Kot je navedeno zgoraj, je varuh človekovih pravic na Portugalskem tudi nacionalna institucija za varstvo človekovih pravic, ki opravlja vlogo državnega preventivnega mehanizma.

Svet ministrov se je maja 2013 na podlagi Opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju odločil, da varuhu človekovih pravic dodeli vlogo nacionalnega preventivnega mehanizma. Tako je varuh človekovih pravic pristojen za opravljanje inšpekcijskih obiskov krajev izvrševanja odvzema prostosti, tj. zaporov, klinik, psihiatričnih bolnišnic, vzgojnih centrov za mladoletnike itd., da spremlja kakovost namestitve in prehrane oseb, ki jim je odvzeta prostost, preverja, ali se spoštujejo njihove temeljne pravice (vključno s pravico do zasebnosti ter zakonitih stikov s sorodniki in zagovorniki, kjer je to mogoče), in ugotovi, ali obstajajo individualni terapevtski programi (ali ne).

Obravnava pritožb

Pritožbe se lahko pri varuhu človekovih pravic vložijo z dopisom, po telefaksu, elektronski pošti ali telefonu, osebno v uradu varuha človekovih pravic ([kliknite tukaj za naslove](#)), prek [elektronskega obrazca za pritožbe](#) in pri katerem koli državnem tožilstvu.

Vsa sporočila, ki jih prejme varuh človekovih pravic, niso dejanske pritožbe. Pogosto so to anonimna pojasnila, preproste zahteve za informacije in pravne nasvete ali splošne izjave o določenih temah, ki jih ni mogoče nadalje obravnavati.

Pritožbe privedejo do postopka (ki ni nujno nov postopek, saj se lahko pritožbe, ki se nanašajo na podobne zadeve, zaradi hitrosti in gospodarnosti postopka obravnavajo v enem samem postopku), v katerem se opravi ustrezna preiskava. Povedano drugače, opravijo se potrebne poizvedbe, da se ugotovi dejansko stanje, npr. z zaslišanjem subjekta, zoper katerega je vložena pritožba, in tudi samega pritožnika, ki prav tako lahko zahteva zaslišanje pri varuhu človekovih pravic.

Ko je ta postopek končan, se lahko na podlagi pritožbe izrečejo priporočila, predlogi, opozorila in drugi alternativni načini uskladitve nasprotujočih si interesov, pa tudi zahteve za oceno ustavnosti ali zakonitosti.

Varuh človekovih pravic se ne odziva samo na pritožbe državljanov, temveč lahko postopek začne tudi na lastno pobudo, da bi preiskal razmere, za katere izve kako drugače in ki spadajo v njegovo pristojnost.

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Organizacija za varstvo otrokovih pravic

Nacionalna komisija za spodbujanje pravic ter varstvo otrok in mladih (*Comissão Nacional de Promoção dos Direitos e Proteção das Crianças e Jovens – CNPDPCJ*)

Vloga komisije je, da pomaga načrtovati ukrepanje države ter usklajuje, spremlja in ocenjuje ukrepanje javnih organov in skupnosti za varstvo in spodbujanje pravic otrok in mladih. Ena njenih najpomembnejših nalog je spodbujanje sklepanja protokolov o usklajevanju in sodelovanju, med drugim med odbori za varstvo otrok in mladih (*Comissões de Proteção de Crianças e Jovens – CPCJ*) po vsej državi.

Odbori za varstvo otrok in mladih (CPCJ) so uradne izvensodne institucije s funkcionalno avtonomijo, njihov namen pa je spodbujanje pravic otrok in mladih ter preprečevanje ali odpravljanje položajev, ki lahko vplivajo na njihovo varnost, zdravje, usposabljanje, izobraževanje ali splošni razvoj. Delo navedenih odborov spremlja državno tožilstvo (*Ministério Público*), ki ocenjuje zakonitost in vsebinsko ustreznost njihovih odločitev, pri čemer po potrebi opravi sodni nadzor.

Odbori delujejo v plenarni in omejeni obliki. Plenarni odbor je pristojen za izvajanje ukrepov za spodbujanje pravic ter preprečevanje nevarnih razmer za otroke in mlade.

Omejeni odbor ukrepa, kadar je otrok ali mladostnik v nevarnosti, in sicer zlasti tako, da pomaga in svetuje osebam, ki se obrnejo na odbor za varstvo, odloči o začetku in vodenju postopkov za spodbujanje in varstvo, opravi predhodno oceno razmer, s katerimi je odbor za varstvo seznanjen, razišče primere, po potrebi zahteva sodelovanje članov plenarnega odbora pri preiskavi primerov, odloči o uporabi ukrepov za spodbujanje in varstvo ter njihovem spremljanju in pregledu (razen ukrepa, ki vključuje odobritev izbrane osebe za posvojitev ali institucije za posvojitev), razišče in spremlja ukrepe za spodbujanje in varstvo, kakor se od njega zahteva v okviru sodelovanja z drugimi odbori za varstvo, vsakih šest mesecev poroča plenarnemu odboru o začelih postopkih in o stanju tekočih postopkov, ne da bi razkril identiteto udeleženih oseb.

Obravnava pritožb

Vsakdo lahko informacije o nevarnih razmerah sporoči neposredno odboru CPCJ, in sicer z dopisom, po telefonu, telefaksu, elektronski pošti ali osebno v uradih odborov. Odbori so pristojni za območje občine, v kateri imajo sedež. Seznam s kontaktnimi podatki odborov CPCJ glede na območje prebivanja otroka je na voljo [tukaj](#).

Za ukrepanje odbora CPCJ sta potrebna soglasje in privolitev staršev, privede pa lahko do uporabe naslednjih ukrepov:

- skupna podpora staršev;
- skupna podpora drugega družinskega člana;
- prepustitev v varstvo osebi, ki je na dobrem glasu;
- podpora za samostojno življenje;
- rejništvo;
- namestitve v zavod.

Ukrepi za spodbujanje in varstvo se izvajajo v običajnem življenjskem okolju ali v okviru namestitve, odvisno od njihove narave.

Organa za enakost

Komisija za državljanstvo in enakost spolov (*Comissão para a Cidadania e a Igualdade de Género – CIG*)

Komisija za državljanstvo in enakost spolov (CIG) je nacionalni organ, pristojen za spodbujanje in zagovarjanje načela enakosti moških in žensk. Deluje na naslednjih področjih: državljanstva vzgoja, enakost moških in žensk, varstvo materinstva in očetovstva, spodbujanje sredstev za omogočanje enakopravnega sodelovanja žensk in moških na različnih področjih življenja, usklajevanje poklicnega, zasebnega in družinskega življenja žensk in moških, boj proti nasilju v družini in nasilju na podlagi spola ter trgovini z ljudmi in podpora žrtvam.

Komisija CIG je osrednja služba pod neposredno državno upravo in ima upravno avtonomijo. Je del predsedstva sveta ministrov in spada v pristojnost državnega sekretarja za državljanstvo in enakost.

Pristojna je zlasti za prejemanje pritožb zaradi diskriminacije ali nasilja na podlagi spola ter po potrebi njihovo predložitev pristojnim organom ali zadevnim subjektom, pri čemer izdaja mnenja in priporočila.

Obravnava pritožb

Komisija CIG prejema pritožbe zaradi diskriminacije ali nasilja na podlagi spola po elektronski pošti, na svoji Facebook strani in na papirju.

Prejete pritožbe analizirajo in razvrstijo notranje službe, ki po isti poti odgovorijo neposredno pritožniku. Zadevnim subjektom se lahko pošljejo mnenja in/ali priporočila in/ali se zadeve predložijo pristojnim organom (npr. državnemu tožilstvu, organu za prehransko in gospodarsko varnost (*Autoridade de Segurança Alimentar e Económica – ASAE*), regulativnemu organu za medije (*Entidade Reguladora para a Comunicação Social – ERC*)), vpletenim subjektom pa se pošljejo v vednost.

Visoki komisariat za migracije (*Alto Comissariado para as Migrações – ACM*)

(Komisija za enakost in boj proti rasni diskriminaciji (*Comissão para a Igualdade e Contra a Discriminação Racial – CICDR*))

Visoki komisariat za migracije (ACM) je javna institucija, ki opredeljuje, izvaja in ocenjuje sektorske in medsektorske javne politike na področju migracij, ki so pomembne za pritegnitev migrantov v nacionalnem in mednarodnem okviru ter v okviru portugalsko govorečih držav za vključitev priseljencev in etničnih skupin, zlasti romskih skupnosti, ter za upravljanje in spodbujanje raznolikosti med kulturami, narodnostmi in verami. Ena njegovih najpomembnejših nalog je boj proti vsem vrstam diskriminacije na podlagi barve kože, državljanstva, etničnega porekla ali vere, ne glede na obliko take diskriminacije, z ukrepi, kampanjami ali dogodki za ozaveščanje javnosti ter z obravnavo upravnih prekrškov, določenih z zakonom.

Pod okriljem komisariata ACM deluje komisija za enakost in boj proti rasni diskriminaciji (*Comissão para a Igualdade e Contra a Discriminação Racial – CICDR*). Njen namen je preprečevati in prepovedovati rasno diskriminacijo ter kaznovati dejanja katere koli osebe, s katerimi se kršijo temeljne pravice ali omejuje ali preprečuje izvajanje gospodarskih, socialnih ali kulturnih pravic na podlagi rase, etnične pripadnosti, barve kože, državljanstva, porekla ali regije izvora in skladu s pogoji in omejitvami iz zakona št. 93/2017 z dne 26. avgusta 2017 o vzpostavitvi pravnega okvira za preprečevanje in prepoved diskriminacije ter boj proti njej. Zakon št. 93/2017 prepoveduje vse oblike diskriminacije, kot je opredeljena v zakonu, vključno z vrstami praks na podlagi rase, etnične pripadnosti, barve kože, državljanstva, porekla ali regije izvora.

Obravnava pritožb

Pritožbe se lahko vložijo pri komisariatu ACM ali neposredno pri komisiji CICDR z dopisom, po telefaksu, elektronski pošti ali telefonu. Na spletnem mestu komisije CICDR je na voljo tudi [elektronski obrazec za pritožbo](#).

Dejanje diskriminacije, ki ga stori posameznik, je upravni prekršek, ki se kaznuje z globo v razponu med enkratnikom in dvakratnikom vrednosti indeksa socialne podpore. Dejanje diskriminacije, ki ga stori pravna oseba javnega ali zasebnega prava, je upravni prekršek, ki se kaznuje z globo v razponu med štirikratnikom in dvajsetkratnikom vrednosti indeksa socialne podpore.

Tako pri posameznikih kot pri pravnih osebah javnega ali zasebnega prava naložitev globe ne vpliva na morebitno civilno odgovornost ali naložitev druge kazni v zvezi z isto zadevo.

Komisija vodi register s podatki o posameznikih in pravnih osebah, ki so jim bile naložene globe in dodatne kazni. Sodišča in organ za delovne razmere morajo komisiji poslati vse odločbe, ki potrjujejo diskriminacijske prakse. Če je rok za sodno izpodbijanje potekel in odločba ni bila sodno izpodbijana ali

kadar je odločba komisije postala *res judicata*, so izvlečki te odločbe pet let objavljeni na spletnem mestu komisariata ACM. Taki izvlečki vsebujejo vsaj identifikacijske podatke pravne osebe, spoznane za krivo, informacije o vrsti in naravi dejanja diskriminacije ter naložene globe in dodatne kazni.

Organ za varstvo podatkov

Nacionalna komisija za varstvo podatkov (*Comissão Nacional de Proteção de Dados – CNPD*)

Nacionalna komisija za varstvo podatkov (CNPD) je neodvisen upravni organ, ki deluje pod vodstvom portugalskega parlamenta (*Assembleia da República*). Njena naloga je spremljanje in nadzorovanje obdelave osebnih podatkov ob doslednem spoštovanju človekovih pravic in svobod in ter jamstev, zapisanih v ustavi in zakonodaji. Komisija je nacionalni organ za nadzor nad osebnimi podatki. Sodeluje z organi za nadzor nad varstvom podatkov iz drugih držav, da bi tako varovala in spoštovala pravice oseb, ki živijo v tujini.

Obravnava pritožb

Pritožbe in vloge posameznikov v zvezi s kršitvami osebnih podatkov je treba pisno poslati komisiji CNPD. Lahko se vložijo tudi elektronsko, in sicer na [elektronski obrazcu](#), ki je na voljo na spletnem mestu komisije CNPD. Vložniki morajo navesti svoje ime in naslov ter jih podpisati.

Ko je pritožba evidentirana, se prouči in predloži v predhodno oceno članu komisije CNPD. Če zadevno vprašanje ne spada v pristojnost komisije CNPD ali če zaradi narave posameznikove izjave ni mogoče izdati odločbe, jo lahko član, ki mu je bila dodeljena, oceni ali ustrezno posreduje naprej.

Odločitve komisije CNPD se sprejmejo z večino in so zavezujoče. Zoper njih se je mogoče pritožiti.

Drugi specializirani organi

Nacionalni inštitut za rehabilitacijo, IP (*Instituto Nacional para a Reabilitação, IP – INR, I.P.*)

Nacionalni inštitut za rehabilitacijo je javna institucija v sestavi, ki je trenutno v pristojnosti ministrstva za delo, solidarnost in socialno varnost ter ima upravno avtonomijo in lastna sredstva. Inštitut si s spodbujanjem temeljnih pravic invalidov prizadeva za zagotavljanje njihovih enakih možnosti, boj proti njihovi diskriminaciji in njihovo opolnomočenje.

Prejema lahko pritožbe zaradi diskriminacije na podlagi invalidnosti v skladu z zakonom št. 46/2006 z dne 28. avgusta 2006, ki prepoveduje diskriminacijo na podlagi invalidnosti in predhodnega obstoja resnega tveganja za zdravje ter predvideva kazni za tako diskriminacijo. Diskriminacija pomeni vsako dejanje, s katerim kdor koli krši temeljno pravico ali zanika ali omejuje uresničevanje katere koli pravice na podlagi kakršne koli invalidnosti.

Obravnava pritožb

Inštitut mora za začetek pritožbenega postopka prejeti popoln opis položaja, ki se šteje za diskriminatornega. Obrazec za pritožbo je na voljo na spletnem mestu <https://www.inr.pt/formulario-de-queixa> in se lahko pošlje po elektronski pošti na naslov inr@inr.mtsss.pt.

Pritožba mora vsebovati identiteto pritožnika (polno ime, matično številko ali številko osebne izkaznice, davčno številko, polni naslov, telefonsko številko ali druge kontaktne podatke) in jasen opis vseh dejstev. V njej morajo biti navedene priče, njihova imena, naslovi in kontaktni podatki, podprta pa mora biti, kolikor je mogoče, z dokazi ali dokumenti, ki pričajo o diskriminatornem dejanju.

Ko je pritožba vložena, se zadeva predloži pristojnemu upravnemu organu (generalnim inšpektoratom, regulativnim ali drugim pristojnim organom) s pooblastili za inšpekcijske preglede in/ali sankcioniranje, da izvede preiskovalno fazo, v kateri se zbirajo dokazi in po kateri se zadeva bodisi konča bodisi se naloži denarna kazen (skupaj z morebitnimi dodatnimi kaznimi). Izvod odločbe se pošlje nacionalnemu inštitutu za rehabilitacijo.

Storjeno diskriminatorno dejanje se kaznuje s plačilom denarne kazni, ki je lahko od pet- do tridesetkratnik vrednosti minimalne zjamčene mesečne plače, odvisno od tega, ali so kršitve storile fizične ali pravne osebe.

Glede na resnost kaznivega dejanja in krivdo povzročitelja se lahko naložijo dodatne kazni, kot so zaseg lastnine, prepoved opravljanja poklica ali dejavnosti, odvzem pravice do subvencij ali ugodnosti, ki jih odobrijo javni organi, zaprtje poslovnih enot in objava obsodb.

Komisija za enakost pri delu in zaposlovanju (*Comissão para a Igualdade no Trabalho e no Emprego – CITE*)

Komisija za enakost pri delu in zaposlovanju (CITE) je tristranski in enakopravni kolegijski organ z upravno avtonomijo in pravno osebnostjo. Spodbuja enakost in nediskriminacijo moških in žensk pri delu, zaposlovanju in poklicnem usposabljanju ter sodeluje pri uporabi zakonodaje in izvajanju obveznosti iz sporazumov na tem področju, pa tudi obveznosti, ki se nanašajo na varstvo starševstva ter usklajevanje poklicnega, družinskega in zasebnega življenja v zasebnem, javnem in nadloženem sektorju.

Med njenimi glavnimi nalogami je ocenjevanje pritožb, ki jih prejme, ali položajev, s katerimi se seznanijo in ki kažejo na kršitev zakonskih določb o enakosti in nediskriminaciji žensk in moških pri delu, zaposlovanju in poklicnem usposabljanju. Njeno delo vključuje tudi varstvo starševstva, usklajevanje poklicnega, družinskega in zasebnega življenja ter zagotavljanje informacij in pravne pomoči v zvezi s tem.

Obravnava pritožb

Vsakdo lahko vloži pritožbo zaradi zaposlitvenih oglasov in drugih načinov zaposlovanja delavcev, ki ne zagotavljajo pravice do enakosti moških in žensk pri dostopu do zaposlitve.

Vsak delavec lahko vloži pritožbo v primeru diskriminacije moških in žensk pri dostopu do zaposlitve, dela in poklicnega usposabljanja.

Pritožbe se lahko vložijo z dopisom, po telefaksu ali elektronski pošti. Vložijo se lahko tudi po telefonu na brezplačni telefonski številki 800204684 ali v prostorih komisije CITE po predhodni najavi na telefonski številki +351 217803709.

Komisija CITE mora službi, pristojni za inšpekcijo dela (organ za delovne razmere), sporočiti mnenja, ki potrjujejo ali kažejo na obstoj delovnih praks, ki so diskriminatorne na podlagi spola, navedena služba pa lahko začne upravnokazenski postopek, kot je opisan spodaj.

Organ za delovne razmere (*Autoridade para as Condições do Trabalho – ACT*)

Organ za delovne razmere (ACT) je državna služba, katere namen je spodbujati izboljšanje delovnih razmer na celotnem portugalskem celinskem ozemlju s spremljanjem upoštevanja delovnih predpisov v okviru zasebnih delovnih razmerij ter spodbujanjem varnosti in zdravja pri delu v vseh zasebnih sektorjih.

Spremlja tudi skladnost z zakonodajo o varnosti in zdravju pri delu v vseh sektorjih dejavnosti ter v oddelkih in organih osrednje javne uprave (neposredne, posredne in lokalne), vključno z javnimi zavodi in postopki za zagotavljanje prilagojenih storitev ali javnih sredstev.

Pritožbe se lahko vložijo v zvezi s pomanjkljivostmi v objektih ali neskladnostjo z določbami, ki spadajo v pristojnost organa ACT, in sicer med drugim v zvezi z varnostnimi in zdravstvenimi razmerami pri delu, pogodbami o zaposlitvi za določen čas, neenakostjo in diskriminacijo pri delu, napolitvijo delavcev, trajanjem in organizacijo delovnega časa, kolektivno zastopnostjo delavcev, neprijavljenim ali nezakonitim delom, začasnim delom in delom priseljencev.

Obravnava pritožb

Pritožbo lahko vloži vsak delavec, predstavnik zaposlenih ali druga zainteresirana stran, tako da izpolni [elektronski obrazec](#), ki je na voljo na spletnem mestu organa ACT.

Kadar inšpektor za delo pri izvajanju svojih nalog osebno in neposredno (celo po dogodku) ugotovi ali dokaže kakršno koli kršitev pravil, ki se kaznuje z denarno kaznijo, sestavi uradno poročilo. V zvezi s kršitvami, ki niso osebno dokazane, sestavi poročilo o incidentu, podprto z razpoložljivimi dokazi in imeni vsaj dveh prič.

Ko je poročilo pripravljeno, je obtožena stranka obveščena, da mora v 15 dneh prostovoljno poravnati denarno kazen, predložiti pisni odgovor skupaj z vsemi dokazili in seznamom prič ali se osebno zglasiti na zaslišanju.

Rok za dokončanje preiskave je 60 dni, vendar se lahko v ustrezno utemeljenih primerih podaljša za isto obdobje.

Pri zelo hudih upravnih prekrških ali ponovitvah hudih upravnih prekrškov, storjenih namerno ali iz hude malomarnosti, se lahko uporabi dodatna kazen objave. V primeru ponovitve zgoraj navedenih upravnih prekrškov se lahko naložijo še dodatne kazni, kot so začasna prepoved opravljanja dejavnosti, odvzem pravice do sodelovanja na dražbah ali javnih razpisih ali objava obsodbe, pri čemer se upoštevajo škodljivi učinki za delavca ali gospodarska korist, ki jo je pridobil delodajalec.

Kadar kršitev vključuje opustitev dolžnosti, kršitelj s plačilom denarne kazni ni oproščen izpolnitve te dolžnosti, če je ta še mogoča. Če je kršitev posledica neplačevanja zneskov, lahko organ ACT poleg denarne kazni določi tudi, da je treba v roku za plačilo denarne kazni poravnati tudi zneske, dolgovane delavcem.

Portugalska agencija za okolje (*Agência Portuguesa do Ambiente – APA*)

Naloga portugalske agencije za okolje je predlagati, razvijati in spremljati celostno in participativno upravljanje okoljskih politik in politik trajnostnega razvoja, pri tem pa te politike usklajevati z drugimi sektorskimi politikami ter sodelovati z javnimi in zasebnimi subjekti, ki si prizadevajo za isti namen. Agencija si prizadeva za visoko raven varstva in izboljšanja okolja ter zagotavljanje visokokakovostnih storitev državljanom. Je tudi nacionalni organ, pristojen za izvajanje sistema okoljske odgovornosti.

Okoljska škoda vključuje: (i) škodo, povzročeno zavarovanim vrstam in naravnim habitatom; (ii) škodo, povzročeno vodam, in (iii) škodo, povzročeno tloom. Ugotovitve o okoljski škodi ali neposredni nevarnosti take škode se lahko predložijo agenciji, od katere se lahko zahteva ukrepanje. Oseba, ki predloži ugotovitve, mora navesti tudi vse ustrezne podatke ali ukrepe, ki so ji na voljo.

Obravnava pritožb

Vsak posameznik/zainteresirana stran lahko pošlje zahtevo po navadni ali elektronski pošti. Na spletnem mestu agencije je na voljo tudi [elektronski kontaktni obrazec](#).

Pristojni organ prouči zahtevo za ukrepanje in zainteresirane strani obvesti o njeni odobritvi ali zavrnitvi. Če pristojni organ potrdi obstoj okoljske škode in ugotovi, da zahteva vložnika, je upravljavec uradno obveščen o zahtevi za ukrepanje, da bi sprejel odločitev o ukrepih, ki jih je treba uvesti.

Generalni inšpektorat za kmetijstvo, morje, okolje in prostorsko načrtovanje (*Inspecção-Geral da Agricultura, do Mar, do Ambiente e do Ordenamento do Território – IGAMAOT*)

Generalni inšpektorat za kmetijstvo, morje, okolje in prostorsko načrtovanje (IGAMAOT) je osrednja služba pod neposredno državno upravo ter je pristojen za pregled, revizijo in nadzor oddelkov in organov na področju dejavnosti inšpektorata IGAMAOT v smislu upravljanja, vodenja in poslanstva. Na področju prehranske ureditve in varnosti spremlja podporo iz nacionalnih skladov in skladov EU. Na področju okolja, prostorskega načrtovanja in ohranjanja narave zagotavlja stalno spremljanje in ocenjevanje zakonitosti.

Njegovo delo zajema javni sektor in zasebne gospodarske subjekte ter posamezne državljanke in državljanke v zadevah, povezanih z okoljsko zakonodajo, prostorskim načrtovanjem ali ohranjanjem narave, ter upravičence do nacionalne ali evropske podpore v kmetijstvu in ribištvu.

Prejema pritožbe v zvezi z dejanji, ki spadajo v njegovo pristojnost. Posreduje v zadevah z največjim morebitnim tveganjem, pri čemer sodeluje z drugimi pristojnimi organi, odvisno od prijavitelne zadeve.

Obravnava pritožb

Inšpektorat IGAMAOT ima na svojem spletnem mestu e-referat, pri katerem je mogoče vložiti pritožbe, tako da se izpolni [elektronski obrazec](#), v katerem se podrobno opiše ugotovljeni položaj ter navedejo ime in kontaktni podatki pritožnika. Pritožnik lahko z označitvijo ustreznega polja na obrazcu zahteva, da ti podatki ostanejo zaupni.

Pritožbe, izjave, poročila o incidentu in druge zahteve, predložene inšpektoratu IGAMAOT, ki vsebujejo gradivo, ki ga je mogoče proučiti v okviru inšpekcijskega pregleda, bodo privedle do uvedbe posebnega upravnega postopka, ki se vodi v skladu z določbami zakonika o upravnem postopku.

Anonimne zahteve se ne obravnavajo, razen če so zadostno utemeljene ali dokumentirane.

Inšpektorat IGAMAOT med upravnim postopkom določi rok, v katerem mora prejeti odgovor na svoje zahteve za informacije ali v katerem mu morajo zadevni organi poslati informacije.

V okviru preiskave se lahko pri zadevnih subjektih še vedno izvedejo ukrepi za pridobitev informacij in dokazov, na podlagi katerih se lahko presodi, ali je potreben inšpekcijski pregled.

Po proučitvi zadeve in brez vpliva na obvezno prijavo za kazenske namene se pripravi obrazloženi predlog in se predloži generalnemu inšpektorju, ta pa lahko odloči, da se zadeva konča, da se spremlja, da se sprejmejo izredni ukrepi ali da se zadeva predloži članu vlade, pristojnemu za inšpektorat IGAMAOT, ki odloči o tem, kako jo je treba obravnavati.

Generalni inšpektorat za sodne službe (*Inspecção-Geral dos Serviços de Justiça – IGSJ*)

Generalni inšpektorat za sodne službe (IGSJ) je osrednja služba pod neposredno državno upravo z upravno avtonomijo, katere naloge so revizije, inšpekcijski pregledi in nadzor vseh subjektov, oddelkov in organov v pristojnosti ministrstva za pravosodje ali pod njegovim nadzorom ali ureditvijo, vključno z zapornimi službami, da bi se odpravile nezakonitosti ali nepravilnosti ter optimiziralo delovanje služb.

Pritožbe se lahko vložijo v zvezi z dejanji in opustitvami, ki se štejejo za nezakonite, zlasti zamudami pri zagotovitvi javne storitve, slabo storitvijo, neprimernim vedenjem uradnikov ali uslužbencev, slabim stanjem prostorov in na splošno vsako nepravilnostjo ali pomanjkljivostjo pri delovanju služb.

Obravnava pritožb

Pritožbe se lahko vložijo brez posebnih formalnosti na enega od naslednjih načinov: osebno, po navadni pošti, telefonu, telefaksu ali elektronski pošti. V ta namen je na spletnem mestu inšpektorata IGSJ na voljo [obrazec za pritožbe](#).

Pritožbe, poročila o incidentu in izjave, ki se osebno vložijo pri inšpektoratu IGSJ, prejme za to določen inšpektor.

Vloženi pritožbi se vedno dodeli številka zadeve, ki se sporoči pritožniku, ta pa jo mora navesti v vseh stikih z inšpektoratom IGSJ. Kjer je to ustrezno, se lahko pritožba združi z inšpekcijskim ali revizijskim postopkom, ki se bo kmalu začel ali že poteka.

Pritožniki lahko od inšpektorata IGSJ kakor koli zahtevajo informacije o statusu zadeve, pri čemer morajo navesti številko zadeve. Če je bila pritožba vložena prek spletnega mesta inšpektorata IGSJ, se lahko njen napredek spremlja z uporabo gesla za dostop, ki je bilo ustvarjeno ob elektronski vložitvi pritožbe.

Anonimne pritožbe se analizirajo samo, če se izjave štejejo za razumljive in podrobne. Pritožnik ne prejme nobenih informacij o izidu opravljenih preiskav, prav tako ni mogoče do informacij o statusu zadeve dostopati prek spletnega mesta inšpektorata IGSJ, saj je dostop do teh informacij odvisen od registracije uporabnika.

Generalni inšpektorat za notranje zadeve (*Inspecção-Geral da Administração Interna – IGAI*)

Generalni inšpektorat za notranje zadeve (IGAI) je neodvisna služba za zunanji nadzor nad dejavnostjo policije. Je v pristojnosti ministrstva za notranje zadeve (*Ministério da Administração Interna – MAI*), v njegovo pristojnost pa spadajo tudi vse varnostne službe in sile (GNR (*Guarda Nacional Republicana* – republiška narodna garda), PSP (*Polícia de Segurança Pública* – policija za javno varnost) in SEF (*Serviço de Estrangeiros e Fronteiras* – služba za tujce in meje)), ki so delujejo v okviru tega ministrstva. V zvezi s temi organi inšpektorat opravlja revizije, inšpekcijske preglede in nadzor na visoki ravni ter brani pravice državljanov, pri čemer poseben poudarek namenja varstvu človekovih pravic in ohranjanju javnega reda.

Vsaka oseba (Portugalec ali tujec), skupine oseb, združenja, podjetja ali druge pravne osebe lahko vložijo pritožbe glede dejanj in opustitev, ki se štejejo za nezakonite, zlasti pritožbe v zvezi s kršitvami temeljnih pravic državljanov, ki jih storijo uslužbenci organov v pristojnosti ministrstva za notranje zadeve. Take kršitve vključujejo: zamude pri zagotovitvi javne storitve, slabo storitev, neprimerno vedenje zaposlenih v javni službi ali drugih zaposlenih v okviru ministrstva za notranje zadeve, slabo stanje prostorov ter na splošno vsako nepravilnost ali pomanjkljivost pri delovanju služb.

Obravnava pritožb

Pritožbe se lahko vložijo brez posebnih formalnosti po navadni pošti, osebno, po elektronski pošti ali prek elektronskega [obrazca za pritožbe](#).

Pritožba mora vsebovati podroben opis ugotovljenega stanja, identiteto odgovorne osebe ter navedbo točnega datuma in kraja (ulica in hišna številka, kraj, župnija in občina), po možnosti pa se ji priloži zemljevid lokacije prijavljenega stanja.

Če dokazov ni mogoče predložiti v času predložitve poročila o incidentu, je to treba storiti čim prej po tem.

Inšpektorat IGAI zagotovi, da se vse pritožbe, ki spadajo v njegovo pristojnost, ustrezno proučijo in da vsi pritožniki, katerih identiteta je bila opredeljena, prejmejo odgovor na svoje izjave. Pritožniki lahko inšpektorat IGAI zaprosijo za informacije o statusu zadeve, pri čemer morajo navesti številko zadeve.

Anonimne pritožbe se analizirajo samo, če se podane izjave štejejo za dosledne in podrobne.

Generalni inšpektorat za izobraževanje in znanost (*Inspeção-Geral da Educação e Ciência – IGEC*)

Generalni inšpektorat za izobraževanje in znanost (IGEC) spremlja zakonitost in pravilnost dejanj, ki jih izvajajo organi, oddelki in agencije ministrstva za izobraževanje ali ki se izvajajo pod nadzorom zadevnega člana vlade. Prav tako spremlja, revidira in nadzoruje delovanje izobraževalnega sistema na področju predšolske in šolske vzgoje (osnovno-, srednje- in visokošolsko izobraževanje). V njegovo pristojnost spadajo posebne oblike izobraževanja, zunajšolsko izobraževanje, znanost in tehnologija ter organi, oddelki in agencije ministrstva.

Varuh človekovih pravic pri inšpektoratu IGEC varuje, brani in spodbuja zakonite pravice in interese državljanov ter poštenost in pravičnost izobraževalnega sistema. Njegovo delo vključuje analiziranje in obravnavanje pritožb uporabnikov izobraževalnega sistema in uslužbencev ter lahko zajema tudi preiskovalni ali disciplinski postopek.

Obravnava pritožb

Pritožbe se lahko vložijo z dopisom, po telefaksu ali elektronski pošti (igec@igec.mec.pt). Kadar je mogoče, morajo uporabniki izobraževalnega sistema in uslužbenci pred vložitvijo pritožbe pri inšpektoratu IGEC položaj pojasniti pristojnim organom skupine šol/šole, ki ni del skupine, visokošolske ustanove ali organizacije/službe.

Delo varuha človekovih pravic izvajajo teritorialna inšpekcijska območja inšpektorata IGEC, ki so pristojna za oceno pritožb uporabnikov izobraževalnega sistema in uslužbencev ter določitev najprimernejšega postopka za njihovo obravnavo. Opravijo lahko tudi predhodno preiskavo, s katero se poskušajo zlasti opredeliti predmet pritožbe ter hitro in učinkovito ugotoviti razlogi zanjo. Kadar se take pritožbe nanašajo na zadeve v pristojnosti vodje skupine šol/šole, ki ni del skupine, rektorja/predstojnika/direktorja visokošolske ustanove/zavoda ali generalnega direktorja šol prek regionalnih predstavnikov izobraževanja, se predložijo neposredno njim. Pritožbe, ki se nanašajo na organe/službe za izobraževanje in znanost, po zaslišanju zadevnih strank analizira neposredno inšpektorat IGEC.

Pritožbe, ki prispejo na sedež inšpektorata IGEC, se pošljejo teritorialnim inšpekcijskim območjem, da določijo najprimernejši postopek.

Direktorji skupin šol/šol, ki niso del skupine, ter rektor/predstojnik/direktor visokošolske ustanove/zavoda izvajajo disciplinski nadzor nad učiteljskim osebjem, neučiteljskim osebjem ter učenci, dijaki in študenti. Generalni direktor šol pa prek regionalnih predstavnikov izobraževanja izvaja disciplinski nadzor nad upravnim in vodstvenim organom skupin šol/šol, ki niso del skupine.

Če se pri inšpekcijskem pregledu ugotovijo disciplinski prekrški, je generalni inšpektor pristojen za uvedbo ustreznega disciplinskega postopka.

Pritožbe, ki jih prejmejo sedež ali teritorialna inšpekcijska območja ter se nanašajo na delovanje drugih sektorjev uprave in/ali delovanje zasebnih subjektov, ki ne spadajo v pristojnost ministrstva za izobraževanje in znanost, se posredujejo pristojnim službam centralne, regionalne ali lokalne uprave, zainteresirana stran pa je o tem obveščena.

Generalni inšpektorat za zdravstvene dejavnosti (*Inspeção-Geral das Atividades em Saúde – IGAS*)

Generalni inšpektorat za zdravstvene dejavnosti (IGAS) je osrednja služba pod neposredno državno upravo, katere naloga je zagotavljanje skladnosti z zakonodajo in visoke strokovne ravni učinkovitosti na vseh področjih zagotavljanja zdravstvenega varstva tako s strani organov ministrstva za zdravje ali organov v njegovi pristojnosti kot s strani organov javnega, zasebnega ali socialnega sektorja.

Inšpektoratu IGAS se lahko prijavijo vse nepravilnosti ali pomanjkljivosti pri delovanju služb, kot so dejanja in opustitve, ki se štejejo za nezakonite, zloraba denarnih ali javnih sredstev, goljufija ali korupcija, ovire ali neenakosti pri dostopu do zdravstvenega varstva pri določenem ponudniku ali v določeni ustanovi ter neprimerno ravnanje zdravstvenih delavcev ali strokovnjakov.

Če prijavljeno dejstvo ne spada v pristojnost inšpektorata IGAS, se izjave ali pritožbe iz ustrezno opredeljenih organov posredujejo pristojnemu organu.

Obravnava pritožb

Vsaka oseba (Portugalec ali tujec), skupine oseb, združenja, podjetja ali druge pravne osebe lahko vložijo pritožbe po navadni ali elektronski pošti.

Pritožbe/izjave se lahko vložijo kadar koli ter morajo biti popolne in utemeljene ter morajo po možnosti vsebovati podrobne informacije o zadevni osebi ali organizaciji, dejstva, datume in kraje, kjer so se dejanja/opustitve zgodili, osebne identifikacijske podatke (ime in kontaktne podatke) ter informacije o tem, ali je bila pritožba/izjava vložena tudi pri drugem organu.

Inšpektorat IGAS analizira pritožbe/izjave, za katere se šteje, da so v njih čas, način in kraj dogodkov ali dejanj, njihovih storilci in morebitna odgovornost razumljivo in podrobno navedeni.

Pritožbe/izjave lahko privedejo do inšpekcijskega ali pojasnitvenega postopka v skladu s pravilnikom inšpektorata IGAS o inšpekcijski dejavnosti.

V primeru inšpekcijskih postopkov se vedno upošteva načelo kontradiktornega postopka. To zadevnim osebam omogoča zaslišanje, razen v primerih, določenih z zakonom, tj. v primerih, v katerih bi to lahko objektivno oviralo preiskavo v kazenskem postopku in izvajanje dokazov.

Zainteresirane strani, katerih identiteta je bila ustrezno ugotovljena, so obveščene o izidu ukrepanja inšpektorata IGAS.

Regulativni zdravstveni organ (*Entidade Reguladora da Saúde – ERS*)

Regulativni zdravstveni organ (ERS) je neodvisni javni organ, katerega naloga je urejanje dejavnosti ustanov zdravstvenega varstva, tj. vseh ustanov zdravstvenega varstva v javnem, zasebnem in socialnem sektorju, ki so na voljo javnosti na celinskem ozemlju Portugalske, razen lekarn.

Urejanje dejavnosti in nadzor izvajalcev vključuje: obravnavo pritožb uporabnikov, izvajalcev in institucij, izvajanje inšpekcijskih pregledov in revizij v prostorih izvajalcev zdravstvenega varstva, preiskavo položajev, ki bi lahko ogrozili pravice uporabnikov, vodenje upravnokazenskih postopkov in naložitev kazni, izdajanje navodil, priporočil in mnenj ter izvajanje študij o organizaciji zdravstvenega sistema.

Pritožbe, ki spadajo v pristojnost organa ERS, se nanašajo na:

dostop do zdravstvenega varstva;

diskriminacijo;

kakovost zdravstvene oskrbe;

kakovost upravne pomoči;

pravice uporabnikov;
čakalne dobe za pregled;
čakalne dobe za posege;
finančna vprašanja;
pravna vprašanja;
kakovost objektov.

Obravnava pritožb

Uporabniki zdravstvenih storitev lahko pritožbo vpišejo v knjigo pritožb, ki mora biti na voljo v ustanovah, kjer se opravljajo javne storitve, ali jo vložijo neposredno pri podjetju ali ponudniku/izvajalcu storitev po dogodku.

Izjave je mogoče predložiti tudi neposredno pri organu ERS po pošti, telefonu ali osebno ali jih vpisati v spletno knjigo pritožb, ki je na voljo na [portalu organa ERS](#). Organ ERS obravnava pritožbe, vpisane v spletno knjigo pritožb, popolnoma enako kot pritožbe iz običajnih knjig pritožb, ki so na voljo v prostorih izvajalcev zdravstvenega varstva.

Če pritožnik izjavo vpiše v knjigo pritožb, ki je na voljo v prostorih izvajalca, lahko organu ERS pošlje kopijo izjave, ki bi mu morala biti predložena v času pritožbe (modri list). Izvajalec mora pritožbo v 10 delovnih dneh poslati organu ERS.

Če uporabnik svojo izjavo pošlje neposredno izvajalcu v uradnem dopisu (po navadni pošti), po telefaksu ali elektronski pošti, lahko organu ERS pošlje kopijo originalnega dokumenta.

Organ ERS po prejemu pritožbe pozove pritožnika, naj predloži vse izjave, ki so po njegovem mnenju upoštevne. Organ ERS ukrepa, kot se mu zdi ustrezno glede na vsebino pritožbe in predložene izjave, ter v skladu s pooblastili, ki so mu podeljena z zakonom. Če pritožba ni pravilno opredeljena ali dovolj razumljiva, je organ ERS ne obravnava. Če pritožba ne spada v njegovo pristojnost, pritožnika obvesti o organu, ki je pristojen za njeno obravnavo, in jo temu organu tudi posreduje.

Generalni inšpektorat ministrstva za delo, solidarnost in socialno varnost (*Inspecção-Geral do Ministério do Trabalho, Solidariedade e Segurança Social – IGMTSSS*)

Generalni inšpektorat ministrstva za delo, solidarnost in socialno varnost (IGMTSSS) je služba pod neposredno državno upravo ter del ministrstva za delo, solidarnost in socialno varnost (*Ministério do Trabalho, Solidariedade e Segurança Social – MTSSS*). Izvaja nadzor nad službami in organi navedenega ministrstva ali organi, ki so v pristojnosti zadevnega ministra.

Inšpektorat IGMTSSS ocenjuje pravno in regulativno skladnost aktov oddelkov in organov ministrstva ali organov, ki so v pristojnosti zadevnega ministra, ter na podlagi inšpekcijskih pregledov in revizij oceni njihovo učinkovitost in upravljanje. Ocenjuje kakovost storitev za državljane ter priporoča spremembe in ukrepe za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti.

Inšpektoratu se lahko pošljejo pritožbe ali poročila o incidentih v zvezi s kršitvami, ki so jih storili organi v pristojnosti ministrstva, vključno z institucijami, ki pripadajo *Santa Casa da Misericórdia* (Sveti dom milosti), in zasebnimi institucijami za socialno solidarnost.

Obravnava pritožb

Pritožbe se lahko vložijo po navadni ali elektronski pošti ali na [elektronskem obrazcu](#), ki je na voljo na spletnem mestu. V pritožbi je treba navesti predmet pritožbe in datum dejstev ter kratek in jasen opis dogodkov, ki so privedli do pritožbe.

Organ za prehransko in gospodarsko varnost (*Autoridade de Segurança Alimentar e Económica – ASAE*)

Organ za prehransko in gospodarsko varnost (ASAE) je nacionalni upravni organ, specializiran za prehransko varnost in gospodarski nadzor. Pristojen je za ocenjevanje in sporočanje tveganj v prehranski verigi ter urejanje gospodarskih dejavnosti v živilskem in neživilskem sektorju s spremljanjem skladnosti z zadevno regulativno zakonodajo.

Vsi dobavitelji blaga ali ponudniki storitev, ki opravljajo dejavnost v fiksni, stalni in fizični ustanovi, ki imajo neposreden stik z javnostjo ter zagotavljajo blago ali storitve na Portugalskem, morajo imeti knjigo pritožb.

Obravnava pritožb

Če stranka ni popolnoma zadovoljna z opravljeno storitvijo ali kupljenim izdelkom, lahko zahteva knjigo pritožb, v kateri lahko pojasni razlog za svoje nezadovoljstvo. Ponudniki storitev morajo originalne obrazce s pritožbo v 10 delovnih dneh poslati organu ASAE.

Nezakonita dejanja se lahko prijavijo tudi prek [obrazca za pritožbe](#), ki je na voljo na spletnem mestu organa ASAE in se lahko uporabi za upravne prekrške ali kazenske zadeve, ki spadajo v pristojnost tega organa.

Če prijavljeno nezakonito dejanje ne spada v pristojnost organa ASAE, se pritožba posreduje pristojnemu organu.

Pritožba mora biti popolna in obrazložena ter mora po možnosti vsebovati podrobne informacije o dejstvih in organu, na katerega se nanaša pritožba, kraju nastanka dejstev (naslov in/ali druge referenčne točke), razlogih za pritožbo in drugih pomembnih vprašanjih. Če je prijava anonimna, dodatnih informacij pozneje ni mogoče predložiti.

Organ ASAE po prejemu pritožbe in morebitnih ustreznih izjav začne ustrezen postopek, če dejstva, ki izhajajo iz pritožbe, kažejo na upravni prekršek, naveden v posebnih veljavnih predpisih. V nasprotnem primeru organ ASAE obvesti dobavitelja blaga ali ponudnika storitve, da lahko v 10 delovnih dneh predloži izjave, ki se mu zdijo primerne.

Organ ASAE lahko po analizi vsebine izjav in pritožbe pritožbo posreduje drugemu organu, pristojnemu za predmet pritožbe, ali predlaga, naj se pritožba zaključi, če ni razlogov za ukrepanje.

Če analiza dejstev, predstavljenih v pritožbi, privede do spora in so bili sprejeti že vsi potrebni ukrepi za rešitev položaja, organ ASAE pisno obvesti pritožnika (če je bila njegova identiteta ustrezno ugotovljena) o postopkih ali ukrepih, ki so bili ali bodo sprejeti na podlagi pritožbe.

Drugi organi

Inštitut za socialno varnost (*Instituto de Segurança Social, I.P.*) (ISS)

Inštitut za socialno varnost, I.P., je javna institucija s posebnim zakonskim statusom. Je pod posredno upravo države, ima upravno in finančno avtonomijo ter lastna sredstva.

Pristojen je za zagotavljanje pravnega varstva. Pravno varstvo je pravica oseb in nepridobitnih subjektov, ki ne morejo plačati stroškov, povezanih s sodnimi postopki v primeru odpustitve, razveze zakonske zveze, izselitve, rubeža itd. ali izvensodnimi postopki v primeru sporazumne razveze zakonske zveze.

Pravno varstvo vključuje:

pravno svetovanje – posvetovanje z odvetnikom za strokovna pojasnila v zvezi s pravom, ki se uporablja za posebna vprašanja ali zadeve, v katerih so legitimni osebni interesi ali pravice kršeni ali ogroženi (za nepridobitne subjekte se ne uporablja);

pravno pomoč – imenovanje odvetnika in plačilo njegovih nagrad ali nagrad zagovornika, ki ga imenuje sodišče (*defensor officioso* – tako se imenujejo odvetniki obdolženca v kazenskem ali upravnem postopku), oprostitev sodnih stroškov ali možnost plačila v obrokih ter dodelitev izvršitelja (naloge izvršitelja vedno opravlja sodni izvršitelj).

Do pravnega varstva so upravičeni:

portugalski državljani in državljani Evropske unije;

tujci in osebe brez državljanstva z veljavnim dovoljenjem za prebivanje v državi članici Evropske unije;

tujci brez veljavnega dovoljenja za prebivanje v državi članici Evropske unije, če imajo na podlagi zakonov njihove države izvora enako pravico tudi portugalski državljani;

osebe s stalnim ali običajnim prebivališčem v državi članici Evropske unije, ki ni država članica, v kateri bo potekal postopek (čezmejni spori);

nepridobitne pravne osebe – pravico imajo samo do pravne pomoči v obliki oprostitev plačila sodnih taks in drugih stroškov postopka, imenovanja odvetnika in plačila odvetniških nagrad, plačila nagrad zagovornika, ki ga imenuje sodišče, in dodelitve izvršitelja.

Vse zgoraj navedene osebe morajo dokazati, da niso sposobne plačati stroškov, povezanih s tožbo, najemom odvetnika itd.

V skladu s portugalskim pravom se za osebe, ki glede na svoje dohodke, premoženje in tekoče izdatke svojega gospodinjstva objektivno niso sposobne plačati stroškov postopka, šteje, da so v finančni stiski.

Obrazci za vlogo za dodelitev pravne pomoči so brezplačno na voljo v vseh pisarnah za stranke pri službah za socialno varnost ali v [elektronski obliki](#) na spletnem mestu služb za socialno varnost.

Vloge se lahko oddajo osebno ali pošljejo po pošti kateri koli pisarni za stranke pri službi za socialno varnost (priložiti je treba vse potrebne dokumente).

Upravičenost do pravnega varstva je mogoče preveriti s simulatorjem pravnega varstva, ki je na voljo v stolpcu na desni strani na naslednjem spletnem mestu: <http://www.seg-social.pt/calculo-do-valor-de-rendimento-para-efeitos-de-proteccao-juridica>.

Več informacij je na voljo na strani [Pravna pomoč](#).

Komisija za zaščito žrtev kaznivih dejanj (*Comissão para a Proteção das Vítimas de Crimes*)

Komisija za zaščito žrtev kaznivih dejanj je organ ministrstva za pravosodje, pristojen za sprejemanje in analiziranje zahtevkov za državno odškodnino, ki jih vložijo žrtve nasilnih kaznivih dejanj in žrtve nasilja v družini, ter odločanje o teh zahtevkih.

Obveznost plačila odškodnine nosi oseba, ki je storila kaznivo dejanje, vendar lahko v nekaterih primerih država plača predujem za odškodnino, če je storilec ne more plačati ali je ni mogoče pridobiti v razumnem času, škoda pa je imela precejšnje posledice za življenjski standard in kakovost življenja žrtve.

Odškodninski zahtevek se lahko vложи največ eno leto od datuma kaznivega dejanja, v primeru kazenskega postopka pa največ eno leto po dokončni odločitvi v postopku. Žrtve, ki so bile v času storitve kaznivega dejanja mladoletne, lahko zahtevek vložijo največ eno leto po tem, ko so postale polnoletne ali pridobile popolno poslovno sposobnost.

Zahtevek je treba vložiti na ustreznem obrazcu, ki je na voljo v prostorih komisije ali pisarnah za podporo žrtvam portugalskega združenja za podporo žrtvam (*Associação Portuguesa de Apoio à Vítima – APAV*). Na spletnem mestu komisije je na voljo tudi [obrazec za pritožbo](#).

Žrtvi za zahtevek ni treba plačati stroškov ali izdatkov, brezplačno pa lahko pridobi tudi dokumente in potrdila, potrebne za zahtevek.

Če je bilo kaznivo dejanje storjeno na ozemlju druge države članice Evropske unije, se lahko zahtevek za odškodnino, ki naj bi jo plačala zadevna država, predloži komisiji za zaščito žrtev kaznivih dejanj, če ima vložnik zahtevka običajno prebivališče na Portugalskem.

Zadnja posodobitev: 22/12/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Romunija

Državna sodišča

Varuh človekovih pravic

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Drugi specializirani organi

Državna sodišča

Oseba, katere pravice so bile kršene, lahko zadevo predloži bodisi neposredno sodišču, po navadi z vložitvijo tožbe v civilnopravnem okviru, bodisi drugim javnim institucijam v skladu s postopki, določenimi z zakonom, in sicer odvisno od kategorije prava, v katero na splošno spada dejanje, s katerim so bile kršene posameznikove pravice (tj. civilno pravo, kazensko pravo, upravni spor itd.).

V kazenskem pravu lahko oseba, katere pravice so bile kršene z dejanjem, zajetim s kazenskim zakonikom, zadevo predloži policiji ali državnemu tožilstvu, kazenska obravnava pa bo potekala v skladu s kazenskim postopkom.

V primeru upravnega spora lahko v skladu z zakonom št. 554/2004 vsaka oseba, ki meni, da je javni organ z upravnim aktom ali neobravnanim vlogi v zakonsko določenem roku kršil njeno pravico ali zakoniti interes, pri pristojnem upravnem sodišču zahteva razveljavitev akta, priznanje zahtevane pravice ali zakonitega interesa in povračilo utrpele škode. Prav tako lahko zadevo upravnemu sodišču predloži oseba, ki meni, da sta bila s posamičnim upravnim aktom, namenjenim drugemu pravnemu subjektu, kršena njena pravica ali zakoniti interes. Praviloma mora zadevna oseba pred predložitvijo zadeve pristojnemu upravnemu sodišču opraviti predhodni postopek (podrobno opisan v členu 7 zakona št. 554/2004), v katerem pri javnem organu, ki je izdal akt, ali njegovem nadrejenem organu (če obstaja) zahteva popolno ali delno razveljavitev akta.

Pristojnost sodišč in drugih zgoraj navedenih institucij je določena v veljavnih zakonodajnih aktih (npr. v zakoniku o civilnem postopku, zakoniku o kazenskem postopku, zakonu št. 554/2004).

Postopki pred sodišči so praviloma postopki občega prava, ki imajo določene posebnosti glede na kategorijo zadevnega prava (za več informacij glej <https://portal.just.ro/SitePages/ghid.aspx>, na voljo samo v romunščini).

Kontaktne podatke sodišč in druge dodatne informacije so na voljo na portalu sodišč [Portalul instanțelor de judecată](#) (na voljo samo v romunščini).

Varuh človekovih pravic

VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC

(AVOCATUL POPORULUI)

Naslov sedeža:

Strada Eugeniu Carada No 3

Sector 3

Bukarešta

Zemljevid: <https://avp.ro/index.php/en/contact-2/>

Kontaktne podatke sedeža:

Telefonska št. klicne centrale: +40 213127134;

Telefonska centrala: +40 213129462

E-naslov: [✉ avp@avp.ro](mailto:avp@avp.ro)

Spletišče: [✉ https://avp.ro/](https://avp.ro/)

Uradne ure:

Od ponedeljka do četrтка od 9.00 do 16.00 in v petek od 9.00 do 12.00 za osebne razgovore pri strokovno usposobljenem osebju (svetovalci in strokovnjaki).

Državljeni se lahko dogovorijo tudi za osebni razgovor pri varuhu človekovih pravic in namestnikih.

Naslovi regionalnih uradov:

[✉ Regionalni uradi romunskega varuha človekovih pravic](#)

Pregled institucije (pravna podlaga, predstavitev, organizacija, naloge, pritožbe, postopki)

[✉ https://avp.ro/index.php/en/presentation/scurt-istoric/](https://avp.ro/index.php/en/presentation/scurt-istoric/)

Vzorec obrazca pritožbe:

[✉ https://avp.ro/index.php/cum-sesizez-avocatul-poporului/formularul-unei-petitii/](https://avp.ro/index.php/cum-sesizez-avocatul-poporului/formularul-unei-petitii/)

Glavni veljavni predpisi v zvezi z varuhom človekovih pravic so zajeti v:

členih od 58 do 60, členu 65(2) ter členu 146(a) in (d) ustave Romunije;

zakonu št. 35/1997 o organizaciji in delovanju institucije varuha človekovih pravic, kakor je bil spremenjen in dopolnjen ter vnovič objavljen v uradnem listu Romunije, del I, št. 844, z dne 15. septembra 2004;

uredbi o organizaciji in delovanju institucije varuha človekovih pravic, kakor je bila spremenjena s sklepom št. 6/2007 stalnih predstavništev poslanske zbornice in senata, objavljenem v uradnem listu Romunije št. 445 z dne 29. junija 2007, in vnovič objavljena v uradnem listu Romunije, del I, št. 922, z dne 11. oktobra 2004;

zakonu št. 554/2004 o upravnih pritožbah, kakor je bil spremenjen in objavljen v uradnem listu Romunije, del I, št. 1154, z dne 7. decembra 2004;

zakonu št. 202/2010 o nekaterih ukrepih za pospešitev reševanja zadev, kakor je bil spremenjen in dopolnjen ter objavljen v uradnem listu Romunije, del I, št. 714, z dne 26. oktobra 2010.

Namen ustanovitve in značilnosti:

varstvo pravic in svoboščin posameznikov v njihovih odnosih z javnimi organi;

varuh človekovih pravic je samostojen javni organ, neodvisen od katerega koli drugega javnega organa;

institucija ima svoj proračun, ki je sestavni del državnega proračuna;

pri izvajanju svojih nalog ne deluje namesto javnih organov;

za varuha človekovih pravic ne sme veljati nikakršen imperativni ali reprezentativni mandat in nihče ne sme varuha človekovih pravic prisiliti, naj ravna v skladu z njegovimi navodili ali ukazi;

dejavnost varuha človekovih pravic je javna, vendar se lahko na zahtevo oseb, katerih pravice in svoboščine so bile kršene, ali na podlagi utemeljenih razlogov njegova dejavnost razglasi za zaupno;

naloge izvaja po uradni dolžnosti ali na zahtevo fizičnih oseb, družb, združenj ali drugih pravnih oseb. Pritožbo lahko vložijo vsakdo ne glede na državljanstvo, starost, spol, politično pripadnost ali versko prepričanje.

Namestniki varuha človekovih pravic

Varuhu človekovih pravic pomagajo namestniki, ki so specializirani za naslednja področja dejavnosti:

človekove pravice, enake možnosti za moške in ženske, veroizpoved in narodne manjšine;

pravice otrok, družine, mladih, upokojenecv in invalidnih oseb;

vojska, pravosodni sistem, policija, zapori;

lastnina, delo, socialno varstvo, davki in dajatve.

Kdo se lahko pritoži pri varuhu človekovih pravic in v katerih zadevah?

1. Akti in ukrepi, v zvezi s katerimi se lahko vložijo pritožbe

Pritožba se lahko vložijo v zvezi z *upravnimi akti ali ukrepi javnih organov*, posledica katerih je kršitev pravic in svoboščin posameznikov.

Po zakonu v kategorijo upravnih aktov, ki so v pristojnosti varuha človekovih pravic, spadajo tudi *akti samostojnih javnopravnih korporacij*.

Kot upravni akt se obravnavata tudi *neukrepanje organov javne uprave in prepozna izdaja aktov*.

V pristojnost varuha človekovih pravic ne spadajo naslednji akti in ukrepi, tako da se pritožbe, ki se nanašajo nanje, zavrnejo brez utemeljitve:

akti, ki jih izda poslanska zbornica, senat ali parlament;

akti in ukrepi poslancev in senatorjev;

akti in ukrepi predsednika Romunije;

akti in ukrepi vlade, razen zakonov in odlokov;

akti in ukrepi ustavnega sodišča;

akti in ukrepi predsednika zakonodajnega sveta;

akti in ukrepi sodnega organa.

2. Kdo se lahko pritoži varuhu človekovih pravic?

Varuhu človekovih pravic se lahko pritožijo *vsaka fizična oseba ne glede na državljanstvo, starost, spol, politično pripadnost ali versko prepričanje*.

3. Institucija varuha človekovih pravic svojo dolžnost varstva pravic in svoboščin državljanov v njihovih odnosih z javnimi organi izpolni:

na zahtevo prizadete osebe;

po uradni dolžnosti.

4. Pogoji za sprejetje in preučitev pritožbe

Pritožba mora *biti pisna* in se lahko pošlje po pošti, elektronski pošti in telefaksu. Lahko se *vloži tudi osebno ali prek pooblaščenca* (ki bo moral navesti svoje podatke) na sedežu institucije ali pri enem od njenih regionalnih uradov bodisi med osebnim razgovorom bodisi v sprejemni pisarni urada.

Pritožniku se lahko na podlagi utemeljenih razlogov *na zahtevo dovoli, da pritožbo predstavi ustno ali prek klicnega centra*. Osebe, imenovane za ta namen, bo pritožbo zabeležilo na standardnem obrazcu.

Pritožnik jo mora podpisati.

Pritožba mora *vsebovati:*

popolne identifikacijske podatke o osebi, katere pravice in svoboščine, ki jih ima kot državljan, so bile domnevno kršene (priimek, ime, stalno prebivališče);

podrobnosti o povzročeni škodi (pravice in svoboščine, ki so bile kršene, navedba ukrepov in njihov opis);

identifikacijske podatke zadevnega upravnega organa ali zadevnega javnega službenca;

dokaz o zamudi ali zavrnitvi organa javne uprave glede obravnavanja zadeve v skladu z zakonom v določenem roku;
obvezno navedbo, ali je pritožba predmet postopka pred sodiščem oziroma ali je že bila;
identifikacijske podatke *predhodno obveščenih javnih organov*;
priložene kakršne koli dokumente, ki bi lahko utemeljevali pritožbo.

Pritožba, vložena pri varuhu človekovih pravic, je oproščena plačila kolkovine.

5. Zadeve, v katerih pritožbe ni mogoče obravnavati:

če predmet pritožbe *ne spada v pristojnost varuha človekovih pravic*;

anonimne pritožbe (ki niso registrirane) ali *pritožbe, vložene v imenu druge osebe brez njenega soglasja*;

pritožbe, vložene več kot leto po datumu nastanka domnevne kršitve ali datumu, ko je zadevna oseba izvedela za domnevno kršitev;
pritožbe, ki so očitno neutemeljene, *se lahko zavrnejo z obrazložitvijo*.

6. Delovne metode pri reševanju pritožb:

Preiskave – institucija varuha človekovih pravic ima pravico *izvajati svoje preiskave*, od organov javne uprave zahtevati kakršne koli informacije ali dokumente, ki so potrebni za preiskavo, *opraviti razgovore* z vodstvom organov javne uprave ali katerim koli javnim uslužbencem, ki je pristojen za zagotovitev informacij, potrebnih za rešitev pritožbe.

Priporočila – institucija varuha človekovih pravic lahko v okviru izvajanja svojih nalog *izda priporočila*. Organe javne uprave s temi priporočili obvesti, odvisno od primera, o nezakonitosti upravnih aktov ali ukrepov.

Posebna poročila – če institucija varuha človekovih pravic med preiskavami ugotovi *pomanjkljivosti v zakonodaji ali hude primere korupcije ali nespoštovanja nacionalnih zakonov*, poročilo z ugotovitvami predloži predsednikoma obeh domov parlamenta ali, kadar je to ustrezno, predsedniku vlade.

Klicni center – storitve klicnega centra so na voljo na sedežu institucije varuha človekovih pravic in v njenih 14 regionalnih uradih (telefon: 0213127134 [sedež]; <https://avp.ro/index.php/contact/birouri-teritoriale/>). Državljeni lahko kličejo med naslednjimi urami: **od ponedeljka do četrтка od 9.00 do 16.00 in ob petkih od 9.00 do 14.00**.

Osebni razgovori – *te je mogoče opraviti s specializiranim osebjem institucije*. Državljeni se lahko v skladu s pravilnikom o organizaciji in delovanju institucije varuha človekovih pravic *tudi najavijo za osebni razgovor z varuhom človekovih pravic ali njegovimi namestniki* ali s predstavniki regionalnih uradov.

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Varuh otrokovih pravic

NACIONALNI ORGAN ZA ZAŠČITO OTROK IN POSVOJITVE (AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA COPILULUI ȘI ADOPTIE)

Naslov:

Bulevardul G-ral Gheorghe Magheru No 7

Sector 1

010322 Bukarešta

Kontaktne podatki:

Telefon: +40 213153633, +40 213153630, +40 213100789, +40 213100790

Telefaks: +40 213127474

E-naslov: office@anpfdc.ro

Spletišče: <http://www.copii.ro>

Uradne ure:

Od ponedeljka do četrтка od 8.30 do 16.30.

Ob petkih od 8.30 do 14.00.

Oddelek za posvojitve: ob torkih in četrtkih od 9.00 do 12.00.

Pregled institucije(pravna podlaga, predstavitev, organizacija, naloge, vrste storitev):

<http://www.copii.ro/despre-noi/misiune/>,

<http://www.copii.ro/activity/child-protection-system/overview/?lang=en>.

Generalni direktorat za zaščito otrok je specializiran direktorat pri nacionalnem organu za zaščito otrok in posvojitve.

Naloge:

pripraviti in utemeljiti programe na področju varstva družine ter preprečevanja nasilja v družini in boja proti njemu ter na področju varstva in spodbujanja otrokovih pravic;

spremljati spoštovanje otrokovih pravic in centralnim ali lokalnim organom priporočiti, naj sprejmejo potrebne ukrepe;

centralno evidentirati in povzeti informacije o skladnosti z načeli in pravili, določenimi s Konvencijo o otrokovih pravicah, kot je bila ratificirana z zakonom št. 18/1990, kakor je bil spremenjen in vnovič objavljen, ter sprejeti in izvajati potrebne ukrepe za izvajanje priporočil odbora za otrokove pravice;

usklajevati in v metodološkem smislu usmerjati dejavnosti služb, katerih namen je preprečiti ločitev otroka od njegovih staršev in zagotoviti posebno varstvo otrok, ter dejavnosti, ki jih izvajajo odbori za varstvo otrok;

pripraviti standarde, podrobna pravila in delovne postopke za službe, ki zagotavljajo preprečitev ločitve otroka od njegovih staršev, posebno varstvo otrok in mladih, varstvo družine in varstvo za žrtve nasilja v družini, ter za službe, ki se ukvarjajo s povzročitelji nasilja v družini;

pripraviti metodologijo za izdajo dovoljenj in merila ocenjevanja za službe, ki se ukvarjajo s preprečevanjem ločitve otroka od staršev in zagotavljanjem posebnega varstva otrok in mladih ter žrtve nasilja v družini, in izdati dovoljenja za te službe;

usklajevati in v metodološkem smislu usmerjati dejavnosti, ki se izvajajo za podporo družini in žrtvam nasilja v družini, ter storitve, ki so jim namenjene.

Urad za enake možnosti

NACIONALNI SVET ZA BOJ PROTI DISKRIMINACIJI (CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII – CNCD)

Naslov sedeža:

Piata Valter Maracineanu Nos 1-3, Sector 1, 010155 Bukarešta

Telefon: +40 213126578; +40 213126579

Telefaks: +40 213126585

E-naslov: support@cncd.org.ro

Spletišče: <https://www.cncd.ro/>

Uradne ure:

Od ponedeljka do četrтка od 8.00 do 16.30; ob petkih od 8.00 do 14.00.

Naslovi regionalnih uradov in raziskovalnega centra:

<https://www.cncd.ro/contact/>

Pregled institucije (pravna podlaga, predstavitev, organizacija, naloge, pritožbe, postopki):

<https://www.cncd.ro/>

<https://www.cncd.ro/proiecte>

<https://www.cncd.ro/despre-cncd-prezentare-general/>

Pravna podlaga:

Nacionalni svet za boj proti diskriminaciji deluje na podlagi [vladne uredbe št. 137/2000 o preprečevanju in sankcioniranju vseh oblik diskriminacije, kakor je bila vnovič objavljena](#).

Predstavitev institucije:

Nacionalni svet za boj proti diskriminaciji (CNCD) je samostojni državni organ pod nadzorom parlamenta, ki izvaja dejavnosti, namenjene boju proti diskriminaciji. Svet je porok za spoštovanje in uporabo načela prepovedi diskriminacije v skladu z veljavno notranjo zakonodajo in mednarodnimi sporazumi, katerih pogodbenica je Romunija. Nacionalni svet za boj proti diskriminaciji deluje na podlagi vladne uredbe št. 137/2000 o preprečevanju in sankcioniranju vseh oblik diskriminacije, kakor je bila vnovič objavljena.

1. Kaj mora vsebovati pritožba?

Pritožba mora vsebovati naslednje obvezne podatke:

priimek in ime osebe, ki vlaga pritožbo;

naslov, na katerega pritožnik želi prejeti odgovor; naslov, na katerem lahko CNCD vzpostavi stik s pritožnikom, če potrebuje dodatne informacije za rešitev zadeve;

telefonsko številko, na kateri je pritožnik dosegljiv za morebitne dodatne informacije;

dejansko vsebino pritožbe, ki mora vključevati podroben opis domnevno diskriminatornega ravnanja;

identifikacijske podatke o osebi, obdolženi diskriminacije (naslov, po možnosti telefonska številka itd.), za vzpostavitev stika z njo zaradi poziva pred izvršni odbor CNCD ali zaradi dodatne preiskave.

2. Kaj se zgodi, ko je pritožba vložena?

Pritožba se registrira in pošlje v obravnavo izvršnemu odboru. Pri CNCD se lahko vloži v enem letu od datuma, ko je prišlo do domnevnega diskriminatornega ravnanja, ali od datuma, ko se je zadevna oseba seznanila z njim. Domnevno diskriminirana oseba lahko zadevo predloži sodišču in zahteva, naj se odpravijo posledice diskriminatornega ravnanja in vzpostavi stanje, kot je obstajalo pred njim. Rok za obravnavo pritožbe je 90 dni.

Izvršni odbor preišče obstoj diskriminatornega ravnanja, za kar obvezno pozove stranki, in sicer na kakršen koli način, ki omogoča potrditev prejema. Če se stranki ne zglasita osebno, to ne ovira obravnavanja pritožbe. Za zagotovitev sprejetja pravilne odločitve se lahko izvedejo dodatne preiskave, vključno z zaslišanjem strank.

Pritožnik mora dokazati obstoj diskriminatornega ravnanja, medtem ko mora oseba, obdolžena diskriminacije, dokazati, da navedeno ravnanje ne pomeni diskriminacije.

Razsodba (odločba izvršnega odbora) se sporoči pisno v 15 dneh od sprejetja odločitve na sestanku izvršnega odbora. Stranki lahko odločbo izvršnega odbora izpodbijata pred sodiščem v 15 dneh od datuma njenega prejema. Stranki sta oproščeni plačila kolkovine.

3. Katere sankcije se uporabljajo za diskriminatorno ravnanje?

Diskriminatorno ravnanje se kaznuje:

z opozorilom;

z globo od 1 000 do 30 000 RON, če se diskriminacija nanaša na posameznika;

z globo od 2 000 do 100 000 RON, če se diskriminacija nanaša na skupino oseb ali skupnost.

NACIONALNA AGENCIJA ZA ROME

(AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU ROMI – ANR)

Kontaktne podatki:

Str. Splaiul Independentei No 202, 8. nadstropje, soba 23, Sector 6, Bukarešta

Telefon: +40 213113048

Telefaks: +40 213113047

E-naslov: info@anr.gov.ro.

Spletišče: <http://www.anr.gov.ro>

Kontaktne podatki regionalnih in okrajnih uradov:

<http://www.anr.gov.ro/index.php/contact>

Pregled institucije (naloga, struktura, rezultati):

<http://www.anr.gov.ro>

Pravna podlaga:

Vladna uredba št. 78/2004 o ustanovitvi nacionalne agencije za Rome, odobrena, **kakor je bila spremenjena z zakonom št. 7/2005**

Institucija v okviru izvajanja nalog iz člena 3 sklepa št. 1703/2004 o organizaciji in delovanju nacionalne agencije za Rome, kakor je bil spremenjen in dopolnjen, opravlja naslednje glavne naloge:

pripravlja vladno politiko in strategijo za varstvo pravic romske manjšine, skupaj z drugimi nalogami, kot so določene z zakonodajnimi akti na njenem področju delovanja;

daje pobude in izvaja ukrepe usposabljanja o boju proti diskriminaciji Romov v okviru centralne in lokalne javne uprave;

potrjuje osnutke zakonov in drugih zakonodajnih aktov, ki so pomembni za pravice in dolžnosti oseb, ki pripadajo romski manjšini;

spremlja uporabo nacionalnih in mednarodnih zakonodajnih aktov o varstvu romske manjšine;

sprejema in pregleduje zahteve in predložitve, ki jih pošljejo institucije, organizacije ali posamezniki, ter sporoči strokovno mnenje agencije;

razvija sistem za zagotavljanje informacij, usposabljanja in strokovnega svetovanja romski manjšini;

analizira in oceni morebiten diskriminatorni učinek veljavnih predpisov ter si dejavno prizadeva za izboljšanje veljavnega pravnega okvira.

Nacionalna agencija za Rome pri izvajanju svojih nalog:

sodeluje z ministrstvi in organi centralne in lokalne javne uprave, drugimi javnimi institucijami ter fizičnimi in pravnimi osebami;

sodeluje z medvladnimi in nevladnimi organizacijami v Romuniji in tujini;

uživa ugodnosti strokovnega svetovanja in pomoči v Romuniji in tujini ter programe usposabljanja in dodatnega usposabljanja za svoje osebje v okviru dodeljenih proračunskih sredstev ali drugih zakonito pridobljenih sredstev v Romuniji ali tujini;

uvaja in spodbuja ukrepe, projekte in sektorske programe ter sodeluje v njih skupaj s specializiranimi nevladnimi institucijami in organizacijami, da bi izboljšala razmere za Rome.

NACIONALNI ORGAN ZA INVALIDNE OSEBE (AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI)

Naslov sedeža:

Calea Victoriei No 194

Bukarešta

Kontaktne podatke:

Telefon: +40 212125438; +40 212125439; +40 213220976; +40 213226303; +40 213226304; +40 213207155

Telefaks: +40 212125443

E-naslov: registratura@anph.ro

Uradne ure:

Od ponedeljka do petka od 9.00 do 16.00 (za stik po telefonu).

Pregled institucije (struktura, naloge, pravila organizacije in delovanja):

<http://www.mmuncii.ro/f33/index.php/en/about-us>

Pravna podlaga:

Nacionalni organ za invalidne osebe je specializiran organ s pravno osebnostjo v okviru centralne javne uprave in podrejen ministrstvu za delo, družino, socialno varstvo in starejše.

Organ na centralni ravni usklajuje dejavnosti, ki se nanašajo na posebno varstvo in spodbujanje pravic invalidnih oseb, in sicer pripravlja politike, strategije in standarde za spodbujanje njihovih pravic ter spremlja izvajanje zadevnih pravil in dejavnosti v zvezi s posebnim varstvom invalidnih oseb.

Zakodajni akti, ki določajo pravice invalidnih oseb:

Za invalidne osebe se uporabljajo določbe:

izredne uredbe vlade št. 86/2014 o določitvi nekaterih reorganizacijskih ukrepov na ravni centralne javne uprave ter spremembi in dopolnitvi nekaterih zakonodajnih aktov;

sklepa vlade št. 50/2015 o organizaciji, delovanju in nalogah nacionalnega organa za invalidne osebe.

Urad za varstvo podatkov

NACIONALNI NADZORNI ORGAN ZA OBDELAVO OSEBNIH PODATKOV

(AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL – ANSPDCP)

Naslov sedeža:

B-dul G-ral. Gheorghe Magheru Nos 28-30, Sector 1, 010336 Bukarešta

Kontaktne podatke:

Telefon: +40 318059211; +40 318059212

Telefaks: +40 318059602

E-naslov: anspdcpc@dataprotection.ro

Spletišče: <https://www.dataprotection.ro>

Uradne ure:

sprejemna pisarna nacionalnega nadzornega organa je za javnost odprta od ponedeljka do petka od 9.00 do 13.00;

osebni razgovori so na voljo od ponedeljka do petka od 11.00 do 13.00.

Pregled institucije:

Nacionalni nadzorni organ za obdelavo osebnih podatkov svoje dejavnosti opravlja popolnoma neodvisno in nepristransko. Organ spremlja in preverja zakonitost obdelave osebnih podatkov, ki spada na področje zakona št. 677/2001 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov, kakor je bil spremenjen in dopolnjen.

Cilj:

Zavarovati temeljne pravice in svoboščine posameznikov, zlasti pravico do zasebnosti, družinskega in zasebnega življenja, pri obdelavi osebnih podatkov in prostem pretoku takih podatkov.

Pravna podlaga:

Zakon št. 102/2005 o ustanovitvi, organizaciji in delovanju nacionalnega nadzornega organa za obdelavo osebnih podatkov.

Naloge (izbor):

sprejema in analizira prijave v zvezi z obdelavo osebnih podatkov;

dovoli obdelavo osebnih podatkov v primerih, določenih z zakonom;

kadar ugotovi kršitev določb zakona, odloči o začasni ali dokončni ustavitvi obdelave podatkov in/ali delnem ali popolnem izbrisu obdelanih podatkov, pri čemer zadevo predloži organom kazenskega pregona ali začne sodni postopek, kot je ustrezno;

fizične in/ali pravne osebe obvesti o potrebi po izpolnitvi obveznosti in izvedbi postopkov, določenih v zakonu št. 677/2001;

vodi register obdelave osebnih podatkov, ki ga da na voljo javnosti;

sprejema in rešuje pritožbe, prijave ali prošnje, ki jih vložijo posamezniki, in sporoči sprejeto rešitev ali, kjer je to ustrezno, izvedene ukrepe;

opravi predhodna preverjanja, kadar upravljavec obdeluje osebne podatke na način, ki bi lahko posebej ogrožal osebne pravice in svoboščine posameznikov; izvaja preiskave po uradni dolžnosti ali na podlagi prejetih pritožb ali prijav;

daje priporočila in mnenja v zvezi s kakršnim koli vprašanjem, povezanim z varstvom temeljnih pravic in svoboščin pri obdelavi osebnih podatkov, na zahtevo katere koli osebe, javnega organa ali organa javne uprave.

Postopek za sprejem in reševanje pritožb, prijav in prošenj:

Če osebe, katerih osebni podatki se obdelujejo, menijo, da so jim bile kršene pravice na podlagi zakona št. 677/2001, se lahko pisno obrnejo na nadzorni organ, če niso pred tem pri sodišču začele sodnega postopka v zvezi z isto zadevo in so se pred tem obrnile na upravljavca, zoper katerega se vloga pritožba.

Standardni obrazci, ki jih lahko uporabijo osebe, ki nameravajo vložiti pritožbo pri ANSPDCP, so na voljo na spletišču institucije.

Drugi specializirani organi

DODELJENI SODNIK

(JUDECĂTORUL DELEGAT)

Pravna podlaga:

Zakon št. 254 z dne 2. julija 2013 o izvrševanju kazni in ukrepov, ki jih odredijo sodni organi v kazenskem postopku, in sklep vrhovnega sodnega sveta št. 89/2014 o odobritvi pravil o organizaciji dejavnosti sodnikov, dodeljenih za nadzor nad izvrševanjem zapornih kazni.

Predstavitev in vloga:

Dodeljeni sodniki so mirovni sodniki v romunskem sodnem sistemu. Sodnike vsako leto dodeli predsednik pritožbenega sodišča za vsak zavod za prestajanje kazni na območju sodne pristojnosti pritožbenega sodišča. Vloga sodnika, dodeljenega za nadzor nad izvrševanjem zapornih kazni, je nadzorovati in spremljati zakonitost pri izvrševanju takih kazni. Sodnik, dodeljen zavodu za prestajanje kazni, ki obsega center za pripor in preventivni zapor ali center za preventivni zapor, nadzoruje in spremlja tudi zakonitost pri izvrševanju preventivnih ukrepov, ki vključujejo odvzem prostosti. Sodnik zagotavlja tudi spoštovanje pravic, ki so za osebe, ki prestajajo zaporno kazen, določene z zakonom.

Pritožbe:

Obsojena oseba lahko pri sodniku, dodeljenem za nadzor nad izvrševanjem zapornih kazni, v treh dneh od vročitve odločbe o pogojih zaporne kazni vloži pritožbo v zvezi z načinom določitve navedenih pogojev (člen 39(3) zakona št. 254/2013).

Obsojena oseba lahko pri sodniku, dodeljenem za nadzor nad izvrševanjem zapornih kazni, v treh dneh od vročitve odločbe komisije o spremembi pogojev zaporne kazni vloži pritožbo v zvezi z navedeno odločbo (člen 40(11) zakona št. 254/2013).

Obsojena oseba lahko pri sodniku, dodeljenem za nadzor nad izvrševanjem zapornih kazni, v desetih dneh po seznanitvi z odločbo uprave zavoda o ukrepih v zvezi s pravicami, ki jih določa ta zakon, vloži pritožbo v zvezi z navedenimi ukrepi (člen 56(2) zakona št. 254/2013).

Obsojena oseba lahko pri sodniku, dodeljenem za nadzor nad izvrševanjem zapornih kazni, v treh dneh od vročitve odločbe disciplinske komisije o naložitvi disciplinske kazni vloži pritožbo v zvezi z navedeno odločbo (člen 104(1) zakona št. 254/2013).

Priprta oseba lahko pri sodniku, dodeljenem za nadzor nad izvrševanjem ukrepov, ki vključujejo odvzem prostosti, v treh dneh od vročitve odločbe komisije o spremembi pogojev pripora vloži pritožbo v zvezi z navedeno odločbo (člen 153(8) zakona št. 254/2013).

GENERALNI INŠPEKTORAT ZA PRISELJEVANJE (INSPECTORATUL GENERAL PENTRU IMIGRĂRI)

Naslov sedeža:

Strada Lt. col. Marinescu C-tin No 15A, Sector 5, Bukarešta

Telefon: +40 214109940

Telefaks: +40 214107501

E-naslov: igi@mai.gov.ro in document.igi@mai.gov.ro – ta naslov je namenjen izključno pošiljanju kopije osebne izkaznice

Naslovi različnih direktorátov generalnega inšpektorata za priseljevanje:

<https://igi.mai.gov.ro/contact/>

Regionalne enote generalnega inšpektorata za priseljevanje:

<https://igi.mai.gov.ro/en/contact-en/>

Predstavitev institucije:

Generalni inšpektorat za priseljevanje je organiziran in deluje kot specializirana enota centralne javne uprave. Kot javna ustanova s pravno osebnostjo je podrejen ministrstvu za upravo in notranje zadeve (*Ministerul Administrației și Internelor*).

Cilj:

Generalni inšpektorat za priseljevanje je bil ustanovljen v okviru reorganizacije romunskega urada za priseljevanje (*Oficiul Român pentru Imigrări*) in izvaja zakonsko predpisane naloge za izvajanje politik Romunije na področjih migracij, azila in vključevanja tujcev ter s tem povezane zakonodaje.

Dejavnost generalnega direktorata za priseljevanje je javna storitev v korist interesov posameznika in skupnosti ter v podporo državnim institucijam izključno na podlagi zakona in v skladu z njim.

Pravna podlaga:

Organizacijska struktura in naloge generalnega inšpektorata za priseljevanje so določene v sklepu vlade št. 639 z dne 20. junija 2007, kakor je bil spremenjen in dopolnjen.

V organizacijskem smislu inšpektorat sestavljajo osrednji direktorati, službe in druge funkcionalne enote, regionalni centri za sprejem in obravnavo prosilcev za azil, regionalni nastanitveni centri za priprte tujce in enotami na ravni okrajev.

Generalni inšpektorat za priseljevanje pri izvajanju svojih nalog sodeluje z enotami ministrstva za upravo in notranje zadeve ter drugimi državnimi institucijami, pa tudi z nevladnimi organizacijami in tujimi državljani, ki so vključeni v dejavnosti na področju migracij in humanitarne zaščite. V skladu z zakonodajo sklepa sporazume z enakovrednimi institucijami v tujini in mednarodnimi organizacijami.

Več informacij v zvezi s kategorijami državljanov EU in državljanov drugih držav, azilom in priseljevanjem, zakonodajo ter programi in strategijami generalnega inšpektorata za priseljevanje je na voljo na [spletišču institucije](#).

INŠPEKTORAT ZA DELO

(INSPECȚIA MUNCII)

Naslov institucije:

Str. Matei Voievod No 14, Sector 2, Bukarešta

Telefon: +40 213027030

Telefaks: +40 213027064; +40 212520097

E-naslov: comunicare@inspectiamuncii.ro

E-naslov za pošiljanje kopije osebne izkaznice: copiedoc@inspectiamuncii.ro

Spletišče: <https://www.inspectiamuncii.ro/>

Uradne ure inšpektorata za delo

Od ponedeljka do četrta od 8.00 do 16.30.

Ob petkih od 8.00 do 14.00.

Predstavitev institucije:

Inšpektorat za delo je specializiran organ centralne javne uprave in je podrejen ministrstvu za delo, družino, socialno varstvo in starejše. Njegov sedež je v mestni občini Bukarešta.

Institucija ima pravno osebnost in opravlja vlogo državnega organa, ki izvaja nadzor na področjih delovnih razmerij, varnosti in zdravja pri delu ter tržnega nadzora.

Cilj institucije:

Inšpektorat za delo je pristojen za zagotavljanje socialnega varstva na delovnem mestu v skladu s členom 41 ustave Romunije, kakor je bil vnovič objavljen, Konvencijo MOD št. 81/1947 o delovnih inšpekcijah v industriji in trgovini, kakor je bila ratificirana z odlokom državnega sveta št. 284/1973, in Konvencijo MOD št. 129/1969 o delovnih inšpekcijah v kmetijstvu, kakor je bila ratificirana z odlokom državnega sveta št. 83/1975.

Pravna podlaga:

Institucija je bila ustanovljena in organizirana na podlagi:

zakona št. 108/1999, kakor je bil spremenjen in dopolnjen ter vnovič objavljen;
sklepa vlade št. 1377/2009, kakor je bil spremenjen in dopolnjen.

Inšpektoratu za delo so podrejeni:

☞ regionalni inšpektorati za delo – v vsakem okraju in mestni občini Bukarešta;

☞ center za spremljanje podjetij, katerih dejavnosti vključujejo poklicna tveganja (*Centrul de Monitorizare a Unităților cu Risc Profesional*) – Criscior;

☞ center inšpektorata za delo za poklicno in nadaljnje usposabljanje (*Centrul de Pregătire și Perfeționare Profesională al Inspecției Muncii*) – Botoșani.

Informacije o pritožbah, ki jih je mogoče vložiti pri inšpektoratu za delo, so na voljo na ☞ spletišču institucije.

Informacije javnega interesa so na voljo na ☞ spletišču institucije.

NACIONALNA AGENCIJA ZA ZAPOSLOVANJE

(AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ – ANOFM)

Naslov sedeža:

Strada Avaranșei Nos 20-22, sector 4, 040305 Bukarešta

Uradne ure:

Od ponedeljka do četrta od 8.00 do 16.30.

Ob petkih od 8.00 do 14.00.

Osební razgovori:

Za osebni razgovor s predsednikom nacionalne agencije za zaposlovanje se je mogoče naročiti za prvi ali tretji torek v mesecu od 11.00 do 12.00. Naročiti se je mogoče na telefonski številki +40 213039831.

Spletišče: ☞ <https://www.anofm.ro/index.html?agentie=ANOFM&page=0>

E-naslov: ☞ anofm@anofm.ro

Informacije o spletiščih okrajnih izpostav nacionalne agencije za zaposlovanje so na voljo na ☞ spletišču institucije.

Predstavitev institucije:

Agencija ponuja širok nabor storitev, med drugim poklicno svetovanje, tečaje poklicnega usposabljanja, storitve svetovanja pred odpustom, delovno prakso, svetovanje pri ustanavljanju podjetja, subvencije za zaposlitev oseb iz prikrajšanih skupin ter zagotavljanje ugodnih posojil za ustvarjanje delovnih mest. Pomaga brezposelnim in podjetjem.

Njen poglavitni cilj je povečati stopnjo zaposlenosti in tako zmanjšati brezposelnost.

Pravna podlaga:

– zakon št. 202 o organizaciji in delovanju nacionalne agencije za zaposlovanje;

– sklep vlade št. 1610 o statutu nacionalne agencije za zaposlovanje (ANOFM).

Poglavni cilji nacionalne agencije za zaposlovanje so:

institucionalizacija socialnega dialoga na področju zaposlovanja in poklicnega usposabljanja;

uporaba strategij na področju zaposlovanja in poklicnega usposabljanja;

uporaba socialnovarstvenih ukrepov za brezposelne osebe.

Več informacij je na voljo na ☞ spletišču institucije.

NACIONALNA AGENCIJA ZA VARSTVO OKOLJA

(AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI – ANPM)

Sedež:

Splaiul Independenței No 294, Block B, Sector 6, 060031 Bukarešta

Telefon: +40 212071101; +40 212071102

Telefaks: +40 212071103

E-naslov: ☞ office@anpm.ro

Spletišče: ☞ <http://www.anpm.ro/>

Uradne ure:

Od ponedeljka do četrta od 8.00 do 16.30.

Ob petkih od 8.00 do 14.00.

Predstavitev institucije:

Nacionalna agencija za varstvo okolja je specializirana institucija centralne javne uprave in podrejena ministrstvu za okolje. Na podlagi ☞ sklepa vlade št. 1000 z dne 17. oktobra 2012 o reorganizaciji in delovanju nacionalne agencije za varstvo okolja in podrejenih javnih institucij so ji dodeljene pristojnosti v zvezi z izvajanjem politik in zakonodaje na področju varstva okolja.

Cilj:

Nacionalna agencija za varstvo okolja deluje v evropskem in mednarodnem okviru sodelovanja za zaščito načel in izvajanje zakonodaje na področju varstva okolja.

Naloge nacionalne agencije za varstvo okolja so:

zagotoviti strateško okoljsko načrtovanje;

spremljati okoljske dejavnike;

obravnnavati dovoljenja za dejavnosti, ki vplivajo na okolje;

izvajati okoljsko zakonodajo in politike na nacionalni in lokalni ravni;

predložiti poročila Evropski agenciji za okolje v zvezi s: kakovostjo zraka, podnebni spremembami, zavarovanimi območji ter onesnaženjem tal in vode.

Pritožbe se evidentirajo v skladu z vladno uredbo št. 27/2002 o ureditvi reševanja pritožb, kakor je bila odobrena z zakonom št. 233/2002, in se lahko po elektronski pošti pošljejo na naslov ☞ office@anpm.ro.

Anonimne pritožbe in pritožbe, ki ne vsebujejo identifikacijskih podatkov, se ne upoštevajo in se zavržejo.

NACIONALNI ORGAN ZA VARSTVO POTROŠNIKOV

(AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA CONSUMATORILOR – ANPC)

Naslov:

Bulevardul Aviatorilor No 72, Sector 1, 011865 Bukarešta

E-naslov: ☞ cabinet@anpc.ro

Uradne ure:

Od ponedeljka do četrta od 8.00 do 16.30.

Ob petkih od 8.00 do 14.00.

Pravna podlaga:

Sklep vlade št. 700/2012 o organizaciji in delovanju nacionalnega organa za varstvo potrošnikov.

Med nalogami organa ANPC so:

sodelovati – skupaj z drugimi specializiranimi organi centralne in lokalne javne uprave, ki imajo naloge na zadevnem področju, in z nevladnimi potrošniškimi organi – pri pripravi strategije za varstvo potrošnikov in hkrati zagotavljati njeno prepletenost s strategijo EU;

uskladiti nacionalni pravni okvir s predpisi EU na področju varstva potrošnikov;

vladi v odobritev in sprejetje predložiti osnutke zakonodajnih aktov na področju varstva potrošnikov v zvezi s proizvodnjo, pakiranjem, označevanjem, shranjevanjem, skladiščenjem, prevozom, uvozom in trženjem izdelkov, v zvezi z opravljanjem storitev, vključno s finančnimi storitvami, in v zvezi s prepovedjo nesorazmernih kazni za kršitev pogodb med strankami in ponudniki javnih storitev in drugih storitev splošnega interesa, ne da bi bili ogroženi življenje, zdravje in varnost potrošnikov oziroma ne da bi se posegalo v njihove zakonite pravice in interese;

pripraviti, skupaj z drugimi specializiranimi organi javne uprave, postopke v zvezi s cilji, pogoji in metodami sodelovanja pri izvajanju dejavnosti za varstvo potrošnikov.

Popoln seznam nalog organa ANPC je na voljo na [spletišču institucije](#).

Prijave in pritožbe:

Potrošniki lahko pošljejo prijave in pritožbe na sedeže regionalnih/okrajnih komisariatov za varstvo potrošnikov ali komisariatu za varstvo potrošnikov v mestni občini Bukarešta, odvisno od posameznega območja pristojnosti, na katerem gospodarski subjekt, zoper katerega se vloga pritožba, opravlja poslovno dejavnost.

Za vložitev prijave/pritožbe je na povezavi [INFO Complaints](#) opisan [postopek](#) za vložitev pritožb, navedeni pa so tudi [kontaktni podatki regionalnih in okrajnih komisariatov za varstvo potrošnikov](#).

V skladu z zadevnimi zakonodajnimi določbami je treba pritožbe in prijave vložiti pisno ali elektronsko, predložijo pa se lahko tudi osebno.

Pritožbe je mogoče elektronsko vložiti na tej [spletni strani](#).

Pritožba ali prijava mora biti vložena v imenu pritožnika ali prijavitelja.

Pritožba/prijava se obravnava v zakonskem roku (v skladu z vladno uredbo št. 27/2002), če so ji priložene vse potrebne spremne listine, tj. račun za davčne namene, blagajniško potrdilo ali drugo potrdilo, zadevna pogodba ali garancijski list ali drugi dokumenti, kot je ustrezno.

Komisariati obravnavajo samo pritožbe, ki izpolnjujejo zgoraj navedene pogoje. V nasprotnem primeru se pritožbe zavrzajo zaradi pomanjkljivih podatkov.

**NACIONALNI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE
(CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE – CNAS)**

Naslov:

Calea Călărășilor No 248, Bl. S19, Sector 3, 030634, Bukarešta

Spletišče: <http://www.cnas.ro/>

E-naslov: relpubl1@casan.ro

Telefon: +40 372309236

Telefaks: +40 372309165

Predstavitev institucije:

Nacionalni zavod za zdravstveno zavarovanje (CNAS) je neodvisna javna institucija nacionalnega interesa, ki ima pravno osebnost. Pristojen je za zagotavljanje doslednega in usklajenega delovanja sistema socialnega zdravstvenega zavarovanja v Romuniji.

Pravna podlaga:

izredna vladna uredba št. 150 z dne 20. novembra 2002;

izredna vladna uredba št. 180/2000;

zakon št. 145/1997.

Cilji:

Razviti in vzdrževati sistem socialnega zdravstvenega zavarovanja, v katerem se spoštujejo pravice zavarovanih oseb in izpolnjujejo njihove potrebe.

Spolšni cilji:

zaščititi zavarovane osebe pred stroški storitev zdravstvenega varstva v primeru bolezni ali nezgode;

zavarovanim osebam zagotoviti univerzalno, pravično in nediskriminatorno zavarovanje v okviru učinkovite uporabe romunskega enotnega sklada socialnega zdravstvenega zavarovanja.

Posebni cilji:

zagotoviti dostop do storitev zdravstvenega varstva, zdravil in medicinskih pripomočkov;

zagotoviti pravično in nediskriminatorno varstvo v okviru učinkovite uporabe enotnega sklada socialnega zdravstvenega zavarovanja;

povečati zadovoljstvo zavarovanih oseb s kakovostjo storitev;

izboljšati zagotavljanje informacij zavarovanim osebam.

STALNI VOLILNI ORGAN

(AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ)

Naslov sedeža:

Str. Stavropoleos No 6, Sector 3, 030084 Bukarešta

Telefon: +40 213100824

Spletišče: <https://www.roaep.ro/prezentare/en/>

E-naslov: comunicare@roaep.ro

Predstavitev institucije:

Stalni volilni organ je neodvisna upravna institucija s pravno osebnostjo in ima splošne pristojnosti v volilnih zadevah. Njena naloga je zagotoviti organizacijo in izvedbo volitev in referendumov ter poskrbeti, da je financiranje političnih strank in volilnih kampanj v skladu z ustavo in zadevno zakonodajo ter mednarodnimi in evropskimi standardi.

Pravna podlaga:

sklep št. 4 z dne 22. junija 2016 o odobritvi pravil organizacije in delovanja stalnega volilnega urada in centra strokovnjakov za volitve (Electoral Expert);

zakon št. 334/2006 o financiranju dejavnosti in volilnih kampanj političnih strank, kakor je bil vnovič objavljen;

zakon št. 208/2015 o volitvah v senat in poslansko zbornico ter organizaciji in delovanju stalnega volilnega organa, kakor je bil spremenjen in dopoljen.

Cilji:

zagotavljati pravilne, svobodne in pravične volilne postopke z učinkovito in pregledno uporabo človeških, finančnih in ekonomskih virov;
zagotavljati, da se politične stranke in volilne kampanje financirajo pravilno in pregledno;
zagotavljati celovit pristop k vodenju volilnega postopka.

Funkcije (seznam ni izčrpen):

strateška funkcija: zagotoviti določitev sektorskih ciljev na svojem področju dejavnosti;
regulativna funkcija: zagotoviti pripravo zakonodajnega okvira, potrebnega za izpolnitev strateških nalog v volilnih zadevah, in njegovo predložitev v odobritev ter pripravo in odobritev standardov in obveznih tehničnih pravil za vse organe, ki so jim dodeljene volilne naloge;
upravljavka funkcija: zagotoviti organizacijo in usklajevanje dejavnosti in virov, potrebnih za izvedbo volilnih postopkov;
funkcija državnega organa: zagotoviti spremljanje in nacionalno uporabo predpisov, ki se izrecno nanašajo na volilni sistem, in pravil, določenih za posodobitev romunskega volilnega sistema, ter zagotoviti njegovo medsebojno povezavo z volilnimi sistemi drugih držav EU;
nadzorna funkcija: zagotoviti preverjanja skladnosti z zakonodajo in po potrebi uporabo zakonskih kazni.
Informacije o drugih funkcijah so na voljo [tukaj](#).

Naloge (seznam ni izčrpen):

pripravi predloge v zvezi z logistiko pri izvedbi volitev, ki jih pošlje vladi in zadevnim lokalnim organom, ter spremlja izvajanje predlogov;
spremlja metodo za razmejitev volilnih območij ter izbiro prostorov za volišča in lokacij volilnih uradov;
spremlja pravočasno zagotovitev opreme in materiala za volišča: standardnih volilnih skrinjic in volilnih kabin, pečatov in pečatnih blazinic, zabojnikov za prevoz volilnih lističev itd., ter hrambo take opreme med volitvami;
spremlja metodo za zagotovitev, da so pravočasno na voljo potrebna finančna sredstva za postopno zagotavljanje logistike pri vodenju volilnega postopka;
spremljati varnost volišč, volilnih lističev ter drugih dokumentov in materiala, potrebnega na volitvah;
spremljati pripravo in tiskanje stalnih volilnih seznamov;
spremljati in nadzorovati posodabljanje volilnega imenika.
Informacije o drugih nalogah so na voljo [tukaj](#).

ROMUNSKI INŠTITUT ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

(INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI – IRDO)

Naslov:

B-dul Nicolae Bălcescu No 21, Sector 1, Bukarešta

Telefon: +40 213114921

Spletišče: <https://irdo.ro/english/index.php>

E-naslov: office@irdo.ro

Predstavitev institucije:

Romunski inštitut za človekove pravice (IRDO) je neodvisni nacionalni inštitut, ki so mu v skladu z zakonom o njegovi ustanovitvi dodeljene naloge na področju raziskav, usposabljanja, razširjanja informacij in zagotavljanja strokovnega svetovanja. Navedeni zakon zagotavlja tudi jamstvi neodvisnosti in nepristranskosti v skladu z merili Združenih narodov in Sveta Evrope, na podlagi katerih se priporoča ustanovitev takih institucij v vsaki demokratični državi. Romunski inštitut za človekove pravice je pri izvajanju posebnih nalog na področjih raziskav, usposabljanja ter zagotavljanja informacij in strokovnega svetovanja nenehno pozoren na pravila in standarde iz mednarodnih pogodb v zvezi s človekovimi pravicami ter zadevno sodno prakso mednarodnih sodišč. Poleg tega je IRDO izvoljen v številne mednarodne organe, ki so predani spodbujanju in varstvu človekovih pravic. Storitve inštituta so na voljo vsem, ki jih potrebujejo. Besedila temeljnih dokumentov in bibliografske reference se razširjajo brezplačno ali pa se zaračunajo samo stroški kopiranja.

Znanstvene institucije in organi lahko z inštitutom sklenejo pogodbo za izvedbo specialističnega raziskovalnega dela, na zahtevo specializiranih forumov v Romuniji in v tujini pa pripravljata tudi mnenja. Stroške takih storitev določi vodstvo inštituta.

Pravna podlaga:

Zakon št. 9/1991 o ustanovitvi romunskega inštituta za človekove pravice.

Cilj:

Inštitut je pristojen za zagotavljanje, da so javni organi, nevladna združenja in romunski državljani dobro obveščeni o zadevah, ki se nanašajo na človekove pravice, in o tem, kako se človekove pravice zagotavljajo v drugih državah, zlasti tistih, ki sodelujejo pri Konferenci o varnosti in sodelovanju v Evropi. Hkrati si inštitut prizadeva za ozaveščanje mednarodnih organov – in tuje splošne javnosti – v zvezi z vzpostavljenimi praktičnimi ureditvami za zagotovitev spoštovanja in varstva človekovih pravic v Romuniji.

Dejavnosti inštituta IRDO:

vzpostavitev, vzdrževanje in vodenje dokumentacijskega središča, ki vsebuje besedila mednarodnih konvencij, zakonov, dokumentov, študij in publikacij o človekovih pravicah, ter bibliografskih referenc, in sicer za vse uporabnike;
obveščanje javnih organov, nevladnih organizacij in državljanov, zlasti o ozaveščanjem o mednarodnih dokumentih, praksah in običajih na področju človekovih pravic, po potrebi tudi z zagotavljanjem prevodov;
organiziranje programov usposabljanja, ki so bodisi posebej prilagojeni potrebam oseb s posebnimi pristojnostmi na področju varstva človekovih pravic bodisi namenjeni ozaveščanju širših skupin družbe o vprašanih človekovih pravic;
zagotavljanje informacij, redno ali na zahtevo, o prizadevanjih vladnih in nevladnih organov v Romuniji za spodbujanje in varstvo človekovih pravic ter o podobnih prizadevanjih v drugih državah, pa tudi o mednarodnih zavezah, ki jih je sprejela Romunija, in načinu njihovega izpolnjevanja;
zagotavljanje dokumentov parlamentarnim odborom na njihovo zahtevo v zvezi z vidiki človekovih pravic, omenjenimi v osnutkih zakonodaje in drugih zadevah, ki jih obravnava parlament;
izvajanje raziskav o različnih vidikih spodbujanja človekovih pravic ter njihovega spoštovanja v Romuniji in tujini;
objavljanje biltena o človekovih pravicah in zagotavljanje njegovega obsežnega razširjanja, vključno z zagotavljanjem prevodov v druge jezike;
izvajanje javnomnenjskih raziskav o različnih vprašanih varstva človekovih pravic v Romuniji.

Dodatne informacije o inštitutu IRDO so na voljo na [spletišču institucije](#).

Zadnja posodobitev: 23/08/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Državna sodišča

Državne institucije za varstvo človekovih pravic

Varuh človekovih pravic

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Državna sodišča

http://www.sodisce.si/sodisca/sodni_sistem/seznam_sodisc/

Ustavno sodišče Republike Slovenije

Beethovnova ulica 10

1001 Ljubljana

p. p. 1713

Tel.: + 386 (01) 477 64 00; + 386 (01) 477 64 15

Email: info@us-rs.si

Upravno sodišče Republike Slovenije

Fajfarjeva 33

1000 Ljubljana

Tel.: + 386 (01) 47 00 100

Fax: + 386 (01) 47 00 150

Email: urad.uprlj@sodisce.si

Zunanji oddelek sodišča v Mariboru

Tel.: + 386 (02) 230 20 30

Fax: + 386 (02) 230 20 48

Email: oddelek.uprmb@sodisce.si

Zunanji oddelek sodišča v Novi Gorici:

Tel.: + 386 (05) 33 55 200

Fax: + 386 (05) 33 55 221

Email: oddelek.uprng@sodisce.si

Zunanji oddelek sodišča v Celju:

Tel.: + 386 (03) 42 75 380

Fax: + 386 (03) 42 75 388

Email: oddelek.uprce@sodisce.si

Državne institucije za varstvo človekovih pravic

Glej Varuh človekovih pravic.

Varuh človekovih pravic

V Republiki Sloveniji je za splošno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ustanovljen Varuh človekovih pravic. Varuhinja človekovih pravic, njeni štiri namestniki ali njeni strokovni sodelavci sprejemajo prijave, če oseba meni, da ji je bila **z aktom državnega organa, organa lokalne samouprave ali nosilca javnih pooblastil kršena katera izmed človekovih pravic ali temeljnih svoboščin**. Varuh človekovih pravic deluje na podlagi Zakona o Varuhu človekovih pravic iz leta 1994.

Varuh človekovih pravic lahko

kršitelja **opozori**, da kršitev popravi oziroma odpravi storjeno nepravilnost ali celo **predlaga** povrnitev škode.

V vašem imenu in z vašim pooblastilom **na ustavno sodišče vložiti zahtevo za oceno ustavnosti in zakonitosti** določenih predpisov ali aktov ali pa **posreduje ustavno pritožbo** zaradi kršenja katere od pravic.

Vladi ali parlamentu lahko **da pobude za spremembo zakonov in drugih predpisov**.

Predlaga vsem organom, ki sodijo v njegovo pristojnost, da izboljšajo svoje poslovanje in odnose s strankami.

Vsakomur **lahko posreduje svoje mnenje** o nekem primeru, ki je povezan s kršenjem pravic in svoboščin. Pri tem ni pomembno, kakšne vrste je postopek, niti v kateri fazi obravnave je pred določenim organom.

Varuh človekovih pravic ne sme opraviti dela ali **odpraviti kršitve** oziroma nepravilnosti **namesto določenega državnega organa, organa lokalne samouprave ali nosilca javnih pooblastil**.

Dolžnost tistega, ki je storil kršitev oziroma nepravilnost, je, da kršitev ali nepravilnost tudi sam odpravi. Varuh prav tako **ne more obravnavati zadev, ki so v postopku pred sodiščem**, razen v izjemnih primerih.

Varuh po zakonu **nima pooblastil do zasebnega sektorja**, zato ne more posredovati v primerih, ko pravice krši npr. zasebno podjetje. V tovrstnih primerih lahko izvaja pritisk na državne organe, organe lokalne samouprave in nosilce javnih pooblastil, ki nadzorujejo delo zasebnega podjetja ali zasebnika.

Varuh tudi nadzoruje kraje odvzema prostosti in ravnanje z osebami, katerim je odvzeta ali omejena prostost, v sodelovanju z nevladnimi organizacijami in humanitarnimi organizacijami.

Varuh človekovih pravic nima pristojnosti oblastnega odločanja, ampak ima pristojnosti nadzora, opozarjanja, svetovanja.

Varuh človekovih pravic tudi organizira in skrbi za zagovorništvo otrok, ki ga izvajajo zagovorniki otrok v okviru mreži prostovoljcev, ki zagotavlja vsem otrokom enako dostopnost do zagovornika.

Namen zagovorništva je, da zagovornik nudi strokovno pomoč otroku, da izrazi svoje mnenje v vseh postopkih in zadevah, v katerih je udeležen, ter mnenje otroka posreduje pristojnim organom in institucijam, ki odločajo o njegovih pravicah in koristih. Zagovornik ni njegov zakoniti zastopnik. Strokovna pomoč vključuje psihosocialno podporo otroku, pogovore o njegovih željah, počutju in mnenju, seznanjanje otroka s postopki in dejavnostmi na njemu primeren način, iskanje najbolj primerne rešitve skupaj z otrokom ter spremljanje otroka pred organi in institucijami, ki odločajo o njegovih pravicah in koristih.

Kontaktne podatki:

Varuh človekovih pravic RS

Dunajska cesta 56 (4. nadstropje)

1109 Ljubljana
Telefon: 01 475 00 50
Brezplačni telefon: 080 15 30
Telefaks: 01 475 00 40
Email: info@varuh-rs.si
<https://www.varuh-rs.si/>

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic: Varuh otrokovih pravic

Del institucije varuha človekovih pravic, specializiran namestnik varuha človekovih pravic

Zagovornik načela enakosti

Zagovornik načela enakosti preprečuje in odpravlja diskriminacijo v Sloveniji.

POBUDE (PRITOŽBE): obravnava vaše pobude oz. pritožbe s primeri domnevne diskriminacije. Izdaja pravno neobvezujoča mnenja o tem, ali ste v določeni situaciji diskriminirani (neenako obravnavani zaradi osebnih okoliščin). Hkrati v mnenju priporoči kršitelju, kako odpraviti kršitev, njene razloge in njene posledice. Na ta način skuša s svojim posredovanjem na neformalen način odpraviti kršitev in pomaga izboljšati prakso v prihodnje. Če problema ni mogoče rešiti na tak način, pa lahko inšpekcijam predlaga pregon prekrška. Postopek pred Zagovornikom je brezplačen ter zaupen.

POMOČ: nudi pomoč pri pravnem varstvu pred diskriminacijo v drugih postopkih, npr. z nasvetom o tem, katere pravne poti imate na voljo in kako jih uporabiti pred drugimi državnimi organi.

NASVET: lahko ga zaprosite za mnenje o tem, ali vaše ravnanje je, oziroma bi lahko predstavljalo diskriminacijo ter za nasvet o tem, kako ravnati, da bi se diskriminaciji izognili in da bi bolj učinkovito zagotavljali spoštovanje pravice do enakega obravnavanja.

INFORMACIJE: daje splošne informacije o problemu diskriminacije in stanju na tem področju v Sloveniji.

Kontaktne podatki:

Zagovornik načela enakosti

Železna cesta 16, SI-1000 Ljubljana
Telefon: +386 (0)1 / 473 55 31
Email: gp@zagovornik-rs.si
<http://www.zagovornik.si/>

Vse temeljne informacije na zgoraj navedeni spletni strani v celoti dostopne tudi v angleškem, francoskem, nemškem, italijanskem, madžarskem, srbskem, bosanskem, albanskem in romskem jeziku.

<http://www.zagovornik.gov.si/si/o-zagovorniku/kdo-je-zagovornik/index.html>

<http://www.zagovornik.gov.si/si/o-zagovorniku/osebna-izkaznica/index.html>

Informacijski pooblaščenec

Informacijski pooblaščenec odloča o prijavih glede kršitev **varstva osebnih podatkov** po določbah systemskega Zakona o varstvu osebnih podatkov iz leta 2004 ter področnih zakonov, ki urejajo določena vprašanja osebnih podatkov (npr. Zakona o osebni izkaznici). Deluje pa tudi po uradni dolžnosti, če izve, da je možno, da je prišlo do kršitve varstva osebnih podatkov oziroma izvaja tudi tematske (področne) nadzore brez vložene prijave. Inšpekcijske nadzore opravljajo državni nadzorniki za varstvo osebnih podatkov, zaposleni pri Informacijskem pooblaščenec: Informacijski pooblaščenec lahko odredi popravke osebnih podatkov, ugotovi kršitve z vidikov nezakonitega pridobivanja ali obdelave osebnih podatkov, prekrškovno kaznuje (globa) upravljavce osebnih podatkov. Zoper njegove odločitve je možno vložiti upravni spor na Upravno sodišče Republike Slovenije.

Kontaktne podatki:

Informacijski pooblaščenec

Zaloška 59
1000 Ljubljana
Telefon: 01 230 97 30
Telefaks: 01 230 97 78
Email: gp.ip@ip-rs.si
<https://www.ip-rs.si/>

Zadnja posodobitev: 13/11/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Izvirna jezikovna različica te strani [sk](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Temeljne pravice - Slovaška

Državna sodišča

Državne institucije za varstvo človekovih pravic

Varuh človekovih pravic

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Drugo

Državna sodišča

[Seznam sodišč](#)

Pravni okvir za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin na Slovaškem je ustava Slovaške republike (zakon št. 460/1992, kakor je bil spremenjen).

Slovaška ustava ima kot temeljni akt Slovaške prednost pred katerim koli drugim zakonodajnim aktom. Drugo poglavje slovaške ustave (členi 11 do 54) določa **splošno varstvo temeljnih pravic in svoboščin**, med katerimi so temeljne človekove pravice in svoboščine (v mednarodnih dokumentih znane kot državljanske pravice), politične pravice, pravice narodnih manjšin in etničnih skupin, ekonomske, socialne in kulturne pravice, pravica do varstva okolja in kulturne dediščine ter pravica do sodnega in drugega varstva. Temeljne pravice in svoboščine so na Slovaškem zagotovljene vsem ne glede na spol, raso, barvo kože, jezik, veroizpoved ali religijo, politično ali drugo prepričanje, narodnost ali socialno poreklo, pripadnost narodnosti ali etnični skupini, lastništvo

premoženja ter družinski ali drug status. Nihče ne sme biti oškodovan, dobiti neupravičeno prednost ali biti zapostavljen na kateri koli od teh podlag. Nikomur ne smejo biti kršene pravice, ker se je odločil uveljavljati svoje temeljne pravice in svoboščine (člen 12(2) in (4) slovaške ustave). Tujcem na Slovaškem so priznane vse temeljne človekove pravice in svoboščine, zagotovljene s slovaško ustavo, vključno s pravico do azila, razen tistih, ki so izrecno dodeljene samo državljanom Slovaške republike (člen 52(2) in člen 53 slovaške ustave). Pogojevanje in omejevanje temeljnih pravic in svoboščin ter obseg dolžnosti v času vojne, sovražnosti in izrednih ali nujnih razmer so določeni v ustavnem zakonu o državni varnosti v času vojne, sovražnosti in izrednih ali nujnih razmer (zakon št. 227/2002).

V skladu s členom 46 slovaške ustave **lahko vsaka oseba v okviru postopka, določenega z zakonom, svoje pravice uveljavlja** pred neodvisnim in nepristranskim **sodiščem**, v primerih, določenih z zakonom, pa pred drugim organom Slovaške republike. V praksi poznamo celo vrsto človekovih pravic, tj. človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki jih je mogoče opredeliti z zakonom, pa tudi takih, za katere to ni mogoče. Vsebinsko lahko take pravice in svoboščine vključujejo civilne, politične, ekonomske, socialne, kulturne in druge pravice, zagotovljene s slovaško ustavo, drugimi ustavnimi zakoni, zakoni in drugo zakonodajo ter z mednarodnimi pogodbami o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah (mednarodno pravo o človekovih pravicah), ki so za Slovaško zavezujoče. Pristojnosti za preizkus odločitev, povezanih s temeljnimi pravicami in svoboščinami, ni mogoče izključiti iz pristojnosti sodišč. Kdor trdi, da **so mu bile z odločbo javnega organa kršene pravice**, lahko od sodišča zahteva sodni preizkus odločbe, razen če zakon določa drugače. S slovaško ustavo in drugimi zadevnimi zakoni je zagotovljena **pravica vseh do nadomestila za škodo, povzročeno z nezakonito odločbo sodišča, katerega koli drugega državnega ali javnega organa ali z nepravilnim uradnim postopkom**. Podrobnosti o tem so določene z zakonom št. 514/2003 o odgovornosti za škodo, povzročeno med izvajanjem javne oblasti, in spremembah nekaterih drugih zakonov. S tem zakonom so urejene odgovornost države za škodo, ki jo javni organi povzročijo med izvajanjem javne oblasti, odgovornost občin in višjih ozemeljskih enot za škodo, ki jo organi lokalne oblasti povzročijo med izvajanjem svojih pristojnosti, predhodna obravnava odškodninskih zahtevkov in pravica do uveljavljanja regresnih zahtevkov.

V skladu s členom 46 slovaške ustave, navedenim zgoraj, je v členu 3 zakonika o civilnem postopku **zagotovljena pravica, da se pred sodiščem uveljavlja varstvo pravice, ki je bila ogrožena ali kršena**. Zakonik o civilnem postopku določa postopke, ki jih morajo sodišče in udeleženci upoštevati v civilnem postopku, da se zagotovijo **pravično varstvo pravic in zakonitih interesov** udeležencev ter spoštovanje zakonov, pravično izpolnjevanje dolžnosti in spoštovanje pravic drugih oseb. Sodišča v civilnih postopkih obravnavajo in razrešujejo spore in druge pravne zadeve, zagotavljajo izvrševanje odločb, ki niso bile izvršene prostovoljno, ter skrbijo, da **pravice ali pravno varovani interesi** fizičnih in pravnih oseb **niso kršeni** in da se te pravice ne zlorabijo na račun takih oseb.

Sodišča v civilnih postopkih v skladu s členom 7(1) in (2) zakonika o civilnem postopku obravnavajo in razrešujejo **spore in druge pravne zadeve na področju civilnega, delovnega, družinskega, trgovskega in gospodarskega prava**, razen če jih v skladu z zakonom ne obravnavajo in o njih odločajo drugi organi. Sodišča v civilnih postopkih preizkušajo tudi zakonitost odločb javnih organov ter odločb, ukrepov in drugih posredovanj javnih organov ter razsojajo, ali so pravni ukrepi, ki jih lokalni organi sprejmejo v zadevah v zvezi z lokalno oblastjo, v skladu z zakonom in ali je izvajanje javne oblasti v skladu z vladnimi uredbami in ministrskimi odredbami ter odredbami drugih osrednjih državnih organov, razen če zakon določa, da te zadeve obravnavajo in o njih odločajo drugi organi. Druge zadeve obravnavajo in o njih odločajo sodišča v civilnih postopkih samo, če je tako določeno z zakonom.

Redna sodišča na Slovaškem

Na Slovaškem pravosodne zadeve obravnavajo neodvisna in nepristranska sodišča. Pravosodne zadeve so na vseh ravneh ločene od zadev državnih organov.

Postopki pred sodišči temeljijo na dvostopenjskem načelu, v skladu s katerim se je mogoče pritožiti zoper sodbe sodišč na prvi stopnji (okrožnih sodišč – okresne súde). Pritožbe, ki se štejejo za ustrezno pravno sredstvo, obravnavajo višja sodišča na drugi stopnji (območna sodišča – krajske súde). Sistem rednih sodišč sestavljajo vrhovno sodišče Slovaške republike, specializirano kazensko sodišče, 8 območnih sodišč in 45 okrožnih sodišč, ki odločajo o vseh zadevah zunaj izključne pristojnosti ustavnega sodišča Slovaške republike; to pomeni, da odločajo o civilnih in kazenskih zadevah, preizkušajo pa tudi zakonitost odločb in postopkov državnih organov (upravno sodstvo), če tako določa zakon. Slovaška trenutno nima vojaških sodišč, ki bi bila ustanovljena z zakonom.

Upravno sodstvo

Preizkus zakonitosti odločb in postopkov javnih organov je urejen z določbami petega dela zakonika o civilnem postopku (zakon št. 99/1963, kakor je bil spremenjen).

V upravnem sodstvu sodišča izvajajo preizkus na podlagi pritožb ali ugovorov v zvezi z zakonitostjo odločb ali postopkov javnih organov. V upravnem sodstvu sodišča preizkušajo zakonitost odločb in postopkov javnih organov, lokalnih organov in organov zainteresiranih lokalnih subjektov ter drugih pravnih in fizičnih oseb, če so te na podlagi zakona pristojne za odločanje o pravicah in obveznostih fizičnih in pravnih oseb na področju javne uprave („odločbe in postopki upravnih organov“). „Odločbe upravnih organov“ pomenijo odločbe, ki jih ti organi izdajo v upravnih postopkih, in druge odločbe, s katerimi se določijo, spremenijo ali razveljavijo pravice in obveznosti fizičnih ali pravnih oseb ali s katerimi bi bilo mogoče neposredno poseči v pravice, pravno varovane interese ali obveznosti fizičnih ali pravnih oseb. „Postopek upravnega organa“ vključuje tudi neukrepanje. Sodišča, ki so del upravnega sodstva, odločajo o predlogih za naložitev obveznosti javnim organom, da upoštevajo pravice in obveznosti fizičnih in pravnih oseb na področju javne uprave, in o ukrepih za zagotovitev izvršitve odločb na podlagi postopka, določenega v členih 250b in 250u. Sodišča, ki so del upravnega sodstva, zagotavljajo varstvo pred nezakonitim posredovanjem javnih organov in izvršljivost odločb tujih upravnih organov. Na volilnem področju in v zadevah, povezanih z registracijo političnih strank in političnih gibanj, sodišča ukrepajo in odločajo v skladu z določbami tega dela in v okviru, določenem s posebnimi predpisi. Po potrebi in v skladu z določbami tega dela ukrepajo in odločajo tudi, če je tako predpisano s posebnimi določbami ali če se z mednarodnimi pogodbami, ki so za Slovaško zavezujoče, zahteva preizkus odločb javnih organov.

Ti posebni primeri lahko vključujejo:

- ukrepe ali odločbe v zvezi s pritožbami, vloženimi zoper odločbe ali postopke upravnih organov;**
- ukrepe ali odločbe v zvezi s pritožbami, vloženimi zoper odločbe upravnih organov, ki še niso dokončne;**
- ukrepe zoper neukrepanje javnih organov;**
- ukrepe varstva pred nezakonitim posredovanjem javnih organov;**
- posebne vrste ukrepov (kot so ukrepi na volilnem področju).**

Podrobnosti so urejene v členih 244 do 250zg zakonika o civilnem postopku.

Sodišča nimajo pristojnosti za spreminjanje zakonodaje, ki jo je sprejela izvršilna oblast (sekundarna zakonodaja). Če pa sodišče meni, da katera koli druga **zakonodaja**, njen del ali posamezna določba, ki se nanaša na obravnavano zadevo, **krši ustavo, ustavni zakon, „prednostno“ mednarodno pogodbo** (na podlagi člena 7(5) ustave) **ali zakon**, v skladu s členom 144(2) slovaške ustave **prekine postopek in stori vse potrebno za začetek postopka pred ustavnim sodiščem** (na podlagi člena 125(1)). Pravno mnenje ustavnega sodišča, ki ga vsebuje njegova odločba, je za sodišče zavezujoče. Vendar pa začetek postopka pred ustavnim sodiščem sodišča ne oprosti dolžnosti, da v zadevi odloči tako, kot je določeno z zakonom.

Ustavno sodišče Slovaške republike

Ustavno sodišče Slovaške republike (Ústavný súd Slovenskej republiky)

Hlavná 110

042 65 Košice 1

SLOVAŠKA

Telefon: +421 55 7207211

Telefaks: +421 55 6227639 (predsednik)

E-naslov: info@concourt.sk

Spletišče: <http://www.concourt.sk/>

Ustavno sodišče Slovaške republike (v nadaljnjem besedilu: ustavno sodišče) je bilo ustanovljeno z ustavo Slovaške republike št. 460/1992 kot neodvisen pravosodni organ za varstvo ustavnosti. Njegova pooblastila in pristojnosti so urejeni v členih 124 do 140 ustave Slovaške republike, kakor je bila spremenjena. Podrobnosti organizacije ustavnega sodišča, postopek pred sodiščem in status njegovih sodnikov določa zakon št. 38/1993, kakor je bil spremenjen.

Na plenarnem zasedanju ustavnega sodišča je bil v skladu s členom 79 zakona št. 38/1993 sprejet poslovnik ustavnega sodišča št. 114/1993, kakor je bil spremenjen, ki podrobneje ureja: notranje delovanje ustavnega sodišča pri pripravah na postopke in odločanju; zadeve, povezane s statusom plenarnega zasedanja, senati, sodniki poročevalci, sodnimi izvedenci in drugimi osebami, ki sodelujejo pri delovanju ustavnega sodišča; ter disciplinske postopke zoper sodnike.

Ustavno sodišče začne postopek, če pritožbo vloži:

(a) vsaj petina članov državnega sveta Slovaške republike;

(b) predsednik Slovaške republike;

(c) vlada Slovaške republike;

(d) sodišče v okviru svojega odločanja;

(e) generalni državni tožilec Slovaške republike;

(f) javni varuh pravic (varuh človekovih pravic) v zadevah, povezanih s skladnostjo zakonov z zakonodajo iz člena 125(1), če bi lahko njihovo nadaljnje izvajanje ogrozilo temeljne pravice ali svoboščine ali človekove pravice in temeljne svoboščine, ki izhajajo iz mednarodne konvencije, ki jo je Slovaška republika ratificirala in je bila razglašena v skladu z zakonom;

(g) vsaka oseba, o pravicah katere se odloča, kot je navedeno v členu 127 in členu 127a ustave.

Postopek se začne na dan vložitve pritožbe pri ustavnem sodišču.

S členom 127a ustave Slovaške republike je urejen institut „ustavne pritožbe“, ki jo lahko vloži posameznik ali pravni subjekt („pritožnik“), ki trdi, da so bile s pravnomočno odločbo, ukrepom ali drugim posredovanjem kršene njegove temeljne pravice ali svoboščine, razen kadar o varstvu teh temeljnih pravic in svoboščin odloča drugo sodišče.

Poleg splošnih podatkov je treba v pritožbi navesti:

(a) katere temeljne pravice ali svoboščine so bile po mnenju pritožnika kršene;

(b) pravnomočno odločbo, ukrep ali drugo posredovanje, s katerim so bile kršene temeljne pravice ali svoboščine;

(c) osebo, zoper katero je vložena pritožba.

Pritožbi se priloži izvod pravnomočne odločbe, dokument, v katerem je opisan ukrep, ali dokazilo o kakem drugem posredovanju. Če pritožnik zahteva sorazmerno finančno nadomestilo, mora navesti zahtevani znesek in razloge, zaradi katerih se zahteva. Udeleženca v postopku sta pritožnik in stranka, zoper katero je vložena pritožba. Vložitev pritožbe nima odložilnega učinka.

Ustavno sodišče se lahko na predlog pritožnika odloči za začasni ukrep in odloči izvršljivost izpodbijane pravnomočne odločbe, ukrepa ali drugega posredovanja, če to ni v nasprotju s pomembnim javnim interesom in izvršitev izpodbijane odločbe, ukrepa ali drugega posredovanja pritožniku ne bi povzročila večje škode, kot bi nastala drugim osebam zaradi odložitve izvršljivosti; organu, ki je po mnenju pritožnika kršil njegove temeljne pravice ali svoboščine, zlasti odredi, da se začasno odreče izvajanju pravnomočne odločbe, ukrepa ali drugega posredovanja, tretjim osebam pa, naj se začasno odreče uporabi dovoljenja, ki jim je bilo izdano s pravnomočno odločbo, ukrepom ali drugim posredovanjem. Začasni ukrep preneha najpozneje z začetkom veljavnosti odločbe o glavni stvari, razen če ustavno sodišče odloči, da preneha prej. Sodišče lahko začasni ukrep prekine tudi na lastno pobudo, če prenehajo razlogi, zaradi katerih je bil naložen.

Pritožba je dopustna samo, če je pritožnik uporabil pravna sredstva ali druge pravne poti, ki mu jih pravo dejansko zagotavlja za varstvo njegovih temeljnih pravic ali svoboščin in do katerih je upravičen v skladu s posebno zakonodajo. Tudi če ta pogoj ni izpolnjen, ustavno sodišče pritožbe ne zavrže, če pritožnik dokaže, da si razlogi, zaradi katerih ta pogoj ni bil izpolnjen, zaslužijo posebno obravnavo. Pritožbo je mogoče vložiti v dveh mesecih od datuma začetka veljavnosti odločbe ali datuma priglasitve ukrepa ali drugega posredovanja. V primeru ukrepa ali drugega posredovanja se to obdobje šteje od dneva, ko je imel pritožnik možnost, da se seznanj z ukrepom ali drugim posredovanjem.

Če pritožnik pritožbo umakne, ustavno sodišče ustavi postopek v zvezi z njo, razen če meni, da je umik nedopusten, in zlasti če je pritožba vložena zoper pravnomočno odločbo, ukrep ali drugo posredovanje, ki se šteje za izjemno hudo kršitev pritožnikovih temeljnih pravic ali svoboščin.

Ustavno sodišče odloča na podlagi dejstev, ugotovljenih v predhodnih postopkih, razen če se odloči drugače.

Če ustavno sodišče pritožbi ugodi, v sodbi navede ugotovitve: temeljno pravico ali svoboščino in določbe ustave, ustavnega zakona ali mednarodne konvencije, ki so bile kršene; ter pravnomočno odločbo, ukrep ali drugo posredovanje, s katerim je bila kršena temeljna pravica ali svoboščina. Če je bila temeljna pravica ali svoboščina kršena z odločbo ali ukrepom, ustavno sodišče tako odločbo ali ukrep razveljavi. Ustavno sodišče prav tako razveljavi vsako drugo posredovanje, s katerim je bila kršena temeljna pravica ali svoboščina, če tako posredovanje to dovoljuje.

Če ustavno sodišče pritožbi ugodi, lahko:

(a) odredi, da mora stranka, ki je s svojim nedelovanjem kršila temeljno pravico ali svoboščino, v tej zadevi upoštevati posebno zakonodajo;

(b) zadevo predloži v nadaljnji postopek;

(c) prepove nadaljnjo kršitev temeljne pravice ali svoboščine ali

(d) stranki, ki je kršila temeljno pravico ali svoboščino, odredi, naj znova vzpostavi stanje, kot je bilo pred kršitvijo temeljne pravice ali svoboščine.

Ustavno sodišče lahko stranki, katere temeljna pravica ali svoboščina je bila kršena, dodeli primerno finančno nadomestilo. Če se ustavno sodišče odloči za dodelitev primernega finančnega nadomestila, ga mora organ, ki je kršil temeljno pravico ali svoboščino, pritožniku plačati v dveh mesecih od datuma začetka veljavnosti odločbe ustavnega sodišča. Če ustavno sodišče razveljavi pravnomočno odločbo, ukrep ali drugo posredovanje in zadevo predloži v nadaljnji postopek, mora stranka, ki je v tej zadevi izdala odločbo, odločila o ukrepu ali kako drugače posredovala, o zadevi znova razpravljati in odločiti. V tem postopku ali med njim je pravno mnenje ustavnega sodišča za stranko zavezujoče. Za stranko, ki je v tej zadevi izdala odločbo, odločila o ukrepu ali kako drugače posredovala, je odločba zavezujoča, izvršljiva pa postane ob sprejetju.

Državne institucije za varstvo človekovih pravic

Slovaški nacionalni center za človekove pravice (Slovenské národné stredisko pre ľudské práva)

Kýčerského 5
811 05 Bratislava
SLOVAŠKA
Telefon: +421 2 20850111
+421 2 20850114
Telefaks: +421 2 20850135

E-naslov: info@snsjp.sk
Spletišče: <http://www.snsjp.sk/>

Slovaški nacionalni center za človekove pravice, ustanovljen na podlagi zakona št. 308/1993 državnega sveta Slovaške republike o ustanovitvi Slovaškega nacionalnega centra za človekove pravice, kakor je bil spremenjen, je na Slovaškem začel delovati 1. januarja 1994. Vlada Slovaške republike je osnutek zakona predložila na podlagi resolucije slovaške vlade št. 430 z dne 15. junija 1993, s katero je vlada na pobudo Organizacije združenih narodov soglašala z izvedbo „projekta ustanovitve Slovaškega nacionalnega centra za človekove pravice“ s sedežem v Bratislavi. Naloge centra so se razširile s sprejetjem zakona št. 136/2003 o spremembah in dopolnitvah zakona št. 308/1993 državnega sveta Slovaške republike o ustanovitvi Slovaškega nacionalnega centra za človekove pravice in zakona št. 365/2004 o enakem obravnavanju na nekaterih področjih, o varstvu pred diskriminacijo ter o spremembah in dopolnitvah nekaterih zakonov (protidiskriminacijski zakon). Gre za neodvisen pravni subjekt na področju varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin, vključno s pravicami otrok.

Center ima kot neodvisen pravni subjekt nenadomestljivo vlogo na področju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, vključno s pravicami otrok in spoštovanjem načela enakega obravnavanja. Je edina slovaška institucija za enake pravice (tako imenovani „nacionalni organ za enakost“), to pomeni za presojo spoštovanja načela enakega obravnavanja v skladu s protidiskriminacijskim zakonom.

Pristojnost

Pravni status in pristojnost centra sta urejena z zakonom št. 308/1993 državnega sveta Slovaške republike o ustanovitvi Slovaškega nacionalnega centra za človekove pravice (v nadaljnjem besedilu: center), kakor je bil spremenjen. Center v skladu s členom 1(2) zakona zlasti:

- spremlja in presoja spoštovanje človekovih pravic in skladnost z načelom enakega obravnavanja na podlagi posebne zakonodaje;
- zbira in na zahtevo zagotovi informacije o rasizmu, ksenofobiji in antisemitizmu v Slovaški republiki;
- opravlja preiskave in raziskave o zagotavljanju informacij na področju človekovih pravic ter zbira in razširja informacije s tega področja;
- priljublja izobraževalne dejavnosti in sodeluje v informacijskih kampanjah za povečanje strpnosti v družbi;
- zagotavlja pravno pomoč žrtvam diskriminacije in izrazov nestrpnosti;
- na zahtevo posameznikov ali pravnih subjektov ali na lastno pobudo izdaja izvedenska mnenja v zadevah, povezanih s spoštovanjem načela enakega obravnavanja na podlagi posebne zakonodaje;
- opravlja neodvisne raziskave v zvezi z diskriminacijo;
- priljublja in objavlja poročila in priporočila o vprašanih v zvezi z diskriminacijo;
- zagotavlja knjižnične storitve;
- zagotavlja storitve na področju človekovih pravic.

Center sodeluje pri zagotavljanju pravnega svetovanja o vprašanih v zvezi z diskriminacijo, izrazi nestrpnosti in kršenjem načela enakega obravnavanja vseh oseb s stalnim prebivališčem v Slovaški republiki; prav tako je zakonsko pooblaščen, da na zahtevo zastopa stranke v postopkih, ki se nanašajo na kršitve načela enakega obravnavanja. Center vsako leto objavi poročilo o spoštovanju človekovih pravic v Slovaški republiki.

Pooblastila

- zagotavljanje pravne pomoči žrtvam diskriminacije in izrazov nestrpnosti;
- zastopanje na podlagi pooblastila v postopkih, povezanih s kršitvijo načela enakega obravnavanja;
- pravica zahtevati, da sodišča, tožilstvo ali drugi državni organi, lokalni vladni organi, organi posebnega interesa in druge institucije centru v določenem roku posredujejo informacije o spoštovanju človekovih pravic.

Zagotovljena pomoč

Na center se lahko obrne vsak posameznik ali pravni subjekt, ki meni, da je žrtev diskriminacije zaradi delovanja ali nedelovanja katere koli od zgoraj navedenih institucij. Pritožnik mora ob vložitvi pritožbe navesti vse potrebne informacije in predložiti vse ustrezne dokumente.

Sodelovanje

Center lahko informacije o spoštovanju človekovih pravic zahteva tudi od nevladnih organizacij, ki delujejo na področju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, vključno s pravicami otrok, in lahko z njimi sklene dogovor o načinu in obsegu zagotavljanja takih informacij.

Postopek za vložitev pritožbe

Državljeni lahko pritožbe vložijo:

pisno (na obrazcu in z dokumentom, ki ga pošljejo po pošti, telefaksu ali e-pošti);
osebno.

Varuh človekovih pravic

Varuh človekovih pravic

Nevádzova 5
821 01 Bratislava
SLOVAŠKA
Telefon: +421 2 48287401
+421 2 43634906
Telefaks: +421 2 48287203
E-naslov: sekretariat@vop.gov.sk
Spletišče: <http://www.vop.gov.sk/>

V skladu s členom 151a(1) ustave Slovaške republike „je javni varuh pravic **neodvisen organ Slovaške republike**, ki v okviru zakona in v skladu z njim **varuje temeljne pravice in svoboščine** posameznikov in pravnih subjektov v postopkih pred organi javne uprave in drugimi javnimi organi, če je njihovo delovanje, odločanje ali neukrepanje v nasprotju z zakonom. Javni varuh pravic lahko v primerih, določenih z zakonom, zahteva odgovornost oseb, zaposlenih v organih javne uprave, če so kršile temeljne človekove pravice ali svoboščine posameznikov ali pravnih subjektov. Vsi javni organi morajo javnemu varuhu pravic zagotoviti potrebno pomoč.“

Na javnega varuha pravic **se lahko obrne vsaka oseba**, ki meni, da so bile zaradi delovanja, odločanja ali neukrepanja javnega organa kršene temeljne pravice in svoboščine, in sicer na način, ki je v nasprotju z zakonom ali načeli demokratične pravne države. Temeljne pravice in svoboščine, pri varovanju

katerih pomaga javni varuh pravic, so določene v naslovu 2 ustave Slovaške republike (to je temeljne človekove pravice in svoboščine v členih 14 do 25, politične pravice v členih 26 do 32, pravice narodnih manjšin in etničnih skupin v členih 33 in 34, ekonomske, socialne in kulturne pravice v členih 35 do 43, pravica do varstva okolja in kulturne dediščine v členih 44 in 45, pravica do sodnega in drugega pravnega varstva v členih 46 do 50, pravica do azila tujih državljanov, preganjanih zaradi uveljavljanja političnih pravic in svoboščin), pa tudi v mednarodnih konvencijah o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah.

Javni varuh pravic **ukrepa na podlagi pritožbe** posameznika ali pravnega subjekta ali na lastno pobudo. Javni varuh pravic se ne sme vmešavati v odločanje sodišč, ni udeleženec v postopku, ne more vložiti zahteve za začetek postopka pred sodiščem; sodne odločbe mu niso vročene in nima pravice uveljavljati pravnih sredstev. Prav tako ni pristojen za razsojanje v sporih med posamezniki.

Katera koli oseba se lahko na javnega varuha pravic obrne:

pisno (po pošti, telefaksu, e-pošti ali z elektronskim obrazcem)

na uradu javnega varuha pravic;

osebno ali z zapisnikom ustne pritožbe:

na osrednjem uradu javnega varuha pravic vsak delovni dan med 8. in 16. uro, ne da bi bila potrebna predhodna najava;

vsak delovni dan v slovaških območnih enotah. Za območne urade se je treba predhodno najaviti na eno od kontaktnih števil.

V pritožbi je treba jasno navesti sporno zadevo, javni organ, zoper katerega je vložena pritožba, in kaj vlagatelj pritožbe zahteva.

Da se pospeši preučitev pritožbe, je priporočljivo priložiti izvode vseh dokumentov, ki jih ima pritožnik na razpolago za podkrepitev svojih zahtev. Če pritožba ne zadeva osebe, ki jo vlaga, je treba predložiti tudi pisno soglasje prizadete osebe za vložitev pritožbe ali pisno pooblastilo za ta namen.

Če oseba, ki vlaga pritožbo, v pritožbi, naslovljeni na javnega varuha pravic, ne navede svojega imena, priimka in naslova (pri pravnem subjektu ime subjekta in njegov sedež), gre za anonimno pritožbo, ki je javnemu varuhu pravic ni treba obravnavati. Oseba, ki vlaga pritožbo, lahko javnega varuha pravic zaprosi, naj ne razkrije njene identitete. V takih primerih javni varuh pravic ukrepa samo na podlagi izvoda pritožbe, v kateri niso navedeni osebni podatki. Če oseba, ki vlaga pritožbo, zaprosi, da se njena identiteta prikrije, vendar je pritožba taka, da je ni mogoče obravnavati, ne da bi vključevala nekatere osebne podatke, je treba o tem nemudoma obvestiti zadevno osebo.

Prav tako je treba zadevno osebo opozoriti, da se bo pritožba nadalje obravnavala samo, če se bo oseba v predpisanem roku pisno strinjala z vključitvijo nekaterih nujnih osebnih podatkov.

Javni varuh pravic preuči pritožbo.

Če javni varuh pravic ugotovi, da je pritožba glede na vsebino pravno sredstvo v skladu z zakonodajo o postopku v upravnih ali sodnih zadevah, zahtevak ali pravno sredstvo v okviru upravnega sodstva ali ustavna pritožba, to takoj sporoči vlagatelju pritožbe in mu zagotovi navodila o pravilnem postopku.

Če javni varuh pravic izve za okoliščine, ki kažejo na to, da je oseba nezakonito pridržana, v zaporu, predmet disciplinske kazni za vojake, preventivne obravnave, preventivnega izobraževanja, institucionalne obravnave ali institucionalnega izobraževanja ali v policijski celici, s tem nemudoma seznanji pristojnega državnega tožilca, in sicer s pritožbo, v kateri poziva k ukrepanju na podlagi posebne zakonodaje, ter o tem obvesti upravo zadevne institucije in zadevno osebo.

Če se pritožba nanaša na preiskavo pravnomočne odločbe javnega organa ali če javni varuh pravic ugotovi, da je odločba javnega organa v nasprotju z zakonom ali kakim drugim splošno zavezujočim pravnim predpisom, lahko zadevo predloži pristojnemu državnemu tožilcu, ki začne postopek, ali sprejme kak drug ukrep, o čemer ustrezno obvesti vlagatelja pritožbe. Tako lahko ravna tudi v primeru pritožbe, ki vsebuje predloge ukrepov, za katere je pristojno državno tožilstvo. Državni tožilec mora v zakonsko predpisanem roku javnega varuha pravic obvestiti o ukrepu, ki ga je sprejel za odpravo nezakonitosti.

Javni varuh pravic pritožbe ne obravnava, če:

- (a) zadeva, na katero se nanaša pritožba, ne spada v njegovo pristojnost;
- (b) se zadeva, na katero se nanaša pritožba, obravnava pred sodiščem in postopka ni mogoče prekiniti ali pa je sodišče o zadevi že odločilo;
- (c) državno tožilstvo obravnava ali je že obravnavalo zadevo, na katero se nanaša pritožba;
- (d) v zadevi, na katero se nanaša pritožba, ukrepa ali odloča pristojni javni organ, ki ne spada v okvir pristojnosti javnega varuha pravic; ali pa je v zadevi, na katero se nanaša pritožba, že odločil javni organ, ki ne spada v okvir pristojnosti javnega varuha pravic;
- (e) vlagatelj pritožbe umakne pritožbo ali navede, da ne vztraja pri nadaljnji preiskavi; ali podatki iz člena 13(4) niso bili predloženi ali navedeni v predpisanem roku.

Javnemu varuhu pravic pritožbe ni treba obravnavati, če ugotovi, da:

- (a) se pritožba ne nanaša na osebo, ki jo je vložila, razen če je oseba predložila pisno soglasje prizadete osebe za predložitev pritožbe ali pisno pooblastilo za ta namen;
- (b) so na datum vložitve pritožbe pretekla več kot tri leta od ukrepa ali dogodka, na katerega se nanaša pritožba;
- (c) je zahteva očitno neutemeljena;
- (d) je pritožba anonimna;
- (e) se pritožba nanaša na zadevo, ki jo je javni varuh pravic že obravnaval, in ponovna pritožba ne vsebuje novih dejstev.

Javni varuh pravic vlagatelja pritožbe obvesti o neobravnavanju pritožbe in razlogih za to; to ne velja za anonimne pritožbe.

Če se s preučitvijo pritožbe ne dokaže, da so bile kršene temeljne pravice in svoboščine, javni varuh pravic to pisno sporoči vlagatelju pritožbe in javnemu organu, zoper katerega postopek, odločanje ali neukrepanje je vložena pritožba.

Če se s preučitvijo pritožbe dokaže, da so bile kršene temeljne pravice in svoboščine, javni varuh pravic ugotovitve preučitve skupaj s predlaganim ukrepom sporoči javnemu organu, zoper katerega postopek, odločanje ali neukrepanje je vložena pritožba.

Javni organ mora v 20 dneh po prejetju obvestila javnemu varuhu pravic sporočiti svoje mnenje o ugotovitvah preučitve in sprejetih ukrepih.

Če se javni varuh pravic ne strinja s mnenjem javnega organa ali če meni, da je sprejeti ukrep neustrezen, s tem seznanji organ, ki ima nadzor nad javnim organom, zoper katerega je vložena pritožba, če pa takega organa ni, s tem seznanji vlado Slovaške republike.

Organ, ki ima nadzor nad javnim organom, zoper katerega je vložena pritožba, ali vlada Slovaške republike, če takega organa ni, mora javnega varuha pravic v skladu z odstavkom 3 v 20 dneh po prejetju obvestila seznaniti z ukrepi, ki jih je sprejela v tej zadevi.

Če javni varuh pravic meni, da so sprejeti ukrepi neustrezni, s tem seznanji državni svet Slovaške republike ali organ, ki ga je ta pooblastil.

Javni varuh pravic vlagatelju pritožbe in osebi, katere temeljne pravice in svoboščine so bile kršene zaradi delovanja, odločitve ali neukrepanja javnih organov, pošlje pisno obvestilo o ugotovitvah preiskave in sprejetih ukrepih.

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Urad za enake možnosti

Slovaški nacionalni center za človekove pravice (Slovenské národné stredisko pre ľudské práva)

Kýčerského 5

811 05 Bratislava

SLOVAŠKA

Telefon: +421 2 20850111

+421 2 20850114

Telefaks: +421 2 20850135

E-naslov: info@snsip.sk

Spletišče: <http://www.snsip.sk/>

Urad za varstvo podatkov

Urad Slovaške republike za varstvo podatkov (v nadaljnjem besedilu: urad) kot državni organ prispeva k varstvu temeljnih pravic in svoboščin posameznikov pri obdelavi njihovih osebnih podatkov. Svoje naloge in dolžnosti izvaja neodvisno in v skladu z zakonom. Njegove glavne naloge so: nenehno spremljati stanje na področju varstva osebnih podatkov, registracijo informacijskih sistemov in vodenje evidenc o informacijskih sistemih; upravljavcem predlagati ukrepe za varstvo osebnih podatkov v informacijskih sistemih; v ta namen in v okviru svojih pooblastil upravljavcem izdaja priporočila; v primeru dvomov o tem, ali so obseg, vsebina in metode obdelave in uporabe osebnih podatkov sorazmerni z namenom, za katerega se obdelujejo, ali so skladni s tem namenom in ali so kronološko ali vsebinsko pomembni za ta namen, izdati zavezujoča mnenja; izdati zavezujoča mnenja v primeru dvomov o čezmejnem pretoku osebnih podatkov; izdati zavezujoča mnenja v primeru dvomov o registraciji informacijskega sistema; preiskovati obvestila, predložena na podlagi člena 45, ali ukrepati na podlagi zahteve ali na lastno pobudo na podlagi člena 44a in odrejati popravne ukrepe za odpravo pomanjkljivosti; ob sumu kršitve obveznosti, naloženih s tem zakonom, ima pravico upravljavca ali obdelovalca pozvati, naj zahteva pojasnila; preverjati obdelavo osebnih podatkov v informacijskih sistemih; naložiti kazni, če se ugotovi kršitev obveznosti, določenih s tem zakonom; obvestiti organe pregona o sumu, da je bilo storjeno kaznivo dejanje; registrirati informacijske sisteme in razkriti registracijski status; sodelovati pri pripravi zakonodaje o varstvu osebnih podatkov; sprejemati zakonodajo v okviru svojih pooblastil; sprejemati mnenja o osnutkih zakonov in drugih osnutkih zakonodaje, ki ureja obdelavo osebnih podatkov; najmanj vsaki dve leti državnemu svetu Slovaške republike predložiti poročila o stanju na področju varstva osebnih podatkov.

Drugo

Center za pravno pomoč (Centrum právnej pomoci)

Námestie slobody 12

P.O. BOX 18

810 05 Bratislava 15

Telefon: +421 2 49683521

+421 2 49683522

Telefaks: +421 2 49683520

E-naslov: info@legalaid.sk

Spletišče: www.legalaid.sk

Center za pravno pomoč je v Slovaški republiki začel delovati 1. januarja 2006. Kot organizacija, financirana iz državnega proračuna, s sedežem v Bratislavi je bil ustanovljen na podlagi zakona št. 327/2005 o zagotavljanju pravne pomoči materialno ogroženim osebam. Center ima urade ali izpostave v skoraj vseh regijskih mestih Slovaške republike, razen v Nitri in Trnavi (in sicer v Bratislavi, Banskí Bystrici, Žilini, Košicah in Prešovu), ter v drugih slovaških občinah (Liptovský Mikuláš, Tvrdošín, Humenné, Hlohovec, Rimavská Sobota, Nové Zámky in Svidník).

Center zagotavlja, da posamezniki, ki si zaradi materialne ogroženosti ne morejo privoščiti pravnih storitev za ustrezno uveljavljanje in varstvo svojih pravic, prejmejo pravno pomoč. Center skrbi, da je pravna pomoč v civilnih, delovnopravnih in družinskopravnih zadevah zagotovljena vsakemu posamezniku, ki izpolnjuje pravne zahteve (spori na Slovaškem). V čezmejnih sporih v skladu s tem zakonom vsem posameznikom, ki izpolnjujejo pravne zahteve in imajo stalno ali običajno prebivališče na ozemlju ene od držav članic EU, zagotavlja pravno pomoč v civilnih ter delovno-, družinsko- in gospodarskopravnih zadevah.

Pri prosilcih za pravno pomoč v zadevah, ki se nanašajo na diskriminacijo, se vloga Centra za pravno pomoč (v nadaljnjem besedilu: center) prekriva z vlogo Slovaškega nacionalnega centra za človekove pravice, s katerim komunicira glede vprašanj, povezanih s takimi prosilci. Odvetniki v centru se z vprašanjem diskriminacije srečujejo v glavnem v okviru diskriminacije pri zaposlovanju na podlagi etnične pripadnosti.

Posameznik **je upravičen do pravne pomoči**, če je materialno ogrožen, če spor ni očitno nesmiseln in če vrednost zahtevka presega vrednost minimalne plače, razen v sporih, pri katerih vrednosti zahtevka ni mogoče izračunati v denarnem znesku. Posameznik mora izpolnjevati zgoraj navedene zahteve za pravno pomoč ves čas trajanja pravne pomoči. Če dohodek prosilca presega zakonsko predpisano omejitev za materialno ogroženost, lahko center odobri pravno pomoč, če je to primerno glede na okoliščine zaprosene pravne pomoči.

Postopek v zvezi z zahtevo po pravni pomoči (v nadaljnjem besedilu: postopek) se začne s predložitvijo pisne vloge s priloženimi dokumenti, ki potrjujejo dejstva, navedena v vlogi, ki jo prosilec vložil na natisnjem obrazcu. Dokazila, da je prosilec materialno ogrožen, ne smejo biti starejša od treh mesecev. V vlogi morajo biti navedeni ime in priimek prosilca, naslov njegovega stalnega ali začasnega prebivališča in njegova enotna matična številka. Prosilec mora na poziv centra v razumnem roku, ki ga določi center, predložiti dodatne informacije in dokumente v zvezi s ključnimi dejstvi za presojo zahtevka; za to mora imeti na voljo najmanj deset dni. Prosilec je stranka v postopku. Vloga se vložil pri ustreznem uradu centra glede na kraj prosiščevega stalnega ali začasnega prebivališča. Prosilec mora v vlogi in na predhodnem posvetu navesti popolne in pravilne informacije. Center o vlogi odloči v 30 dneh od vložitve vloge, v kateri so navedeni podatki, ki jih zahteva zakon; tega roka ni mogoče podaljšati. Pritožba zoper odločitev ni dopustna. Center v odločbi, s katero ugodil zahtevi za pravno pomoč, določi odvetnika, ki naj bi upravičenca zastopal na sodišču, če je to potrebno za varstvo njegovih interesov. V odločbo, s katero se zahteva za pravno pomoč zavrne, je treba poleg podatkov, ki jih zahteva posebna zakonodaja, vključiti pojasnilo, da lahko prosilec, če razlogi, iz katerih je bil zahtevek zavrnjen, prenehajo, vložil novo vlogo v zvezi z isto zadevo. Če se z odločbo centra zavrne zagotovitev pravne pomoči upravičencu, ker ta ni želel sodelovati, ali če je upravičenec postopek neupravičeno prekinil, lahko center iz teh razlogov z odločbo zavrne ponovno vložitev novega zahtevka za pravno pomoč.

V členih 17 do 21 zakona št. 327/2005 je urejeno **zagotavljanje pravne pomoči v čezmejnih sporih, če je pristojno sodišče v Slovaški republiki**, v členih 22 do 24c zakona št. 327/2005 pa je urejeno **zagotavljanje pravne pomoči v čezmejnih sporih, če je pristojno sodišče v državni članici, ki ni Slovaška republika**.

Center za mednarodnopravno varstvo otrok in mladine (Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže)

Špitálska 8

P.O. Box 57
814 99 Bratislava
Telefon: +421 2 20463208
+421 2 20463248
Telefaks: +421 2 20463258
E-naslov: cipc@cipc.gov.sk
Spletišče: <http://www.cipc.sk/>

Center za mednarodnopravno varstvo otrok in mladine (v nadaljnjem besedilu: center) je javni organ, pristojen na ozemlju Slovaške republike. Ustanovilo ga je ministrstvo za delo, socialne zadeve in družino Slovaške republike, delovati pa je začel 1. februarja 1993 kot organizacija, ki jo ministrstvo neposredno upravlja in financira iz proračuna, za zagotavljanje in dajanje na voljo pravne pomoči otrokom in mladostnikom v razmerju do tujih držav. Pristojnost centra je opredeljena v zakonu št. 305/2005 o socialnem varstvu otrok in socialnem skrbništvu, s katerim so bili spremenjeni in dopolnjeni nekateri zakoni. Center izvaja naloge organa, imenovanega za izvajanje mednarodnih sporazumov in pravnih aktov Evropske unije, in sicer: deluje kot organ za sprejemanje in pošiljanje preživninskih zahtevkov v skladu z mednarodnimi konvencijami; deluje kot osrednji organ, ki v skladu z mednarodnimi konvencijami in pravnimi akti Evropske unije obravnava mednarodne ugrabitve otrok; ima vlogo osrednjega organa na področju mednarodnih posvojitvev v skladu z mednarodno konvencijo; izdaja potrdila v skladu z mednarodno konvencijo; v skladu s posebno zakonodajo opravlja druge naloge na področju socialnega varstva otrok, kadar je vpletena tuja država; zagotavlja brezplačno pravno svetovanje na področju družinskega prava, če je vključen tuj vidik, zlasti v zvezi z vzdrževanjem in skrbništvom mladoletnih oseb, ter na področju posvojitvev; sodeluje z organi drugih držav pogodbenic za sprejemanje in pošiljanje zahtevkov, osrednjimi organi drugih držav pogodbenic ter predstavništvu, osrednjimi agencijami državne uprave, bankami, podružnicami tujih bank, lokalnimi organi oblasti, organi lokalne samouprave in akreditiranimi organi. Zadnja posodobitev: 18/05/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Finska

Nacionalna sodišča

Nacionalne institucije za varstvo človekovih pravic

Varuh človekovih pravic

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Drugo

Nacionalna sodišča

Okrožna sodišča obravnavajo kazenske in civilne zadeve ter zadeve v zvezi z zahtevki. Odločbo prvostopenjskega sodišča je običajno mogoče predložiti v presojo višjemu sodišču. Zoper odločbo okrožnega sodišča se je mogoče pritožiti pri pritožbenem sodišču. Zoper odločbo pritožbenega sodišča pa se je mogoče pritožiti pri vrhovnem sodišču, če to sodišče dovoli možnost pritožbe.

Upravna sodišča obravnavajo pritožbe zoper odločbe organov. Pritožba zoper odločbo upravnega sodišča se vložijo pri vrhovnem upravnem sodišču.

Med specializiranimi sodišči so gospodarsko sodišče, delovno sodišče, sodišče za zavarovalne zadeve in višje sodišče za obtožbe funkcionarjev.

Kontaktne podatke sodišč so na voljo na naslednjih spletiščih:

[☞ kontaktne podatke](#) v finščini,

[☞ kontaktne podatke](#) v angleščini.

Nacionalne institucije za varstvo človekovih pravic

Leta 2012 je bil pod okriljem urada parlamentarnega varuha človekovih pravic ustanovljen funkcionalno samostojen in neodvisen center za človekove pravice. Vloga centra za človekove pravice je razširjati informacije ter spodbujati izobraževanje, usposabljanje, raziskave in sodelovanje na področju temeljnih in človekovih pravic. Center pripravlja poročila o uresničevanju temeljnih in človekovih pravic ter prevzema pobude in daje izjave za spodbujanje teh pravic. Poleg tega sodeluje tudi pri mednarodnih prizadevanjih za spodbujanje temeljnih in človekovih pravic. Center za človekove pravice ne obravnava pritožb ali drugih posameznih primerov, za katere je pristojen najvišji zakonski nadzorni organ.

Varuh človekovih pravic

Parlamentarni varuh človekovih pravic

Na parlamentarnega varuha človekovih pravic se je mogoče obrniti, kadar se sumi, da organi ali uradniki niso ravnali v skladu z zakonom ali izpolnili svojih obveznosti. Nezakonito je na primer kršenje temeljnih pravic. Pri varuhu človekovih pravic se lahko pritoži vsakdo. Pritožba se lahko nanaša na zadevo v zvezi s pritožnikom, mogoče pa se je pritožiti tudi v imenu druge osebe ali skupaj z drugimi. Varuh človekovih pravic pritožbo obravnava, če se upravičeno domneva, da je organ ravnal nezakonito. Pritožbe se obravnavajo brezplačno. Varuh človekovih pravic v okviru obravnave zasliši osebo ali organ, zoper katerega je vložena pritožba. Poleg tega zahteva poročila in izjave različnih organov ter lahko po potrebi inšpektorjem iz svojega urada naroči, naj opravijo preiskave. Pritožbe se obravnavajo brezplačno.

Najstrožji med različnimi ukrepi, ki jih ima na voljo varuh človekovih pravic, je kazenski pregon zaradi nezakonitega ravnanja. Druga možnost je, da varuh človekovih pravic zadevnemu uradniku izreče uradni opomin. V večini primerov izrazi svoje mnenje o tem, zakaj je bil izvedeni postopek nezakonit ali zakaj je vključeval malomarnost, ter izda opozorilo o pravilnem postopku. Varuh človekovih pravic lahko izda tudi priporočilo za odpravo napake in državni svet opozori na pomanjkljivosti, ki jih je opazil v zakonskih določbah ali predpisih.

Urad parlamentarnega varuha človekovih pravic

Ulica: Arkadiankatu 3, Helsinki

Poštni naslov: FI-00102 Eduskunta (Parlament)

Spletišče: <https://www.oikeusasiamies.fi/en/web/guest>

E-pošta: oikeusasiamies@eduskunta.fi

Telefon: +358 9 4321

Telefaks: +358 9 432 2268

Pravosodni kancler

Na pravosodnega kanclerja se je mogoče obrniti v zadevi, ki se nanaša neposredno na pritožnika, ali v kateri koli drugi zadevi, če pritožnik meni, da so organi, uradniki ali druge osebe ali organi, ki opravljajo javne funkcije, ravnali nepravilno ali zanemarili svoje obveznosti ali da je član odvetniške zbornice

zanemarl svoje obveznosti. Poleg tega se lahko na pravosodnega kanclerja obrne vsakdo, ki meni, da ni bila spoštovana temeljna ali človekova pravica, zagotovljena z ustavo. Pritožbe obravnava pravno usposobljeno osebje, ki priskrbi vso potrebno dodatno dokumentacijo. Pritožniku se običajno omogoči, da vložil repliko toženi stranki. Nato prejme pisno odločbo po pošti. Storitve urada pravosodnega kanclerja so za pritožnika brezplačne.

Če se ugotovi, da je bil postopek nezakonit ali nepravilen, lahko pravosodni kancler uradniku izreče opomin ali izda navodila o pravilnem postopku za v prihodnje. V hujših primerih lahko zahteva vložitev obtožnice zoper uradnika. Če pravosodni kancler meni, da je to nujno, lahko predlaga spremembo določb ali navodil, razveljavitev sodne odločbe ali vložitev izrednega pravnega sredstva. Že s samo preiskavo, ki jo opravi pravosodni kancler, se lahko doseže, da organ ali uradnik odpravi svojo napako.

Urad pravosodnega kanclerja

Ulica: Snellmaninkatu 1, Helsinki

Poštni naslov: PL 20, 00023 Valtioneuvosto (PP 20, FI-00023 Vlada)

Spletišče: <https://www.okv.fi/en/>

E-pošta: kirjaamo@okv.fi

Telefon: +358 295162902

Telefaks: +358 916023975

Kontakt: tiedotus@okv.fi

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Varuh otrokovih pravic

Zakon določa naslednje naloge varuha otrokovih pravic:

spremljanje dobrega počutja otrok in mladostnikov ter uresničevanje njihovih pravic, vplivanje na nosilce odločanja z vidika otrok, ohranjanje stikov z otroki in mladostniki ter posredovanje informacij, ki jih prejme od njih, nosilcem odločanja, posredovanje informacij o otrocih strokovnjakom, ki delajo z otroki, organom in javnosti, razvijanje sodelovanja med odgovornimi za politiko v zvezi z otroki, spodbujanje Konvencije ZN o otrokovih pravicah.

Urad varuha otrokovih pravic

Naslov: Vapaudenkatu 58 A, FI-40100 Jyväskylä

Spletišče: <http://www.lapsiasia.fi/en/>

E-pošta: lapsiasiavaltuutettu@oikeus.fi

Telefon: +358 295 666 850

Telefaks: +358 143374248

Organ za enakost

Varuh za enakost

Varuh za enakost je odgovoren za: nadziranje upoštevanja zakona o enakosti spolov ter prepovedi diskriminacije, zlasti diskriminacije pri razpisih za prosta delovna mesta; spodbujanje cilja zakona prek pobud, svetovanja in navodil; zagotavljanje informacij v zvezi z zakonom o enakosti in njegovim izvajanjem ter spremljanje uresničevanja enakosti spolov v različnih družbenih sektorjih. Varuh za enakost nadzira tudi uresničevanje varstva spolnih manjšin pred diskriminacijo.

Urad varuha za enakost

Poštni naslov: PL 22, 00023 Valtioneuvosto (PP 20, FI-00023 Vlada)

Ulica: Hämeentie 3, Helsinki

Spletišče: <https://www.tasa-arvo.fi/web/EN/>

E-pošta: tasa-arvo@oikeus.fi

Telefon: +358 295666840

Telefonska linija za pomoč: +358 295 666 842 (pon–čet: 9.00–11.00 in 13.00–15.00, pet: 9.00–11.00)

Telefaks: +358 916074582

Varuh za nediskriminacijo

Varuh za nediskriminacijo spodbuja enakost in obravnava diskriminacijo. Varuh je neodvisen organ.

Na varuha za nediskriminacijo se je mogoče obrniti, kadar ste izkusili ali opazili diskriminacijo na podlagi starosti, porekla, nacionalnosti, jezika, vere, prepričanj, mnenj, političnih dejavnosti, udejstvovanja v sindikatih, družinskih razmerij, zdravja, invalidnosti, spolne usmerjenosti ali drugih osebnih razlogov. Naloge varuha vključujejo tudi ozaveščanje o pogojih, pravicah in statusu skupin, ki so izpostavljene diskriminaciji, na primer tujcev. Varuh poleg tega nadzoruje izgon tujih državljanov in deluje kot nacionalni poročevalec o trgovini z ljudmi.

Delo varuha za nediskriminacijo v praksi med drugim vključuje svetovanje, preiskovanje posameznih primerov, spodbujanje sprave, usposabljanje, zbiranje podatkov, vplivanje na oblikovanje zakonodaje in ravnanje organov ter pravno pomoč. Naloge in pravice varuha so določene v [zakonu o nediskriminaciji](#) in [zakonu o varuhu za nediskriminacijo](#).

Varuh za nediskriminacijo obravnava tudi diskriminacijo na podlagi spola ali spolne identitete.

Urad varuha za nediskriminacijo

Poštni naslov: PL 24, 00023 Valtioneuvosto (PP 20, FI-00023 Vlada)

Ulica: Ratapihantie 9, Helsinki

Spletišče: <https://www.syrjinta.fi/web/EN/>

E-pošta: yvv@oikeus.fi

Telefon: +358 295 666 800

Služba za stranke: +358 295 666 817 (med tednom: 10.00–12.00, s spremenjenimi uradnimi urami v poletnih mesecih)

Telefaks: +358 295 666 829

Kontakt: +358 295 666 813 ali +358 295 666 806

Organ za varstvo podatkov

Pooblaščenec za varstvo podatkov

spremlja skladnost z zakonodajo o varstvu podatkov in drugimi zakoni o obdelavi osebnih podatkov, ozavešča o tveganjih, pravilih, zaščitnih ukrepih, obveznostih in pravicah, povezanih z obdelavo osebnih podatkov, izvaja preiskave in preglede,

nalaga upravne sankcije za kršitve Splošne uredbe o varstvu podatkov,
izdaja mnenja o zakonodajnih in upravnih reformah v zvezi z varstvom posameznikovih pravic in svoboščin glede obdelave osebnih podatkov,
izdaja mnenja o kaznivih dejanjih, povezanih z obdelavo osebnih podatkov,
nadzoruje obdelavo podatkov o kreditih in poslovnih kreditih,
obravnava zahteve za izdajo določb o pravicah posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, in sporočil v zvezi z drugimi vprašanji glede obdelave osebnih podatkov,
prejema sporočila drugih pooblaščenih oseb za varstvo podatkov,
prejema sporočila o kršitvah varstva osebnih podatkov,
pripravi časovni raspored potrebnih ocen učinka v zvezi z varstvom podatkov,
ocenjuje predhodna posvetovanja o obdelavi podatkov z visokim tveganjem,
sprejme kodeks ravnanja in standardne pogodbenne klavzule,
spodbuja uvedbo certificiranja in akreditacijo certifikacijskega organa ter odloča o umiku izdanih certifikatov,
sodeluje z drugimi organi EU za varstvo podatkov prek enotne kontaktne točke,
sodeluje pri dejavnostih in odločanju Evropskega odbora za varstvo podatkov ter po potrebi predloži zadeve odboru.

Urad pooblaščenca za varstvo podatkov

Poštni naslov: PL 800, 00531 Helsinki (PP 800, FI-00520 Helsinki)

Ulica: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki

Spletišče: <https://tietosuoja.fi/en/home>

E-pošta: tietosuoja@om.fi

Telefon: +358 295666700

Telefonska linija za pomoč: +358 295 666 777 (pon-sre: 9.00–11.00, s spremenjenimi uradnimi urami v poletnih mesecih)

Drugo

Pravna pomoč

Namen pravne pomoči je posameznikom omogočiti, da dobijo strokovno pravno pomoč v celoti ali deloma na stroške države. Pravna pomoč zajema vse pravne zadeve. Vendar se običajno ne dodeli, če ima prosilec sklenjeno zavarovanje stroškov postopka, ki krije stroške obravnavane zadeve. Obdolženec v kazenskem postopku ima ne glede na finančno stanje v nekaterih okoliščinah pravico do zagovornika po uradni dolžnosti, ki ga plača država. Žrtvi hudega nasilnega kaznivega dejanja ali kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost se lahko ne glede na njen dohodek na stroške države zagotovi pravni svetovalec. Pravna pomoč ni na voljo gospodarskim družbam ali korporacijam. V zadevah, ki se obravnavajo v tujini, pravna pomoč vključuje stroške pravnega svetovanja.

Pravno pomoč v sodnih postopkih zagotavljajo odvetniki za javno pravno pomoč, odvetniki in drugi poklicni pravni zastopniki; v drugih zadevah pravno pomoč zagotavljajo odvetniki za javno pravno pomoč, zaposleni v uradih za državno pravno pomoč. Ti uradi imajo običajno sedež v istih občinah kot okrožna sodišča. Kontaktni podatki uradov za državno pravno pomoč so na voljo na spletišču: <https://oikeus.fi/en/index/yhteystiedot.html>.

Svetovalni center za begunce

Svetovalni center za begunce je nevladna organizacija, ki zagotavlja pravno pomoč in svetovanje proslcem za azil, beguncem in drugim tujcem na Finskem. Center si tudi prizadeva za izboljšanje položaja proslcev za azil, beguncev in drugih priseljencev na Finskem ter sledi azilni in begunski politiki Evropske unije.

Naslov: Pasilanraittio 9 B, 00240 Helsinki (Kaisaniemenkatu 4 A, 6. nad., FI-00100 Helsinki)

Spletišče: <https://www.pakolaisneuvonta.fi/en/legal-services/>

E-pošta: pan@pakolaisneuvonta.fi

Telefon: +358 923 139 300

Telefaks: +358 923139310

Zadnja posodobitev: 28/07/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Švedska

Temeljni zakoni in vladni instrument

Pravice in svoboščine oseb na Švedskem so zaščitene predvsem s tremi temeljnimi zakoni: vladnim instrumentom (*regeringsformen*), zakonom o svobodi tiska (*tryckfrihetsförordningen*) in temeljnim zakonom o svobodi izražanja (*yttrandefrihetsgrundlagen*). V vladnem instrumentu je predpisano, da je treba upravno oblast izvrševati ob spoštovanju enakosti vseh ljudi ter svobode in dostojanstva posameznika.

Neodvisnost sodstva in sodna presoja

Neodvisnost sodstva je zagotovljena v vladnem instrumentu. Sodišča imajo ključno vlogo pri varstvu pravic posameznikov. Pravna sredstva, ki so predvidena v švedskem pravnem sistemu, služijo varstvu temeljnih pravic. V sodnih postopkih običajno odločajo redna sodišča in splošna upravna sodišča, v nekaterih primerih pa upravni organi. Katero sodišče je pristojno za zadevo v zvezi s temeljnimi pravicami, je odvisno od različnih dejavnikov, kot sta kršena pravica in ozadje kršitve. Na to, katero sodišče je pristojno, lahko vpliva tudi, ali je pravico kršil zasebni ali javni organ.

Več informacij o švedskem pravnem sistemu je na voljo [tukaj](#).

Pomoč ali informacije, ki jih zagotavljajo organi

Na Švedskem je veliko organov, ki na različne načine pomagajo zagotoviti spoštovanje temeljnih pravic. Ti organi imajo različne naloge. Nekateri na primer samo zagotavljajo informacije o pravicah na njihovem področju, drugi pa lahko nudijo pravno pomoč v posameznih primerih.

Organe lahko iščete s pomočjo [interaktivnega orodja za temeljne pravice](#).

Zadnja posodobitev: 09/11/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Anglija in Wales

Državna sodišča

Sodna služba Njenega veličanstva (Her Majesty's Courts & Tribunals Service)

Sodna služba Njenedega veličanstva je pristojna za upravljanje kazenskih, civilnih in družinskih sodišč in tribunalov v Angliji in Walesu ter nedecentraliziranih tribunalov na Škotskem in Severnem Irskem. Zagotavlja pravičen, učinkovit in zmogljiv sodni sistem, ki ga izvaja neodvisno sodstvo.

Sodna služba Njenedega veličanstva si prizadeva vsem državljanom zagotoviti pravočasen dostop do pravnega varstva v skladu z različnimi potrebami, ki jih imajo kot žrtve ali priče kaznivih dejanj, obdolženci, obdolženi kaznivih dejanj, zadoženi potrošniki, ogroženi otroci, podjetja v gospodarskih sporih ali posamezniki, ki uveljavljajo svoje pravice iz delovnega razmerja ali izpodbijajo odločitve organov državne uprave.

Informacije o vzpostavitvi stika s sodišči so na voljo na [Courts contacts](#).

Informacije o vzpostavitvi stika s tribunali so na voljo na [Tribunals contacts](#).

Dodatne informacije

Civilni postopek

V Angliji in Walesu civilni postopek začne oškodovanec, ki se imenuje „tožnik“ (claimant). Predhodna preiskava o utemeljenosti tožbe se ne zahteva. Civilni postopek pred višjim sodiščem (High Court) in grofijskimi sodišči (County Court) se po navadi začne z vložitvijo tako imenovanega „zahtevka“ (claim form). Stranki v postopku si v prvih fazah civilnega postopka večinoma izmenjujeta procesne vloge.

Civilni postopek se lahko običajno kadar koli ustavi na zahtevo ene stranke ali konča s sklenitvijo dogovora. O tožbah, ki se vložijo pri sodišču, običajno odloči sodnik brez porote. Če se sodišče strinja, pa je mogoče tudi sojenje s poroto, in sicer pri tožbah, ki vključujejo zahtevke zaradi goljufije, obrekovanja, razžalitve, neutemeljenega sodnega preganjanja in protipravnega odvzema prostosti. Porota odloča o dejanskih vprašanjih in odškodnini, ki se dodeli oškodovancu. Razsodbe morajo biti na splošno soglasne, če se porota ne more dogovoriti, pa so lahko dopustne tudi večinske razsodbe.

Če ena od strank noče upoštevati sodbe ali odredbe sodišča, so na voljo različni postopki izvršbe. Če se sodba nanaša na izplačilo denarnega zneska, se izvršba najpogosteje opravi z rubežem dolžnikovega premoženja ali sklepom o izvršbi na plačo. Če ima sodba obliko sodne prepovedi, se lahko njeno neupoštevanje kaznuje z zaporno kaznijo zaradi razžalitve sodišča. Sodišče običajno odredi, da mora stroške postopka plačati stranka, ki v postopku ne uspe, v sporih majhne vrednosti pa se običajno pričakuje, da vsaka stranka plača svoje stroške, čeprav se sodne takse po navadi lahko izterjajo od stranke, ki v postopku ne uspe. To je posledica dejstva, da so postopki v sporih majhne vrednosti zasnovani tako, da se lahko stranki dogovorita brez odvetnikov.

Pravna pomoč

Za vse tri jurisdikcije Združenega kraljestva je značilen celovit sistem, v okviru katerega lahko osebe, ki potrebujejo pravno svetovanje ali zastopanje pred sodiščem, prejmejo finančno pomoč iz javnih sredstev. Ta sistem se imenuje „pravna pomoč“ in je bistvenega pomena za uresničevanje zakonitih pravic vsakega posameznika. Pravna pomoč je namenjena osebam z nizkimi in skromnimi dohodki, dodeli pa se lahko za kritje vseh stroškov ali kot del finančnega prispevka posameznika. Če je dodeljena pravna pomoč, se postopek izvaja na običajen način, le da ni denarnega toka med posameznikom in njegovim pravnim zastopnikom: vsa plačila se opravijo prek sklada za pravno pomoč. Ministrsko pooblastilo za pravno pomoč v Angliji in Walesu ima lord kancler (Lord Chancellor).

V Angliji in Walesu agencija za pravno pomoč (Legal Aid Agency) dodeljuje pravno pomoč v kazenskih in civilnih zadevah.

Pravne storitve v civilnih zadevah zagotavlja mreža pogodbenih organizacij. Pravila v zvezi z zagotavljanjem pravne pomoči v civilnih postopkih so v glavnem določena v zakonu o pravni pomoči, kazenskih sankcijah in kaznovanju storilcev kaznivih dejanj (Legal Aid, Sentencing and Punishment of Offenders Act) iz leta 2012 ter sekundarni zakonodaji in navodilih, izdanih na podlagi tega zakona. Posamezniku se finančna pomoč dodeli samo, če njegova zadeva spada na področje uporabe sistema ter če izpolnjuje pogoje v zvezi s premoženjskim stanjem in preizkus utemeljenosti. Agencija za pravno pomoč upravlja telefonsko linijo za pomoč, ki zagotavlja brezplačno, zaupno in neodvisno pravno svetovanje. Od aprila 2013 lahko stranke, ki iščejo pomoč zaradi težav z dolgovi, izobraževanjem (posebne učne potrebe) in diskriminacijo, zaprosijo za pravno pomoč le po osrednji svetovalni telefonski liniji; izjeme od tega pravila so redke. Vsa pomoč se zagotavlja po telefonu, razen če se oceni, da stranki na ta način ni primerno svetovati.

Pravna pomoč v kazenskem postopku je na voljo kot pomoč posameznikom, zoper katere poteka preiskava ali ki jim grozi obtožba za kaznivo dejanje. O upravičenosti do pravne pomoči v kazenskem postopku odloča agencija za pravno pomoč. Na magistratnem sodišču (Magistrates Court) je obdolženec do pravne pomoči upravičen samo, če izpolnjuje pogoje v zvezi s premoženjskim stanjem in merila „interesov pravosodja“. Na kronske sodišču obdolženci, ki jih čaka glavna obravnava, samodejno izpolnjujejo merilo „interesov pravosodja“. Čeprav so do pravne pomoči upravičeni vsi obdolženci, morajo izpolnjevati pogoje v zvezi s premoženjskim stanjem in po potrebi iz svojega prihodka in/ali premoženja prispevati k stroškom postopka. Obdolžencem, ki prispevajo k stroškom in so nato oproščeni, se ti prispevki povrnejo z obrestmi.

Če posameznik meni, da so bile kršene njegove pravice iz Evropske konvencije o človekovih pravicah, in namerava začeti postopek pred Evropskim sodiščem za človekove pravice, ima na voljo številne sheme pravnega svetovanja in pomoči. V okviru sheme pravne pomoči lahko osebi v začetnih fazah postopka pomaga izkušen odvetnik ali pravni svetovalec. Če Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu odloči, da je vloga dopustna, lahko vložnik prejme finančno pomoč neposredno iz Strasbourga. Upravičenost se določi glede na to, ali bi bil vložnik upravičen do nacionalne pravne pomoči ali ne.

Pravni centri na številnih mestnih območjih zagotavljajo pravno svetovanje in zastopanje, ki sta lahko brezplačna, če to omogočajo finančna sredstva. Pravni centri se financirajo iz različnih virov, pogosto tudi iz sredstev organov lokalne samouprave, v njih pa so običajno zaposleni odvetniki za polni delovni čas; v številnih pravnih centrih delajo tudi socialni delavci. Ti se večinoma ukvarjajo s stanovanjsko, zaposlitveno, socialnovarstveno in priseljenko problematiko. Brezplačno svetovanje zagotavljajo tudi uradi za svetovanje državljanom (Citizens Advice Bureaux), centri za potrošniško in stanovanjsko svetovanje ter specializirani svetovalni centri, ki jih vodijo različne prostovoljne organizacije. Pravni center za begunce (Refugee Legal Centre) in Svetovalna služba za priseljence (Immigration Advisory Service), ki se financirata iz državnih sredstev, zagotavljata brezplačno svetovanje in pomoč prosilcem za azil, Svetovalna služba za priseljence pa zagotavlja tudi brezplačno svetovanje in pomoč osebam, ki imajo pravico do vložitve pravnega sredstva na področju priseljevanja.

Žrtve kaznivih dejanj

V kodeksu ravnanja za žrtve kaznivih dejanj (v nadaljnjem besedilu: kodeks za žrtve) so navedene informacije, oblike podpore in storitve, za katere lahko žrtve pričakujejo, da jih bodo prejele od institucij kazenskega pravosodja v Angliji in Walesu na vsaki stopnji postopka. Kodeks za žrtve je napisan v preprosti angleščini, saj so njegova ciljna publika žrtve kaznivih dejanj. Poleg tega je v kodeksu žrtvam pojasnjeno, kako se lahko pritožijo, če ne prejmejo tega, do česar so upravičene na njegovi podlagi. S sprejetjem listine o pričah (Witness Charter) je bil tudi pričam zagotovljen podoben sklop standardov opravljanja storitev, ki pa ni pravno zavezujoč. Na Severnem Irskem je bil objavljen poseben kodeks ravnanja za žrtve kaznivih dejanj (Code of Practice for Victims), v katerem so določeni standardi storitev, ki bi morale biti žrtvam zagotovljene v okviru sistema kazenskega pravosodja na Severnem Irskem, in način vložitve pritožbe. Navedeni kodeks bo nadomestila nova zavezujoča listina o žrtvah. Vse žrtve prijavljenih kaznivih dejanj imajo dostop do letaka z naslovom „Žrtve kaznivih dejanj“ (Victims of crime), ki vsebuje praktične napotke o tem, kako ukrepati po kaznivem dejanju. V letaku so na preprost način pojasnjeni policijski in sodni postopki, postopek vložitve odškodninskega zahtevka in oblike nadaljnje pomoči, ki je na voljo žrtvam.

V Angliji in Walesu so žrtve upravičene tudi do podpore, ki naj bi jim, kolikor je le mogoče, pomagala pri spopadanju s posledicami kaznivega dejanja in njihovem premagovanju. Žrtve na te storitve napoti policija ali pa se nanje obrnejo same. Za večino storitev podpore žrtvam so na lokalni ravni pristojni policijski komisarji (Police and Crime Commissioners), financira pa jih vlada.

Če se kronsko tožilstvo (Crown Prosecution Service) odloči, da ne bo preganjalo storilca kaznivega dejanja, lahko žrtve v Angliji in Walesu vložijo zasebno tožbo, vendar je to v praksi redko. Žrtve lahko vložijo tudi odškodninsko tožbo pri civilnih sodiščih. Sodni postopek je bil poenostavljen, tako da lahko osebe brez pravnega znanja vložijo tožbo v sporu majhne vrednosti zaradi izgube ali škode.

Sodišče lahko storilcu kaznivega dejanja ob obsodbi naloži plačilo odškodnine žrtvi za telesno poškodbo, izgubo ali škodo, ki je posledica kaznivega dejanja. Sodišča v Angliji in Walesu morajo v vseh ustreznih primerih odločiti o odškodnini in navesti razloge, kadar odškodnine ne določijo. Kadar sodišče meni, da bi bilo ustrezno naložiti denarno kazen in odrediti plačilo odškodnine, vendar storilec kaznivega dejanja nima zadostnih sredstev za plačilo obeh, je treba prednost dati odškodnini. Prav tako ima odškodnina prednost pred dodatnim plačilom za žrtve (victim surcharge), kadar so vprašljiva sredstva storilca kaznivega dejanja.

Žrtve, ki so utrpeli poškodbo zaradi nasilnih kaznivih dejanj v Angliji, Walesu ali na Škotskem in izpolnjujejo zahteve glede prebivališča ali državljanstva ali druge zahteve, lahko zaprosijo za odškodnino iz javnih sredstev v okviru odškodninske sheme za poškodbe zaradi kaznivih dejanj (Criminal Injuries Compensation Scheme). Odškodnina temelji na tarifnem sistemu, izplačila pa znašajo od 1 000 do 500 000 GBP za žrtve, ki so utrpeli najhujše poškodbe. Na Severnem Irskem velja posebna ureditev, saj se lahko odškodnina v določenih okoliščinah izplača iz javnih sredstev, in sicer za poškodbe, ki so posledica kaznivih dejanj, in za naklepno povzročeno materialno škodo, vključno z izgubo dobička, ki je posledica tega.

Državne institucije za varstvo človekovih pravic

Komisija za enakost in človekove pravice

Ta organizacija, ki ima pisarne v Londonu, Manchesteru, Glasgowu in Cardiffu, je na podlagi zakona pristojna za spodbujanje in spremljanje človekovih pravic. Pristojna je tudi za varstvo, uveljavljanje in spodbujanje enakosti na devetih „zaščiteni“ področjih – starost, invalidnost, spol, rasa, veroizpoved in prepričanje, nosečnost in materinstvo, zakonska zveza in civilno partnerstvo, spolna usmerjenost in sprememba spola.

Običajno ne obravnava posamičnih pravnih zadev, razen če so strateškega pomena, na primer pri pojasnitvi prava, lahko pa zagotovi napotke, kam se obrniti po pomoč v določenih okoliščinah.

Komisija za enakost in človekove pravice je bila ustanovljena 1. oktobra 2007. Njena naloga je spodbujati enakost in človekove pravice za vse, prizadevati si za odpravo diskriminacije, zmanjšati neenakost, zagotoviti varstvo človekovih pravic in vzpostaviti dobre odnose med skupnostmi, tako da se vsakomur zagotovijo pravične možnosti sodelovanja v družbi. Pristojna je za območje Anglije in Walesa ter Škotske, vendar ima Škotska za področje človekovih pravic lastno komisijo za človekove pravice, tj. škotsko komisijo za človekove pravice (Scottish Human Rights Commission). Komisija za enakost in človekove pravice združuje delo treh nekdanjih komisij za enakost v Veliki Britaniji (za rasno enakost, enakost spolov in pravice invalidnih oseb), prevzela pa je tudi odgovornost za nova področja protidiskriminacijskega prava (starost, spolna usmerjenost in veroizpoved ali prepričanje) in človekove pravice. Pristojna je za uveljavljanje zakonodaje o enakosti, v okviru svojih nalog pa spodbuja upoštevanje zakona o človekovih pravicah.

[Enakost in človekove pravice](#)

[Pomoč in svetovanje](#)

[Služba za svetovanje in podporo na področju enakosti \(Equality Advisory and Support Service \(EASS\)\)](#)

Brezplačna telefonska številka: +44 8088000082

Besedilni telefon: +44 8088000084

Poštni naslov brez plačila poštne: FREEPOST EASS HELPLINE FPN6521

Varuh človekovih pravic

Varuh človekovih pravic za parlamentarna in zdravstvena vprašanja (Parliamentary and Health Service Ombudsman)

Naloga tega varuha je zagotavljati javne storitve z opravljanjem neodvisnih preiskav na podlagi pritožb o neustreznem ali nepravilnem ravnanju ali slabih storitvah ministrstev, številnih drugih javnih organov v Združenem kraljestvu in nacionalne zdravstvene službe (NHS).

[Varuh človekovih pravic za parlamentarna in zdravstvena vprašanja](#)

Telefonska linija za pomoč strankam: +44 3450154033, odprta od ponedeljka do petka od 8.30 (GMT) do 17.30 (GMT)

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Varuh otrokovih pravic

1. Komisar za otrokove pravice za Anglijo (Children's Commissioner for England)

Komisarka za otrokove pravice za Anglijo je Anne Longfield OBE. Skupaj s sodelavci skrbi za to, da odrasli, ki so odgovorni za otroke in mlade, tem tudi prisluhnejo.

Vloga komisarja za otrokove pravice je bila uvedena z [zakonom o otrocih iz leta 2004](#) (Children Act 2004), njegova naloga pa je zagovarjati stališča otrok in mladih od rojstva do 18. leta starosti (do 21. leta za mlade v zavodih in tiste z učnimi težavami).

[Komisar za otrokove pravice za Anglijo](#)

Kontaktne podatki

Children's Commissioner for England

Sanctuary Buildings

20 Great Smith Street

London

SW1P 3BT

Telefon: +44 2077838330

2. Komisar za otrokove pravice za Wales (Children's Commissioner for Wales)

Komisarka za otrokove pravice za Wales je Sally Holland. Njena naloga je, da se postavi na stran otrok in mladih ter javno spregovori v njihovem imenu. Prizadeva si za varnost otrok in mladih ter za to, da bi se zavedali svojih pravic in jih lahko uveljavljali. Pri svojem delu mora ves čas upoštevati otrokove pravice in Konvencijo Združenih narodov o otrokovih pravicah.

[Komisar za otrokove pravice za Wales](#)

Kontaktne podatki

Children's Commissioner for Wales

Oystermouth House

Phoenix Way

Llansamlet

Swansea

SA7 9FS

Telefon: +44 1792765600

Telefaks: +44 1792765601

Mandat:

spodbujanje boljšega razumevanja pravic otrok;
preverjanje ustreznosti in učinkovitosti zakonodaje, prakse in storitev v zvezi z otroki in mladimi;
svetovanje vladi in ustreznim organom glede pravic in koristi otrok in mladih;
obveščanje otrok, njihovih staršev ali skrbnikov in zainteresiranih strani o funkcijah komisarja;
ugotavljanje stališč otrok in mladih v zvezi z vprašanji, ki vplivajo na njihova življenja;
ohranjanje in nadaljnje razvijanje učinkovitih ureditev upravljanja v skladu z najboljšo prakso za čim bolj uspešno, učinkovito in gospodarno uporabo virov.

Urad za varstvo podatkov

1. Informacijski pooblaščenec (Information Commissioner)

Urad informacijskega pooblaščenca je neodvisen organ Združenega kraljestva za varstvo pravic do informacij javnega značaja ter spodbujanje odprtosti javnih organov in varstva osebnih podatkov.

Kontaktne podatke

Information Commissioner's Office

Wycliffe House

Water Lane

Wilmslow

Cheshire SK9 5AF

Telefon: 0303 1231113 (ali 01625 545745, če ne želite klicati na številko „03“, ali +44 1625 545745, če kličete iz tujine)

 [Urad informacijskega pooblaščenca](#)

2. Informacijski pooblaščenec – Regionalni urad

Wales

Information Commissioner's Office – Wales

Cambrian Buildings

Mount Stuart Square

Cardiff CF10 5FL

Telefon: 029 2044 8044

Telefaks: 029 2044 8045

E-naslov: wales@ico.gsi.gov.uk

Drugo

1. SPLETIŠČE – GOV.UK

Uradno spletišče vlade Združenega kraljestva, namenjeno državljanom Združenega kraljestva.

Spletišče: [GOV.UK](#)

2. Služba za svetovanje državljanom (Citizens Advice Service)

Služba za svetovanje državljanom ljudem pomaga pri reševanju pravnih, denarnih in drugih težav, tako da jim zagotavlja brezplačno, neodvisno in zaupno svetovanje ter ustrezno vpliva na oblikovalce politik.

 [Služba za svetovanje državljanom](#)

 [Kontaktne podatke službe za svetovanje državljanom](#)

3. Svetovalna služba za civilnopravne zadeve (Civil Legal Advice)

Svetovalna služba za civilnopravne zadeve je služba za brezplačno in zaupno svetovanje v Angliji in Walesu, do storitev katere ste upravičeni kot upravičenec do pravne pomoči. Pomaga vam pridobiti pravno pomoč za:

pritožbe v zvezi s socialno-varstvenimi prejemki;

postopke v zvezi z dolgovi, če je ogrožen vaš dom;

postopke v zvezi s posebnimi potrebami na področju izobraževanja;

postopke v stanovanjskih zadevah;

postopke v zvezi z diskriminacijo;

pomoč in svetovanje, če ste žrtev nasilja v družini;

postopke v zvezi s postavitvijo skrbnika otroku.

Odgovoriti boste morali na splošna vprašanja o vaši pravni težavi in finančnih razmerah, na podlagi česar se bo presodilo, ali ste upravičeni do pravne pomoči. Od aprila 2013 lahko stranke, ki iščejo pomoč zaradi težav z dolgovi, izobraževanjem (posebne učne potrebe) in diskriminacijo, zaprosijo za pravno pomoč le po osrednji svetovalni telefonski liniji; izjeme od tega pravila so redke. Vsa pomoč se zagotavlja po telefonu, razen če se oceni, da stranki na ta način ni primerno svetovati.

Kontaktne podatke

Telefon: 0845 3454345

Besedilni telefon: 0845 6096677

Od ponedeljka do petka od 9.00 do 20.00

Ob sobotah od 9.00 do 12.30

 [Svetovalna služba za civilnopravne zadeve](#)

4. Komisar za žrtve

 [Komisar za žrtve](#)

Naloga komisarja za žrtve je pomoč žrtvam in pričam pri uveljavljanju njihovih interesov, spodbujanje dobre prakse pri ravnanju z njimi ter redno preverjanje ustreznosti kodeksa ravnanja za žrtve kaznivih dejanj, ki določa storitve, za katere lahko žrtve pričakujejo, da jih bodo prejele.

Komisar na podlagi zakonodaje ni pristojen, da bi posredoval v posameznem primeru, vendar lahko posameznikom pomaga pri iskanju najboljšega svetovanja in podpore.

5. Urad komisarja za priseljevanje (Office of the Immigration Services Commissioner)

Kontaktne podatke:

5. nadstropje

Counting House

53 Tooley Street

London
SE1 2QN

Telefon: 0845 000046

Urad komisarja za priseljevanje je neodvisen, neresoren javni organ, ustanovljen na podlagi zakona o priseljevanju in azilu iz leta 1999.

Glavne pristojnosti urada komisarja za priseljevanje so:

urejanje dejavnosti svetovalcev za priseljevanje;
spodbujanje dobrih praks z določljivo standardov;
sprejemanje in obravnavanje pritožb v zvezi z osebami, ki svetujejo glede priseljevanja;
pregon oseb, ki na tem področju delujejo protipravno;
pregled predpisov o svetovalcih za priseljevanje, katerih delovanje ureja eden od imenovanih strokovnih organov.

Urad komisarja za priseljevanje ne zagotavlja svetovanja v zvezi s priseljevanjem niti ne priporoča ali podpira posameznega svetovalca.

Urad komisarja za priseljevanje sodeluje s številnimi organizacijami, vključno s poklicnimi združenji, tribunali, agencijo Združenega kraljestva za meje (UK Border Agency) in prostovoljnimi organizacijami.

Več informacij je na voljo na spletišču [urada komisarja za priseljevanje](#).

Zadnja posodobitev: 24/07/2017

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Temeljne pravice - Severna Irska

Nacionalna sodišča

Nacionalne institucije za varstvo človekovih pravic

Varuh človekovih pravic

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Drugo

Nacionalna sodišča

1. Sodna služba Njenega veličanstva (*Her Majesty's Courts & Tribunals Service*)

Sodna služba Njenega veličanstva je pristojna za upravljanje kazenskih, civilnih in družinskih sodišč in tribunalov v Angliji in Walesu ter nedecentraliziranih tribunalov na Škotskem in Severnem Irskem. Zagotavlja pravičen, učinkovit in uspešen sodni sistem, ki ga izvaja neodvisno sodstvo.

Sodna služba Njenega veličanstva si prizadeva vsem državljanom zagotoviti pravočasen dostop do pravnega varstva v skladu z različnimi potrebami, ki jih imajo kot žrtve ali priče kaznivih dejanj, obdolženci, obdolženi kaznivih dejanj, zadoženi potrošniki, ogroženi otroci, podjetja v gospodarskih sporih ali posamezniki, ki uveljavljajo svoje pravice iz delovnega razmerja ali izpodbijajo odločitve organov državne uprave.

Informacije o vzpostavitvi stika s sodišči so na voljo na naslovu: <http://www.justice.gov.uk/global/contacts/hmcts/courts/index.htm>.

Informacije o vzpostavitvi stika s tribunali so na voljo na naslovu: <http://www.justice.gov.uk/global/contacts/hmcts/tribunals/index.htm>.

2. Sodna služba Severne Irske (*Northern Ireland Courts and Tribunals Service*)

Sodna služba Severne Irske je agencija ministrstva za pravosodje za Severno Irsko. Zagotavlja upravno podporo za sodišča Severne Irske, tj. pritožbeno sodišče (*Court of Appeal*), višje sodišče (*High Court*), kronsko sodišče (*crown court*), grofijska sodišča (*county courts*), magistratna sodišča (*magistrates' courts*) in posebna sodišča za smrtne primere (*coroner's courts*). Prav tako zagotavlja upravno podporo tribunalom in prek urada za izvrševanje sodnih odločb (*Enforcement of Judgments Office*) izvršuje sodne odločbe civilnih sodišč.

Spletišče: <https://www.justice-ni.gov.uk/topics/courts-and-tribunals>

Kontaktne podatki: <http://www.courtsni.gov.uk/en-GB/ContactDetails/>

Dodatne informacije

Civilni postopek

Postopek na Severnem Irskem je podoben postopku v Angliji in Walesu. Postopek na višjem sodišču se začne z vlogo za začetek postopka, postopek na grofijskem sodišču pa z vložljivo civilne tožbe ali zahtevka v sporu majhne vrednosti. Te je treba vročiti toženi stranki, ki bo imela pravico do obrambe zoper tožbo. Sodne odločbe civilnih sodišč so izvršljive s centraliziranim postopkom, ki ga izvaja urad za izvrševanje sodnih odločb.

Pravna pomoč

Za vse tri jurisdikcije Združenega kraljestva je značilen celovit sistem, v okviru katerega lahko osebe, ki potrebujejo pravno svetovanje ali zastopanje pred sodiščem, prejmejo finančno pomoč iz javnih sredstev. Ta sistem se imenuje „pravna pomoč“ in je bistvenega pomena za uresničevanje zakonitih pravic vsakega posameznika. Pravna pomoč je namenjena osebam z nizkimi in skromnimi dohodki, dodeli pa se lahko brezplačno ali na podlagi finančnega prispevka posameznika. Če je odobrena pravna pomoč, zadeva poteka po običajnem postopku, le da ni denarnega toka med posameznikom in njegovim pravnim zastopnikom: vsa plačila se opravijo prek sklada za pravno pomoč.

Na Severnem Irskem pravno pomoč zagotavlja severnoirska komisija za pravne storitve. Upravičenost do pridobitve pravne pomoči se v večini vrst civilnih ali kazenskih zadev določi tako, da se preizkusijo sredstva in utemeljenost.

Če posameznik meni, da so bile kršene njegove pravice iz Evropske konvencije o človekovih pravicah, in namerava začeti postopek pred Evropskim sodiščem za človekove pravice, ima na voljo številne sheme pravnega svetovanja in pomoči. V okviru sheme pravnega svetovanja lahko osebi v začetnih fazah postopka pomaga izkušen odvetnik ali pravni svetovalec. Če Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu odloči, da je vloga dopustna, lahko vložnik prejme finančno pomoč neposredno iz Strasbourga. Upravičenost se določi glede na to, ali bi bil vložnik upravičen do pravne pomoči v matični državi ali ne.

V več mestih pravni centri zagotavljajo pravno svetovanje in zastopanje, ki je lahko brezplačno, odvisno od sredstev zadevne osebe. V teh pravnih centrih, ki se financirajo iz različnih virov, pogosto tudi iz sredstev organov lokalne uprave, so običajno redno zaposleni odvetniki za polni delovni čas, v številnih pa delajo tudi socialni delavci. Precej njihovega časa je namenjenega urejanju težav v zvezi z nastanitvijo, zaposlovanjem, socialno varnostjo in priseljevanjem. Brezplačno svetovanje zagotavljajo tudi uradi za svetovanje državljanom (*Citizens Advice Bureaux*), centri za potrošniško in stanovanjsko svetovanje ter specializirani svetovalni centri, ki jih vodijo različne prostovoljne organizacije. Pravni center za begunce (*Refugee Legal Centre*) in svetovalna služba za priseljenke (*Immigration Advisory Service*), ki ju financira država, zagotavljata brezplačno svetovanje in pomoč prosilcem za azil, svetovalna služba za priseljenke pa zagotavlja tudi brezplačno svetovanje in pomoč osebami v zvezi s pravico do pritožbe na področju priseljevanja.

Žrtve kaznivih dejanj

Sodišče lahko storilcu kaznivega dejanja ob obsodbi odredi plačilo odškodnine žrtvi za telesno poškodbo, izgubo ali škodo, ki je posledica kaznivega dejanja. Sodišča v Angliji in Walesu morajo v vseh ustreznih primerih odločiti o odškodnini in navesti razloge, kadar odškodnine ne dodelijo. Odškodnina žrtvam kaznivih dejanj mora imeti prednost pred denarno kaznijo, če sodišče namerava naložiti obe, prav tako ima izterjava zneskov za plačilo odškodnine prednost pred izterjavo denarne kazni.

Če se kronsko tožilstvo (*Crown Prosecution Service*) ne odloči za kazenski pregon, lahko žrtve v Angliji in Walesu vložijo zasebno tožbo, vendar v praksi to redko storijo. Žrtve lahko tudi vložijo odškodninsko tožbo pri civilnih sodiščih. Sodni postopek je bil poenostavljen, da bi lahko osebe, ki nimajo pravnega znanja, vlagale zahtevke v sporih majhne vrednosti zaradi izgube ali škode.

Žrtev, ki je zaradi nasilnega kaznivega dejanja v Angliji, Walesu ali na Škotskem utrpela poškodbo, lahko ne glede na državljanstvo zaprosi za odškodnino iz javnih sredstev v okviru odškodninske sheme za poškodbe zaradi kaznivih dejanj. Odškodnina temelji na tarifnem sistemu, izplačila pa znašajo od 1 000 do 500 000 GBP za žrtve, ki so utrpeli najhujše poškodbe.

Na Severnem Irskem obstajajo posebna pravila, da se v nekaterih okoliščinah lahko odškodnina izplača iz javnih sredstev za poškodbe zaradi kaznivih dejanj ter za naklepno povzročeno materialno škodo, vključno z izgubo dobička, ki iz tega izhaja.

V Združenem kraljestvu obstajajo tri organizacije, ki zagotavljajo splošno podporo žrtvam kaznivih dejanj: podpora žrtvam v Angliji in Walesu (*Victim Support*), podpora žrtvam na Škotskem (*Victim Support Scotland*) in podpora žrtvam na Severnem Irskem (*Victim Support Northern Ireland*). Te organizacije financira država.

Vlada je junija 1996 objavila novo listino o žrtvah kaznivih dejanj (*Victim's Charter*), ki je nato aprila 2006 postala pravno zavezujoča v okviru kodeksa ravnanja za žrtve kaznivih dejanj (*Victims Code of Practice*). Žrtve imajo odslej zakonsko pravico do visokokakovostnih storitev organov kazenskega pravosodja. V kodeksu so tudi navodila o tem, kako lahko žrtve vložijo pritožbo, če ne prejmejo teh visokokakovostnih storitev. S sprejetjem listine o pričah (*Witness Charter*) je bil tudi pričam zagotovljen podoben sklop standardov opravljanja storitev, ki pa ni pravno zavezujoč. Na Severnem Irskem je bil objavljen poseben kodeks ravnanja za žrtve kaznivih dejanj (*Code of Practice for Victims*), v katerem so določeni standardi storitev, ki bi morale biti žrtvam zagotovljene v okviru sistema kazenskega pravosodja na Severnem Irskem, in način vložitve pritožbe. Vse žrtve prijavljenih kaznivih dejanj dobijo zloženko „Žrtve kaznivih dejanj“ (*Victims of crime*), ki vsebuje praktične napotke o tem, kako ukrepati po kaznivem dejanju. V zloženki so na preprost način pojasnjeni policijski in sodni postopki, postopek vložitve odškodninskega zahtevka in oblike nadaljnje pomoči, ki je na voljo žrtvam.

Nacionalne institucije za varstvo človekovih pravic

Severnoirska komisija za človekove pravice (*Northern Ireland Human Rights Commission – NIHRC*)

Severnoirska komisija za človekove pravice (NIHRC) je nacionalna institucija za varstvo človekovih pravic, ki so ji Združeni narodi (ZN) podelili status A.

Financira jo vlada Združenega kraljestva, vendar je neodvisen javni organ, ki deluje popolnoma v skladu s pariškimi načeli ZN.

Njena naloga je zagotoviti, da vlada in drugi javni organi varujejo človekove pravice vsakogar na Severnem Irskem. Poleg tega pomaga ljudem razumeti, katere so njihove človekove pravice in kaj lahko storijo, če so jim te pravice zanikane ali kršene.

Kontaktne podatki:

Temple Court
39 North Street

Belfast
Severna Irska
BT1 1NA

Telefon: +44 2890243987

E-naslov: information@nihrc.org

Spletišče: <http://www.nihrc.org/>

Varuh človekovih pravic

Varuh človekovih pravic za parlamentarna in zdravstvena vprašanja (*Parliamentary and Health Service Ombudsman*)

Tega varuha človekovih pravic je parlament ustanovil za pomoč posameznikom in javnosti.

Njegova naloga je preiskovanje pritožb, da so vladne službe, drugi javni organi in nacionalna zdravstvena služba v Angliji posameznike obravnavali nepošteno ali slabo. Njegova pooblastila so določena z zakonom, storitve pa so brezplačne za vsakogar.

Kontaktne podatki:

The Parliamentary and Health Service Ombudsman
Millbank Tower
Millbank
London
SW1P 4QP

Spletišče: <https://www.ombudsman.org.uk/>

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Varuh otrokovih pravic

Severnoirski komisar za otroke in mladino (*Northern Ireland Commissioner for Children and Young People*)

Komisar za otroke in mladino, ki je bil ustanovljen oktobra 2003, je neresorni javni organ.

Sedanja komisarka je Koulla Yiasouma, njena naloga pa je zaščita in spodbujanje pravic in koristi otrok in mladih na Severnem Irskem. Komisar upošteva tudi vse ustrezne določbe Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah.

Sredstva za komisarja zagotavlja ministrstvo za skupnosti.

Kontaktne podatki:

NICCY
Equality House
7-9 Shaftesbury Square
Belfast
Severna Irska BT2 7DP

Telefon: +44 2890311616

E-naslov: info@niccy.org

Spletišče: <http://www.niccy.org/>

Komisar za starejše (*Commissioner for Older People*)

Komisar za starejše, ki je bil ustanovljen novembra 2011, je neresorni javni organ. Sedanji komisar je Eddie Lynch, njegova naloga pa je zaščita in spodbujanje koristi starejših na Severnem Irskem.

Kontaktni podatki:

COPNI
Equality House
7-9 Shaftesbury Square
Belfast
Severna Irska BT2 7DP
Telefon: +44 2890890892
E-naslov: info@copni.org
Spletišče: <http://www.copni.org/>

Organ za enakost

Severnoirska komisija za enakost (Equality Commission for Northern Ireland)

Kontaktni podatki:
Equality House
7-9 Shaftesbury Square
Belfast
Severna Irska BT2 7DP
Telefon: +44 2890500600
E-naslov: information@equalityni.org
Spletišče: <http://www.equalityni.org/>

Severnoirska komisija za enakost je neresorni javni organ, ki je bil ustanovljen na podlagi zakona Severne Irske iz leta 1998. Njena pooblastila in dolžnosti izhajajo iz številnih statutih, ki so bili sprejeti v zadnjih desetletjih ter zagotavljajo varstvo pred diskriminacijo na podlagi starosti, invalidnosti, rase, verskega in političnega prepričanja, spola in spolne usmerjenosti. V skladu z zakonom Severne Irske iz leta 1998 ima tudi odgovornosti v zvezi z zakonsko določeno enakostjo in dolžnostmi glede dobrih odnosov, ki veljajo za javne organe.

Sredstva za komisijo zagotavlja izvršni urad.

Organ za varstvo podatkov

1. Informacijski pooblaščenec (Information Commissioner)

Urad informacijskega pooblaščenca je neodvisen organ Združenega kraljestva za varstvo pravic do informacij javnega značaja ter spodbujanje odprtosti javnih organov in varstva osebnih podatkov.

Kontaktni podatki:
Information Commissioner's Office
Wycliffe House
Water Lane
Wilmslow
Cheshire SK9 5AF
Telefon: 0303 1231113 (ali 01625 545745, če ne želite klicati na številko „03“, ali +44 1625545745, če kličete iz tujine)
Spletišče: <https://ico.org.uk/>

2. Informacijski pooblaščenec – Regionalni urad

Severna Irska

Information Commissioner's Office – Northern Ireland
3rd floor, 14 Cromac Place
Belfast
Severna Irska BT7 2JB
Telefon: +44 2890269380
E-naslov: ni@ico.org.uk

Drugo

1. SPLETIŠČE – Directgov

Uradno spletišče vlade Združenega kraljestva, namenjeno državljanom Združenega kraljestva.

Spletišče: <http://www.gov.uk/>

2. Služba za svetovanje državljanom (Citizens Advice Service)

Služba za svetovanje državljanom pomaga ljudem pri reševanju pravnih, denarnih in drugih težav z zagotavljanjem brezplačnega, neodvisnega in zaupnega svetovanja ter vplivanjem na oblikovalce politike.

Spletišče: <http://www.citizensadvice.org.uk/>

3. Severnoirska komisija za pravne storitve (Northern Ireland Legal Services Commission)

Severnoirska komisija za pravne storitve (v nadaljnjem besedilu: komisija) je neresorni javni organ ministrstva za pravosodje. Ustanovljena je bila na podlagi uredbe o dostopu do pravnega varstva (Severna Irska) iz leta 2003. Minister za pravosodje David Ford je navedel, da namerava jeseni 2014 pristojnosti komisije prenesti na izvajalsko agencijo v okviru ministrstva. Nova organizacija se bo imenovala **severnoirska agencija za pravne storitve**. S tem prenosom se splošno zagotavljanje storitev ne bo bistveno spremenilo, se bosta pa pomembno izboljšala upravljanje in stroškovna učinkovitost.

Naloga komisije je upravljanje zagotavljanja javno financiranih pravnih storitev v skladu z zakonskimi shemami pravne pomoči. Komisija uporablja zakonsko predpisane preizkuse za ugotovitev, ali bi moral biti posameznik deležen pravne pomoči, in če je upravičen do nje, zagotovi plačilo za pravne storitve pravnih svetovalcev in odvetnikov. Čeprav je za odobritev pravne pomoči v kazenskih zadevah odgovorno sodstvo, tudi komisija plača za ustrezne opravljene pravne storitve. Komisija upravlja sistem pravne pomoči, poleg tega pa s prispevki podpira ministrstvo za pravosodje pri njegovem programu dela za reformo pravne pomoči.

Kontaktni podatki:
The Northern Ireland Legal Services Commission
2nd Floor
Waterfront Plaza
8 Laganbank Road
Mays Meadow

Belfast
Severna Irska BT1 3BN
Telefon: +44 2890408888

Spletišče: <http://www.nilsc.org.uk/>

Njena naloga je spodbujanje pravičnega in enakega dostopa do sodnega varstva na Severnem Irskem z zagotavljanjem javno financiranih pravnih storitev. Njen namen je zagotavljati visokokakovostne, uporabniško naravnane in stroškovno učinkovite storitve, ki so namenjene tistim, ki jih najbolj potrebujejo.

Naloga njenih odvetnikov in drugih svetovalcev je:

pomoč ljudem, ki so upravičeni do pravne pomoči, da se zaščitijo njihove pravice v civilnih zadevah;

pomoč ljudem, zoper katere poteka preiskava ali ki jim grozijo kazenske obtožbe.

4. Komisar za žrtve (Victims' Commissioner)

Baroness Newlove of Warrington

Victims' Commissioner for England & Wales

The Tower, 9th Floor

102 Petty France

London, SW1H 9AJ

E-naslov: victims.commissioner@victimscommissioner.gsi.gov.uk

Spletišče: <http://victimscommissioner.org.uk/>

Naloga komisarja za žrtve je uveljavljanje interesov žrtev in prič, spodbujanje dobre prakse glede njihovega obravnavanja in redno preverjanje izvajanja kodeksa ravnanja za žrtve, ki določa storitve, ki jih žrtve lahko pričakujejo.

Komisar je na voljo, da prisluhne stališčem žrtev in prič, razume sistem kazenskega pravosodja z njihovega vidika ter poskuša pomagati izboljšati razpoložljive storitve in podporo.

Komisar po zakonu ne sme posredovati v posameznih primerih, vendar pa si prizadeva žrtve napotiti na naslov, kjer lahko dobijo najboljše svetovanje in podporo.

5. Podpora žrtvam na Severnem Irskem (Victim Support Northern Ireland)

Kontaktne podatki:

Central Office

Victim Support NI

Annsage House

3rd Floor

70/74 Ann Street

Belfast

Severna Irska BT1 4EH

Telefon: +44 2890243133

E-naslov: belfast@victimsupportni.org.uk

Podpora žrtvam na Severnem Irskem je dobrodelna ustanova, ki pomaga ljudem, ki jih je prizadelo kakršno koli kaznivo dejanje. Zagotavlja čustveno podporo, informacije in praktično pomoč žrtvam, pričam in drugim, ki jih je prizadelo kaznivo dejanje.

Podpora žrtvam na Severnem Irskem je vodilna dobrodelna ustanova, ki nudi podporo ljudem, ki jih je prizadelo kaznivo dejanje. Nudi brezplačne in zaupne storitve, ne glede na to, ali je bilo kaznivo dejanje prijavljeno. Je neodvisna organizacija, ki ni del policije, sodišč ali drugih organov kazenskega pravosodja.

Vsako leto pomaga skoraj 30 000 ljudem, ki jih je prizadelo kaznivo dejanje.

6. Severnoirski varuh pravic zapornikov (Prisoner Ombudsman for Northern Ireland)

Unit 2

Walled Garden

Stormont Estate

Belfast

Severna Irska BT4 3BN

Telefon: +44 2890443982

Brezplačna telefonska številka: 0800 7836317

E-naslov: pa@prisonerombudsman.x.gsi.gov.uk

Spletišče: <http://www.niprisonerombudsman.gov.uk/>

Varuha pravic zapornikov imenuje minister za pravosodje Severne Irske in je popolnoma neodvisen od severnoirske uprave zaporov (*Northern Ireland Prison Service – NIPS*).

Severnoirski varuh pravic zapornikov proučuje:

pritožbe zapornikov, ki prestajajo zaporno kazen na Severnem Irskem;

pritožbe obiskovalcev zapornikov, ki prestajajo zaporno kazen na Severnem Irskem;

smrtne primere v času odvzema prostosti v okviru zaporov na Severnem Irskem.

Sedanji varuh pravic je Tom McGonigle, ki dela skupaj z ekipo preiskovalcev in drugega osebja.

7. Urad komisarja za službe za priseljevanje (Office of the Immigration Services Commissioner)

Kontaktne podatki:

5th Floor

21 Bloomsbury Street

London

WC1B 3HF

Telefon: +44 2072111500

Urad komisarja za službe za priseljevanje je neodvisen, neresoren javni organ, ki je bil ustanovljen na podlagi zakona o priseljevanju in azilu iz leta 1999.

Z zakonom o priseljevanju in azilu iz leta 1999 ter zakonom o državljanstvu, priseljevanju in azilu iz leta 2002 so komisarju za službe za priseljevanje podeljena različna pooblastila, med katerimi so:

zavrnitev sprejetja svetovalca v sistem ureditve;

odvzem dovoljenja reguliranemu svetovalcu;

omejitev ali sprememba obsega dela, ki ga lahko opravljajo svetovalci;
naložitev disciplinske sankcije reguliranemu svetovalcu;
vložitve zahteve za prepoved približevanja ali sodno odredbo;
pregon zaradi nezakonitega svetovanja in/ali opravljanja storitev na področju priseljevanja;
pregon zaradi nezakonitega oglaševanja svetovanja in/ali opravljanja storitev na področju priseljevanja;
vstop v prostore svetovalca;
zaseg evidenc svetovalca.

Več informacij je na voljo na naslovu: <http://www.oisc.gov.uk/>.

8. Komisija za žrtve in preživele (*Commission for Victims and Survivors*)

Kontaktni podatki:

Commission for Victims and Survivors

Equality House

7-9 Shaftesbury Square

Belfast

BT2 7DP

Telefon: +44 2890311000

Telefaks: +44 2890607424

Komisija za žrtve in preživele za Severno Irsko iskreno verjame v svoje delo ter se zavzema za pravice vseh žrtev in preživelih do tega, da izrazijo svoje mnenje, da so deležne spoštovanja in da lahko dostopajo do najboljših mogočih storitev. Njen namen je izboljšati življenje žrtev in preživelih konflikta. Njena naloga je obravnavati potrebe vseh žrtev in preživelih z odličnim zagotavljanjem storitev, priznavanjem zapuščine iz preteklosti in ustvarjanjem boljše prihodnosti. Njeno delo temelji na vrsti osrednjih vrednot, ki jih upošteva pri vsakodnevem delu. Prizadeva si, da bi rezultati temeljili na uresničevanju teh vrednot, ki so:

osredotočenost na žrtve – žrtve in preživele so v središču vsega, kar počne komisija, ki spodbuja in ceni njihovo sodelovanje;

odprtost in preglednost – komisija je pri vseh svojih dejavnostih odprta, poštena, odgovorna in odzivna;

enakost in ravnolikost – komisija vsakogar obravnava enako, neenakosti pa se zoperstavlja z nepristranskostjo, neodvisnostjo in celovitostjo;

spoštovanje – komisija vsakogar, ki stopi v stik z njo, obravnava spoštljivo in strokovno;

nepriustranskost – komisija ohranja svojo neodvisnost in kritično distanco za nasprotovanje vladi in ustreznim organom;

zagotavljanje kakovosti – komisija si prizadeva vse svoje programe izvajati v skladu z visokimi standardi.

Več informacij je na voljo na naslovu: <http://www.cvsni.org/>.

Zadnja posodobitev: 10/04/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [en](#)

Temeljne pravice - Škotska

Državne institucije za varstvo človekovih pravic

Varuh človekovih pravic

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

Drugo

Državne institucije za varstvo človekovih pravic

Naslednje institucije vam lahko svetujejo v zvezi z vašimi posebnimi okoliščinami.

1. Komisija za enakost in človekove pravice (*The Equality and Human Rights Commission*)

Komisija za enakost in človekove pravice je nacionalni organ za enakost za območje Škotske, Anglije in Walesa, ki si prizadeva odpraviti diskriminacijo in spodbujati enakost na devetih področjih, zaščitenih z zakonom o enakosti iz leta 2010 (*Equality Act 2010*), ki so: starost, invalidnost, spol, rasa, veroizpoved in prepričanje, nosečnost in materinstvo, zakonska zveza in civilno partnerstvo, spolna usmerjenost in sprememba spola. Je državna institucija za varstvo človekovih pravic „statusa A“, neodvisna od vlade, nalogo spodbujanja in varstva človekovih pravic na Škotskem pa si deli s Škotsko komisijo za človekove pravice (*The Scottish Human Rights Commission*).

Komisija za enakost in človekove pravice kot državna institucija za varstvo človekovih pravic:

spodbuja ozaveščenost o človekovih pravicah ter njihovo razumevanje in varstvo,

spodbuja javne organe, naj ravnajo v skladu z zakonom o človekovih pravicah,

javnosti, organizacijam civilne družbe in javnim organom zagotavlja informacije o človekovih pravicah,

spremlja stanje človekovih pravic v Veliki Britaniji ter o svojih ugotovitvah in priporočilih poroča Združenim narodom, vladi in parlamentu,

vladi in parlamentu Združenega kraljestva ter decentraliziranim upravama Škotske in Walesa svetuje o učinkih politik in zakonodajnih predlogov na človekove pravice,

uporablja svoja zakonska pooblastila za izboljšanje varstva človekovih pravic.

Komisija za enakost in človekove pravice ima med drugim pravna pooblastila za:

izvedbo postopka sodne presoje – gre za vrsto sodnega postopka, v katerem sodnik preizkusi zakonitost sklepa ali ukrepa javnega organa,

napoved postopka sodne presoje pred sprejetjem zakonodaje, če meni, da bodo s predlagano spremembo zakona kršene človekove pravice določene skupine,

posredovanje v zadevah tretjih oseb v zvezi s človekovimi pravicami (intervencija tretje osebe), vendar ne more podpreti posameznih zadev v zvezi s

človekovimi pravicami, v katerih se ne postavlja vprašanje enakosti,

izvedbo preiskav v zvezi s katerim koli vprašanjem človekovih pravic – če Komisija na določeno organizacijo naslovi priporočila za spremembo in izboljšanje politike, prakse in zakonodaje, je treba ta priporočila upoštevati,

izdajo opomina o skladnosti (*compliance notice*), če meni, da javni organ ni izpolnil svoje dolžnosti varstva enakosti – od organa lahko zahteva izpolnitev dolžnosti ali pa podrobno navede ukrepe, ki jih je treba sprejeti za zagotovitev izpolnitve dolžnosti.

<http://www.equalityhumanrights.com/>

Kontaktni podatki:

Škotski urad Komisije za enakost in človekove pravice (Equality and Human Rights Commission – Scotland Office)

Telefon: 0141 288 5910

E-naslov: [✉ scotland@equalityhumanrights.com](mailto:scotland@equalityhumanrights.com)

Uporabniki britanskega znakovnega jezika (*British Sign Language – BSL*) se lahko na komisijo obrnejo pod istimi pogoji kot deležniki brez okvare sluha. Za dodatne informacije se obrnite na Komisijo za enakost in človekove pravice na naslovu [✉ http://www.equalityhumanrights.com/](http://www.equalityhumanrights.com/).

Svetovalna služba za podporo o enakosti (Equality Advisory Support Service)

Telefon: 0808 800 0082

Besedilni telefon: 0808 800 0084

E-naslov: [✉ eass@mailgb.custhelp.com](mailto:eass@mailgb.custhelp.com)

Poštni naslov: FREEPOST EASS Helpline FPN6521

Na spletišču [✉ http://www.equalityadvisoryservice.com/](http://www.equalityadvisoryservice.com/) so na voljo tudi tolmačenje BSL, spletni klepet in kontaktni obrazec.

Delovni čas:

od ponedeljka do petka od 9.00 do 19.00

sobota od 10.00 do 14.00

zaprto ob nedeljah in praznikih

2. Škotska komisija za človekove pravice (*The Scottish Human Rights Commission*)

Škotska komisija za človekove pravice je državna institucija za varstvo človekovih pravic za območje Škotske, ki deluje v skladu s Pariškimi načeli Združenih narodov v zvezi s statusom državnih institucij in ima najvišjo raven akreditacije („status A“). Je neodvisen organ, ki ga je leta 2008 ustanovil škotski parlament, in ima splošno dolžnost za spodbujanje ozavešanja, razumevanja in spoštovanja vseh človekovih pravic – ekonomskih, socialnih, kulturnih, državljanskih in političnih – vseh oseb povsod na Škotskem ter spodbujanje dobre prakse na področju človekovih pravic. O vprašanih človekovih pravic lahko tudi neposredno poroča Združenim narodom. Dolžnosti in pristojnosti komisije so določene v zakonu o Škotski komisiji za človekove pravice iz leta 2006 (*Scottish Commission for Human Rights Act 2006*).

Škotska komisija za človekove pravice je pristojna za:

predlaganje sprememb zakonov, politik in praks,

spodbujanje človekovih pravic z izobraževanjem, usposabljanjem in objavljanjem raziskav,

opravljanje poizvedb o politikah in praksah škotskih javnih organov.

Škotska komisija za človekove pravice ne obravnava pritožb niti ne zagotavlja pomoči posameznikom. V njeni zloženki *Help with Human Rights* (Pomoč v zvezi z vprašanji o človekovih pravicah) pa so navedene organizacije in službe, ki lahko posameznikom svetujejo in pomagajo.

Kontaktni podatki:

Scottish Human Rights Commission

Governor's House

Regent Road

Edinburgh

EH1 3DE

Telefon: 0131 244 3550

E-naslov: [✉ hello@scottishhumanrights.com](mailto:hello@scottishhumanrights.com)

Spletna povezava: [✉ Scottish Human Rights Commission](http://www.scottishhumanrights.com)

Varuha človekovih pravic

1. Škotski varuh človekovih pravic na področju javnih služb (*Scottish Public Services Ombudsman*)

Škotski varuh človekovih pravic na področju javnih služb zagotavlja brezplačno, neodvisno in nepristransko javno službo v zvezi s spori med državljani ter organi lokalne samouprave in državne uprave, njegov namen pa je pomagati pri reševanju sporov ali odpraviti nepravilne razmere. Je najvišji organ za obravnavanje pritožb v zvezi z delovanjem javnih organov na Škotskem (sveti, nacionalna zdravstvena služba, stanovanjska združenja, visoke šole in univerze, zapori, večina ponudnikov oskrbe z vodo, škotska vlada in njene agencije in oddelki ter večina škotskih organov).

Kontaktni podatki:

Brezplačna telefonska številka: 0800 377 7330

Telefon: 0131 225 5330

Poštni naslov: Freepost SPSO (znamka ni potrebna)

Osebnost: 4 Melville Street, Edinburgh, EH3 7NS (delovni čas: ponedeljek, sredo, četrtek in petek od 9.00 do 17.00, torek od 10.00 do 17.00)

Spletna povezava: [✉ SPSO](http://www.spsos.org.uk)

2. Varuh človekovih pravic na področju parlamentarnih in zdravstvenih služb (*Parliamentary and Health Service Ombudsman*)

Varuh človekovih pravic na področju parlamentarnih in zdravstvenih služb je najvišji organ za obravnavanje pritožb o nacionalni zdravstveni službi v Angliji in javnih storitvah, ki jih zagotavlja vlada Združenega kraljestva. Zagotavlja brezplačne storitve in obravnava pritožbe oseb, ki menijo, da jim je bila storjena krivica ali so nastale otežene okoliščine, ker organizacija ni ravnala ustrezno ali pravično ali pa je zagotovila slabo storitev, ki je ni popravila.

Varuh človekovih pravic ni del vlade. Vzpostavil ga je parlament, da zagotavlja neodvisno storitev obravnavanja pritožb. Ugotovitve o obravnavanju zadev sporoči parlamentu, s čimer mu pomaga pri preverjanju ponudnikov javnih storitev, poleg tega pa sporoči ugotovitve tudi širše, in sicer drugim subjektom, da spodbuja izboljševanje javnih storitev. Varuh človekovih pravic je odgovoren parlamentu Združenega kraljestva, njegovo delo pa preverja Odbor za javno upravo in ustavne zadeve (*Public Administration and Constitutional Affairs Committee*).

Preden vložite pritožbo pri varuhu človekovih pravic, se morate najprej pritožiti pri organizaciji, s katero niste zadovoljni. Če se pritožba nanaša na vladni oddelek ali javno organizacijo Združenega kraljestva, se morate obrniti na poslanca, ki bo zadevo posredoval varuhu človekovih pravic.

Spletna povezava: [✉ Ombudsman](http://www.ombudsman.org.uk)

Kontaktni podatki:

Telefon: 0345 015 4033 (od ponedeljka do petka od 8.30 do 17.30)

Sporočilo za „povratni klic“: 07624 813 005

Če uporabljate britanski znakovni jezik, lahko uporabite storitev SignVideo: [✉ SignVideo](http://www.signvideo.org.uk)

Specializirani organi za varstvo človekovih pravic

1. Škotski komisar za otroke in mladino (*Children and Young People's Commissioner Scotland*)

Škotski komisar za otroke in mladino ozavešča o pravicah otroka in povečuje njihovo razumevanje ter pomaga otrokom, da uveljavljajo svoje pravice. Komisar je pooblaščen za izvajanje preiskav v zvezi s tem, ali ponudniki storitev upoštevajo pravice, interese in stališča skupin otrok in mladih pri sprejemanju odločitev ali ukrepov, ki vplivajo nanje.

Kontaktne podatki:

Children and Young People's Commissioner Scotland
Roseberry House
9 Haymarket Terrace
Edinburgh
EH12 5EZ
Telefon: 0131 346 5350
Brezplačna telefonska številka za mlade: 0800 019 1179
Sporočilo: 0770 233 5720

E-naslov: [✉ inbox@cypcs.org.uk](mailto:inbox@cypcs.org.uk)

Spletna povezava: [✉ CYPCS](http://cypcs.org.uk)

2. Škotski informacijski pooblaščenec (Scottish Information Commissioner)

Urad škotskega informacijskega pooblaščenca spodbuja in uveljavlja pravico javnosti, da od škotskih javnih organov zahteva informacije, ter dobro prakso organov. Informacijski pooblaščenec s svojim delom podpira odprtost, preglednost in odgovornost javnih organov.

Odgovoren je za izvajanje in spodbujanje škotskih zakonov o dostopu do informacij javnega značaja, in sicer:

(škotskega) zakona o dostopu do informacij javnega značaja iz leta 2002 (*Freedom of Information (Scotland) Act 2002*),

(škotskih) predpisov o informacijah o okolju iz leta 2004 (*Environmental Information (Scotland) Regulations 2004*),

(škotskih) predpisov o INSPIRE iz leta 2009 (*INSPIRE (Scotland) Regulations 2009*).

Informacijski pooblaščenec in njegova ekipa:

obravnava zahteve in izdajajo pravno izvršljive sklepe, spodbujajo dobre prakse javnih organov, javnost obveščajo o njenih pravicah.

Kontaktne podatki:

Scottish Information Commissioner
Kinburn Castle
Doubledykes Road
St Andrews
Fife
KY16 9DS

Telefon: 01334 464610

Telefaks: 01334 464611

E-naslov: [✉ enquiries@itspublicknowledge.info](mailto:enquiries@itspublicknowledge.info)

Spletna povezava: [✉ Scottish Information Commissioner](http://scottishinformationcommissioner.org.uk)

3. Urad informacijskega pooblaščenca (Information Commissioner's Office)

Urad informacijskega pooblaščenca je neodvisen organ Združenega kraljestva za varstvo pravic do informacij javnega značaja ter spodbujanje odprtosti javnih organov in varstva osebnih podatkov posameznikov.

Kontaktne podatki:

Information Commissioner's Office
Wycliffe House
Water Lane
Wilmslow
Cheshire
SK9 5AF

Telefon: 0303 123 1113 (ali 01625 545745, če ne želite klicati številke „03“)

Telefaks: 01625 524 510

The Information Commissioner's Office Scotland

45 Melville Street

Edinburgh

EH3 7HL

Telefon: 0131 244 9001

E-naslov: [✉ Scotland@ico.org.uk](mailto:Scotland@ico.org.uk)

Spletna povezava: [✉ Information Commissioner's Office](http://ico.org.uk)

Druge organizacije

1. Služba za svetovanje državljanom (Citizens Advice Service)

Služba za svetovanje državljanom ljudem pomaga pri reševanju pravnih, denarnih in drugih težav, tako da jim zagotavlja brezplačno, neodvisno in zaupno svetovanje ter vpliva na oblikovalce politik.

Kontaktne podatki:

Direktna telefonska številka Službe za svetovanje državljanom: 0808 800 9060 (od ponedeljka do petka od 9.00 do 18.00)

Spletna povezava: [✉ Citizens Advice](http://citizensadvice.org.uk)

Za vzpostavitev stika s Službo za svetovanje državljanom kliknite na [✉ http://citizensadvice.org.uk/index/contact_us.htm](http://citizensadvice.org.uk/index/contact_us.htm).

2. Škotska organizacija za podporo žrtvam Victim Support Scotland

Organizacija Victim Support Scotland je prostovoljna organizacija, ki pomaga ljudem, prizadetim zaradi kaznivega dejanja. Žrtvam, pričam in drugim osebam, ki jih prizadene kaznivo dejanje, nudi čustveno podporo, praktično pomoč in bistvene informacije. Storitve so brezplačne in zaupne, zagotavljajo pa jih prostovoljci v okviru mreže pravosodnih služb za žrtve in mladoletnike na lokalni ravni ter sodnih služb za priče.

Na spletišču organizacije Victim Support Scotland so navedene dodatne informacije, vključno s kontaktnimi podatki:

[Victim Support Scotland](#)

Telefonska številka za pomoč ljudem v stiski: 0345 603 9213 (od ponedeljka do petka od 8.00 do 20.00)

Škotski kodeks o pravicah žrtev (*Victims' Code for Scotland*)

 Škotski kodeks o pravicah žrtev na enem mestu jasno določa pravice in podporo, ki je na voljo žrtvam kaznivih dejanj na Škotskem.

3. Urad komisarja za službe za priseljevanje (*Office of the Immigration Services Commissioner*)

Urad komisarja za službe za priseljevanje je neodvisen, neresoren javni organ, ustanovljen v skladu z zakonom o priseljevanju in azilu iz leta 1999 (*Immigration and Asylum Act 1999*).

Njegove ključne naloge so:

usmerjanje svetovalcev za priseljevanje,

spodbujanje dobrih praks z določanjem standardov,

sprejemanje in obravnavanje pritožb v zvezi z vsemi osebami, ki svetujejo na področju priseljevanja,

pregon oseb, ki na tem področju delujejo protipravno,

nadzor nad usmerjanjem oseb, ki svetujejo na področju priseljevanja in jih usmerja eden od imenovanih strokovnih organov.

Urad komisarja za službe za priseljevanje ne zagotavlja svetovanja na področju priseljevanja niti ne priporoča oziroma oglašuje posameznega svetovalca.

Sodeluje z najrazličnejšimi organizacijami, vključno s poklicnimi združenji, tribunali, agencijo Združenega kraljestva za meje (*UK Border Agency*) in organizacijami prostovoljcev.

Za več informacij glej: [Office of the Immigration Services Commissioner](#)

Kontaktni podatki:

Office of the Immigration Services Commissioner

5th Floor

21 Bloomsbury Street

London

WC1B 3HF

Telefon: 0845 000 0046

E-naslov: info@oisc.gov.uk

4. Škotski odbor za pravno pomoč (*Scottish Legal Aid Board*)

Namen pravne pomoči na Škotskem je zagotoviti dostop do sodnega varstva osebami, ki ne morejo plačati svojih stroškov postopka. Škotski odbor za pravno pomoč upravlja sistem pravne pomoči na Škotskem na področju uporabe zakonodaje.

Če želite zaprositi za pravno pomoč, potrebujete odvetnika, ki opravlja delo v zvezi s pravno pomočjo. Dokazati morate, da pravne pomoči ne morete plačati sami in da imate resno težavo. Morda boste morali plačati določen znesek za stroške postopka v vaši zadevi ali pa boste morali stroške povrniti pozneje.

Morda vam ne bo treba plačati ničesar, kar je odvisno od vašega finančnega položaja in vrste pravne pomoči, ki jo potrebujete.

Vrsta pravne pomoči, za katero zaprosite, je odvisna od vrste pomoči, ki jo potrebujete. Pri tem vam lahko svetuje odvetnik.

V okviru pravne pomoči se lahko krijejo stroški svetovanja odvetnika, na primer o vaših pravicah in možnostih, ali stroški pomoči odvetnika pri pogajanjih in birokratskih zadevah. Sodni stroški se ne krijejo.

Vendar vas lahko odvetnik po potrebi zastopa na sodišču:

v civilnih zadevah, če imate na primer stanovanjske težave, ste v postopku razveze zakonske zveze, v primeru sporov o otrocih ali če potrebujete pomoč s hipotekarnim dolgom,

v primeru sodne obravnave glede otroka, če ste na primer mladoletnik (ali starš/skrbnik mladoletnika) in se morate udeležiti sodne obravnave za rešitev težave,

v kazenski zadevi, če ste bili na primer obtoženi kaznivega dejanja ali vam grozi kazen zapor.

Za več informacij o Škotskem odboru za pravno pomoč in vzpostavitev stika z njim glej informacije v nadaljevanju.

The Scottish Legal Aid Board

Thistle House

91 Haymarket Terrace

Edinburgh

EH12 5HE

Telefon: 0131 226 7061 (od ponedeljka do petka od 8.30 do 17.00)

Britanski znakovni jezik: škotska spletna storitev tolmačenja [contact Scotland-BSL](#)

E-naslov: general@slab.org.uk

Spletno mesto: [Scottish Legal Aid Board](#)

5. Inšpektorat za storitve oskrbe (*Care Inspectorate*)

Inšpektorat za storitve oskrbe ureja storitve oskrbe na Škotskem in izvaja inšpekcijske preglede teh storitev, s čimer zagotovi, da izpolnjujejo ustrezne standarde. Skupaj z drugimi regulativnimi organi izvaja inšpekcijske preglede, s katerimi preverja, kako dobro različne organizacije na lokalnih območjih zagotavljajo podporo odraslim in otrokom.

Kontaktni podatki:

Telefon: 0345 600 9527

E-naslov: enquiries@careinspectorate.com

Spletna povezava: [Care Inspectorate](#)

6. Škotska komisija za duševno blaginjo (*Mental Welfare Commission Scotland*)

Komisija varuje in spodbuja človekove pravice oseb z duševnimi motnjami, učnimi težavami, demenco in povezanimi stanji. To dosega s krepitevijo vloge posameznikov in njihovih skrbnikov, spremljanjem zakonodaje na področju duševnega zdravja in nesposobnosti ter vplivanjem na ponudnike storitev in oblikovalce politik

Telefonska številka svetovalne službe: 0800 389 6809 (le za uporabnike storitev in skrbnike) ali 0131 313 8777 (za strokovne delavce) (od ponedeljka do četrтка od 9.00 do 17.00, petek od 9.00 do 16.30)

E-naslov: enquiries@mwscot.org.uk

Spletna povezava: [Mental Welfare Commission Scotland](#)

Dodatne informacije ali pomoč

Naslednje organizacije in organi lahko zagotavljajo informacije ali pomoč v okviru svojih pristojnosti.

Spletišče vlade Združenega kraljestva za državljane Združenega kraljestva: [Gov.UK](#)

Organizacija *Shelter* svetuje o stanovanjih: [Shelter Scotland](#)

Organizacija ACAS svetuje o zaposlovanju: [ACAS](#)

Organizacija *National Debtline* svetuje o dolgovih: [National Debt Line](#)

Dobrodelna organizacija *StepChange Debt Charity* svetuje o dolgovih: [Step Change](#)

Organizacija *Money Advice Service* svetuje o denarnih in finančnih zadevah: [Money Advice Service](#)

Škotska odvetniška zbornica (*Law Society of Scotland*) vam lahko pomaga najti odvetnika, tudi v zadevah, povezanih s človekovimi pravicami: [Law Society](#)

Organizacija *Scottish Child Law Centre* zagotavlja brezplačno pravno svetovanje za otroke in o njih: [SCLC](#)

Organizacija *Contact* nudi informacije, podporo in svetovanje za družine invalidnih otrok: [Contact](#)

Služba za svetovanje in podporo bolnikom (*Patient Advice and Support Service – PASS*) Urada za svetovanje državljanom (*Citizens Advice Bureau*) je neodvisna služba, ki nudi informacije, svetovanje in podporo bolnikom in njihovim negovalcem: [PASS](#)

Škotsko združenje za duševno zdravje (*Scottish Association for Mental Health – SAMH*): [SAMH](#)

Škotska služba za informacije o oskrbi (*Care Information Scotland – CIS*) je telefonska in spletna storitev, ki zagotavlja informacije o storitvah oskrbe za starejše osebe, ki živijo na Škotskem: [CIS](#)

Urad *SurvivorScotland* nadzoruje nacionalno strategijo za žrtve zlorab v otroštvu: [SurvivorScotland](#)

Škotski klicni center za starejše osebe: [Age UK Scotland](#)

Organizacija *Scottish Women's Aid*: [SWA](#)

Škotski svet za begunce (*Scottish Refugee Council – SRC*): [SRC](#)

Pravni center etničnih manjšin (*Ethnic Minorities Law Centre – EMLC*): [EMLC](#)

Zadnja posodobitev: 18/05/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.